

IIN KUNTA
TILINPÄÄTÖS 2019

Khall 23.3.2020
Kvalt 25.5.2020

Sisällysluettelo

1.	Tilinpäätös.....	4
1.1.	Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	4
2.	Toimintakertomus.....	4
2.1.	Toimintakertomusta koskevat säännökset.....	4
2.2.	Olennot tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	5
2.2.1.	Kunnanjohtajan katsaus	5
2.2.2.	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	7
2.2.3.	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
2.2.4.	Olennot muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	9
2.2.5.	Kunnan henkilöstö	10
2.2.6.	Ympäristöasiat.....	11
2.2.7.	Muut ei taloudelliset asiat	13
2.2.8.	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	13
2.2.9.	Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	14
2.3.	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	15
2.4.	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	18
2.4.1.	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	18
2.4.2.	Toiminnan rahoitus	20
2.5.	Rahoitusasema ja sen muutokset	22
2.6.	Kunnan kokonaistulot ja –menot	24
2.7.	Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	25
2.7.1.	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	25
2.7.2.	Konsernin toiminnan ohjaus	25
2.7.3.	Olennot konsernia koskevat tapahtumat	25
2.7.4.	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	26
2.7.5.	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	26
2.7.6.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	27
2.8.	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	30
2.8.1.	Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	30
3.	Kuntastrategian toteutuminen	30
4.	Talousarvion toteutuminen.....	49
4.1.1.	Hallintopalvelut	49
4.1.2.	Sosiaali- ja terveystaloudet	55
4.1.3.	Opetus- ja varhaiskasvatustaloudet	60
4.1.4.	Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	66
4.1.5.	Kuntapalvelutoimiston tuotanto.....	69
4.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	71
4.3.	Investointien toteutuminen	74
4.4.	Rahoitusosan toteutuminen.....	83
4.5.	Yhteenveto valtuuston määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	84
5.	Tilinpäätöslaskelmat	86
5.1.	Tuloslaskelma	86
5.2.	Rahoituslaskelma.....	87
5.3.	Tase.....	88
5.4.	Konsernilaskelmat.....	90
5.4.1.	Konsernin tuloslaskelma.....	90
5.4.2.	Konsernin rahoituslaskelma.....	91
5.4.3.	Konsernitase	92
6.	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	94
7.	li-Instituutti -liikelaitoksen tilinpäätös	106
8.	lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen tilinpäätös	124
9.	lin vesiliikelaitoksen tilinpäätös.....	147
10.	Hankkeet ja projektit	170
11.	Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen	180
11.1.	Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen	180

11.2. Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen.....	181
12. Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit.....	182
12.1 Vuokratalot.....	182
12.1.1. Iin Vuokratalot Oy	182
12.1.2. Kuivaniemen Vuokratalot Oy	182
12.1.3. Kiinteistö Oy Rinmanni	183
12.2. Iilaakso Oy	183
12.3. Iin Micropolis Oy.....	184
12.4. Iin Energia Oy	185
13. Allekirjoitukset ja merkinnät.....	187
14. Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista.....	188

1. Tilinpäätös

Iin kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Erillistilinpäätöksinä Iin kunnan tilinpäätöksessä on kunnan kolmen liikelaitoksen tilinpäätökset.

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Iin kunnan tilinpäätöksessä toiminnan tavoitteet on johdettu kuntastrategiasta ja Resurssi- viisas li -tiekartasta. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnasta ja taloudesta sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset.

Tilinpäätöksen perustana olevista kirjanpidoista sekä tositteiden ja muiden kirjanpitoaineistojen lajeista laaditaan kirjanpitolain 2:7 §:n mukaisesti luettelo, josta ilmenevät niiden keskinäiset yhteydet ja säilytystavat.

Tilintarkastuskertomusta ja tarkastuslautakunnan arviointikertomusta ei oteta kunnan tilinpäätösasiakirjaan. Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus on saatavilla yleisessä tietoverkossa (KuntaL 109 §).

1.1. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt (KPL 3:13 §), joiden laatimisesta on annettu ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimista koskevassa yleisohjeessa. Iin kunnan tase-erittelyissä on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia yleisohjeita.

2. Toimintakertomus

2.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymisestä ja tuloksellisuudesta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista. (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115§). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Arvio kunnan todennäköisestä kehityksestä, selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä ovat asioita, jotka eivät käy selville tilinpäätöslaskelmista.

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpito-velvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. (KPL 3a:2 §)

Liikelaitokset noudattavat tilinpäätöksen laatimisessa yleisohjetta kunnan tilinpäätöksen laatimisesta. Kunnan liikelaitosten tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

2.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.2.1. Kunnanjohtajan katsaus

Suomen taloudessa nopean kasvun vaihe on jäänyt taakse. Ripeää kasvua kesti noin kolme vuotta. Sitä ennen talous junnasi vakavissa ongelmissa lähes kymmenen vuotta finanssikriisin päättymisen jälkeen. Kasvu hidastui jo viime vuonna ja on hidastumassa nopeasti kuluvana vuonna ja tulevina vuosina. Kaikki keskeiset ennustelaitokset ovat leikanneet Suomen kasvuennusteita viime vuoden lopulta lähtien. Talousviisaiden mukaan Suomessa on suurta viisautta varautua selvästi ennustettua heikompaan kehitykseen.

Vaikka talous yleisesti on ollut kasvussa ja työttömyys vähentynyt, julkinen sektori on vahvasti alijäämäinen. Kuntatalouden tila on synkkä. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta, eli yhteensä 225 kuntaa teki vuonna 2019 negatiivisen tuloksen. Vuosikate heikkeni 13,4 prosenttia. Vuonna 2018 tulos oli negatiivinen 196 kunnassa.

Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvua hidasti verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöön-oton aiheuttama tilitysvaje. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan peräti 400 miljoonaa euroa verotuloja.

Verorahoituksen muutos ei riittänyt kattamaan toimintakulujen kasvua, joka näkyi muun muassa vuosikatteen voimakkaana heikkenemisenä. Tilinpäätösarvioiden mukaan peräti 56:ssa kunnassa päädyttiin negatiiviseen vuosikatteeseen eli otettiin syömävelkaa.

Valitettavasti samaa tarinaa kertoo viime vuoden tilinpäätös lissäkin. Tilinpäätös on alijäämäinen n. 3 miljoonaa euroa ja toimintamenojen kasvu oli 5,4 %. Toimintamenoissa kasvua oli erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Hyvä uutinen on, että työllisyysaste on viime vuosina parantunut, myös lissä työllisten määrä on ollut ennätystasolla. Työllisyysaste on noussut koko valtakunnassa ja työttömyysaste vastaavasti tullut alaspäin. Pulaa on samanaikaisesti sekä töistä että työntekijöistä. Kasvu on näkynyt myös lissä. Työpaikkoja on avoinna aiempaa enemmän. Vuotuinen keskimääräinen työttömyysaste laski uuteen ennätykseen 10,8 % (edellinen vuosi 12,1 %).

Maan hallitus vaihtui ja samalla haudattiin sote- ja maakuntauudistus siinä muodossa, mitä edellinen hallitus sitä suunnitteli. Uusi hallitus käynnisti uuden aikaisempaa suppeamman sote-uudistuksen valmistelun. Tässäkin mallissa sosiaali- ja terveyspalvelut hoidettaisiin jatkossa maakuntien toimesta. Jos uudistus aiotaan saada tämän hallituksen aikana maaliin, pitäisi tarvittavat lakimuutokset olla käsittelyssä jo tämän vuoden aikana. Uudistuksen toteutuksen alkamiseen asti kunnat hoitavat sosiaali- ja terveyspalvelut entisen tavan mukaan.

Valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian keväällä 2018. Kuntastrategian jatkoksi keväällä 2018 käynnistettiin hallinnonuudistustyö, jossa yhtenä tavoitteena on kuntastrategian mahdollisimman hyvä käytännön jalkauttaminen. Osana hallinnonuudistusta li –instituutti omana liikelaitoksena lakkautettiin ja toiminta jatkuu li –instituutti lautakunnan alaisuudessa. Myös kuntakonsernin rakennetta yksinkertaistettiin fuusioimalla pienempiä vuokratyöyhtiöitä lin Vuokratat Oy:öön.

Kaavoituspuolella vuosi oli vilkas edellisten vuosien tapaan. Uutena asiana käynnistettiin strategisen yleiskaavan valmistelutyö. Maankäyttöön kohdistuu monenlaisia intressejä ja toiveita ja strategisella yleiskaavalla pyritään hallitsemaan ja ohjaamaan maankäyttöä. Vuoden aikana Illinsaaren kaavoitus valmistui. Yli-Olhavan ja Ollinkorven tuulivoimakkaavojen työstäminen käynnistyi.

lin kunta on panostanut viime vuosina vahvasti kouluihin. Ojakylän koulun uudisrakennuksen rakennustyöt saatiin valmiiksi ja Alarannan koulun rakentaminen käynnistettiin.

lin kunnan talous oli alijäämäinen toista vuotta peräkkäin. Verotulot kehittyivät monen vuoden heikon kasvun jälkeen ja verotilitysten ongelmista huolimatta hyvin, kasvua 1,8 miljoonaa euroa (+5,6 %). Ansiotuloverot kääntyivät nousuun. Valtionosuudet kasvoivat 0,2 miljoonaa euroa (+0,8 %) ja toimintatuotot 0,6 miljoonaa (+7,8 %). Verotulojen kasvu ei kuitenkaan ollut riittävällä tasolla, sillä kustannukset nousivat yhteensä 3,6 miljoonaa euroa (+ 5,4 %). Vuosikate oli positiivinen eli syömävelkaa ei otettu.

Viime vuoden investoinnit olivat yhteensä 7,4 miljoonaa euroa. Suurin investointi oli uusi liikuntakeskus, joka saatiin valmiiksi loppuvuonna. Investointitarve on edelleen liian korkealla tasolla. Investointien rahoittamiseksi kunnan on otettava lisää lainaa ja näin kunta velkaantuu.

Taloussuunnitelmakausi eli vuodet 2020 - 2022 tulevat olemaan taloudellisesti vaikeita. Talousarvio 2020 on vuoteen lähdeettäessä 2,8 M€ alijäämäinen. Jos tämä toteutuu, aiemmat ylijäämät on syöty. Talouden tasapainottamistyö jatkuu. Rakenteellisia uudistuksia on välttämätöntä tehdä.

Vuoden 2019 aikana kunnanvaltuusto kokousti 11 kertaa ja käsitteli 136 pykälää, kunnanhallitus kokousti 22 kertaa ja käsitteli 333 pykälää. Lauta- ja johtokunnat kokoustivat yhteensä 72 kertaa ja käsitelivät 535 pykälää.

Kunta sai vuoden aikana paljon positiivista kansallista ja kansainvälistä mediahuomiota. Myönteinen kuntakuva vaikuttaa monella tavalla kunnan elinvoimaan ja sitä kautta tulevaisuuteen. Hienoa, että lissä tehty työ kiinnostaa ja innostaa sekä kuntalaisia että muitakin.

Haluan kiittää kuntapäättäjiä ja kunnan henkilökuntaa hyvästä yhteistyöstä, yhteishengestä ja kuntalaisten eteen tekemästänne työstä. Me kunnassa teemme työtä, jolla on merkitystä. Ollaan siitä yhdessä ylpeitä.

Ari Alatossava
kunnanjohtaja

2.2.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Tilivelvolliset toimielimet, toimielinten tilivelvolliset jäsenet

<p><u>Kunnanhallitus:</u> Johannes Tuomela, puheenjohtaja Pekka Koskela, 1 varapj. Mika Hast, 2. varapj. Veli Paakkola Helka Tapio Sanna Valaja Oili Kaleva Leena Tiiro Martti Kaarre, 28.4.2019 saakka Johanna Jakku-Hiivala, 29.4.2019 alkaen Petri Tervonen Tiina Vuononvirta, 31.5.2019 saakka Risto Säkkinen, 1.6.2019 alkaen</p>	
<p><u>Tarkastuslautakunta:</u> Reijo Kehus, puheenjohtaja Pertti Huovinen, varapuheenjohtaja Anna Turtinen Matti Haatainen Johanna Ruottinen Aila Paaso</p>	<p><u>Keskusvaalilautakunta:</u> Risto Säkkinen, puheenjohtaja Aila Paaso, varapuheenjohtaja Paula Juopperi Maila Maalismaa Pentti Soini</p>
<p><u>Yhdyskuntalautakunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja Pentti Jokela, 1 vpj. Jarmo Lauri, 2 vpj Jari-Jukka Jokela, 27.10.2019 saakka Veli Paakkola, 28.10.2019 alkaen Harri Sanaksenaho Kirsimaria Pakonen Sanna Valaja Hilikka Kalliorinne Heli-Hannele Haapaniemi</p>	<p><u>Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta:</u> Reijo Kehus, puheenjohtaja Leena Tiiro, 1 vpj. Petteri Mäenpää, 2 vpj. Jaakko Höyhtyä Kati Södö Taina Häkkinen Eila Fäldt Sauli Keltamäki Anne Ojala</p>
<p><u>Iin vesiliikelaitoksen johtokunta:</u> Hannes Hekkala, puheenjohtaja Martti Kaarre, 1. vpj., 28.4.2019 saakka Kimmo Juopperi, 29.4.2019 alkaen Tiina Vuononvirta, 2. vpj. Maire Turtinen, 1. vpj., 17.6.2019 alkaen Aili-Marja Alaraasakka Juuso Pyörälä Veera Kuha Juho Tauriainen Mikael Pietilä</p>	<p><u>Rakennuslautakunta:</u> Sauli Keltamäki, puheenjohtaja Eero Alaraasakka, 1. vpj. Jukka Pietikäinen, 2. vpj. Sonja Alaraasakka Arto Junes Helka Tapio Marja-Leena Liimatta Veera Kuha Juha Malo</p>
<p><u>Ii-Instituutti-liikelaitoksen johtokunta:</u> Jari-Jukka Jokela, puheenjohtaja Seppo Keltamäki, 1. vpj. Jussi Kurtti, 2. vpj. Valtteri Paakki Aili-Marja Alaraasakka Paula Pivelin Pertti Huovinen Johanna Jakku-Hiivala Hilikka Kalliorinne</p>	<p><u>Iin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunta:</u> Tauno Kivelä, puheenjohtaja Taisto Orajärvi, 1 vpj. Merja Jeronen, 2 . vpj. Pentti Jokela Taina Häkkinen Mervi Jyrkäs Aini Autio Petri Hyvönen Harri Sandgren</p>

Tilivelvolliset luottamushenkilötoimielimet

Kunnanhallitus
Lautakunnat
Johtokunnat

Tilivelvolliset viranhaltijat:

kunnanjohtaja Ari Alatossava
hallintojohtaja Annastiina Junnila
opetusjohtaja Tuomo Lukkari
varhaiskasvatusjohtaja Virpi Uutela
tekninen johtaja Janne Jokelainen

Tilivelvolliset liikelaitoksissa:

li-instituutti -liikelaitoksen johtaja Tarja Rahkola
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtaja Anne Hautamäki
lin vesiliikelaitoksen johtaja Pekka Paaso

2.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Talouden kasvu on näkynyt monella rintamalla. Teollisuuden tuotanto on ollut ennätystasolla ja kapasiteetti alkaa useilla toimialoilla olla lähes kokonaan käytössä. Monella alalla on puhuttu työvoimapulasta. Rakentaminen on jatkunut kasvukeskuksissa vilkkaasti, joskin ennuste on laskeva.

Vuoden viimeisen neljänneksen notkahdus ennakoii talouden kasvun heikkenevät kuluvana vuonna ja lähivuosina.

Oulun seudun suhdannekehitys jatkui kuluvan vuoden alkupuolella vahvana niin jalostuksessa kuin useilla palvelualoilla. Teollisuuden liiketoiminnan vientivetoinen kasvu jatkui, mutta seudun rakennusalan pitkään jatkunut kasvu pysähtyi. Palvelualoista kehitys oli vuoden alkupuolella erityisen vahvaa liike-elämän palveluissa sekä terveys- ja sosiaalipalveluissa. Seudun talouden kannalta keskeisellä informaatio- ja viestintäalalla kasvu kuitenkin hidastui.

Oulun seudulla on käynnistynyt ja käynnistymässä useita isoja hankkeita. Oulu – Kemi –moottoritien rakentaminen valmistuu ensi vuoden aikana sekä Oulun yliopistollisen sairaalan uudisrakentaminen ovat hankkeista suurimpia. Asuntorakentaminen jatkuu, mutta ei yhtä vahvana kuin viime vuosina.

Oulun seudun vetovoiman vahvistaminen on koko seudun kuntien ja toimijoiden yhteinen tehtävä. Toimiva yhteistyö yritysten, yhteisöjen ja julkishallinnon välillä edistää kehitystä. Yhteisen päämäärän kirkastaminen auttaa kaikkia toimijoita omassa roolissaan vahvistamaan alueen vetovoimaa.

Koko maan parantunut työllisyystilanne on vähentänyt työttömyyttä, joka näkyy myös lin kunnan työllisyyden parantumisena. Samoin pitkään jatkunut matala korkotaso näkyy lin kunnan korkokustannuksissa. Vaikka lainaa on nostettu kattamaan investointikulut, ovat korkokulut pysyneet maltillisina. Lyhytaikaista lainaa kunta on saanut miinuskorolla.

Valtionosuuksien leikkaukset näkyvät lin kunnan valtionosuuksien pienennyksinä. Valtionosuuksien leikkauksia tehdään todennäköisesti myös tulevina vuosina. Näiden valtionosuusleikkauksien johdosta verotulojen merkitys kasvaa suhteessa valtionosuuksiin tulevina vuosina.

Kunnan väestönkasvua pyritään tukemaan kaavoituksella ja palveluilla.

Kunnan työllisyys- ja väestökehityksestä

lissä/seutukunnassa keskimäärin kuukausittain

	2017	2018	2019
avoimet työpaikat	27	35	55
työttömyysaste	15,0	12,1	10,8
työttömät työnhakijat	620	492	456
alle 25-v. tyött. työnhakijat	75	53	54

yli 50 v. tyött. työnhakijat	273	219	184
yli vuoden työttömänä olleet	194	135	113
työttömyysaste seutukunnassa	15,2	12,1	11,0
työttömät työnhakijat seutukunnassa	1466	1148	1040

(Lähde: ELY-keskus)

Väestökehitys vv. 2016 - arvio 2022

väestö 31.12.	2016	2017	2018*)	2019	arv. 2020	arv. 2021	arv. 2022
lin kunta	9634	9547	9864	9844	9864	9884	9904
muutos hlö	-25	-87	317	-20	20	20	20

*) Jakkukylän osakuntaliitos lihin

2.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuonna 2019 jatkettiin hallinnonuudistuksen toteuttamista ja organisaatiomuutosten valmistelua (Kvalt. 3.9.2018 §71) . Hallinnonuudistuksen seuraava vaihe oli li –instituutti –liikelaitoksen lakkauttaminen, jota valmisteltiin vuoden aikana ja liikelaitos lakkasi olemasta 31.12.2019. Liikelaitoksen toiminta siirrettiin osaksi peruskunnan toimintaa. Hallinnonuudistuksen täytäntöönpano jatkuu vielä kuluvana vuonna lin Ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen lakkauttamisella.

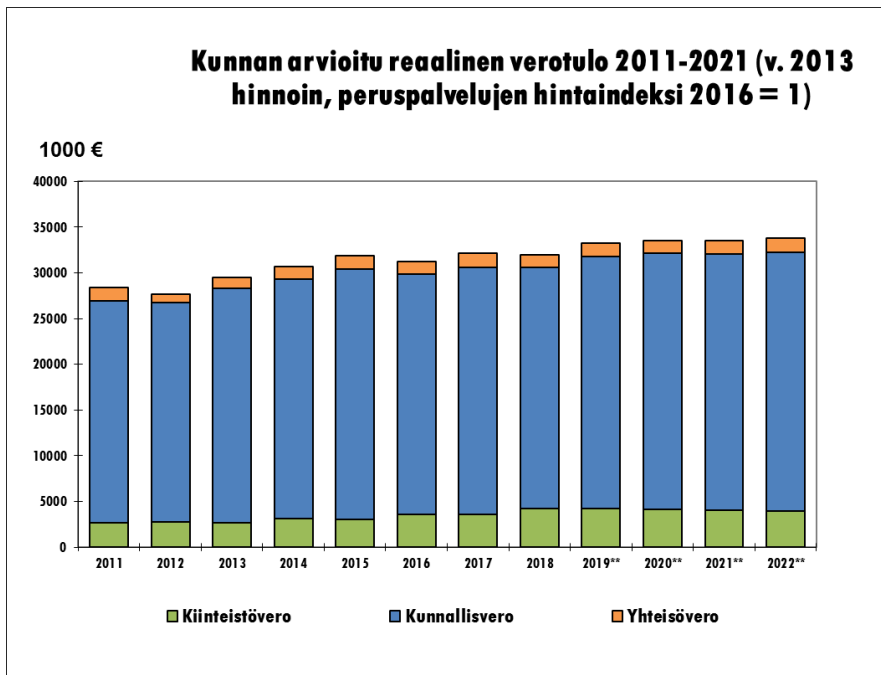
lin kunnan vuoden 2019 talousarvio oli alijäämäinen valtuuston hyväksyessä sen kokouksessaan 17.12.2018 §110. Talousarvion alijäämä oli päätettäessä n. 4,174 miljoonaa euroa. Vuoden aikana myönnettyjen lisämäärärahojen myöntämisen jälkeen talousarvion alijäämä nousi n. 4,693 miljoonaa euroon. Koska talousarvio oli jo hyväksyttäessä alijäämäinen kunnanhallitus päätti kokouksessaan 14.1.2019 § 12 perustaa talouden tasapainotustyöryhmän. Talouden tasapainottamistyö jatkuu edelleen, koska kunnan talous ei ole tasapainossa talousarviovuonna 2020.

lin kunnan tuloveroprosentti (21,25 %) ja kiinteistöveroprosentit pysyivät vuoden 2018 tasolla. Verotuloja lin kunnalle kertyi 1,795 milj. euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Yhtenä syynä verotulojen nousuun oli Jakkukylän osakuntaliitoksen vaikutukset kunnallisveroon, jotka tilitettiin ensimmäistä kertaa lin kunnalle tilinpäätös vuonna 2019. Valtionosuudet nousivat edellisestä vuodesta vain 0,213 milj. euroa. Kaikkien valtionosuusmuutosten jälkeen kunnille maksettiin 174 milj. euroa enemmän valtionosuuksia (32 €/as) vuodesta 2018 vuoteen 2019

lin kunta käytti tilinpäätös vuonna eniten rahaa liikuntahallin valmiiksi rakentamiseen. Kustannukset olivat 4,468 milj. euroa. Kokonaisuutena liikuntahalli maksoi 5,511 milj. euroa, josta vähennetään saatu avustus 0,750 milj. euroa eli nettona kustannukset olivat 4,761 milj. euroa.

Verotulot 2017-2019 (1000 euroa):

tilivuosi/verolaji	2017	2018	2019
kunnallisvero	26.595	26.487	28.154
muutos%	1,1 %	-0,4 %	6,3 %
osuus yhteisöveron tuotosta	1.526	1.373	1.453
muutos%	15,8 %	-10,0 %	5,8 %
kiinteistövero	3.520	4.228	4.279
muutos%	-2,1 %	20,1 %	1,2 %
yhteensä	31.641	32.089	33.886
muutos%	1,3 %	1,4 %	5,6 %

Lähde Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko

2.2.5. Kunnan henkilöstö

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuoden viimeisen kalenteripäivän mukainen henkilöstömäärä vertailuvuosina. Vakinaisen henkilöstön määrässä näkyy systemaattinen perusteettomien määräaikaisuuksien välttäminen. Varhaiskasvatuksen kasvanut palvelutarve heijastuu puolestaan siihen, ettei määräaikaisten määrä ole vakinaistamisista huolimatta vähentynyt.

Henkilöstömäärä 31.12.2016 - 31.12.2019

Henkilöstö	2016	2017	2018	2019	muutos
vakinaiset	340	335	347*	357*	+10
määräaikaiset	120	133	146	146	0
työllistetyt	21	30	20	30	+10
oppisopimuksella	1	-	2	6	+4
yhteensä	482	498	515**	539**	+24

* Sis. Jakun koulun ja ryhmiksen henkilöstö

** Taulukossa myös osa-aikainen työntekijä = 1

Palkkamenojen kehitys on esitetty alla olevassa taulukossa; luvut sisältävät liikelaitokset.

Palkkamenojen kehitys 2016 - 2019

	2016	2017	2018	2019	muutos	ero %
vakainainen henkilöstö	5 366 160	5 297 640	5 440 840	5 890 887	450 047	8,50 %
määräaikainen henkilöstö	1 132 882	1 201 042	1 394 712	1 421 012	26 300	2,19 %
sairaus- ja äit.lomasijaiset	345 282	432 896	333 796	395 075	61 279	14,16 %
muut sijaiset	564 392	555 923	647 677	761 129	113 452	20,41 %
erilliskorvaukset	253 160	255 284	276 928	302 179	25 251	9,89 %
muut korvaukset	680	17 600	1 850	3 030	1 180	6,70 %
palkkatuki	636 923	622 014	608 896	563 676	-45 220	-7,27 %
tuntipalkat	291 293	278 049	289 140	285 777	-3 363	-1,21 %
opettajat kuel	1 799 604	1 849 700	2 174 215	2 348 012	173 797	9,40 %
opettajat vel	2 332 240	2 137 006	2 177 475	2 302 738	125 263	5,86 %

jaksotetut palkat	848 321	1 742 198	1 568 051	1 740 482	172 431	9,90 %
yhteensä	13 570 937	14 389 352	14 913 580	16 013 997	1 100 417	7,65 %

Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti ja niitä pyritään ennaltaehkäisemään varhaisen puuttumisen mallin avulla. Sairauspoissaolotilasto sekä tilasto sairauspoissaolojen kustannuksista sisältyy henkilöstöraporttiin. Keskimäärin sairauspoissaoloja oli vuonna 15,2 tpv, kun luku vuonna 2018 oli 14,1 tpv. Kunta-alalla keskimäärin sairauspoissaoloja oli uusimman tilaston (-18) mukaan 17 tpv.

Työhyvinvoinnin, tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun kokemista seurataan säännöllisesti joka toinen vuosi kyselyin (Party = parempi työyhteisö -kysely, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskartoitus). Loppuvuodesta 2019 toteutettuun Party-kyselyn tulokset raportoitiin tilikauden päättymisen jälkeen. Kunnan kokonaisavainluku oli 14,4 (2015 / 14,4 ja 2017 / 14,3) kuntien keskiarvon ollessa 14,0.

Työsujeluorganisaatio on toiminut vahvistettuna toimikaudella 2019 - 2021. Varsinaisia työsuojeluvaltuutettuja on entisen kahden sijaan kolme. Työsuojelutoimikunta kokoontui 2019 neljä kertaa ja yt-toimikunta niin ikään neljä kertaa.

Työnohjausta tarjottiin sekä ryhmä- että yksilömuotoisena ja ohjauksessa otettiin erityisesti huomioon hallinnon uudistuksesta aiheutuvat muutokset. Oma muutoksen tuki -hankke (SYKE) toteutettiin oma-rahoituksella Ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen henkilöstölle ja aloitettiin Kevan tukemana (KIKY) kiinteistönhoidon sekä kiinteistö- ja ympäristötekniikan palveluiden henkilöstölle. Ateria- ja puhtauspalveluiden sekä työllistämispalveluiden henkilöstö ja esimiehet aloittivat syksyllä 2019 henkilöstön itseohjautuvuutta ja esimiesten valmentavaa johtamista tukevan koulutuksen.

2.2.6. Ympäristöasiat

Lin kunta liittyi uuteen Energiategohokkuus-sopimukseen ensimmäisten joukossa. Vuosien 2017 -2025 energiategohokkuussopimus allekirjoitettiin toukokuussa 2016 (energiategohokkuussopimukset 2017-2025.fi). Viimeisin hyväksytty energiategohokkuussopimuksen raportti on vuodelta 2018. Vuoden 2019 raportointi on vielä kesken ja hyväksymättä. Tämä tulee viimeistään toimittaa huhtikuun alkuun mennessä Motivalle.

Vuonna 2018 raportointiin 12 kpl. energiategohokkuustoimenpiteitä. Näiden investoinnin ollessa näihin 179 494 €. Saavutettu energiansäästö sähkön osalta 25 MWh/a, lämmössä 216 MWh/a. yhteensä 241 MWh/a. Sopimuskaudella yhteensä tehtyjä toimenpiteitä on 89 kpl, joiden yhteenlaskettu energiansäästö yhteensä on 2731 MWh/a. (otos energiategohokkuus raportoinnista)

Kunta on edelleen aktiivisesti mukana Hinku- ja Kuntien energiasäästö -ohjelmissa ollen päästövähennyksissä saavuttaen 60 % päästövähennyksen vertailuvuonna 2017 (vuodet 2007-2017). Muutos päästöissä per asukas -64%. Hiilidioksidipäästöjen ollessa per asukas 3,3 tCO₂e.

<https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Lisäksi kunta on FISU-verkoston jäsen, johon kuuluu tällä hetkellä kymmenen suomen kaupunkia ja kuntaa. Lin kunta on joukkion ainoa kunta ja Pohjois-Suomen edustaja. (fisu-verkosto.fi). Sitran mukainen *Resurssiviisauden tiekartta* hyväksyttiin kunnanvaltuustossa toukokuussa 2017 ja se ohjaa lin kunnan toimintaa kokonaisvaltaisesti ympäristö- ja energia-asioissa. Vuosittain Resurssiviisauden tiekartan kehittymistä seurataan Resurssiviisas-ii-johtoryhmän kokouksissa ja vuosittaiset tavoitteet asetetaan talousarvion yhteydessä.

Vuonna 2019 lin kunta kutsuttiin mukaan Ympäristöministeriön ja Motivan *Ilmastojohtajat-hankkeeseen*, jossa tavoitteena on luoda edelläkävijä kuntien esimerkeistä kokosuomea palveleva "reseptikirja" ilmasto- ja ympäristöasioidenkehitystä edistämään.

<http://www.energiategohokkuussopimukset2017-2025.fi/wp-content/uploads/9-Ilmastojohtajat.pdf>

li valittiin marraskuussa 2017 Circwaste Kiertotalouden edelläkävijäkuntaverkoston 10 kunnan joukkoon jossa tavoitteena on vastata EU:n valtakunnallisen jätesuunnitelman valtakunnalliseen toteuttamiseen. <http://www.materiaalitkiertoon.fi>. Tässä hankkeessa iihin laadittiin kiertotalouden tiekartta, joka tulee osaksi Resurssiviisasiitiekarttaa, täydentäen ja tarkentaen siten siltä osin kiertotalouden osuutta. lin kunnanhallituksen päätös 09.12.2019. Suomen ympäristökeskuksen julkaisu: http://www.materiaalitkiertoon.fi/fi-FI/Tyokalut/Kiertotalouden_tiekartat/Edellakavijakuntien_tiekartat

Vuonna 2019 lin kunta lähti mukaan Suomen Ympäristökeskuksen vetämään RANKU-hankkeeseen. Ravinneneutraali kunta (RANKU) on ravinnekierrätyksen toimintamalli. Toimintamallin jalkauttamiseksi on käynnistetty valtakunnallinen 2,5-vuotinen Ravinneneutraali toiminta kunnan käytännöksi (RANKU 3)-hanke. Hanke kerää hyviä esimerkkejä jaettavaksi valtakunnallisesti sekä tukee kuntia ja muita sidosryhmiä ravinneneutraaliin toimintaan. Khall 28.01.2019 § 30. https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Ravinneneutraali_kunta/Kunnat

lijojen sopimuksen (2019–2023) tavoitteena on nostaa lijojen vesistön arvoa mm. palauttamalla vaelluskalojen luonnonkierto lijojen, parantaa veden laatua vesistö- ja valuma-aluekunnostuksin, piristää alueen elinkeinoelämää ja matkailua sekä lisätä virkistyskäyttöä ja asumisviihtyvyyttä. Läpileikkaavana tavoitteena on luottamuksen rakentaminen ja vuorovaikutuksen lisääminen lijoella toimivien tahojen välillä. Maaliskuussa 2019 lijojen sopimuksen toimeenpano käynnistettiin siten, että toimia edistämään palkattiin vesistökoordinaattori ja tehtävä sijoitettiin Micropolikselle.

Elintarviketurvallisuusviraston päätös (836/2017) rajoitusvyöhykkeen perustamisesta lin kunnan merialueelle kalojen tarttuvan verta muodostavan kudoksen kuolion (IHN) vuoksi on Ruokaviraston (entinen Elintarviketurvallisuusvirasto Evira) päätöksellä (899/2019) lakkautettu 15.7.2019 alkaen. Rajoitusvyöhykkeellä noudatettaviksi määrätty toimenpiteet lakkasivat tämän päätöksen voimaantulon myötä. (Lähde: Finlex, 2019.)

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190899?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=IHN>

lin vesiliikelaitos sai Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksen 23.12.2019 Kuivaniemen keskustan jätevedenpuhdistamon toiminnan jatkamisesta. Päästö- ja puhdistusvaatimukset säilyivät ennallaan mutta käsiteltyjen jätevesien johtamiseen, lietteen kompostointiin ja viemäriverkoston kunnostamiseen on laadittava parantamissuunnitelmat. Lupa on määräaikainen ja on voimassa vuoden 2022 loppuun saakka. Mikäli toimintaa halutaan jatkaa, on uusi lupahakemus esitettävä aluehallintovirastolle 31.12.2020 mennessä.

PVO-Vesivoima Oy, Pohjois- ja Etelä-lin jakokunnat ja lin kunta sopivat toukokuussa 2017 lijojen Raasakan vanhan uoman kehittämisestä vuosina 2017 - 2021. Kehittämistoimenpiteistä päättää neuvottelukunta, johon kukin sopijapuoli on valinnut kolme edustajaa. Vuoden 2019 aikana toteutettiin sopimuksen mukaisia kehittämistoimia. Sopimuskaudella on uutisoitu mm. lohikalojen luontaisesti lisääntymisestä vanhan uoman alueella, ensimmäistä kertaa sitten 1960-luvun.

Loppuvuodesta 2019 Pohjois-Pohjanmaan liitto esitti mm. lin kunnalle osallistumispyynnön lijojen vaelluskalahankkeeseen vuosille 2020 - 2022. Vaelluskalahankkeet sisältyvät hallitusohjelmaan ja hankkeelle haetaankin mm. hallituksen rahoitusta. lin kunnan rahoitus hankkeeseen olisi 40 000 €. Kunnanhallitus teki osallistumisesta myönteisen päätöksen vuoden 2020 ensimmäisessä kokouksessaan 7.1.2020.

Vuoden 2019 helmikuussa lin kunnassa käynnistettiin kahden tuulivoimahankkeen, Ollinkorven ja Kovalankkaan, osayleiskaavoitus. Ollinkorven tuulivoimahankkeen toteuttaminen edellyttää YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia (YVA), joka toteutetaan uuden YVA-lain (252/2017) mahdollistamana yhteismenettelyinä. Menettelyssä laaditaan sekä osayleiskaava että hankkeen ympäristövaikutusten arviointi (YVA).

Ilmatar li Oy suunnittelee enimmillään noin 63 tuulivoimalan suuruisen tuulivoimahankkeen rakentamista Ollinkorven alueelle, joka sijaitsee lin keskustataajamasta 4 - 20 kilometriä koilliseen rajautuen Oulun kaupungin rajaan Yli-lissä. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 144 km². Voimaloiden koko-

naiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 5-9 MW. Tuulivoimapuiston liittämiseksi kantaverkkoon tutkitaan kahta vaihtoehtoa, joko liittymistä Yli-Olhavan Tuomelan sähköaseman ympäristössä (11 km) tai Simojoen sähköasemalla (n. 40 km). Uusi 110 kV:n voimajohto sijoittuisi nykyisten voimajohtojen viereen. Ollinkorven tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma oli nähtävillä 20.6. – 20.8.2019 välisen ajan ja hankkeesta järjestettiin 13.8.2019 yleisötilaisuus Pohjois-lin koululla.

Kovasin Tuulivoima Oy puolestaan suunnittelee lin kunnan eteläosaan Kovasinkankaan alueelle kuudesta tuulivoimalasta muodostuvaa tuulivoimapuistoa. Kovasinkankaan tuulivoimapuiston sähköverkkoliityntä on alustavasti suunniteltu toteutettavaksi hankealueen etelärajaan viistävän Fingridin Harakkaperä-Isokangas 110 kV-voimalinjan kautta. Sähkönsiirtoa varten hankealueelle rakennetaan uusi sähköasema 110kV-voimalinjan varteen. Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein.

Vuoden 2018 lopussa käynnistetyt Yli-Olhavan tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma oli nähtävillä maaliskuusta - huhtikuussa 2019 ja hankkeen yleisötilaisuus järjestettiin Yli-Olhavan maamiesseuran talolla 13.3.2019. Megatuuli Oy suunnittelee enimmillään noin 60 tuulivoimalan suuruisen tuulivoima-alueen rakentamista lin Yli-Olhavan alueelle noin 20 kilometriä lin keskustaa-ajasta pohjoiseen.

Pahkakosken tuulivoimapuiston 30 tuulivoimalalle myönnettiin rakennusluvut vuonna 2019.

2.2.7 Muut ei taloudelliset asiat

Lin kunta toimii kirjanpitolain 3a määräysten mukaan ihmisoikeuksia kunnioittaen. Lin kunnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2018 - 2020 on käsitelty yhteistyötoimikunnassa 3.4.2018. sekä hyväksytty henkilöstöjaostossa 31.5.2018 §25. Lin kunnan henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on edistää sukupuolten välisen tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden toteutumista työyhteisössä. Tasa-arvoisessa työyhteisössä kaikilla on mahdollisuus työskennellä ilman syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, syntyperän, kielin, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Korruption ja lahjonnan estäminen kuuluu osaksi kunnan toimintaa.

2.2.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Julkisen sektorin heikko talouskehitys todennäköisesti jatkuu. Nykyisen hallituksen tulopohja nojaa pääosin työllisyystoimien toteutumiseen ja työllisyyden kasvuun. Hallitus tavoittelee vaalikauden aikana 60 000 uutta työllistä ja 75 prosentin työllisyysastetta. Työllisyystavoite asetettiin pitkälti siksi, että julkinen talous saataisiin tasapainotettua. Hallitus tavoittelee julkisten tulojen ja menojen tasapainoa vuonna 2023.

Kuntatalouden näkymät lähivuosille ovat huolestuttavat. Vaikka talouden sopeuttamispaive vaihtelee suuresti kunnittain, tulee erityisesti pienten, alle 10 000 asukkaan, kuntien asema olemaan tukala. Valtio lisää kuntien velvoitteita ja tehtäviä.

Vuoden 2019 tilinpäätöksen jälkeen kunnalla on vielä kertynyttä ylijäämää. Nopeasti huonontunut verotulokertymän ja valtionosuuksien nousu asettaa kuntataloudelle isoja ongelmia. Samoin kustannukset kasvavat ja palvelurakenteen muutostarpeet kasvavat. Talouden tasapainottamistyö jatkuu tänä ja tulevina vuosina.

Investoinnit ovat olleet viime vuosina niin suuret, että kunta on velkaantunut. Tulorahoitus ei ole eikä todennäköisesti tule jatkossakaan riittämään investointien rahoittamiseen. Kunnan toiminnan tulokellisuuteen tuleekin kiinnittää edelleen erityistä huomiota jokaisella osa-alueella.

Tulorahoituksen lähteiden (verotulot ja valtionosuudet) kehitys on tulevina vuosina vaatimatonta ja epävarmaa yleisestä taloustilanteesta johtuen. Kunnan pitää saada rahoitusta muista lähteistä, mikäli nykyiset palvelut halutaan ylläpitää.

Tilinpäätöksen valmistelun jälkeen on kuntien taloudelliseen tilanteeseen ilmaantunut merkittävä riski, koronavirus. Virus on jo aiheuttanut merkittävän ja aiheuttaa todennäköisesti pitkäkestoisien muutoksen maailmantalouteen, Suomen talouteen ja sitä kautta myös kuntien talouteen. Viruksen leviämisen estämiseksi ja terveydenhuollon toimintakyvyn ylläpitämiseksi maaliskuussa 2020 tehdyt kansainväliset ja kansalliset päätökset vaikuttavat verotulojen vähentymiseen sekä erityisesti terveydenhuoltosektorilla kustannusten nousuun. Tällaiseen virusepidemiaan ja sen taloudellisiin vaikutuksiin ei kunnissa ole pystytty varautumaan. Vaikutukset talouteen ovat todennäköisesti monivuotiset.

Valtion tämän vuoden lisätalousarviossa on luvattu kunnille lisärahoitusta viruksen aiheuttamien kustannusten kattamiseen. Toistaiseksi on ilmoitettu miljarditason tuesta, mutta sitä, millä tavalla tuki kohdennetaan kuntiin ei vielä päätöstä ole tehty. Tässä hetkellä saatavilla olevien tietojen mukaan päätöksiä tehdään toukokuun aikana.

lin kunnan verotulojen Kuntaliiton veroennusteen mukaan arvioidaan putoavan vuoden 2020 osalta 2,4 M€ talousarvioon arvioidusta kertymästä. Valtio kompensoi verotulojen menestystä tämän vuoden osalta tulouttamalla osan vuoden 2021 verokertymästä etukäteen jo tämän vuoden aikana. Raha ei ole lisätuloa eikä siten paranna kunnan talouden tilaa. Viruksen aiheuttamat tulojen menetykset sekä menojen lisäykset vaikuttavat entisestään kunnan talouden tilaa ja mahdollisuuksia rahoittaa ja järjestää kuntalaisten palveluita.

2.2.9. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Vuoden 2019 talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyi kunnanvaltuusto myös kunnan riskienhallintasuunnitelman, johon oli kirjattu koko kunnan toiminnan kannalta merkittävät riskit. Merkittäviksi riskeiksi määriteltiin: talousriski, strategiset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Riskien määrittelyssä otettiin käyttöön värikoodit, joilla riskin vaikutusta ja todennäköisyyttä havainnollistettiin värien vihreä, keltainen ja punainen avulla.

Merkittävimmäksi taloudelliseksi riskiksi on nostettu vuoden 2019 talousarvion valmistelun yhteydessä sote-uudistuksen valmisteluun liittyvä epävarmuus kuntien tulevaisuudesta. Syynä riskin merkittävyyteen vaikutti epävarmuus kunnan tuottamien palvelujen rahoituksesta ja kunnan valtionosuuksien sekä verotulojen määrästä uudistuksen jälkeen. Tämä riski ei toteutunut, koska sote-uudistuksen valmistelu keskeytettiin ja suunniteltuja toimenpiteitä ei toteutettu.

lin kunnan talousriskiin vaikuttaa myös merkittävästi liian suuret investoinnit kunnan kantokykyyn nähden. Investointien suunnittelulla ja investointien eri rahoitusmuodoilla voidaan varmentaa kunnan rahavarojen riittäminen lainan lyhennyksiin ja muihin investointien rahoitusmenoihin. Investointiriski pienenee suunnitelmakaudella, koska suurin osa kiinteistöistä on peruskorjattu tai korvattu uudisrakennuksilla. Vielä on kesken Alarannan koulun rakentaminen sekä kunnanviraston ja Nätteporin kiinteistöjen peruskorjaaminen tai korvaaminen uusilla rakennuksilla. Lisäksi suunnitelmakaudella on päiväkodin suunnittelu, jonka rakentamisesta päätetään erikseen. Investointien takia kunnan lainamäärä nousi 44,6 milj. euroon. Lainakannassa on aina korkoriskiä, vaikka kunta on jakanut korkorisikiä ottamalla lainoja kiinteä- ja vaihtuvakorkoisina.

Riskikartoituksessa on nostettu merkittävänä riskinä esille myös väestön kasvun tyrehtyminen ja sen seurauksena uhka verotulojen ja valtionosuuksien pienenemisestä. Riskin pienentämiseksi on kunnan vetovoimatekijät huomioitava toiminnan suunnittelussa.

Talousriskiin vaikuttaa myös kunnan alijäämäinen tilinpäätös vuodelle 2019 ja talousarvio vuodelle 2020. Edellisen vuoden 2018 tilinpäätöksen alijäämä oli 1,850 tuhatta euroa ja tilinpäätöksessä vuoden 2019 alijäämä kasvoi 2,989 milj. euroon.

Näköpiirissä oleva kunnan epävarma talouskehitys lisäsi talousriskin merkitystä talousarvion 2020 laadinta vaiheessa. Kunnanhallituksen päättämän hallinnon uudistuksen sekä taloustyöryhmän odotetaan muuttavan kunnan talousnäkömiä. Jotta kuntatalous saadaan pysymään tasapainossa eli tulot riittämään käyttömenojen kattamiseen ja osaksi myös investointien rahoitukseen, tulee lähivuosina

tehdä sellaisia rakenteellisia ratkaisuja, jotka tuovat peruspalveluiden tuottamiseen lisää tehokkuutta ja taloudellisuutta. Kunnan taseessa ei ole vielä alijäämää mutta talouden tasapainottoimenpiteisiin on ryhdytty kunnan talouden saattamiseksi kestäväälle tasolle. Talousriskin merkitys kunnan palvelujen tuottamisen kannalta on merkittävä.

lin kunnan tulot muodostuvat toimintatuottojen 10,3 % lisäksi verotuloista 40,8 % ja valtionosuuksista 33,3 %, joista kaksi viimeksi mainittua muodostavat kunnan päätulolähteet eli yhteensä 74,1 %. Verotulokertymä oli yhteensä 5,6 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Kunnallisverotuloja kertyi 6,3 %, yhteisöveroja 5,8 % ja kiinteistöveroja 1,2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Euroina tämä verotulojen nousu oli 1,795 milj. euroa. Jakkukylän osakuntaliitoksen vaikutus näkyy nyt kunnallisverotuloissa.

Strategisista riskeistä on nostettu mahdolliseksi riskiksi epäonnistuminen johtamisessa ja päätöksenteossa. Riskin pienentämiseksi on koulutettu esimiehiä erillisellä esimiesvalmennuksella. Hallinnon uudistuksella ja uudella johtamismallilla on tarkoitus selkeyttää kunnan johtamisjärjestelmää ja kehittää kunnan toimintaa.

Toiminnallisista riskeistä merkittävimäksi on luokiteltu toiminnan lyhytjänteisyys. Riskin pienentämiseksi tehdään päätösten valmistelu hyvin ja toiminta suunnitellaan pitkäjänteisesti. Riskienhallinta pyritään sisällyttämään kunnan jokapäiväiseen päätöksen tekoon.

lin kunta ja liikelaitokset käytti vuonna 2019 vakuutusmaksuihin yhteensä 74 tuhatta euroa turvataksseen toimintaansa.

Riskienhallinnassa tulisi erityisesti varmistaa, että päätöksenteossa noudatetaan lakia ja muita säännöksiä. Sekä päätökset pannaan täytäntöön ja noudatetaan päätöksiä. Henkilöstölle laaditaan työsuojatimet ja työnkuvaukset sekä henkilökunnan ammattitaitoa kehitetään. Talousarviototeumaa seurataan säännöllisesti ja annetaan viranhaltija päätökset lautakunnalle/johtokunnalle tiedoksi. Riskienhallinta perustuu kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta on kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamista ja priorisointia.

2.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalain 14 §:n ja 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytöstä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällistä ja dokumentoituja.

Hallinto- ja johtamistapa

lin kunnanhallitus toteaa, että lautakunnat ja johtokunnat ovat toimineet vahvistetun talousarvion sekä kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Palvelualueiden ja liikelaitosten johtajat ovat huolehtineet osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteutuksesta kunnan ohjeiden mukaisesti.

lin kunnanvaltuusto on hyväksynyt 17.12.2018 § 109 hallintosäännön, jonka 10. luvussa määritellään kuntalain edellyttämät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet. Konserniohje on päivitetty ja ollut kunnanvaltuuston hyväksyttävänä 20.6.2016 § 59. Omistajaohjaus kuntakonsernissa ja omistajapoliittiset linjaukset on hyväksytty valtuustossa 12.9.2016 § 71.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan johtamis- ja ohjausjärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seuranta sekä poikkeamiin reagoimista. Kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia sisäisen ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanjohtaja puolestaan vastaa sisäisen valvonnan asianmukaisesta toteuttamisesta. Omistajaohjauksella kehitetään kuntakonsernin riskienhallintaa.

Nykytila sisäisessä valvonnassa säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen sekä riskienhallinnassa

Kunnanhallitus toteaa toimielinten antamien selonteiden perusteella, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat hyvällä tasolla. Sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnoiden tuloksellisuudesta, hyvän hallintotavan toteutumisesta palvelualueilla lakien, sääntöjen ja ohjeiden noudattamisella asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa. Toiminnan tavoitteena on asiakaslähtöisyys. Kunnan liikelaitosten toimivaltaa, vastuita ja tehtäviä on selkiytetty hallintosäännössä.

Lautakuntien ja johtokuntien pöytäkirjat on asianmukaisesti allekirjoitettu ja hyväksytty sekä päätökset on pantu täytäntöön viivytyksettä. Delegointipäätökset on tehty ja niitä on noudatettu. Viranhaltijapäätökset kirjataan Dynasty-asiakirjanhallintaohjelmaan ja toimitetaan asianosaisille sekä toimielimille, joilla on otto-oikeus.

Kaikille työntekijöille tehdään työsopimus/virkamääräys ja tehtävänkuvaukset on pääsääntöisesti tehty. Työntekijöiden osaamisen kehittämiseen on panostettu palkkaamalla henkilöstösuunnittelija.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Riskikartoitus päivitettiin vuoden 2020 talousarvion laadinnan yhteydessä ja vuoden 2019 tilinpäätöksen yhteydessä raportoidaan vuonna 2019 toteutetut toimenpiteet riskien pienentämiseksi. Tytäryhtiöt tekevät riskikartoitukset merkittävimmistä riskeistä talousarvioon ja arvioivat riskien pienentämistä ja toteutumista tilinpäätöksessä. Riskienhallinta on jatkuvaa toimintaa. Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi käsitellään vuosittain syksyllä talousarvion laadinnan yhteydessä ja keväällä tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi riskien hallinta tilannetta käydään läpi väliraportoinnin yhteydessä. Johdon vastuulla on riskienhallinta, jolla ennaltaehkäistään toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä uhkaavia tapahtumia.

Kunnan vakuutus sopimusten hoitajaksi on valittu Novum Oy. Vahinkoriskien varalta kunta on vakuutanut henkilöstönsä LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiössä ja omaisuutensa vakuutusyhtiö Pohjola Oy:ssä. Viime vuonna ei sattunut huomattavia omaisuusvahinkoja.

Toiminnan ja talouden sisäisen valvonnan varmistaminen

Talouden seuranta on ollut säännöllistä kaikilla toimialoilla, jolla on varmistettu varojen ja omaisuuden turvaaminen sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävyys. Oulunkaaren ja Oulunkaaren kunnat ovat hankkineet yhdessä johdon raportointityökaluohjelman. Raportointiohjelman tarkoituksena on saada helppokäyttöiset työkalut talouden ja henkilöstön tunnuslukujen seurantaan. Johdon raportointijärjestelmää on kehitetty, mutta kehitystyö jatkuu edelleen. Lisäksi otettiin käyttöön taloudensuunnitteluohjelma, johon annettiin oikeudet kaikille budjettivastuussa oleville sekä asiatarkeille. Tämä on helppokäyttöinen ohjelma, josta pystyy seuraamaan taloutta helposti. Ongelmana on tietojen siirto, joka tapahtuu manuaalisesti kuukausittain.

Laskujen hyväksyjät vuodelle 2019 on hyväksytty kaikissa lautakunnissa ja johtokunnissa. Rondo-ostolaskuohjelmalla käsitellään pääsääntöisesti kaikki kunnan ostolaskut. Ohjelma vaatii kaikille laskuille asiatarkeiden ja hyväksyjän. Vuoden lopussa otettiin käyttöön muistiotositteiden sähköinen kierrätys Rondo-ostolaskuohjelmassa.

Hankinnoissa noudatetaan lin kunnan hankintaohjetta (Khall 13.2.2017 § 49) ja hankinnat on kilpailutettu hankintaohjeiden mukaisesti. Lisäksi hankinnoissa on noudatettu vahvistettuja hankintarajoja, lakia julkisista hankinnoista, kuntalain säännöksiä sekä Kuntaliiton julkaisemia yleisiä hankintaohjeita. Suurin osa toimittajista on kilpailutettu Monetra oy:n hankintapalveluiden kautta. Muista kuin Monetrin kautta tapahtuneista hankinnoista ja kilpailutuksista ovat vastanneet palvelualueet. Kunnassa on käytössä Clouidia hankintojen ja sopimushallinnan sähköinen työkalu.

Lakien, säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, tms. vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole kunnan toimielinten tai liikelaitosten tie-

dossa. Käyttöomaisuuden hankinnassa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut menetyksiä, arvon alenuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Arvio sisäisen valvonnan ja tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävään oheistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskienhallintaan, jolloin katetaan olennaisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit sekä ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi.

lin kunnassa ei ole varsinaista sisäistä tarkastajaa. Kunnan controllerin työaika on määritelty jakaantuvaksi tasan taloussihteerin tehtäviin 50 % ja 50 % controllerin tehtäviin. Päävastuu controllerilla on taloushallinnon kehittämisessä ja muissa kiireelliseksi tunnistettavissa tehtävissä. Toimialueet toimittavat pääsääntöisesti kaikki talouteen ja sisäiseen valvontaan liittyvät päätökset tiedoksi controllerille. Controller on raportoinut kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle sisäisen valvonnan havainnoista. Havaintojen perusteella on annettu kirjallisia ja suullisia neuvoja sisäisen valvonnan kehittämiseksi

Kunnan organisaatiomuutokset hallinnon uudistuksen toteutuksessa vaikuttavat myös johtamiseen ja ohjausjärjestelmään. Tämän seurauksena järjestetään sisäisiä koulutuksia sisäisestä valvonnasta. Lisäksi henkilöstön rekrytoinnit lisäävät sisäisen valvonnan koulutuksen tarvetta.

2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	8 576	7 955
Valmistus omaan käyttöön	21	0
Toimintakulut	-69 652	-66 097
Toimintakate	-61 056	-58 142
Verotulot	33 886	32 091
Valtionosuudet	27 652	27 439
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	33	26
Muut rahoitustuotot	91	136
Korkokulut	-309	-332
Muut rahoituskulut	-8	-4
Vuosikate	290	1 215
Poistot ja arvonalentumiset	-3 362	-3 148
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-3 072	-1 933
Tilinpäätössiirrot	82	83
Tilikauden ali-/ylijäämä	-2 989	-1 850

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,32	12,03
Vuosikate/Poistot, %	8,71	38,60
Vuosikate, €/asukas	29,48	123,18
Asukasmäärä	9844	9864

Toimintatuottojen ja -kulujen erotus on toimintakate, joka osoittaa kuinka suuri osuus toimintakuluista katetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kaikissa kunnissa negatiivinen. Iin kunnan toimintatuotot kattoivat noin 12,32 % toimintakuluista. Toimintakate oli vuonna 2019 -61,1 milj. euroa, joka eli pienempi edellisessä tilinpäätöksessä 3,0 milj. euroa. Toimintatulot kasvoivat edellisestä vuodesta 621 tuhatta euroa. Toimintatuloista eniten kasvoivat maksutuotot 398 tuhatta euroa, joka koostuu pääasiassa rakennuslupamaksutulojen kasvusta 358 tuhatta euroa. Yhteensä myynti- ja maksutuotot kasvoivat 430 tuhatta euroa sekä tuet ja avustukset 160 tuhatta euroa. Muut toimintatuotot lisääntyivät 79 tuhatta euroa. Ainoastaan vuokratulot laskivat 59 tuhatta euroa.

Toimintakulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 3,556 milj. euroa, joka on prosentteina 5,4 %:ia nousua edelliseen vuoteen verrattuna. Palkkakulut ilman sivukuluja nousivat 1,074 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaisuutena henkilöstökulut nousivat 1,114 milj. euroa. Nousuun vaikuttaa osittain kiky-sopimuksen päättymisestä aiheutuva lomarahajaksotusten korotus. Prosentteina kaikkien henkilöstökulujen nousu oli 5,5 %. Suurin nousu edelliseen vuoteen verrattuna oli palvelujen ostoissa, jotka nousivat 2,497 milj. euroa. Prosentteina palvelujen ostot nousivat 6,3 %:ia. Ostopalveluista on suurimpana Oulunkaaren sosiaali- ja terveystalot. Avustuksissa on laskua 182 tuhatta euroa. Avustuskulujen lasku johtui suurelta osin varhaiskasvatuksen tukien maksun laskusta.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja kertyi 33,886 milj. euroa. Verotulojen kasvu oli euroina n. 1,795 milj. euroa, joka on prosentteina 5,6 %:a enemmän kuin edellisenä vuonna. Kunnallisverotuloihin kertyi ensimmäistä kertaa Jakkukylän asukkaiden verotulot. Valtionosuudet kasvoivat 0,213 milj. euroa edellisestä vuodesta, joka on prosentteina 0,8 %:a. Valtionosuuksien kasvu johtui peruspalveluiden valtionosuuksien lisäämisestä 43,22 euroa asukasta kohti kilpailukykyopimuksen kaksinkertaisen vähennyksen kompensoinnista. Ilman tätä korotusta kunnan valtionosuudet olisivat pienentyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Viime vuoden toimintakulujen nousu oli 5,4 % eli oli pienempi suhteessa valtionosuuksien ja verotulojen nousuun 6,4 %.

Vuosikate

Vuosikate kuvaa kunnan kokonaistulojen riittävyttä. Vuosikatteeseen lasketaan toimintakate, verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja –kulut. Iin kunnan vuosikate laski edellisestä vuodesta 0,925 milj. euroa. Vuoden 2019 vuosikate oli 0,290 milj. euroa, joka ei kata juuri ollenkaan poistoja. Poistoista katetaan vain 8,71 %:ia. Tunnusluku huononi edellisestä vuodesta 29,89 %-yksikköä. Tunnusluvun arvon ollessa vähintään 100 % tulorahoituksen tulkitaan olevan riittävää, mutta kunnan tunnusluku on erittäin heikolla tasolla. Yleinen ohje on, että investointien pitäisi olla pitkällä aikajänteellä poistojen suuruiset. Iin kunnan investointitarve on kuitenkin useana vuonna ollut suurempi kuin poistojen määrä. Viime vuonna nettoinvestoinnit ylittivät sumupoistot 4,642 milj. eurolla. Iin kunnan poistosuunnitelma noudattaa kirjanpitolautakunnan antamaa ohjeistusta.

Rahoitustuottoihin kirjataan mm. lainojen korot. Viime vuoden korkokulut olivat 23 tuhatta euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna, vaikka lainakanta kasvoi 6,279 milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja –kulut yhteensä lisääntyivät 18 tuhatta euroa verrattuna edelliseen vuoteen.

Tilikauden tulos ja ylijäämä

Iin kunnan tilikauden tulos oli 2,989 milj. euroa alijäämäinen, edellisenä vuonna alijäämä oli 1,850 milj. euroa. Tilikauden tulos on pienentynyt edellisestä vuodesta 1,139 milj. euroa. Tilikauden tuloksessa on huomioitu kaikki tilikaudelle kuuluvat tulot ja menot sekä tilikauden poistot. Suunnitelman mukaiset poistot vuonna 2019 olivat 3,332 milj. euroa. Poistot nousivat edellisestä vuodesta 0,214 milj. euroa. Tilinpäätösvuonna 2019 kirjattiin arvonalentumisia valokuituverkkoista 30 tuhatta euroa. Investointivarauksista siirrettiin poistoeroon 700 tuhatta euroa liikuntahalliin tehtyä varausta. Poistoeron vähennystä kirjattiin 82 tuhatta euroa, joka parantaa tulosta. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui 2,989 milj. euroa.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$, %-tunnusluku: osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$ ja arvonalentumiset: kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää päteväenä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyden arvioinnissa

2.4.2. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma osoittaa onko toiminnan ja investointien rahavirta ylijäämäinen vai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti ka-
tettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	290	1 215
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-174	-135
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 004	-6 429
Rahoitusosuudet investointimenoihin	571	255
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	181	411
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 135	-4 683
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	10 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 466	-4 721
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 745	-2 129
Oma pääoman muutokset	601	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1	84
Vaihto-omaisuuden muutos	-1	-1
Saamisten muutos	515	-321
Korottomien velkojen muutos	-253	378
Rahoituksen rahavirta	7 142	3 290
Rahavarojen muutos	7	-1 393
Rahavarat 31.12.	2 601	2 594
Rahavarat 1.1.	2 594	3 987

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran ker- tymä 5 vuodelta, 1 000 €	-20 030	-13 855
Investointien tulorahoitus, %	3,9	19,68
Lainanhoitokate	0,10	0,31
Laskennallinen lainanhoi- tokate	0,10	0,35
Kassan riittävyys, pv	11	12
Asukasmäärä	9 844	9 864

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta osoittaa kuinka paljon kunta on pystynyt toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, investointeihin ja lainojen takaisinmaksuun nostamatta uutta lainaa. Tulorahoitus lasketaan vuosikatteesta, mukaan huomioidaan mahdolliset satunnaiset erät. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjauserät. Kunnan tulorahoitus korjauserien jälkeen vuonna 2019 oli 0,116 milj. euroa sama luku edellisenä vuonna oli 1,080 milj. euroa. Tulorahoitusta kertyi 0,964 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Investointien rahavirta koostuu käyttömajaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista ja myyntituloista. Kunnan tilinpäätösvouden nettoinvestointimenot käyttömajaisuuden myyntitulojen jälkeen olivat 7,252 milj. euroa. Edellisenä vuonna 2018 sama luku oli 5,763 miljoonaa euroa, josta oli eliminoitu vesiliikelaitokselle siirtyneen omaisuuden nettoarvo 0,929 miljoonaa euroa. Investointeja käsitellään tarkemmin luvussa 2. Talousarvon toteutuminen. Toiminnan ja investointien rahavirta oli n. 7,135 milj. euroa alijäämäinen ja verrattuna edelliseen vuoteen rahavirta heikkeni 2,452 miljoonaa euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä ilmaisee positiivisena sen, kuinka paljon rahavirasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja kassan vahvistamiseen. Vuonna 2019 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä oli negatiivinen, joka osoitti että investointeja on katettu lainanotolla. Investointien tulorahoitus-prosentti tunnusluku 3,9 % osoittaa, että investoinneista vain n. 4 %-prosenttia pystyttiin kattamaan tulorahoituksella. Loppuosa 96 % katettiin lainanotolla.

Rahoituksen rahavirta

Viime vuonna nostettiin pitkäaikaista lainaa peruskunnan taseeseen 10,0 miljoonaa euroa. Saman aikaisesti lyhennettiin pitkäaikaisia lainoja 5,466 milj. euroa, josta vesiliikelaitoksen osuus oli 16 tuhatta euroa. Lyhytaikaisia lainoja oli vuoden vaihteessa 1,745 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kunnan nettolainanotto osoittaa, että lainamäärä on kasvanut 6,279 milj. euroa edellisestä vuodesta (sisältää lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat). Lainanhoitokate oli tilikauden lopussa 0,10. Tällä tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassavarojen muutos

Rahavarat lisääntyivät tilanteesta 1.1.2019 vuoden loppuun mennessä 7 tuhatta euroa. Kassan riittävyys päivässä –tunnusluku kertoo kuin monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivän rahavaroilla. Vuoden vaihteen rahatilanteella kunta selviäisi 11 päivää.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$.

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttömajaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

kassan riittävyys(pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{kassavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

2.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoitusaseman rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

IIN KUNNAN TASE					
VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aiheettomat hyödykkeet			Peruspääoma	22 094 168,82	22 094 168,82
Aineettomat oikeudet			Arvonkorotusrahasto	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut pitkävaikutteiset menot	7 983 518,40	6 871 565,43	Käyvän arvon rahasto		
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	576 837,08	576 837,08
	7 983 518,40	6 871 565,43	Ed. tk:en yli/alijäämä	4 690 551,79	5 939 282,66
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	-2 989 438,74	-1 850 116,87
Maa- ja vesialueet	7 009 735,95	6 924 851,22		29 026 715,57	31 414 768,31
Rakennukset	35 872 807,54	30 615 404,17			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 942 899,39	14 412 964,70	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		0,00
Koneet ja kalusto	1 549 884,19	1 279 143,62	Poistoero	1 245 322,28	627 435,96
Muut aineelliset hyödykkeet	33 948,08	33 948,08	Vapaaehtoiset varaukset	809 114,12	1 509 114,12
Ennakkomaksut ja kesk.er. l	1 103 306,22	3 306 436,44		2 054 436,40	2 136 550,08
	59 512 581,37	56 572 748,23	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset			Eläkevaraukset		0,00
Osakkeet ja osuudet	13 411 891,98	13 400 039,74	Muut pakolliset varaukset	1 473 002,56	1 473 002,56
Joukkovelkakirjalainasaamiset				1 473 002,56	1 473 002,56
Muut lainasaamiset	889 824,27	889 824,27	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut saamiset			Valtion toimeksiannot	16 752,19	20 615,09
	14 301 716,25	14 289 864,01	Lahjoitusrahastojen pääomat	92 744,76	92 779,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Muut toimeksiantojen pääomat	109 323,73	108 140,90
Valtion toimeksiannot	16 752,19	20 615,09		218 820,68	221 535,97
Lahjoitusrahastojen erityisk	8 499,76	8 534,98	VIERAS PÄÄOMA		
Muut toimeksiantojen varat			Pitkäaikainen		
	25 251,95	29 150,07	Joukkovelkakirjalainat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks	28 098 000,00	23 564 000,00
Vaihto-omaisuus			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	46 162,92	45 405,42	Lainat muilta luotonantajilta		
Keskeneräiset tuotteet			Saadut ennakot		
Valmiit tuotteet			Ostovelat		
Muu vaihto-omaisuus			Muut velat/Liittymismaksut ja mu	3 012 962,44	2 875 250,09
Ennakkomaksut			Siirtovelat		
	46 162,92	45 405,42		31 110 962,44	26 439 250,09
Saamiset			Lyhytaikainen		
Pitkäaikaiset saamiset			Joukkovelkakirjalainat	11 500 000,00	10 500 000,00
Myyntisaamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks	4 966 000,00	4 221 273,00
Lainasaamsiet	244 318,84	273 933,28	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut saamiset			Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Siirtosaamiset			Saadut ennakot	319 580,32	362 096,51
	244 318,84	273 933,28	Ostovelat	1 885 324,60	2 664 839,29
Lyhytaikaiset saamiset			Muut velat/Liittymismaksut ja mu	365 443,64	310 549,81
Myyntisaamiset	654 153,09	724 973,91	Siirtovelat	3 262 324,92	2 886 092,46
Lainasaamsiet	126 279,44	150 781,69		22 298 673,48	20 944 851,07
Muut saamiset	431 964,12	199 400,78	Vieras pääoma	53 409 635,92	47 384 101,16
Siirtosaamiset	256 048,88	878 306,26	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	86 182 611,13	82 629 958,08
	1 468 445,53	1 953 462,64			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet		0,00			
Sijoitukset rahamarkk.instrum.		0,00			
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0,00			
Muut arvopaperit		0,00			
		0,00			
Rahat ja pankkisaamiset	2 600 615,87	2 593 829,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	86 182 611,13	82 629 958,08			

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	36,20 %	40,78 %
Velat ja vastuut pros. käyttöt., %	80,34 %	71,37 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	75,72 %	69,68 %
Lainakanta 31.12., 1000 €	44 564	38 285
Lainat €/asukas	4 527	3 881
Lainat ja vastuut, 31.12., 1000€	53 916	48 432
Lainat ja vastuut, €/asukas	5 477	4 910
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	890	890
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1701	4089
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	172,81	414,55
Asukasmäärä	9844	9864

Tunnuslukujen laskentakaavat**Omavaraisuus, %**

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja käyttötalouden valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun
Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} - \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

2.6. Kunnan kokonaistulot ja –menot

TULOT	1000 €	%
Toiminta		
Toimintatuotot	8 576	10,31
Verotulot	33 886	40,75
Valtionosuudet	27 652	33,25
Korkotuotot	33	0,04
Muut rahoitustuotot	91	0,11
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutusvoitot	-174	-0,21
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	571	0,69
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	181	0,22
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	12,02
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 745	2,10
Oman pääoman lisäykset	601	0,72
Kokonaistulot yhteensä	83 163	100,00 %
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	-69 652	83,50
- Valmistus omaan käyttöön	21	-0,03
Korkokulut	-309	0,37
Muut rahoituskulut	-8	0,01
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot	-8 004	9,59
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 466	6,55
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	-83 418	100,00 %

2.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	yhdistelty (kpl)	ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
-Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
-Muut yhtiöt	3	
Säätiöt		1
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt		1
Muut omistusyhteisyhteisöt	1	
yhteensä	10	2

2.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

lin kunnan konserniohjaus kuuluu kunnanhallituksen toimivaltaan. Konsernin toimintaa ohjaavat tavoitteet on asetettu omistajapoliittisissa linjauksissa (kvalt 12.9.2016 §71). Käytännön toimintaa ohjaa lin kunnan konserniohje (kvalt 20.6.2016 §59). Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään kunnan omaisuuden ja eri omaisuuserien omistamiseen, hankintaan ja käyttöön liittyvän päätöksenteon periaatteet.

Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään (1) missä tehtävissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja (2) omistuksille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, sekä vastuu - ja raportointisuhteet. Konserniohjeissa määritellään, miten kunnan päätösvaltaa käytetään tytäryhteisöissä ja annetaan ohjeita kunnan toimielimille ja viranhaltijoille sekä tytäryhteisöille.

Vuoden 2019 talousarviossa omistajaohjaukselle asetettiin seuraavat tavoitteet:

1)Toteutetaan vuokra-asuntoyhtiöiden toimintojen yhdistäminen sekä käynnistetään vuokra-asuntotuotannon uudistaminen.

Vuokra-asuntoyhtiöiden fuusio toteutui suunnitelman mukaisesti. Uutta vuokra-asuntotuotantoa ei saatu käynnistettyä.

2)Kunnan rakennusomaisuuden luokittelu, käyttötarpeen ja kunnan päivittäminen sekä tarpeettomien kiinteistöjen myynti

Kunnan kiinteistöomaisuuden luokittelu tehtiin ja siinä yhteydessä arvioitiin kiinteistöjen kunto. Käyttötarpeiden arviointi on kesken. Osa kiinteistöistä laitettiin myyntiin ja osa päätettiin purkaa.

3)Maanhankinnassa keskitytään raakamaan hankintaan lin keskustajaman osayleiskaavassa sekä Asemakylän osayleiskaavassa osoitetuilta alueilta

Vuoden 2019 aikana toteutettiin kaksi maakauppaa.

4)Metsäomaisuuden inventointi

Metsäomaisuuden inventointi käynnistyi syksyllä 2019 ja valmista pitäisi tulla kevään 2020 aikana.

2.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

lin Energia Oy: lisiverkon (kiinteä tietoliikenneverkko) rakentaminen runkoverkon osalta on saatu loppuun. Asiakasverkkoa rakennetaan sitä mukaan kuin uusia asiakkaita liittyy.

lin Vuokratalot Oy: kunnan vuokrataloyhtiöt yhdistettiin lin Vuokratalot Oy:öön.

2.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhtiöiden toiminta jatkuu pääosin nykyisellä tavalla omistajapoliittisissa linjauksissa määritellyin ehdoin ja tavoittein. Suurta muutosta toimintaympäristössä ei ole ennakoitavissa. Iin Vuokratalot Oy käynnistää uuden vuokra-asuntokohteen rakentamisen.

2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Iin konserniohjeen mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset.

Valtuusto linjaa kunnan omistajapolitiikan sekä päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Omistajapoliittisissa linjauksissa valtuusto hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintapolitiikan.

Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Yhteisöjen tulee laatia toiminnastaan talousarvio, joka saatetaan valtuuston käsiteltäväksi kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Kunnanhallitus:

- vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta ja toimintojen yhteen sovittamisesta,
- vastaa siitä, että yhteisöjen valvonta on järjestetty,
- antaa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin,
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä valtuustolle tiedot yhteisöjen toiminnasta.

Kunnanjohtaja:

- ohjaa kuntakonsernin operatiivista johtamista, ja tämän tehtävän suorittamiseksi hänellä on läsnäolo- ja puheoikeus yhteisöjen hallintoelimissä,
- seuraa omistajapolitiikan toteutumista sekä raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle

Konserni- ja elinkeinojaos:

Kunnanhallituksen konserni- ja elinkeinojaosto on perustettu uuden johtamis- ja hallintomallin käyttöönoton yhteydessä.

- valmistelee omistajapoliittisen linjaukset ja konserniohjauksen periaatteet
- valmistelee tytäryhteisöille ja -säätiöille sekä muille yhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet
- ohjaa, seuraa ja valvoo tytäryhteisöjen ja -säätiöiden toimintaa ja
- valmistelee elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä koskevat periaatteet ja seuraa niiden toteutumista

Kunnanvaltuusto valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien yhtymäkokouksiin tai valtuustoihin. Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat yhteisöjen hallintoelimiin. Kunnanhallitus antaa tarvittavat toimintaohjeet kunnan edustajille käsiteltävänä olevista asioista kuntakonsernin yhteisöjen ja muiden vastaavien toimielinten kokouksiin.

Konserniohje on hyväksytty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa. Kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla on kunnanhallituksen edustajina puhe- ja läsnäolo-oikeus tytäryhtiöiden hallituksen kokouksissa. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat käyvät vähintään kerran vuodessa kertomassa yhtiön tilanteesta ja tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksessa.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella pääsääntöisesti omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

2.7.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

lin kunnan konsernin tuloslaskelma

Tuloslaskelma	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	64 618	60 810
Toimintakulut	-124 010	-118 217
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	4	2
Toimintakate	-59 388	-57 405
Verotulot	33 886	32 091
Valtionosuudet	30 435	27 677
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	38	32
Muut rahoitustuotot	212	251
Korkokulut	-519	-663
Muut rahoituskulut	-69	-46
Rahoitustuotot ja kulut yh- teensä	-338	-426
Vuosikate	4 596	4 406
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mu- kaiset poistot	-6 704	-6 021
Arvonalentumiset	-191	-36
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	487
Tilikauden tulos	-2 300	-1 164
Tilinpäätössirrot	-71	-52
Tilikauden verot	-5	-6
Laskennalliset verot	-59	-53
Vähemmistöosuudet	-6	-7
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 440	-1 282
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	52,11	51,44
Vuosikate/Poistot, %	68,55	73,19
Vuosikate, €/asukas	465,91	446,70
Asukasmäärä	9844	9864

lin kunnan konsernin rahoituslaskelma

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 596	4 406
Satunnaiset erät	0	487
Tilikauden verot	-5	-6
Korjauserä	456	-1 104
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 821	-12 859
Rahoitusosuudet investointeihin	652	317
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	528	1 714
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 594	-7 047
 Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1	-5
Antolainasaamisten vähennykset	596	597
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 170	14 523
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 143	-8 379
Lyhytaikaisten lainojen muutos	982	-2 432
Oman pääoman muutokset	601	546
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1	80
Vaihto-omaisuuden muutos	18	16
Saamisten muutos	-510	-23
Korottomien velkojen muutos	-597	-1 099
Rahoituksen rahavirta	5 117	3 824
 Rahavarojen muutos	-476	-3 222
 RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Investointien tulorahoitus, %	41,15	35,13
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1000 €	-21 868	-18 764
Lainanhoitokate	0,53	0,56
Kassan riittävyys, pv	19	21
 Asukasmäärä	 9844	 9864

IIN KUNNAN KONSERNITASE**1000 €**

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	263	172
Muut pitkävaikuttiset menot	8 101	7 037
Ennakkomaksut	82	96
	<u>7 306</u>	<u>7 306</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 858	7 495
Rakennukset	55 851	51 561
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 776	29 672
Koneet ja kalusto	3 573	3 268
Muut aineelliset hyödykkeet	55	59
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	3 105	4 097
	<u>99 217</u>	<u>96 152</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	5 855	6 062
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	298	299
Muut saamiset	22	21
	<u>6 175</u>	<u>6 381</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	77	114
Lahj.rahastojen erityiskatteet	15	15
Muut toimeksiantojen varat	347	172
	<u>439</u>	<u>301</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	219	240
Keskeneräiset tuotteet	2	3
Valmiit tuotteet	155	152
	<u>377</u>	<u>395</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	58	58
Siirtosaamiset	3	3
	<u>62</u>	<u>61</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 878	5 076
Lainasaamiset	1 173	708
Muut saamiset	1 095	821
Siirtosaamiset	1 421	1 568
	<u>9 567</u>	<u>8 234</u>
Rahoitusarvopaperit		
Sijoituk. rahamarkk.instrum.	195	186
	<u>196</u>	<u>186</u>
Rahat ja pankkisaamiset	7 419	7 905
VASTAAVAA YHTEENSÄ	131 897	126 860

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	22 094	22 094
Arvonkorotusrahasto	4 655	4 655
Yhd. ja säätiöiden peruspääoma	4	4
Muut omat rahastot	2 552	2 547
Ed. tk:en yli/alijäämä	13 747	14 426
Tilikauden yli/alijäämä	-2 377	-1 282
	<u>40 675</u>	<u>42 444</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	220	203
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 820	1 942
	<u>1 820</u>	<u>1 942</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	77	115
Lahjoitusrahastojen pääomat	100	99
Muut toim.antojen pääomat	461	285
	<u>638</u>	<u>499</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	44 991	40 062
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta	286	286
Ostovelat	3	9
Liittymismaksut ja muut velat	6 847	6 616
	<u>52 127</u>	<u>46 972</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	11 500	10 500
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	6 136	6 158
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	500	490
Ostovelat	5 299	6 016
Liittymismaksut ja muut velat	2 498	2 148
Siirtovelat	9 035	8 221
Laskennalliset verovelat	1 449	1 268
	<u>36 418</u>	<u>34 801</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	131 897	126 860
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	31,12 %	33,75 %
Rahoitusvarallisuus €/asukas	-7 192,45	-6 585,33
Suhteell. velkaantuneisuus%	68,28 %	66,06 %
Lainakanta 31.12., 1000 €	64 363	58 273
Lainat €/asukas	6 538	5 908
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	298	299
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	68 413	62 441
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 950	6 330
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	11 370	13 143
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 155	1 332
Asukasmäärä	9 844	9 864

2.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.8.1. Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaikki liitetiedot on esitetty kohdassa 4 Tilinpäätöksen liitetiedot.

Kuntalain 115 § mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa otettava kantaa tilikauden tulokseen sekä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja toimenpiteistä kattamattoman alijäämän tasapainottamiseksi taloussuunnitelmakaudella.

lin kunnan tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta ja varausten muutoksia on 3.071.552,42 euroa alijäämäinen. Tulokseen sisältyy myös kunnan liikelaitosten tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosääntöjen mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1) Peruskunnan ja liikelaitosten investointivarausta puretaan yhteensä 700.000,00 euroa ja poistoeroa lisätään 617.886,32 euroa. Nettovaikutus 82.113,68 euroa.

2) Edellä olevien poistoeron vähennyksien ja varausten lisäyksien jälkeen lin kunnan tilikauden alijäämäksi muodostuu 2.989.438,74 euroa ja kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se siirretään vapaaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämän vähennykseksi.

Taseessa on edellisten vuosien ylijäämä	4.690.551,79 €
Vuoden 2019 tilikauden alijäämä	<u>-2.989.438,74 €</u>
Kertynyt ylijäämä 31.12.2019	1.701.113,05 €

3) Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita, koska taseessa ei ole aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä alijäämiä.

3. Kuntastrategian toteutuminen

Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

li 2025

Läpileikkaavat teemat ja tavoitetilat

Kunnan kehityksessä on mukana kolme läpileikkaavaa teemaa. Ne ohjaavat arjen työtä kuten arvot kiinnittäen lin ympäröivään maailmaan omalla erikoistumisellaan.

Kestävä kehitys

li sitoutuu kestävään kehitykseen. Kunta toimii resurssiviisaasti paremman, puhtaamman ja eettisen yhteiskunnan nimissä. Paikalliset ratkaisut ja lähipalvelut tukevat aluetaloutta niin ruoan- kuin energiantuotannossakin. Hankinnoissa hyödynnetään paikallista osaamista. Rakentamista ohjaavat kestävä säännöt ja infra tukee kestävää arkea. Liikkuminen on vähäpäästöistä. Vedet puhtaita. Turha kulutus karsitaan ja materiaalien osalta tehostetaan kiertoja. Muovittomuus on arkea. Kaikki osallistuvat ilmastotalkoisiin. Ilmastomuutokseen valmistaudutaan. li toimii viisaasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Hallinto	Sähköiset kokoukset Kopioinnin vähentäminen	- postimaksukulut - kopioiden määrä	n. 36 000 € (-18?)
Elinvoimapalvelut	Resurssiviisas li -työn koordinaointi. Kiertotaloudesta liike-toimintaa ja työtä. Uusiutuvien	- kestävästä kehityksestä syntyvien työpaikkojen lkm	- kestävä kehityksen työpaikat 16 kpl (Tuunataan työtä -hanke,

	<p>energioiden hyödyntäminen. Markkinavuoropuhelu. Älyliikenne. Paikallista-merkki. Kuntalaisten, yritysten ja yhdistysten osallistumisen aktivointi kekseliällä ilmastoviestinnällä ja säännöllisillä kampanjoilla. Ympäristöteoista ja edelläkävijyydestä viestiminen kansainvälisissä julkaisuissa ja tapahtumissa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - paikallista-merkin yrityslkm, - kampanjoiden lukumäärä, - verkkoseuranta 	<p>työllistämisen palvelukeskus)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paikallista-yrityksiä 11 (yht. 47) - kampanjoita 20 kpl, yhteistyö mm. Bauer-Media - energiailltamissa n. 300 kuntalaista, lisäksi muissa n. 500 hlöä - Ilmasto-Areenan some-kattavuus n. 480 000 hlöä ja verkko 78 000 katselukertaa - kv viestintä tavoittanut yli 280 miljoonaa ihmistä BBC:n kautta - lille palkinto Euroopan parhaasta ilmastopolitiikasta
Työllistämispalvelut	<p>Kunnan käytöstä poistettujen tai poistuvien materiaalien inventointi ja uusiokäyttömahdollisuuksien selvittely. Varastohallintajärjestelmän käyttöönotto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - käyttöönottovalmiin kaluston määrä 	<p>Osa kunnan yksiköiden käytöstä poistetuista kalustosta inventoitu ja siirretty Tavarat kiertoon varastolle. Digitaalisen varastointijärjestelmän käyttöönotto siirtyi loppuvuoteen.</p> <p>Tuunataan työtö-hankkeen ja lipajan tuotesuunnittelu kiertäysmateriaalien hyödyntämiseksi.</p>
Sosiaali- ja terveystalvet	<p>Liikkumisessa hyödynnetään yhteiskäyttöautoja ja uudet yhteiskäyttöautot ovat mahdollisuuksien mukaan sähköautoja.</p> <p>Hyödynnetään etäyhteyksiä esim. kokouksissa ja muissa tapaamisissa aina, kun se on mahdollista.</p> <p>Jätteiden lajittelua ja kierrätystä vahvistetaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - yhteiskäyttöautojen ajokilometrit - sähköautojen lukumäärä 	<p>Yhteiskäyttöautoja ja etäyhteyksiä hyödynnetään koko ajan mahdollisimman paljon. Sähköautojen käytön laajentamista kartoitetaan. Jätteiden lajittelua ja kierrätystä on parannettu.</p>
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	<p>50-50 toiminta</p> <p>Jätteiden lajittelu ja kierrätys yksiköissä</p> <p>Kasvisruoan lisääminen ja markkinointi</p> <p>Käyttötavaroiden kierrättäminen</p> <p>Tutkitaan mahdollisuuksia kierrätykseen ja kompostointiin kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköissä</p>	<ul style="list-style-type: none"> - energian ja veden kulutus - kiinteistöjen käyttökulut 	<p>Jätekierrätys ei vielä toteudu varhaiskasvatuksessa.</p> <p>Kasvisruoan tarjontaa on lisätty yhteistyössä ateriapalveluiden kanssa.</p> <p>Valojen sammuttaminen ja veden kulutus huomioitu toiminnassa ja toteutettu erilaisia teematapahtumia. Lämpötilan säätöä toteutettu.</p> <p>Kouluilla toteutettiin hävikkiruokaviikko.</p>

			Komposteja lisätty kolmelle koululle.
Kiinteistö- ja ympäristö- tekniset palvelut	Kestävä metsätalous vesistöjen kunnostus, energiatehokkuus kunnan kiinteistöissä ja rakenteissa	- kunnan metsienhoito-suunnitelma	Aloitettu ja valmis vuoden 2020 aikana
Iin ateria- ja tilapalvelu- liikelaitos	Elintarvikkeiden hankinnoissa lisätään paikallisten raaka- aineiden ja tuotteiden käyttöä. Kiinteistöpalveluissa uusien tavaroiden hankinnan sijasta korjataan ja kunnostetaan. Otetaan käyttöön inventointi- työkalu. Pesu- ja puhdistusaineissa suositaan ympäristömerkin saaneita tuotteita.	- käyttö-% - valmiusaste-% - k-käyttö-%	lähialueelta n. 25 % 20 % omana työnä. Inventointi työkalu käytössä vuonna 2020 n. 25 %
Iin vesiliikelaitos	Verkostojen kunnan ylläpito Kuivaniemen jätevedenpuhdis- tamon hoitaminen lupaehtojen mukaisesti	- kokonaisvesimäärien suhde laskutettuihin mää- riin - velvoitetarkkailujen tu- lokset - ohjauksutusten määrä	Vesi 1,29 Jv 1,39 Ei huomautuksia Ei ohjauksutuksia
Iilaakso Oy	Asuntoremonteissa käytössä paikallisia	Laskutus	80

Digitalisaatio

Palvelujen uudelleen järjestäminen digitalisaation avulla on osattu hyödyntää lissä. Kömpelöt ja aikaa vievät palvelurakenteet on muokattu yhteensopiviksi ja kuntalaisia laadukkaasti hyödyttäväksi palveluluiksi. Erillisten ohjeiden ja lomakkeiden rinnalla lissä toimivat älykkäästi ohjautuvat ja keskustellevat digitaaliset palvelut. Sähköiset järjestelmät sujuvoittavat palvelua, mikä vähentää rutiinityötä, jolloin henkilöstöllä on aikaa kuntalaisten kohtaamiseen. Kuntalaiset ja yritykset osaavat käyttää sähköisiä palveluita. Kattava digitaalisuus tarjoaa yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia ja lille kilpailuetua. Valokuitua hyödynnetään tehokkaasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Hallinto	Asia-, tieto ja talouspalveluiden automatisointi	- sähköisten prosessien määrä	- ei edistynyt
Elinvoimapalvelut	Verkkosivustojen ja asiointipalveluiden kehittäminen (saavutettavuusdirektiivi, kunnan digiagenda), intranetin kehittäminen, yritysten digiosaamisen nosto, älykkäät järjestelmät kehittämistoimissa, avoimen datan tukeminen	- asiointipalaute - verkkoseuranta - digitalisaation hyödyntämiseen osallistuneiden yritysten lkm	- kunnan intranet luotu - kunnan verkkosivuston kävijämäärä kasvanut 20 %, huippu IlmastoAreenan aikana 180 % - some-näkyvyys kasvussa 10 % - verkkosivustot vastaavat saavutettavuusdirektiiviä - 30 iiläistä yritystä digikehityksessä / koulutuksessa
Työllistämispalvelut	Digitaalisen varastojärjestelmän luominen (Tuunataan työtä-hanke) Työllistämispalveluiden asiakkaille (hankkeet, palkkatukityöllistäminen, työpajatoiminta ja kuntouttava työtoiminta) järjestetään koulutusta ja opastusta tietotekniikkataitojen kehittämiseen ja sähköisten asioin-	- digitaalisen varastojärjestelmän hyödyntäminen - koulutusten/opastusten osallistujamäärä/opiskelijatyöpäivien määrä	Digitaalisen varastointijärjestelmän käyttöönotto siirtyi loppuvuoteen järjestelmän toimituksen viivästytyä. Tuunataan työtä hankkeen sähköistä työn-

	tipalveluiden käyttöön osana valmistusprosesseja.		hakua – valmistukseen osallistui 7 henkilöä/56 opiskelijatyöpäivää. Tavarat kiertoon varastonhallintajärjestelmän yhteiskehittämisen 23 + 16 henkilötyöpäivä. lipajan asiakkailla tarjottu mm. portfolio- ja mediaohjausta sekä sähköisten asiointipalvelujen käytön opastusta yhteensä n. 210 tuntia.
Sosiaali- ja terveystipalvelut	Palveluja pyritään tarjoamaan ensisijaisesti digitaalisesti.	<ul style="list-style-type: none"> - Omahoito-palvelun käyttäjien määrä - sähköisten terveystarkastusten määrä - sähköisten ajanvarauspyyntöjen määrä - muiden digitaalisten palvelujen käyttäjien ja käytettyjen palvelujen määrä. 	Käyttäjämäärät ovat kasvaneet sähköisissä palveluissa (Omahoito-palvelussa 21,5%), kehittämistä jatketaan. Syksyllä 2019 perustettu Oulunkaaren digituutoriverkosto sekä digikummi tukevat kehittämistyötä.
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	Sähköinen asiointi varhaiskasvatuksessa ja kouluissa Digitaalisaation kasvatuksellinen ulottuvuus Sähköinen työkalu kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyöhön Toimiva ja riittävä laitekanta sekä yhteydet TVT-strategian laatiminen	<ul style="list-style-type: none"> - sähköisten hakemusten ja päätösten määrä - TVT-strategian hyväksyminen 	Sähköisen asiointin kokonaisuuden kehittäminen käynnistyi varhaiskasvatuksessa ja hanke jatkuu edelleen vuoden 2020 aikana. TVT-strategiatyö on aloitettu ja jatkuu edelleen vuoden 2020 aikana. Oppilaaksi ja esioppilaaksi ilmoittautumisen sähköisesti.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Sähköinen lupapalvelu sähköinen varausjärjestelmä talotekniikan sähköinen valvonta	- käyttöaste	Lupapalveluiden käyttöaste 100 %, varausjärjestelmää kehitetään, kiinteistöistä 70 % etävalvonnassa
li-instituutti -liikelaitos	Tarjotaan kuntalaisten käyttöön monipuolinen valikoima kirjaston e-aineistoa Sosiaalisen median hyödyntäminen instituutin palveluviestinnässä	<ul style="list-style-type: none"> - e-aineistojen määrä - seuraajien määrä 	11 e-aineistopalvelua, joista etäkäyttöisiä 9 Opisto :500 Faceb Kirjasto: 1189 Faceb+Instagram Liikunta: 817 Faceb Tapahtumat: 913 Faceb+insta Hyvinvointi: 617 Faceb+insta Nuorisotyö: 545 Faceb+Insta Kulttuurikauppila: 5140 (Kk, AIB, Lähde): Faceb+Insta

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Sähköiset ruokalistat mahdollistavat kuntalaista valitsemaan terveellisen aterian eri palvelujen tarjoajien ruokailupaikoista. Kiinteistönhoidon sähköinen palautejärjestelmä palvelee käyttäjäasiakkaiden arjessa. Puhdistuspalveluissa kokeillaan siirtymistä digiaikaan asiakaspalautejärjestelmän käyttöönoton testaamisella.	- valmiusaste-%	100 % 95 % ei toteutunut
lin vesiliikelaitos	Otetaan käyttöön sähköinen laitosten huolto-ohjelma	- käyttöönottoaste	Vesi 15, jv 38 Huoltokirja AHJO koekäytössä 12/2019
lilaakso Oy	Valokuituverkkoon liittyminen	kiinteistöjen määrä	100 %
lin Vuokratalot	Liitytään iisi-verkkoon	liittymät	100 %

Elinkeinoelämä edellä

li on tunnettu kasvun keskus. Iillä on vahva vetovoima, jota rakentavat avoin viestintä ja muutoksessa mukana oleva, luova ja kansainvälinen markkinointi. Elinkeinoelämän kehittäminen on mukana kaikessa päätöksenteossa ja menestyvät yritykset tukevat kunnan kasvua. Iihin on tervetullutta niin perinteisten kuin kehittyvienkin alojen yritystoiminta ja tiloja on tarjolla ketterästi myös pienille tulijoille. Uusia kiertotalousratkaisuja, liikkumisen palveluja ja älykästä erikoistumista hyödynnetään kunnan kaikilla osa-alueilla. Iiläiset yritykset ovat verkottuneet ja yritysilmapiiri kannustaa kestävään kasvuun. Iissä on reipas myyntiote yritys yhteistyössä.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapaalvelut	Yritysviestintä- ja markkinointi eri medioissa (uutiskirje, verkkosivut, sosiaalinen media, Paikallista -yritysyhteisö ja kasvuyrittäjätarinat), Invest in li, toimitilojen räätälöinti, yritystilaisuudet, yrittäjyyskurssi, kevytyrittäjyysmalli	- uusyrityspäivästä - yritysten liikevaihdon kehitys - verkkoseuranta - toimitilojen käyttöaste - yritysneuvonnan ja tilaisuuksien tavoittamat yritykset	- uusyrityspäivästä 43, netto -5 (2018: 51, netto 14) - liikevaihdon kehitystä ei vielä saatavilla - yritysneuvonnan kontaktit syksyllä 79 yritystä; 41 neuvonnassa, näiden tuloksena 5 uutta työpaikkaa Iihin - 6 yrittäjien aamukahvitilaisuutta, osallistujia n. 40 yrittäjää / krt - matkailun kehittämisessä 2 tilaisuutta, mukana n. 20 osallistujaa / krt. - toimitilojen käyttöaste lilaaksolla 88 %
Työllistämispalvelut	Tuunataan työtä -hankkeessa selvitettyjen materiaalisivuvirtojen ja palveluiden tuotteistaminen. Yritysyhteistyön kehittäminen työpajatoiminnassa (mm. alihankintatyöt).	- syntyneet tuotteet ja palvelut - yhteistyösopimukset	Tavarat kiertoon varastohallintajärjestelmä + tuote- ja tuotannon kehittäminen Tuunataan työtä hankkeen ja lipajan ja muiden toimijoiden välisenä yhteistyönä: mm. erilaiset kierrätystuotteet, yrityslahjat lin kunnalle, 3 liKaappia kokeilukäytössä yrityksissä, Hourrooti-turnajaiset, työkokeilujaksot yrityksissä/Seinätön työvalmennus): Kuntouttava työtöiminta: Kahvilatoiminta

Sosiaali- ja terveystalvet	Tiedotetaan alueen yrittäjiä mm. maakunta- ja sote-uudistuksen luomista mahdollisuuksista yrittäjyyteen ja palvelujen tuottamiseen liittyen.	- pidettyjen yhteistyötalvisuuskien määrä	Vuoropuhelua käydään säännöllisesti koko Oulunkaaren alueen yrittäjien kanssa, mutta toimintaa on tarpeen edelleen tiivistää.
Opetus- ja varhaiskasvatustalvet	Yrittäjyyskasvatus opetuksessa Yhteistyö lilaisten yritysten kanssa: vierailut kouluilla ja yrityksissä Yrityskylän hyödyntäminen Yhteistyötoiminnan lisääminen kouluille ja varhaiskasvatuksen yksiköihin Lukion messut, rekry-messut Kansainväliset hankkeet	- osallistuminen yrittäjyyskasvatus-tapahtumiin - kummiyritysyhteistyön määrä - tapahtumien ja osallistujien määrä	Varhaiskasvatuksessa yrittäjyyskasvatus ja yhteistyö on toteutunut tutustumiskäynneillä paikallisiin yrityksiin sekä eri ammattikuntien edustajien vierailujen muodossa päiväkoodeissa. Kuudennet ja yhdeksännet luokat vierailleet Yrityskylässä. Yrittäjyys on yhtenä valinnaisaineena perusopetuksessa. Lukio järjesti messut yrittäjyysteemalla. Kävijöitä noin 300.
Kiinteistö- ja ympäristö- tekniset talvet	Paikallisten yrittäjien huomiointi hankinnoissa.	- %/hankinnat	Kaikkiin hankintoihin paikallisilla on ollut mahdollisuus tarjoutua.
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Työllistetään lilaisiä yrittäjiä korjaus-, kunnostus- ja eri palvelualueiden tehtävissä. Aktivoidaan yrittäjiä osallistumaan kunnan tarjouskilpailuihin ja tarjoamaan palveluita.	- %/ hankinnat - yrityseshittelytilaisuudet	n. 8 % 2 tilaisuutta
lilaakso Oy	Helpotetaan lihin sijoittautumista	asiakkaat	uusia saatu
lin Vuokratalot Oy	Paikallisten käyttäminen rakentamisessa yms.	laskutus	80 %

Mahdollistava ja rohkea li

lissä uskalletaan olla mukana muutoksessa. li tarjoaa elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. lissä on lupa kokeilla ja lilaiset yritykset ovat rohkeasti mukana kasvussa.

Tavoite: *uusyrityshperustanta ja yritysten liikevaihdon kehitys kasvussa*

Mittari: *uusyrityshperustanta ja yritysten liikevaihto*

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Nopeat yhteydet

lissä liikenne- ja viestintäyhteydet ovat maan huippua. Valtatie neljä on kunnostettu ja lin rautatieasema on avattu lähiliikenteelle. Oulun kansainväliselle lentokentälle on nopea yhteys. Suorien linjojen joukkoliikenne ja jakamistalouden hyödyntäminen mahdollistavat laajan työssäkäynti- ja opiskelualueen lilaistille. Liikenneväylät ovat selkeitä, nopeita ja turvallisia mahdollistaen yhteydet etelään ja pohjoiseen Pohjois-Ruotsi huomioiden. Kestävä liikkuminen vaihtoehtojen polttoaineiden tankkaus-pisteineen ja reippaasti käyttöön otetut uudet liikkumisen palvelumallit ovat lin kilpailuvaltti. Alueita yhdistävä älyliikenne nostaa elintasoa ja tarjoaa yrityksille uutta liiketoimintapotentialiaa. Valokuitu ja 5G ovat kaikkien kuntalaisten ja yritysten käytettävissä. Liiketoiminta kasvaa netin avulla. Työvoiman saatavuus on hyvä, koska yhteydet pelaavat monensuuntaisesti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
-----------	--------------	---------	-------------------------

Elinvoimapalvelut	Lähijunaliikenneselvitys, älyliikenne, 5G-pilotti VTT:n ja Oulun yliopiston kanssa (lilaakso) jakamistalouden mallit kuten kimpakyydit	- pendelöintimäärät - yritysten liikevaihdon kehitys	- lähijunaselvitys toteutettu päätöksentekoa varten - pendelöinti arkena 1400 listä Ouluun ja 600 hlöä Oulusta lihin - kimppa-auton pilotti käynnistetty, kimpakyytisovellus valmistelussa, älyalustan valmistelu kilpailutukseen
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Sote-palveluja kehitetään mahdollisuuksien mukaan digitaalisiksi, jotta palvelujen käyttö on nopeaa ja joustavaa ja jotta palveluverkko pysyy mahdollisimman laajana ja jopa laajenee.	- digitaalisten palvelujen ja käyttäjien määrä	Digitaalisten palveluiden käyttäjämäärät ovat kasvaneet, kehittäminen jatkuu edelleen. Henkilöstön hyvinvointikyselyn mukaan henkilöstö kannustaa ja tukee asiakkaita digitaalisten palveluiden käytössä. Oulun kaaren digituutoriverkosto sekä digikummi tukevat kehittämissiivittä.
Kiinteistö- ja ympäristötekniiset palvelut	Toimiva joukkoliikenne.	- käyttöaste	Raportoidaan vuositasona
lilaakso Oy	Valokuituverkkoon liittyminen, 5G alustan luonti	liittymät	100 %
lin Vuokratalot Oy	Valokuituun liittyminen	liittymät	100 %

Rohkaiseva maankäyttö

lissä kaavoitetaan reippaasti ja ennakoivasti hyödyntäen kaavoituksen profiloitua. Maankäytön suunnittelu ja maanhankinta tukevat kasvavia asumisen ja palvelujen keskuksia. Etelä-lilaakson alueelle on rakentunut monipuolinen kaupan, teollisuuden ja logistiikan keskus, joka hyötyy uuden nelostien liittymästä. Keskustan uudelleen rakentaminen on alkanut ja pysäyttää tarjonnallaan, sekä kiinnostavalla ja nykyaikaisella ilmeellään ohikulkuliikenteen käyttämään iiläisiä palveluita. Laajentuva päivittäistavarakauppa vastaa monipuolisesti kuluttajien tarpeisiin keskustassa. Ympäristö on siistiä ja kaunista.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapalvelut	Asuinalueiden, kylien ja -tonttien markkinointi eri medioissa, Toiveidesi koti listä -konseptin kehittäminen (asukastarinat), Pentinkankaan kehittäminen, yritystonttien markkinointi, keskustan kehittämisen pientoimi yhteistyössä yrittäjien kanssa, matkailutuloselvitys	- markkinointikampanjojen tehokkuus - verkkosivustojen kävijäseuranta - matkailutulo	- 9 kpl Toiveidesi koti listä -kampanjoita, joiden aikana ii.fi/tonttisivuston liikenne kasvanut 121 % - verkkosivuston kävijämäärä kasvanut 20 % - matkailutuloa ei voitu selvittää yritysmäärän vähyyden vuoksi
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Toimitaan tarvittaessa asiantuntijoina mm. esteettömyyteen liittyen maankäyttöä ja kaavoitusta koskeissa	- yhteistyöhankkeiden/tapaamisten määrä, kunnan teknisen toimen	Yhteistyö teknisen toimen kanssa on tiivistä esim. Lähde-

	asioissa.	kanssa	hankkeen osalta.
Kiinteistö- ja ympäristötekniiset palvelut	Keskitetty maanhankinta, uudet asemakaava-alueet, yleis- ja asemakaavojen uusiminen	- uudet asemakaavatontit asumiseen ja kaupalle	Illinsaaren laajennusalue valmiina, Karhun alueen asemakaava tulossa ehdotusvaiheeseen. Pentinkankaan asemakaava tulossa ehdotusvaiheeseen. Jakkukylän yleiskaavan ehdotus tulossa nähtäville. Strategian mukaista maanhankintaa tehty määrärahan puitteissa.
Iilaakso Oy	Mahdollinen rakentaminen asiakkaalle	asiakkaat	Ei rakennettu
Iin Vuokratalot Oy	Rakentaminen tulevaisuudessa	kiinteistöt	Ei rakennettu

Viihtyisä koti

lissä on hyvä elää. Kunta on kuntalaisia varten. Kaikista pidetään huolta – naapureista, ympäristöstä ja yhteisestä hyvästä. Viihtyisät puitteet ja monipuolinen tekemisen tarjonta innostavat aktiiviseen elämään. Kaikkia kannustetaan hyvän elämän polulla. Ii on onnellisten asukkaiden koti.

Tavoite: *kuntalaisten kokemus hyvästä elämästä, nouseva positiivinen väestönkasvu*
Mittari: *kuntalaisbarometrin hyvän elämän arviointi tulo- ja lähtömuuttotilasto*

Päämäärän saavuttamiseksi Iin tulee varmistaa:

Terve elämä

lissä on monipuolisesti erilaista asuintarjontaa elämän kaikkiin vaiheisiin. Terveellinen elinympäristö kannustaa omaehtoiseen toimintaan koko kunnan kattavine pyöräilybaanoineen ja monipuolisine liikuntamahdollisuuksineen. Liikuntatilojen käyttöä tuetaan monipuolisin käytäntein ja jokaisella asuinalueella on lähiliikuntatarjotin. Luonto on kaikkien saavutettavissa ja ympäristöarvot näkyvät taajamien siistiyssä ilmeessä. Laajat vesistöalueet näkyvät kuntalaisten arjessa ranta-asumisen ja virkistäytymisen alueina. Raasakka – Vihkosaari – Vanha Hamina – Rantakestilä - Karhu -akselille avataan inspiroiva rantojen elämyskokonaisuus, joka tukee kuntalaisten viihtymistä. Keskustasta pääsee rannalle. Jokisuistot ovat vetovoimaisia vapaa-ajanviettoalueita. Joet on ennallistettu ja kalastus kannattaa. Iin rannat tunnetaan valtakunnallisesti ja kaikki pääsevät niistä nauttimaan.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutumisen
Elinvoimapaalvelut	Visit Ii -markkinointi (alueopasteet, esitekartat, verkkosivut), lijojen yhteistoiminnan koordinointi, kala- ja vesistöalayritysten aktivointi	- markkinointikampanjoitten tehokkuus - verkkosivustojen kävijäseuranta	- 4 kpl Visit Ii -kampanjoita kärkenä Vanha Hamina, Hiastinhaara ja taidepuisto, Visit Ii -karttoja 2100 kpl, Ii tutuksi -opasta 600 kpl
Työllistämispalvelut	Tuunataan työtä -hanke jatkaa Työtä luonnosta lissä -hankkeen hyviä toimintatapoja, joilla kunnostetaan ja ylläpidetään virkistysalueita. Kuntouttavassa työtoiminnassa ja työpajatoiminnassa	- kunnostettujen kohteiden määrä - työllistettyjen määrä kunnostushankkeissa - ohjauskerrat/ osallistujamäärät	Kunnostettuja kohteita (8 kpl): Vihkosaari: pukukopit kierrätysmateriaalista, alueen siistiminen, leikkipaikan rakentaminen Rantakestilä: rakennettu kierrätysmateriaaleista

	sa oleville asiakkaille tarjotaan työkykyä edistävää ja ylläpitävää liikuntaa ja ravitsemus- ja terveysvalistusta. Asiakkaita kannustetaan omaehtoiseen liikumiseen luonnossa ja lähiliikuntapaikoissa.		hexagon-taideteos ja aluetta siistitty Frisbee-golfradalle rakennettu penkkejä Leikkipaikkojen yleistä kunnostusta ja uusien kohteiden rakentamista Metsäalueiden hakkuutahteiden raivausta Tuunataan työtä rinnakkaishankkeesta ympäristönhoitotöissä 3 hlöä/1,2 htv. lipajan yhteistyö NOVA2 – hankkeen kanssa: 48 hlöä. Nuotta-valmennus: 11 hlöä/66 toimintapv.
Sosiaali- ja terveystalvelut	Asiakkaiden mielekästä ja turvallista elämää kotona tuetaan kotiin annettavilla palveluilla. Erityisryhmien asumispalveluissa asiakkaiden kanssa ulkoillaan luonnossa ja lähiympäristössä. Lähde! Taiteesta voimaa arkeen - hankkeessa luotu hyvinvointipuisto on aktiivisessa käytössä ja mahdollistaa luonnossa liikkumisen myös erityisryhmille.	- kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä - hyvinvointipuiston aktiivinen käyttö	Kotona asuu 91,1 % yli 75-vuotiaista. Kotona asumista tukevia palveluja kehitetään systemaattisesti koko Oulunkaarella. Hyvinvointipuisto on ollut aktiivisessa käytössä.
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	Liikkuva koulu -hankkeen jatkaminen Lähiluonnossa liikkuminen		Osalla päiväkodeista on ollut yhteistyötä Liikkuva koulu –hankkeen kanssa. Lähiluonnossa liikkuminen on ollut kiinteä osa jokaisen varhaiskasvatustyösköön viikoittaista toimintaa. Liikkuvan koulun välineet aktiivisessa käytössä
Kiinteistö- ja ympäristö- tekniset palvelut	Monipuolinen tonttitarjonta, kevyenliikenteenväylien parantaminen, Liikuntapaikkasuunnitelman laatiminen, liikuntapaikkojen kunnostaminen.	- erilaisten tonttien määrä - parannetut /rakennetut kilometrit - liikuntapaikkasuunnitelman hyväksyminen - kunnostetut liikuntapaikat	Kaavahankkeissa huomioitu tonttitarjonnan monipuolisuus. Jalankulun ja pyöräilyn verkko- ja viitoitussuunnitelma valmistumassa. Liikuntapaikkasuunnitelma aloitettu. Liikuntapaikkojen kunnostusmääräraha jäädytetty.
Iin vesiliikelaitos	Verkostorakentamisessa ja saneerauksissa otetaan huomioon ympäristöarvot	Vesi- ja viemäri liittymien määrä	Vj+jv 14 kpl, vj 17 kpl, jv 11 kpl, yht. 42 kpl
Iilaakso Oy	Iilaakso osana kuntalaisten energiatietoudessa	tapahtumat	Canemure hanke käynnistetty
Iin Vuokratalot Oy	Uuden rakentaminen	kiinteistöt	Suunnittelu käynnistetty

Meidän li

Yhdessä tekeminen on iiläinen elämäntapa. Yhteisölliset asuinalueet yhdistävät eri-ikäisiä ja eri elämänvaiheissa olevia kuntalaisia. Kyläkulttuuri kyläkouluineen-, yhdistyksineen ja -tupineen tuo esiin maalaismaisen elämän parhaat puolet. Vapaaehtoistoimintaa ja osallisuutta tuetaan, kansalaisopis-

ton kautta tavoitetaan kuntalaiset ja kulttuurista nautitaan integroituna eri toimialoille. Jokaiselle iiläiselle löytyy oma harrastus. Lapsia ja nuoria kannustetaan koko kylän voimin ja kunnan kaikissa palveluissa poikkihallinnollisesti hyvän elämän kasvuun. Kaikille mahdollistetut varhaiskasvatuspalvelut avoin varhaiskasvatus mukaan lukien tukevat sitä, että jokainen lapsi saa hyvän alustan ponnistaa elämässään. Omaa lukio vahvistaa nuoria kasvussa. Lapsille ja nuorille tarjotaan palveluja yli lakimääräisen. Kukaan ei jää yksin. Jokainen iiläinen tietää olevansa tärkeä.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutumisen
Elinvoimapalvelut	Uuden asukkaan tervetulo-paketin sekä li tutuksi -oppaan tuottaminen yhteistyössä alueen yritysten ja yhdistysten kanssa. 50/50-mallin koordinointi opetus- ja varhaiskasvatus-yhteistyössä.	- tavoitettavuus ja sisällöllinen palaute	- 48 pakettia haettu; lähetetty 168 tervetulokorttia
Työllistämispalvelut	Yhteistyömuotojen kehittäminen eri toimijoiden kanssa: yhdistykset, oppilaitokset. Femtiofem+-mallin pilotointi.	- yhteistyökumppaneiden määrä. - toimintamalli	Tuunataan työtä-hanke FemtioFem+ miniseminaari ja luento, osallistujia 30 hlöä, yrityskontaktit 36, muut kunnan ulkopuoliset yhteistyökumppanit 13. Palvelumuotoilun hyödyntäminen, tapahtumien järjestäminen (mm. Hävikkiruokaviikko/ 500 osallistujaa) ja osallistuminen yhteistapahtumiin esim Ilmastoareena. Työllistäminen yhteistyössä- yhteiskehittäminen (mm. tapahtumat, koulutukset, oppaat, ohjeet intrassa). lipajan yhteistyö eri hankkeiden ja tapahtumien järjestäjien kanssa.
Sosiaali- ja terveystoimintapalvelut	Yhteistyötä vapaaehtoistoimijoiden kanssa tehdään palvelujen sisältöjen rikastamiseen mm. asumispalveluyksiköissä. Tuen polku- toimintamalli ja Lapset puheeksi - menetelmä tukevat lasten ja nuorten kasvua poikkihallinnollisesti.	- järjestöjen ja vapaaehtoisten käynnit yksiköissä - käytyjen Lapset puheeksi -keskustelujen määrä.	Järjestöjen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Vahvistettu Lapset puheeksi- ja tuen polku – toimintamallin osaamista eri palveluissa. Tuen polku –mallia on lähdetty laajentamaan kaikkiin palveluihin. Lapset puheeksi – menetelmän käyttöön pidetty koulutuksia sekä kertausinfoja.
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	Avoin varhaiskasvatus Ikkäihmiset mukaan koulujen ja päiväkotien arkeen Yhteistyö erilaisten kyläyhdistyksen, urheilu- ja metsätysseurojen ja vanhempainyhdistysten kanssa Kerhotoiminnan kehittäminen Laadukas perusopetus ja lukiokoulutus	- lasten määrä - kouluvierailujen määrä -kerhotunnit - peruskoulun päättötodistuksen saaneet % - peruskoulun jälkeisen jatko-opintopaikan saa-	Avoin varhaiskasvatus-toiminta ei ole toteutunut vuoden 2019 aikana toimintilojen puuttumisen vuoksi. - Varhaiskasvatuksen yksiköissä on järjestetty isovanhempien päiviä sekä vierailuja mm.

		<p>neet %</p> <p>- ylioppilastutkinnon suorittaneet %</p>	<p>ikäihmisten hoivakodeissa/päivätoiminnassa.</p> <p>- Osassa varhaiskasvatuksen yksiköitä on tehty yhteistyötä kyläyhdistysten kanssa.</p> <p>Kerhotunteja noin 500</p> <p>Peruskoulun päättötodistuksen sai 100 % ikäluokasta. Kaikki saivat myös jatko-opiskelupaikan.</p> <p>Ylioppilastutkinnon suoritti hyväksytysti 94 % kokeilaisista.</p>
li-instituutti -liikelaitos	<p>Järjestetään yhteisöllisiä ja osallistavia tapahtumia kunnan eri alueilla/kylillä</p> <p>Kuntalaisten hyvinvointia tuetaan eri alueiden/kylien asukkaiden tarpeiden mukaisesti, osallistetaan asukkaat ja yhdistykset hyvinvointityöhön</p> <p>Tehdään listä järjestöystävällinen kunta</p> <p>Etsivän nuorisotyön järjestäminen koko kunnan alueella, suunnitelma ohjaamo -mallista yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa</p> <p>Järjestetään kuntalaisille liikuntaneuvontaa ja ns. matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia</p> <p>Kansalaisopisto ja taidekoulu tarjoavat laadukkaita, edullisia ja monipuolisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia kaikenikäisille kuntalaisille koko kunnan alueella,</p> <p>Tuotetaan monipuoliset, saatavat ja laadukkaat kirjastopalvelut koko kunnan alueella</p> <p>Tuotetaan laadukkaita taidepalveluita kuntalaisille</p> <p>Taiteesta hyvinvointia kuntalaisille, uusien toimintamallien pilotointi</p>	<p>- kävijöiden määrä</p> <p>- järjestö- ja kyläiltojen osallistujien lkm</p> <p>- hyvinvointisopimusten lukumäärä</p> <p>- työn ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17-24 vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (%)</p> <p>- liikuntaan liittyvä neuvonta ja ohjaus, kävijöiden määrä ja % asukkaista</p> <p>- kansalaisopiston opiskelijoiden lkm</p> <p>- kansalaisopiston opetustuntimäärä/vuosi ja /asukas</p> <p>- toimipisteiden lukumäärä</p> <p>- kokonaislainaus ja kokonaislainaus/asukas</p> <p>- kirjastokäynnit/asukas</p> <p>- kirjaston tapahtumiin osallistuneiden lkm ja lkm/asukas</p> <p>- osallistujien lukumäärä (kokonaismäärä)</p> <p>osallistujien lukumäärä (uudet mallit)</p>	<p>9750</p> <p>210 osallistujaa</p> <p>Luotu säännöt ja tehty sähköiset hakemukset sekä infotut järjestöjä</p> <p>Nuorisotilasto.fi perusteella 80-133 nuorta.</p> <p>62 liikuntaneuvonta-asiakasta ja 2078 matalan kynnyksen liikuntaan osallistuneita</p> <p>2140 (2105)</p> <p>Opetustunteja yhteensä 10696 (10273)</p> <p>Toimintaa 28 (30) eri toimipaikassa.</p> <p>170 556 17,3 lainaa/asukas 7,6/asukas 3523 357 (asukasluku/1000)</p> <p>2059</p> <p>362</p>
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	<p>Kannustetaan koulujen ja päiväkotien lapsia/nuoria osallistumaan ruokaraateihin ateriapalvelun kehittämiseksi.</p>	<p>- perustetut ja toimivat ruokaraadit</p>	<p>4 toimivaa ryhmää</p>

	<p>Pidetään huolta riittävästä asuntotarjonnasta, lin kylillä olevien vuokra-asuntojen käyttäöstä seurataan.</p> <p>Ateriapalvelun laatua mitataan kansallisten kriteerien mukaisesti.</p> <p>Ruokatyöryhmän toiminta asiakaspalautteiden keräämiseen ja toiminnan laadun parantamiseksi.</p>	<p>Vuokratut asunnot/asuntojen kysyntä</p> <p>Oiva-arvioinnin tulos hyvä</p> <p>Loppuraportti</p>	<p>61/68 kysyntä vastaa tarjontaa</p> <p>Oivallinen</p> <p>Loppuraportti valmistui kevät 2019.</p>
Iilaakso Oy	Pidetään lukio hyvässä kunnossa	oppilaat	Kunnossa on
Iin Vuokratalot Oy	Mahdollistetaan asuminen lissä	asukasmäärät	Hyvä käyttöaste, vuoden keskiarvo 96 %

Vahva kunta

Kuntakonsernissa on terve talous ja kunta seisoo vahvalla osaamisen perustalla.

Tavoite: talouden tasapaino ja sitoutunut henkilöstö

**Mittari: ylijäämäinen tilinpäätös
parempi työyhteisö -kysely**

Päämäärän saavuttamiseksi Iin tulee varmistaa:

Kestävä konsernitalous

Talous, arvot ja strategia kulkevat lissä käsi kädessä. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö sitoutuvat talouden, arvojen ja strategian kolmikantaan ja jokainen voi vaikuttaa talouden hallintaan omalla työpanoksellaan. Omistajapolitiikka- ja ohjaus ovat kestävällä pohjalla. Velkaantuminen on katkaistu ja investoinnit tukevat kasvua, joka on vahvan talouden kivijalka. Tulopohjaa on laajennettu. Kunta kasvaa kehittämällä.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta	Henkilöstön sitouttaminen strategiaan kehityskeskusteluihin	<ul style="list-style-type: none"> - konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde yli 80 % - tuloveroprosentti vähintään 2,0 %-yksikköä alempi kuin kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti - konsernitalinpäätöksen laskennallinen lainanhoidokate yli 0,8 - ylijäämäinen tilinpäätös <p>Kehityskeskustelujen toteuma-%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vuosikate/poistot 68,55 % - keskimääräinen tulovero-% 19,88 % - konsernin lainanhoidokate 0,55 - kunnan tilikauden tulos oli alijäämäinen 2.989 milj.€ - kehityskeskustelu-% 84 % (Kunta HR-järjestelmä)
Elinvoimapaalvelut	Toiminnan rahoituksessa hyödynnetään monipuolisesti eri kanavia, strategia tavoitteita ohjaavana osana kehityskeskusteluja	<ul style="list-style-type: none"> - ulkopuolisen rahoituksen aste - kehityskeskustelujen toteuma-% 	<ul style="list-style-type: none"> - ulkopuolinen rahoitus hankkeissa keskimäärin 95 % - kehityskeskustelut vuodenvaihteessa 70 %

Työllistämispalvelut	Kunnan ulkopuolisen rahoituksen hankkiminen toiminnalle (palkkatuki, valtionavustus, hankerahoitukset, korvaus kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä, työpajan toimintatuotot).	- ulkopuolisen rahoituksen määrä/osuus toimintakustannuksista	Ulkopuolisen rahoituksen osuus 29 % toimintakuluista
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Soten osalta taloutta seurataan kuukausittaisilla taloustiedotteilla ja kolme kertaa vuodessa tehtävillä laajemmilla toiminnan ja talouden käsittävillä osavuosikatsauksilla. Toimintaa kehitetään jatkuvasti, jotta resurssit ovat tehokkaassa käytössä.	- suorite- ja eurotiedot (Horisontti)	Raportointi toteutettu suunnitelman mukaisesti. Raportointia kehitetään edelleen saadun palautteen perusteella
Iin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Talousarvio suunnitellaan kuntastrategian mukaisesti. Talous on tasapainossa	Tilinpäätöksen tulos positiivinen	Toteutui
Iin vesiliikelaitos	Toimitaan vesihuoltolain mukaisesti. Jolloin vesihuollosta aiheutuvat kustannukset peritään maksuina asiakkailta	- toiminnan ja investointien rahavirta positiivinen	Positiivinen 134.647 €
Iilaakso Oy	Energia ratkaisut kiinteistöissä	energian kulutus	Saatu laskemaan
Iin Vuokratalot Oy	Yhtiöiden järjestelyt. Fuusio 2019		Fuusio toteutettu

Osallistuvat kuntalaiset

Kuntalaiset saavuttavat kunnan palvelut. Kunnan toiminta on avointa ja päätöksenteko perustuu aitoon kuulemiseen. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti vastaamaan nopeasti muuttuvan ympäristön edellytyksiä. Helposti käytettävät ja ennakoivat digipalvelut ovat yksinkertaiseneet kuntalaisten palveluja siten, että asiointi kunnan kanssa on helppoa, nopeaa ja miellyttävää. Kuntalaiset pääsevät itse suunnittelemaan palveluitansa ja kyläyhdistysten aktiivisuuden tuke- miseksi käytössä on osallistava budjetointi osana kunnan talousarviota.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Hallinto	Kuntalaisaloitepalvelu	- toimenpiteisiin johtaneiden aloitteiden määrä	- toimenpiteisiin johtaneita aloitteita tehtiin 0 kpl (aloitteita yht. 8 kpl)
Elinvoimapaalvelut	Osallistumismahdollisuuksista tiedottaminen (Osallistuva li -konsepti), kuntalaisbarometrin toteutus, kunnan tiedotelehden toimitaminen, palvelumuotoilun kytkeminen kehittämistoimiin	- kuntalaisbarometrin osallistumisaste - palveluiden muotoiluun osallistuneet kuntalaiset	- kuntalaisbarometriin osallistui 9 % kotitalouksista (415): 90 % suosittelee ja aikoo jatkossakin asua lissä - palvelumuotoilu yhdessä toimenpiteessä - ilmasto-osallistamisessa reilu 500 kuntalaista
Työllistämispalvelut	Asiakkaiden osallistaminen työllistämispalveluiden toiminnan kehittämistyöhön (mm. tutor-toiminta, kehittäjäasiakkaat, asiakaspalautteet)	- palautteet	Toteutunut suunniteltua laajemmin mm. Työllistämispäivä, Tutor- ja muut tapahtumat; lipaja: Sovarimittari, pajalaverit. Kykyviisarin käyttöönotto. IiRekry-messut
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Sote-palveluista kerätään asiakaspalautetta ja kehitetään toimintaa sen pohjalta. Kehittäjäasiakkaat, asiakasraadit ja -foorumit toimivat aktiivisesti. Palveluja kehitetään niin, että digitaaliset palvelut ovat joustavia ja laajassa käytössä. Digipalvelujen käytössä tarjotaan tukea kuntalaisille.	- asiakastytyväisyys - asiakasraatien, asiakasfoorumien kokoontumiset - uusien digitaalisten palvelujen käyttäjämäärät	Syksyllä asiakaspalautteen keräämistä tehostettiin kampanjalla. Käytössä on NPS-indeksi eli Net Promoters Score eli nettosuositteleva-indeksi. lissä mita- tuissa yksiköissä kaikissa NPS-indeksi erinomainen (>50). Sähköisten palveluiden käyttä- jämäärät ovat kasvaneet. Asiakasraadit ja -foorumit ovat kokoontuneet säännölli-

			sesti. Osallistuttu Vaikuttavaa kokemustoimintaa Pohjois-Pohjanmaalla -hankkeeseen.
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	Osallisuuden toteuttaminen valmisteluvaiheessa Asiakastyytyväisyyskyselyjen tulosten ja toimenpiteiden käsittely päätöksenteossa Huoltajien osallisuus toiminnan suunnittelussa Tiedottaminen	- vastausprosentit ja tulokset asiakaskyselyissä	Varhaiskasvatuksessa on toteutettu laadunarviointikyselyt huoltajille ja henkilöstölle (kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus) keväällä 2019 ja tulokset sekä niiden toimenpiteet on käsitelty opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnassa kesäkuussa 2019 sekä kehittämiskohteet on nostettu yksikkökohtaisiin toimintasuunnitelmiin syksyille 2019. Huoltajat on osallistettu kaikkien varhaiskasvatusyksiköiden toimintaan erittäin aktiivisesti mm. toiminnallisten vanhempain- tai perheiltojen muodossa, varhaiskasvatuksen sisältöjen suunnitteluun osallistamalla (toiveiden kerääminen toimintaan liittyen ja erilaiset pikakyselyt). Varhaiskasvatusjaostossa on käsitelty varhaiskasvatussuunnitelman käyttöönottoa (1.8.2019) sekä laadunarviointikyselyn tuloksia ja toimenpiteitä. Varhaiskasvatuksessa on monipuolistettu tiedottamista. Oppilaiden ja huoltajien osallisuuden kiinnitetty paljon huomiota työsuunnitelmissa ja koulujen toiminnassa Keskustelut huoltajien ja oppilaiden kanssa toteutuneet suunnitellusti (yleensä kaksi kertaa lukuvuoden aikana)
Kiinteistö- ja ympäristö- tekniset palvelut	Kuntalaisia osallistuvat maankäytön ja lähipalveluiden suunnitteluun.	- kaavoitusvalitusten määrä	2019 vuonna 0 kpl
li-instituutti -liikelaitos	Pilotoidaan kuntalaisia osallistavaa budjetointia	- osallistujien lukumäärä	kirjasto: 60 Uusittu lastenosasto
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Kehitetään yhdessä mallia kiinteistöjen käytönhallintaan ja opastetaan toimitilojen käyttäjiä tilojen käytössä puhtaana ja turvallisen työympäristön aikaansaamiseksi.	Kartoitetut kiinteistöt kpl	Kiinteistökartoitus meneillään. Käyttäjät opastetaan laadunarviointi kierroksilla ateria- ja puhdistuspalveluissa.
lin vesiliikelaitos	Uusissa asemakaavoissa merkitään tarpeelliset johtoalueet kaavamerkinnoin. Asemakaavojen ulkopuolella putkien ja niihin liittyvien laitteiden sijoittamiseen pyritään	- MRL:n mukaiset sijoituspäätökset (ta-voite 0 kpl)	0 kpl

	saamaan maanomistajien lupa sopimuksin.		
Iin Vuokralat Oy	Saavutettavuus sosiaalisessa mediassa	käyttömäärät	Seuraajat lisääntyneet Facebookissa

Osaavat tekijät

Kuntaa johdetaan tiedolla. Henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista kehitetään jatkuvasti. Jokainen on sitoutunut yhteisiin tavoitteisiin, joita kohti kuljetaan työyhteisöjen välisellä yhteistyöllä. Jokainen voi vaikuttaa omaan työhönsä ja kokea ylpeyttä siitä, että työ tuottaa laadukasta tulosta. Uuden henkilöstön perehdytys on selkeää ja kaikki toiminta perustuu avoimuudelle. Osaava henkilöstö tuottaa kustannustehokasta ja laadukasta työn tulosta, joka palvelee kuntalaisia entistä paremmin.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta	Osaamisen kehittäminen (perehdyttäminen, työhön opastus, koulutus, työnohjaus) Sisäinen tiedotus Kehityskeskustelut Yhteistoiminta	Party-kokonaisluku 15,5 (parillisina vuosina) Sairauspoissaolot Koulutuspäivien määrä/työntekijä vähintään kolme Käytyt kehityskeskustelut 100 %	-14,4 (14,3 /-17) -kehityskeskustelu % 84 % (Kunta HR-järjestelmä) -sairauspoissaolot 7 812 kpl /515 hlö = 15,2 -koulutuspäivät 1 180 kpl /515 hlö = 2,3

Strategian toteutumista arvioidaan tilinpäätöskäsittelyn yhteydessä ja kuntalaisbarometrissa. Tilinpäätösten ja talousarvioiden sanalliset palvelukohtaiset suunnitelmat rakennetaan vastaamaan tämän strategian tavoitteita.

Resurssiviisas li -tiekartta

Tavoitteena:

1. **Ei ilmastopäästöjä – kunta toimii hiilineutraalisti eikä tuota ilmastonmuutosta aiheuttavia kasvihuonepäästöjä.**
2. **Ei jätettä – kunta toimii kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä synny.**
3. **Ei ylikulutusta – kunnassa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa.**

Energiantuotanto ja kulutus

- Fossiiliton ja hiilineutraali sähkön- ja lämmöntuotanto
- Energian säästäminen kotitalouksissa, julkisella sektorilla ja yrityksissä
- Energiatehokkuus. Tilatehokkuus.

Iin tavoitetila 2050

- *uusiutuva energia on halvin vaihtoehto kaikkiin tarpeisiin*
- *suurten energiamäärien teknisesti ja taloudellisesti kannattava varastointi lissä laajasti käytössä*
- *uudet rakennukset tuottavat vähintään käyttämänsä energian*
- *lilaakso on uusiutuvan energian globaali yritystoiminnan keskittymä*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta	Energian säästäminen	- toimitilojen kulutus	-sähkö 7 369 MWh (2018 7884 MWh) -kaukolämpö 12 539 MWh (2018 11 151)

			MWh) -öljy 6 956 l (2018 21 464 l)
Elinvoimapaalvelut	Uusiutuvan energian investointien kannattavuuslaskelmat ja älykkäiden järjestelmien kehittäminen yhdessä yritysten kanssa, uusien energiansäästötoimenpiteiden testaus (lilaakso), yritysten vähähiilisyysneuvonta, Paikallista-merkin ympäristölupaukset, energianvarastoinnin selvitykset, energiatehokkuussopimuksen koordinaatio, yrityskeskittymän markkinointi 5G-ympäristö	- CO2-päästövähennys - Paikallista-yritykset	- Päästövähennys 60 % (v. 2017) - uusia Paikallista-yrityksiä 11 kpl (yht. 47) - energiailtamissa n. 300 kuntalaista - lämmönohjausjärjestelmäkokeilussa 11 perhettä - energiansäästövinkki-kampanja Facebookissa; kattavuus n. 3200 hlöä
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Yhteistyössä kunnan kanssa arvioidaan sote-tilojen tehokasta, muuntojoustavaa ja energiatehokasta käyttöä.	- muutokset sote-tilojen kokonaisneliömäärässä	lin sosiaali- ja terveyspalveluiden muutto väistötiloihin Micropolikseen. Asiasta on käyty keskusteluita kunnan kanssa mm. seminaareissa ja kuntaneuvotteluissa. Tilojen tehokasta käyttöä tarkastellaan myös osana Oulunkaaren talouden tasapainotusohjelmaa.
Opetus- ja varhaiskasvatus	Energian tuotanto ja kulutus paikallisesti tasapainossa Tilat tehokkaassa käytössä	- energiankulutuksen seuranta opetussuunnitelmassa - tilojen käyttöaste	Energian kulutusta on seurattu 50-50 hankkeen kautta. -Varhaiskasvatuksen tilojen käyttöaste päivisin on erittäin korkea. Vuorohoitoyksiköissä käyttöaste on erityisesti arki-iltaisin ja viikonloppuisin korkea. Opetuksen tilojen käyttö arkisin pääasiassa 8-15 välillä. Liikuntasalit käytössä myös iltaisin ja viikonloppuisin.
Kiinteistö- ja ympäristötekniiset palvelut	Kaavoja laadittaessa otetaan huomioon pienilmasto ja esim. kortteleiden ja rakennusten sijoittelussa uusiutuvan energian (maalämpö ja aurinkoenergia) hyödyntämismahdollisuudet. Isompien kiinteistökehityshankkeiden yhteydessä tehdään sähköautolastauspisteiden tarvetarkastelu. Rakennusvalvonta antaa opastusta ja neuvoja energiataloudelliseen rakentamiseen. Kunnan katuvalaistus uusitaan energiatehokkaaksi	-15 % katuvalaistuksen energiankulutuksesta	Katuvaloja uusitaan vuoden aikana määrärahojen puitteissa. Energiansäästö uusituissa noin 10 % kokonaiskulutuksesta.
lin ateria- ja tilapalvelu	Aloitetaan pilottina kompostoinnin kokeilu kolmessa kohteessa yhteistyössä kiinteistön käyttäjien kanssa.	Aloitettavat kokeilupaikat/kpl	2 paikkaa
lii-instituutti -	50/50 mallin käyttöönotto Nätteporissa	malli otettu käyttöön	ei ole toteutunut

liikelaitos			
-------------	--	--	--

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

- Älykäs, uusiutuvilla polttoaineilla toimiva liikenne
- Turvallisen, terveellisen ja kestäväen liikkumisen mahdollista yhdyskuntarakenne

lin tavoitetila 2050

- *Liikenne on halvinta uusiutuvista luonnonvaroista valmistetuilla polttoaineilla*
- *lissä on käytössä uudet edulliset vähäpäästöisten ajoneuvojen haltijamallit*
- *lissä on säilynyt monimuotoista luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta	Sähköautojen käyttö työajoissa	- sähköautoilla ajatut kilometrit	-25% kaikista ajoista (2018 23%)
Elinvoimapaalvelut	Sähköautot, kartoitus sähköautojen käytön laajentamisesta, toimet biokaasubussin saamiseksi lihin, älyliikenne, jakamistalous liikkumisessa	- sähköautoilla ajatut km:t, liikkumisen kokeilut/pilotit	- liikkumisen pilottina kimppa-auto - valmisteltu kimppakyyti-sovellus ja älyalustan kilpailutus
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Soteen liittyvissä henkilö- ja tavarakuljetuksissa pyritään logistiikan tehostamiseen ja vähäpäästöisyyteen. Hyödynnetään esim. palveluliikenteen uudet mahdollisuudet ja kumppanuudet kuljetuksissa. Luontoympäristö ja lähivirkistysalueet toimivat osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Lähde! Taiteesta voimaa arkeen –hanke tekee yhteistyötä kunnan kanssa mm. Suvantolan hyvinvointipuistoon liittyen.	- soten yhteiskäyttöautojen hyödyntämisaste - sote-palveluihin liittyvät henkilöstön ja asiakkaiden matkat - kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän mittarit - palveluliikenteen käyttöaste - hyvinvointipuiston suunnittelun eteneminen	-Yhteiskäyttöautoja hyödynnetään aina kun mahdollista. -Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmä on käytössä. -Soten asiakkaat ovat aktiivisesti hyödyntäneet Lähde-hyvinvointipuistoa.
Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut	Kaavoituksella täydennetään yhdyskuntarakennetta. Liikunta ja -virkistysalueet sijoitetaan tiiviiseen yhdyskuntarakenteeseen. Uudishankinnoissa sekä kunnossapitourakoissa suositaan vähäpäästöisiä ajoneuvoja ja koneita. Kunnan puisto- ja talousmetsät hoidetaan luonnon monimuotoisuus huomioon ottaen ja säilytetään metsien hiilinielutaso.	- puisto- ja viheralueiden hoito- ja metsätalous- suunnitelmat ja niiden toteuttaminen	Illinsaaren alueen täydentävä kaava. Tornikujan asemakaavan muutos. Jakkukylän kyläalueiden täydennysrakentamisen mahdollista osayleiskaavatyo käynnissä. Kunnan metsäsuunnitelma käynnissä talous- ja taajametsiin.
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Käytetään työaikaiseen liikkumiseen sähköautoja	Ajokilometrit/v	33 500 km/v
li -instituutti	sähköautojen ja kimppakyytien käyttäminen ja	kilometrikorvaukset/instituutti/vuosi	10336 €

	koulutuksiin ja kokouksiin osallistuminen etänä		(luku ei sisällä kansalaisopiston ja taidekoulun henkilöstön kilometrikorvauksia, koska suurin osa on tuntiopettajia, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää sähköautoja)
lin vesiliikelaitos	Kaukovalvontaa ja – käyttöä apuna käyttäen pyritään liikkuminen minimoimaan	Ajokilometrit	Huoltoautot 25.978 km (ei sisällä sijaisauton kilometrejä 18.3.-31.12.2019)

Kulutus ja materiaalikierrot

- Neitseellisten raaka-aineiden kulutus kestävä ja kierrätysmateriaalien käyttö maksimoitu. Uudelleenkäyttö ja uusiokäyttö otettu huomioon jo tuotesuunnittelussa.
- Uudet kulutusmallit kotitalouksissa ja julkisessa taloudessa; tuotepalvelut, yhteisomistaminen, vuokraus ja lainaus

lin tavoitetilä 2050

- *Resurssiviisauden ja teollisen ekologian esimerkkialue*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Koko kunta	Sähköinen kokousjärjestelmä käytössä kaikissa luottamuselimissä	- tulosteiden määrä - postimaksujen määrä	- -74t€ (2018, 72t€)
Elinvoimapaalvelut	Resurssiviisas li -mallin koordinointi, työllisyyden edistäminen kiertotaloudella (Tuunataan työtä -yritysyhteistyö), kuntalaistiedotus, jakamistalouden edistäminen,	- kiertotaloudesta syntyvät työpaikat - kuntalaistiedotuksen saavutettavuus	- kiertotaloudesta 16 työpaikkaa (Tuunataan työtä -hanke, työllistämisen palvelukeskus) - IlmastoAreena 74 viestintäkampanjaa; some-kattavuus n. 480 000, verkkokäynnejä n. 78 000
Työvoimapaalvelut	Kierrätysmateriaalien hyödyntäminen ja uusiokäyttö työpajan tuotannossa Sähköisten järjestelmien hyödyntäminen kokous- ja koulutuskäynnissä	- säästöt materiaalikustannuksissa - säästöt matkakustannuksissa	Kierrätysmateriaaleista valmistettujen tuotteiden ja tuotannon suunnittelu lipajan ja Tuunataan työtä-hankkeen kanssa: kierrätystuotteet. Sähköisten järjestelmien käyttö kokouksissa ja koulutuksissa lisääntynyt - säästöjen vaikutus ei mitattavissa henkilöstömäärän vaihdella vuosittain (mm. hankkeet)
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Kierrätys toteutuu myös sote-palveluissa. Arvioidaan yhteistyössä kunnan kanssa mahdollisuuksia uusien kulutusmallien hyödyntämiseen.	- kierrätystä toteuttavien sote-toimintayksiköiden määrä ja kierrätyksen laajuus - uusien kulutusmallien käyttöönotto ja nykyisten mallien hyödyntämistä	Kierrätys on parantunut, mutta asia vaatii vielä kehittämistoimia yhdessä kunnan kanssa.
Opetus- ja varhaiskasvatus	Yhteishankinnat / kierrättäminen koulujen ja päiväkotien materiaali-	- säästöt euroissa	Varhaiskasvatuksessa kierrätys on mukana

	hankinnoissa, olemassa olevien materiaalien hyödyntäminen		kaikessa pedagogisessa toiminnassa mm. kädentaidoissa käytettävät materiaalit kierrätetään, tavaroita kierrätetään eri varhaiskasvatuksen yksiköiden välillä. Oppimateriaalien, välineiden ja kalusteiden kierrättämistä toteutettu aktiivisesti. Arvioitu säästö 9000 euroa.
Kiinteistö- ja ympäristötekniiset palvelut	Rakennusmateriaalien ja kalusteiden elinkaaren suunnitelmallinen jatkaminen Kierrätysmateriaalien käyttö infrarokentamisessa mahdollisuuksien mukaan	- tuotetaan sisäinen rekisteri	kuuluu työllistämispalvelujen tehtävään Tuunataan työtä hankkeelle
li -instituutti	Kansalaisopisto tarjoaa kuntalaisille lukuvuodelle 2019-2020 vähintään 6 kulutukseen ja materiaalikiertoihin liittyvää kurssia	- osallistuneiden lukumäärä	Kursseja 14, osallistujia 92.
lin ateria- ja tilapalvelu	Aurinkoenergian tuottaminen kiinteistöjen sähkön käyttöön	Kwh/v	166,3 Kwh

Ruoan tuotanto ja kulutus

- Yhden maapallon rajoissa tuotettu ja kulutettu ruoka luo hyvinvointia, terveyttä ja taloudellista kasvua

lin tavoitetilä 2050

- *li on keskeinen toimija pohjoissuomalaisen ruokatuotannon renkaassa etenkin kalan osalta*
- *lissä tuotettujen ja kulutettujen elintarvikkeiden hiili- ja vesijalanjälki huipputasoa*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
Elinvoimapaalvelut	ruokahävikkiyhteistyö, kalatalouden edistäminen		käynnistetty
lin ateria- ja tilapalvelu	Seurataan biojätteeseen menevän ruoan määrää kaikissa toimipisteissä. Käytetään ruoanvalmistuksessa paikallisia raaka-aineita. Ylijäämäruoan myynti kasvaa	kg/v €/v % ylijäävästä	29 928 kh/v huomio, kirjauksissa puutteita myynti n. 10 %
lin vesiliikelaitos	Toimitetaan ruokatuotantoon (kasvatukseen, jalostukseen, valmistukseen jne) talousvedelle asetetut vaatimukset täyttävää vettä	Laatupoikkeamista johtuvat erityistilanteet	Ei tilastoituja erityistilanteita

Veden käyttö ja luonnonvedet

- Puhtaat luontovedet, kestävä vedenkulutus, ravinteiden talteenotto ja kierrätys

lin tavoitetilä 2050

- *lin jokien biologinen ja kemiallinen tila vastaava kuin 1950*
- *li tunnetaan puhtaiden vesien antimista*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
-----------	--------------	---------	-------------------------

Koko kunta		Vedenkulutus	-51 668 kuutiota (2018 44 115 kuutiota)
Hallinto	Vanhan Uoman -kehittämishanke		-osallistuttu hankkeeseen
Elinvoimapalvelut	ljoen yhteistyöverkoston koordinaointi, selvitys kalastuksen sivuvirtojen hyödyntämisen ja vesiviljelyn klusterin synnyttämisestä lihin		kiertotalouden demonstraatioympäristö CircLab teollisuuksien sivuvirtojen puhdistamiseen tulevaisuuden teknologioilla käynnistetty
li Vesiliikelaitos	Avustetaan ja opastetaan talousveden säästämiseen Verkostojen saneeraaminen, muu ylläpito, verkostojen laajentaminen	Laskutettu talousvesimäärä Jätevedenpuhdistamoiden toteutuneet vuosihuollot Asiakasmäärien kehittyminen	Ei olennaista muutosta
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Kunnan omistamien haja-asutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen jätevedenkäsittely on ajan tasalla.	Jätevedenpuhdistamoiden toteutuneet vuosihuollot	2 uusittu 2 kunnostettu

4. Talousarvion toteutuminen

4.1.1. Hallintopalvelut

Palvelualueet:

Yleishallinto
Elinvoimapalvelut
Asia- tieto- ja talouspalvelut
Henkilöstöpalvelut
Työllistäminen

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Yleishallinto:

	TA 2019 alkuperäinen	muutokset	TA 2019 yhteensä	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	48 000		48 000	38 594,22	9 405,78	40 224
Toimintamenot	-4 418 906		-4 418 906	-4 407 150,51	-11 755,49	-4 096 425
Toimintakate	-4 370 906		-4 370 906	-4 368 556,29	-2 349,71	-4 056 201
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-104 824		-104 824	-113 545,96	8 721,96	-105 535
Laskennalliset erät				-222 525,42	-222 525,42	-51 946
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 475 730		-4 475 730	-4 704 627,67	222 525,42	-4213682

Vuonna 2019 järjestettäviin eduskunta-, eu-parlamentti- ja maakuntavaaleihin on varattiin noin 72 000 euroa, josta valtion avustuksen arvioitiin kattavan noin 48 000 euroa. Maakuntavaalit eivät toteutuneet ja lopullisiksi kustannuksiksi jäi avustuksen jälkeen noin 12 500 euroa. Vaalit sitoivat merkittävän osan toimistohenkilökunnan työajasta, vaikka toteutuksessa oli mukana kaksi ulkopuolista vaalivirkailijan vaalia kohti. Kunnanvaltuusto siirtyi sähköisen kokousjärjestelmän käyttöön.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Hallintopalvelut:**Asia-, tieto- ja talouspalvelut:**

Asia-, tieto ja talouspalveluiden digitalisointia jatkettiin (mm. sopimushallinta, automaattinen talousraportointi) etupäässä valtion asettamien kriteereiden saavuttamiseksi. Uusia projekteja ei aloitettu. Postitus- ja kopiointikulut eivät tavoitteesta huolimatta vähentyneet kunnanvaltuuston sähköiseen kokoushallintoon siirtymisen myötä Postin nostettua palvelumaksujaan. Sisäisen postin kuljetus omana työnä lopetettiin ja palvelu ostettiin kuntouttavalta työtoiminnalta. Näin vapautui yksi sähköauto henkilöstön käyttöön, mikä vähensi matkakorvausten maksamista. Taloushallintoa vahvistettiin palkkaamalla talousassistentti. Asiointipisteessä tehtävien painopiste siirtyi toimisto-tehtävistä tukitoimintoihin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

	TA 2019 alkuperäinen	muutokset	TA 2019 yhteensä	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	15 533		15 533	115 885,72	-100 352,72	386 353
Toimintamenot	-1 170 219		-1 170 219	-1 254 356,97	84 137,97	-1 502 964
Toimintakate	-1 154 686		-1 154 686	-1 138 471,25	-16 214,75	-1 116 611
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset				-4 483,31	4 483,31	
Laskennalliset erät				739 587,11	-739 587,11	737 119,17
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 154 686		-1 154 686	-403 367,45	-751 318,55	-624 709,21

Henkilöstöpalvelut:

Henkilöstövoimavarojen kehittämistä jatkettiin edelleen (mm. osaamiskartoitus, kehityskeskustelut, koulutus suunnittelu). Kustannukset pysyivät vuoden 2018 tasolla. Yhteistoiminnan ja työsuojelun määrärahoissa luottamusmiesten ajankäytöstä aiheutuvia palkka- ja sivukulut kasvoivat? Hallinnon muutosta ja henkilöstön jaksamista tuettiin hankkeilla, joihin on käytetty noin 30 000 euroa?

Oulunkaaren Kuntapalvelutoimiston kustannusten jako perustuu tuotteistamiseen, joka on otettu käyttöön vuoden 2015 alusta. Taulukossa on koko kunnan osuus kuntapalvelutoimiston menoista.

Ostot Oulunkaarelda	TA2018	TA2019	Nousu-%	TP2019	Ylitys/alitus
Henkilöstöpalvelut	101 240	109 876	8,5	124 213	-14 337
Talouspalvelut	186 548	216 618	16,1	211 565	+5 053
Tietopalvelut	397 084	388 533	-2,1	479 435	-90 902
Yhteensä	684 871	715 027	4,4	815 213	-100 186

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

	TA 2019 alkuperäinen	muutokset	TA 2019 yhteensä	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	100 000		100 000	226 053,77	-126 053,77	101 508
Toimintamenot	-431 398		-431 398	-503 671,30	72 273,30	-483 868
Toimintakate	-331 398		-331 398	-277 617,53	-53 780,47	-382 259
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Laskennalliset erät				382 068,62	-382 068,62	318 143
Tehtävän kokonaiskustannukset	-331 398		-331 398	104 451,09	-435 849,09	-64 216

Elinvoimapalvelut

Toiminnalliset tavoitteet talousarviossa 2019

lin elinvoimapalveluista vastaavat toimijat toteuttavat lin kuntastrategia 2025:n tavoitteita elinkeinojen osalta. lissä tavoitellaan kasvun ja vetovoiman vahvistamista. li tarjoaa elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. Ympäristö- ja energiaosaaminen kasvattaa liiketoimintaa, työpaikkoja ja investointeja. li toimii elinkeinoelämä edellä.

- Kasvu

Kuntamarkkinointi

Kuntamarkkinoinnilla tavoitellaan kasvua, joka syntyy uusista asukkaista, yrityksistä ja vierailijoista. Markkinoinnissa käytetään rohkeasti luovia ja monimediaisia viestimuotoja, joilla tuodaan esille lin vetovoimatekijöitä ja nostetaan alueen tunnettavuutta kuten palkittua ilmastotyötä. Asukashankinnassa toteutetaan asuinalueiden, kylien ja -tonttien markkinointia keinoina mm. tonttipörssin/varausjärjestelmän kehittäminen, Rakentajan ja muuttajan opas -2019/2020, li tutuksi -palveluopas 2019/2020, some- ja hakukonekampanjat, Karhun kehittäminen, kiinteistövälittäjille & talopakettifirmoille li tutuksi -tilaisuudet ja paluumuuttajien aktivointi suoramarkkinoinnilla. Kuntalaisten osallistamista, aktivointia ja sitouttamista toteuttaa kunnan tiedotelehdessä ja uutiskirjeen toimitus, kuntalaisbarometri (joka toinen vuosi), kuntalaiskyselyiden koordinointi ”Osallistuva li” -merkin alla, uuden asukkaan tervetulo-paketin sisällön kehittäminen yhteistyössä alueen yritysten ja yhdistysten kanssa sekä verkkosivustojen ja sähköisten asiointi- ja viestintäpalveluiden kehittäminen.

Keskustan ja Pentinkankaan kehittäminen

Edistetään elinvoimaisen keskustan ja Pentinkankaan palvelujen/kaupan alueen kehittämistä yhteistyössä kiinteistö- ja ympäristötekniikan palveluiden kanssa. Tekniikan palveluiden keskustan pitkäaikaisemmän suunnittelutyön ohella toteutetaan ketterä pientoimi.

Matkailu

Nelostien liikennevirran hyödyntämiseen kehitetään palvelumalleja. Visit li!:n luonto-, retkeily- ja vierailukohteita markkinoidaan tienvarsitauluin ja opastein, verkkokampanjoin sekä esitteillä ja karttajulkaisuilla. Tehdään matkailutuloselvitys. lin ekomatkailu pyritään hankkeistamaan.

- Elinkeinoelämä edellä

Rakennetaan uusi yrityspalvelumalli iiläisille yrityksille. Yrittäjyysilmapiiri (yrittäjäkurssit, koulutukset, tapahtumat, markkinavuoropuhelu), aloittelevien yritysten neuvonta (uusyrityspäivä), tilat&tontit (yhteistyössä lilaakso Oy ja tekniset palvelut), kasvupalvelut sekä markkinointiviestintä paketoitua kokonaisuudeksi, joka palvelee iiläisiä yrityksiä selkeästi yhden luukun periaatteella. Invest in li tuo reipasta myyntiotetta ja laadukasta markkinointia yritysyritykseen. Kannustetaan nuoria kevytyrittäjyyteen ja luodaan kesäyrittäjyyden toimintamalli. Ylläpidetään liRekry-palvelun aktivointitoimia työllisyyden edistämiseksi. Paikallista-merkkiä laajennetaan.

Oulunkaaren yritysasiain miehen tehtävät siirretään Micropolikselle vuoden 2019 aikana porrastetusti.

Selvitetään lähijunaliikenteen avaamisen potentiaali lissä ja edistetään lin nopeita yhteyksiä maailmalle.

- Ympäristö ja energia

Resurssiviisauden toimenpiteillä tavoitellaan liiketoimintaa, investointeja ja työllisyyttä. Kiertotaloudella tavoitellaan täystyöllisyyttä lihin sekä uutta liiketoimintaa yrityksille. Lisätään edelleen uusiutuvan energian hyödyntämistä sähkön ja lämmön tuotannossa. Viedään eteenpäin energian varastoinnin pilottia monitoimihallin yhteyteen ja selvitetään aurinkoenergian kausivarastointia. Edistetään liikenteen uusiutuvien polttoaineiden käyttöönottoa

ja tavoitellaan lin linjalle biokaasubussia. Kehitetään älykkäitä järjestelmiä uusiutuville energioille yhdessä alan yritysten kanssa. Testataan uusia energiansäästömenetelmiä ja aktivoidaan kuntalaisia sekä yrityksiä ilmastotoimiin (yhteistyössä lilaakso Oy). Älyliikennettä käytetään sähköautojen käytön laajentamisessa, kimpakyytisovelluksella ja uusien liiketoimintamallien etsimisellä. Verkostoidutaan eurooppalaisiin ympäristöosaamisen foorumeihin asiantuntijuuden vahvistamiseksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- Kasvu

Kuntamarkkinointi

Vuonna 2019 lin väestönkehitys on lähtenyt kasvuun. Markkinoinnissa käytettiin rohkeasti luovia ja monimediaisia viestimutoja, joilla tuotiin esille lin vetovoimatekijöitä ja nostettiin alueen tunnettavuutta kuten palkittua ilmastotyötä. BBC:n ilmastodokumentti saavutti 280 miljoonaa henkilöä maailmanlaajuisesti. Asukashankintaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Taloustutkimukselta tilattiin tutkimus lihin muuttaneiden motivaatiotekijöistä: hyvät yhteydet, edulliset tontit ja kunnan hyvä imago nousivat merkittävimiksi syiksi muuttaa kuntaan. Muihin kaupunkiseudun kuntiin verrattuna li oli paras ympäristöystävällisessä imagossaan sekä asumisen hintatasossa ja turvallisuudessa. Markkinointia voidaan näin kohdentaa tietoon pohjautuen.

Kuntalaisten osallistamista, aktivointia ja sitouttamista toteutti kunnan tiedotelehden ja uutiskirjeen toimitus, kuntalaisbarometri (joka toinen vuosi), kuntalaiskyselyiden koordinointi ”Osallistuva li” -merkin alla, uuden asukkaan tervetulopakettien sisällön kehittäminen yhteistyössä alueen yritysten ja yhdistysten kanssa sekä verkkosivustojen ja sähköisten asiointi- ja viestintäpalveluiden kehittäminen.

Matkailu

Visit li:n luonto-, retkeily- ja vierailukohteita markkinoitiin uusin tienvarsitauluin ja opastein, verkkokampanjoin sekä esitteillä ja karttajulkaisuilla. Näkyvyyttä Wanhalle Haminalle, Hias-tinhaaralle ja Ympäristötaidepuistolle hankittiin mm. Visit Oulu -näkyvyyden kautta. Matkailutuloselvitys toteutettiin ja matkailualan yrittäjiä sekä verkotettiin että koulutettiin digimarkkinoinnissa. Toimijoilla on halu tehdä kunnan kanssa yhteistyötä ja investoida alueen matkailuun.

Keskustan ja Pentinkankaan kehittäminen

Pentinkankaan kaavamuutos on ollut edellytys alueen elinvoiman kehittämiseksi. Liikennevalojen myötä olemassa oleville kaupoille syntyi välittömästi neljä uutta työpaikkaa. Uusia yrityksiä alueelle on nyt mahdollista etsiä. Keskustan aluetta testattiin suurtaapahtuma-alueena IlmastoAreenan myötä: kävijöistä 60 % tuli lin ulkopuolelta ja kasvavan kävijäennusteen odotetaan vaikuttavan alueen yritystoimintaan.

- Elinkeinoelämä edellä

Uusi yrityspalvelumalli iiläisille yrityksille eli lin yrityspalvelut käynnistettiin Oulunkaaren yritysasiain miehen tehtävien siirryttyä Micropolikselle. Tavoitteena on uusien yritysten syntyminen, yritysten toiminnan kehittyminen ja investointihalukkuus sekä yritysten verkostoituminen. Käytännössä mallia toteutetaan jalkautumalla yrityksiin yhden luokun periaatteella (syksyn aikana yrityskontakteja jo 79 kpl), yritys- ja rahoitusneuvonnalla, tukihakemuksissa avustamisella, yritystapahtumilla ja koulutuksilla. Paikallista-merkkiä laajennettiin ja teollisuuksien sivuvirtoja tulevaisuuden teknologioilla kuten mikroleväteknologialla puhdistava kiertotalouden ympäristö käynnistettiin ja sille hankittiin kumppanit sekä rahoitus. Tavoitteena kiertotalouden investointien lisääntyminen lihin.

Lähijunaliikenteen avaamisen potentiaali lissä päätöksenteon tueksi selvitettiin yhteistyössä Limingan, Kempeleen ja Oulun kanssa Pohjois-Pohjanmaan liiton tuella.

- Ympäristö ja energia

Kiertotaloudella tavoiteltiin työllisyyttä lihin (16 työllistynyttä, työllistämisen palvelukeskus) sekä uutta liiketoimintaa yrityksille. Uusiutuvan energian hyödyntämistä sähkön ja lämmön tuotannossa lisättiin mm. lin seurakunnan kohteet uudistamalla. Edistettiin liikenteen uusiutuvien polttoaineiden käyttöönottoa Oulun Joukkoliikenteen kanssa. Kehitettiin älykkäitä järjestelmiä uusiutuville energioille yhdessä alan yritysten kanssa kuntalaiset osallistaen. Testattiin uusia energiansäästömenetelmiä ja aktivoitiin kuntalaisia sekä yrityksiä ilmastotoimiin. Älyliikennettä käyttöönotettiin sähköautojen käytön laajentamisessa ja liikennöitsijöiden osallistamisella tulevaan älyliikenteen alustaan. Kansainvälistä yhteistyötä on tehty niin Euroopan komission kuin Nordregionin kanssa.

Innovation in Politics Institute palkitsi lin ilmastotyön Euroopan parhaana politiikkana kategoriassa ekologia.

Elinvoimapalvelut

	TA 2019 alkuperäinen	muutok- set	TA 2019 yhteensä	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	20 000		20 000	23 311	-3 311	45 000
Toimintamenot	-554 695		-554 695	-575 516,78	20 821,78	-622 636
Toimintakate	-534 695		-534 695	-552 205,78	17 510,78	-577 636
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-3 905		-3 905	-11 679,96	7 774,96	-11 680
Laskennalliset erät				-134 639,71	134 639,71	-127 487
Tehtävän kokonaiskustannukset	-538 600		-538 600	-698 525,45	159 925,45	-698 920

Työllistäminen

Sitovat tavoitteet talousarvio 2019:

- Kunta työllistää pitkään työttömänä olleita, vajaakuntoisia ja nuoria palkkatuella omiin yksiköihinsä ja tukee pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllistymistä myöntämällä työllistämistoimintaa harjoittaville yrityksille ja yhteisöille työllistämisen kuntalaisää ja liRekry-tukea. TyöTakomo-hankkeen rinnakkaishankkeessa hyödynnetään myös edelleensiertomahdollisuutta kuntatyönantajan ja käyttäjäyrityksen välillä.
- Työllistämistoiminnan asiakasprosessien kehittäminen mm. tutor-toimintamallin kehittäminen.
- Kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan ryhmätoimintoina ja oikeissa työympäristöissä kunnan ja Oulunkaaren kuntayhtymän toimipisteissä.
- Työpajatoimintaa kehitetään tunnistamalla työpajatoiminnan oppimisympäristö osaamisen tunnistamisen mahdollistamiseksi.
- Tuunataan työtä- hankkeessa kehitetään toimintamallia kunnan ja yritysten materiaalin sivuvirtojen ja palveluiden hyödyntämiseksi. Hankkeella tuetaan myös lipajan tuote- ja tuotannon kehittämistä kierrätysmateriaalien hyödyntämiseksi.
- Hallinnon toimistotiimistä siirretty työllistämispalveluiden hankekoordinaattorin tehtäviin 0,5 htv.
- Nuorten kesätyöllistäminen kohdentuu vuosina 2000-2003 syntyneisiin nuoriin. Kunta työllistää nuoria 60h/2vkoa omiin yksiköihinsä, tukee nuorten työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin työnantajille myönnettävillä kesäseteleillä sekä tukee nuoren kesäyrittäjyyttä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kunta työllisti pitkään työttömänä olleita, vajaakuntoisia ja nuoria palkkatuella yhteensä 90 henkilöä/ 31,2 htv, josta kunnan toimipisteisiin 72 henkilöä/24,4 htv, Tuunataan työtä rinnakkaishankkeeseen 15 henkilöä/5,8 htv ja TyöTakomo-hankkeen rinnakkaishankkeeseen 3 henkilöä/1 htv.

Edelleensirto-sopimuksia vuonna 2019 ei tehty, kuntalisää maksettiin yhdelle yritykselle työttömän työllistämisen tukemiseen. Työllistämistoimintaan varattujen määrärahojen käyttö alittui Oulunkaaren kuntayhtymän koordinoiman TyöTakomo-hankkeen rinnakkaishankkeen ja kunnan yksiköihin palkkatuella työllistämisen osalta.

Työllistämistoiminnan asiakasprosessien kehittämistä jatkettiin yhteistyössä kunnan eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa mm. järjestämällä Tutor-koulutusta, tilaisuuksia työpaikkaohjaajille ja perehdytystilaisuuksia, joihin osallistui yhteensä 79 henkilöä. Kehittämistyön tuloksina tuotettiin asiakastarinoita sisältävä Työllistämispas sekä erilaisia ohjeita ja lomakkeita mm. kehityskeskustelua varten. Kehittämistyöhön osallistettiin myös palvelujen käyttäjiä ja heiltä kerättiin tapahtumien jälkeen palautetta webropol kyselyillä.

Tuunataan työtä hankkeessa kehitettiin yhteistyössä lipajan ja kunnan eri hallintokuntien kanssa Tavarat kiertoon varastonhallintajärjestelmää ja tuunattiin kunnan eri yksiköiden kanssa työtehtäviä, joihin sisällytettiin kiertotalousnäkökulma. Tuunataan työtä hanke ja lipaja kehittivät yhteistyössä myös kierrätysmateriaaleihin pohjautuvaa tuote- ja tuotannosuunnittelua. Tavarat kiertoon digitaalinen varastonhallintajärjestelmän käyttöönotto siirtyi vuoden 2020 alkuun.

Työpajatoiminnan opinnollistamisessa yhteistyö oppilaitosten kanssa käynnistyi. Työntekijöiden eläköitymisprosesseissa työllistämispalveluiden henkilöstön tehtävänkuvia arvioitiin ja muokattiin uudelleen loppuvuodesta 2019, mistä syystä työpajatoiminnan eri valmennusalueiden oppimisympäristön tunnistamisraportointia siirrettiin rekrytointien jälkeen vuodelle 2020.

Kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoimintoja toteutettiin Kuivaniemitalolla ja lipajalla neljänä päivänä viikossa. Kuivaniemellä kuntouttavan työtoiminnan ryhmät kokeilivat kahvilatoimintaan.

Kunta työllisti 109 vuonna 2000-2003 syntynyttä nuorta kunnan ja Oulunkaaren kuntayhtymän toimipisteisiin kesätöihin kahdeksi viikoksi/60 tuntia ja tuki 102 nuoren työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin KesäRekry-setelillä sekä avusti 2 nuoren kesäyrittäjäystoimintaa.

lin kunnan työllistämispalvelut osallistuivat syksyllä 2019 Oulun kaupungin ja kaupunkiseudun kuntien kassa Työllistämisen kuntakokeilun hakemuksen valmisteluun. Hakemus kuntakokeiluun jätettiin Oulun kaupungin toimesta 18.11.2019, ja valmistelu jatkuu vuoden 2020 keväällä.

Työllistämispalvelut siirtyvät vuoden 2020 alusta lukien li Instituutin alaisuuteen ja henkilöstösihteriin 50 % työsuhte työllistämispalveluissa päättyi 31.12.2019.

Työllistäminen (sisäinen ja ulkoinen)

	TA 2019 alkuperäinen	muutokset	TA 2019 yhteensä	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	693 453	-45 000	648 453	594 831,47	53 621,53	522 839
Toimintamenot	-2 538 671	25 000	-2 513 671	-2 037 440,27	-476 230,73	-1 967 192
Toimintakate	-1 845 218	-20 000	-1 865 218	-1 442 608,80	-422 609,20	-1 444 352
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-26 193		-26 193	-26 192,88	-0,12	-26 193
Laskennalliset erät				-75 295,68	75 295,68	-44 176
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 871 411	-20 000	-1 891 411	-1 544 097,36	-347 313,64	-1 514 722

Henkilöstökehitys

Vuosi	Lähtötilanne hlö määrä				Perustelut
	Ta2019	Lisäys	vähennys	Tp2019	
Nimike					
Yleishallinto					

kunnanjohtaja	1		-	1	
hallintojohtaja	1		-	1	
Hallintopalvelut					
taloussihteeri/controller	1		-	1	rekrytointi kesken vuotta
taloussassistentti	1			1	
tietopalveluasiantuntija	1			1	
tietohallintosuunnittelija	1			1	
henkilöstösuunnittelija	0,5			0,5	
toimistos sihteeri	2		-	2	
virastomestari	2			2	
Työllistäminen					
työllistämispäällikkö	1		-	1	
työsuunnittelija/toim.s sihteeri	1			1	
henkilöstösuunnittelija		+0,5		0,5	
yksilövalmentaja	1			1	
työpajaohjaaja	2,9		-	2,9	
työhönvalmentaja	1			1	määräaikainen
kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja	1,6		-	1,6	
Yhteensä					

4.1.2. Sosiaali- ja terveystalvet

Kuntayhtymän johtajan Leena Pimperin-Koiviston katsaus alueen ja kuntayhtymän tilanteeseen vuodelta 2019

Sosiaali- ja terveystalvetuista hyväksytään erillinen järjestämssopimus.

Oulunkaaren kuntayhtymä on vastannut kymmenen vuotta jäsenkuntiensa lin, Pudasjärven, Utajärven ja Vaalan sosiaali- ja terveystalvetujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Simon kunta liittyi kuntayhtymän jäseneksi vuoden 2011 alusta. Kuntayhtymä on tuottanut myös seudullisen kuntapalvelutoimiston talvet vuodesta 2009 lähtien. Elinkeinojen kehittämistoiminta kuntayhtymän tuottamana päättyi vuonna 2019.

Kuntayhtymän omistajayhteistyötä tiivistettiin vuoden 2019 aikana. Perussopimuksen päivityksen myötä perustettiin omistajaohjauksen neuvottelukunta. Omistajayhteistyöhön liittyen sovittiin strategian päivityksestä kevään 2020 aikana. Nyt voimassa oleva kuntayhtymän strategia päivitettiin vuonna 2016. Kuntayhtymän visio on mielekäs elämä kotona. Strategisiksi tavoitteiksi on määritelty laaja-alainen hyvinvointi, alueellinen vaikuttavuus ja osallisuus. Keinoina strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi on hyvinvointityön yhdyspinnat ja yhdessä tekeminen, omasta ja lähimpiin hyvinvoinnista ja turvallisesta arjesta huolehtiminen sekä lähitalvet. Digitaaliset talvet turvaavat osaltaan arjen sujuvuutta. Digitalvetujen kehittämistyö on jatkunut tiiviisti ja digikummin työn tueksi perustettiin digituutori-verkosto. Arvojamme ovat yhdessä tekeminen, vastuullinen omatoimijuus sekä rohkea kehittäminen. Kuntayhtymän strategiassa on huomioitu kansalliset linjaukset soteuudistuksen tavoitteisiin liittyen.

Kuntayhtymän kehittämistyötä on jatkettu kehittäminen kuuluu kaikille –toimintamallin mukaisesti. Erityisryhmien osallisuutta vahvistettiin kulttuurihyvinvointityön kehittämistoimin ja LÄHDE-hankkeelle haettiin jatkoa. Lapsiperheiden kehittämistyötä tehtiin edelleen Lape-hankkeen puitteissa. Perhe- ja terveystalvetujen yhteiskehittämisen tuloksena syntyi nuorten mielen tuki –toimintamalli. Talvetjärjestelmän kehittämistyötä tehtiin myös tiiviisti kansallisissa verkostoistossa esimerkkinä Opetushallituksen koordinoima vaativan erityisen tuen VIP-verkosto, jossa talvet ja kehitetään sivistys- ja sote-talvetujen sekä erikoissairaanhoidon kanssa yhdessä. Lastensuojelun systeeminen toimintamalli on jo vakiintunut osaksi perhetalvetujen talvetjärjestelmää. Ikäih-

misten palveluissa jatkettiin palvelujärjestelmän kehittämistyötä ja terveyspalveluissa on turvattu hoidon jatkuvuutta ja on edistetty suositusten mukaista hoidon porrastusta. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin koordinoima Sote-ICT-, tietojohtaminen ja hoito- ja palveluketjujen kehittämisen hanke käynnistyi vuoden 2019 loppupuolella. Maakunnan kuntien ja sote-organisaatioiden yhteinen hanketyö hyödynnetään kansallisen sote-uudistuksen jatkovalmisteluissa.

Vuoden 2019 tilinpäätös on koko kuntayhtymän tasolla ylijäämäinen 96.454,74 euroa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen nettokulut kasvoivat vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna 4,6 %, erikoissairaanhoidon nettomenot pienenevät 0,1 % ja oman toiminnan nettokulut kasvoivat 7,2 %. Oman toiminnan nettokustannukset kasvoivat kaikissa Oulunkaaren jäsenkunnissa (vaihteluväli +2,9 % - +10,4 %) vuoteen 2018 verrattuna. Erikoissairaanhoidon kustannusten osalta kunnittainen vaihteluväli oli -10,1 % - +4,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Sosiaali- ja terveyspalvelujen oman toiminnan menot kasvoivat noin 4,7 miljoonaa euroa, ja erikoissairaanhoidon kustannukset pienenevät 25.000 euroa. Oman toiminnan kustannukset nousivat henkilöstökuluissa sekä palvelutarpeiden kasvun myötä palvelujen ostoissa perhepalvelujen vammais- ja lastensuojelupalveluissa sekä vanhus- ja terveyspalveluissa. Henkilöstökulujen nousuun vaikutti hoitoalan työntekijäjärjestöjen kanssa tehty sovintosopimus palkkaharmonisaatioon liittyen ja tämä kustannusvaikutus vuodelle 2019 oli yhteensä 1.802.000 euroa.

Kuntatalouden haasteet heijastuvat Oulunkaarelle mm. ikääntyvän väestön palvelutarpeiden kysynnän kasvun myötä. Ostopalvelujen kysyntää kasvattaa erityistä tukea tarvitsevien kuntalaisten palvelutarpeet. Väestön palvelutarpeiden kasvu edellyttää jatkuvaa palvelurakenteen tarkastelua. Yhtymähallituksen nimeämä talouden tasapainotustyöryhmä on koostanut työsuunnitelman mukaisen talouden tasapainotusohjelman, jossa kuvataan mm. tasapainotustyön tavoitteet, mittarit ja kehittämisprojektien tiekartta.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyö kuntien kanssa on oleellista kustannusten kasvun hillinnän näkökulmasta pitkällä tähtäimellä. Palvelujen järjestämissopimusten laadinnassa on kuntien kanssa huomioitu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen strategisten tavoitteiden yhteensovittaminen. Pohjois-Pohjanmaan liiton koordinoimana laadittiin maakunnallinen hyvinvointisopimus hyvinvointitoimijoiden verkoston yhteistyönä. Sote-uudistuksen valmistelu jatkuu edelleen. Kuntapalvelutoimiston työssä ovat näkyneet tulorekisterin käyttöönotto ja palkkaharmonisoinnin aiheuttamien saatavien laskentatyöt. Oulunkaaren työterveys Oy aloitti toimintansa vuoden 2020 alussa.

Lämmin kiitos Oulunkaaren väelle ja yhteistyökumppaneille vuodesta 2019.

Leena Pimperi-Koivisto
kuntayhtymän johtaja

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 96.454,74 euroa. Tilikauden ylijäämä jätetään yli-/alijäämätilille ja otetaan huomioon vuoden 2021 Hallinnon ja Elinkeinopalvelujen ennakkolaskutuksen yhteydessä.

Kuntaosuuslaskelma

Kunta	Asukkaat		Vuoden 2019 lopulliset osuudet	Ennakot	Ylijäämä yhteensä
	1.1.2019	%			
Ii	9 862	37,26	276 109,58	312 420,00	36 310,42
Pudasjärvi	7 990	30,19	223 698,59	254 017,00	30 318,41
Simo	3 045	11,50	79 346,02	86 176,00	6 829,98
Utajärvi	2 702	10,21	75 648,76	86 773,00	11 124,24
Vaala	2 869	10,84	80 324,31	92 196,00	11 871,69
Yhteensä	26 468	100,00	735 127,26	831 582,00	96 454,74

Kuntien osuudet yli- ja alijäämistä

Kunta	2012	2017	2018	2018	2019	Yhteensä
	Lomapalkkavelan lisäys	Ylijäämä	Sosiaali- ja terveystoimen alijäämä	Hallinnon ja elinkeinojen ylijäämä	Ylijäämä	
Ii	-473 002,56	38 495,29	-38 495,29	16 620,09	36 310,42	-420 072,05
Pudasjärvi	-485 431,99	47 135,47	-47 135,47	25 396,23	30 318,41	-429 717,35
Simo	-187 150,90	16 587,80	-16 587,80	5 008,92	6 829,98	-175 312,00
Utajärvi	-194 181,28	15 311,70	-15 311,70	9 579,47	11 124,24	-173 477,57
Vaala	-190 233,27	16 363,64	-16 363,64	-1 285,19	11 871,69	-179 646,77
Yhteensä	-1 530 000,00	133 893,90	-133 893,90	55 319,52	96 454,74	-1 378 225,74

Vuoden 2012 lomapalkkavelan lisäyksen käsittelystä on Yhtymävaltuustossa päätetty seuraavaa:
YhtValt§ 16 29.5.2013

Lomapalkkajaksotukseen liittyvä edellisten tilikausien alijäämä 1.530.000 euroa jaetaan laskennallisesti kuntien vastuiksi oman pääoman suhteessa. Alijäämä laskutetaan jäsenkunnilta, mikäli kuntayhtymän omistuksessa tapahtuu muutoksia.

Tilikauden 2017 tulos oli ylijäämäinen 133.893,90 euroa. Ylijäämä jätettiin edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille ja käytettiin vuonna 2018 hallituksen sekä valtuuston päätöksen mukaisesti työn vaativuuden arvioinnin perusteella määritettyyn palkkojen harmonisointiin. Tämän käsittelyn vuoksi sosiaali- ja terveystoimen tuotannon tulos vuonna 2018 oli alijäämäinen 133.893,90 euroa. Hallinnon ja Elinkeinopalveluiden tilikauden tulos oli ylijäämäinen 55.319,53 euroa. Ylijäämä jätettiin yli-/alijäämätilille ja otetaan huomioon vuoden 2020 Hallinnon ja Elinkeinopalvelujen ennakkolas-kutuksen yhteydessä. Koko Oulunkaaren tilikauden tulos vuonna 2018 oli alijäämäinen 78.574,37 euroa.

lin palvelutuotanto

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
lin perhepalvelut							
TOIMINTATUOTOT	362 971,07	397 484,00		397 484,00	406 054,69	8 570,69	102,2
TOIMINTAKULUT	-7 232 216,61	-7 349 222,00	-70 991,00	-7 420 213,00	-7 991 484,27	571 271,27	107,7
<i>Henkilöstökulut</i>	-2 608 280,72	-2 894 464,00	-70 991,00	-2 965 455,00	-2 918 106,86	-47 348,14	98,4
<i>Palvelujen ostot</i>	-3 069 595,96	-3 124 182,00		-3 124 182,00	-3 479 372,11	355 190,11	111,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 869 245,54	-6 951 738,00	-70 991,00	-7 022 729,00	-7 585 429,58	562 700,58	108,0
Rahoitustuotot ja -kulut					-6 147,19	6 147,19	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 869 245,54	-6 951 738,00	-70 991,00	-7 022 729,00	-7 591 576,77	568 847,77	108,1
lin terveystalvet							
TOIMINTATUOTOT	2 019 341,16	1 802 497,00		1 802 497,00	1 935 408,55	132 911,55	107,4
TOIMINTAKULUT	-8 580 704,62	-8 655 467,00	-108 922,00	-8 764 389,00	-9 238 812,02	474 423,02	105,4
<i>Henkilöstökulut</i>	-4 320 925,88	-4 765 628,00	-108 922,00	-4 874 550,00	-4 767 000,99	-107 549,01	97,8
<i>Palvelujen ostot</i>	-2 658 299,90	-2 487 310,00		-2 487 310,00	-2 874 745,95	387 435,95	115,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 561 363,46	-6 852 970,00	-108 922,00	-6 961 892,00	-7 303 403,47	341 511,47	104,9
Rahoitustuotot ja -kulut					-6 309,10	6 309,10	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 561 363,46	-6 852 970,00	-108 922,00	-6 961 892,00	-7 309 712,57	347 820,57	105,0
lin vanhuspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 879 770,84	1 798 943,00		1 798 943,00	2 169 054,02	370 111,02	120,6
TOIMINTAKULUT	-8 020 234,93	-8 106 627,00	-169 087,00	-8 275 714,00	-8 877 479,67	601 765,67	107,3
<i>Henkilöstökulut</i>	-4 412 487,25	-4 705 918,00	-169 087,00	-4 875 005,00	-4 740 692,82	-134 312,18	97,2
<i>Palvelujen ostot</i>	-2 221 353,46	-2 172 874,00		-2 172 874,00	-2 672 744,75	499 870,75	123,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 140 464,09	-6 307 684,00	-169 087,00	-6 476 771,00	-6 708 425,65	231 654,65	103,6
Rahoitustuotot ja -kulut					-10 921,69	10 921,69	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-6 140 464,09	-6 307 684,00	-169 087,00	-6 476 771,00	-6 719 347,34	242 576,34	103,7
lin oma toiminta yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	4 262 083,07	3 998 924,00		3 998 924,00	4 510 517,26	511 593,26	112,8
TOIMINTAKULUT	-23 833 156,16	-24 111 316,00	-349 000,00	-24 460 316,00	-26 107 775,96	1 647 459,96	106,7
<i>Henkilöstökulut</i>	-11 341 693,85	-12 366 010,00	-349 000,00	-12 715 010,00	-12 425 800,67	-289 209,33	97,7
<i>Palvelujen ostot</i>	-7 949 249,32	-7 784 366,00		-7 784 366,00	-9 026 862,81	1 242 496,81	116,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-19 571 073,09	-20 112 392,00	-349 000,00	-20 461 392,00	-21 597 258,70	1 135 866,70	105,6
Rahoitustuotot ja -kulut					-23 377,98	23 377,98	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-19 571 073,09	-20 112 392,00	-349 000,00	-20 461 392,00	-21 620 636,68	1 159 244,68	105,7
lin esh ja muut ulkopuoliset palv.ostot							
TOIMINTAKULUT	-11 478 040,27	-12 273 000,00		-12 273 000,00	-11 968 052,82	-304 947,18	97,5
<i>Palvelujen ostot</i>	-11 361 997,68	-12 191 000,00		-12 191 000,00	-11 835 871,87	-355 128,13	97,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-11 478 040,27	-12 273 000,00		-12 273 000,00	-11 968 052,82	-304 947,18	97,5
II YHTEENSÄ							
TOIMINTATUOTOT	4 262 083,07	3 998 924,00		3 998 924,00	4 510 517,26	511 593,26	112,8
TOIMINTAKULUT	-35 311 196,43	-36 384 316,00	-349 000,00	-36 733 316,00	-38 075 828,78	1 342 512,78	103,7
<i>Henkilöstökulut</i>	-11 341 693,85	-12 366 010,00	-349 000,00	-12 715 010,00	-12 425 800,67	-289 209,33	97,7
<i>Palvelujen ostot</i>	-19 311 247,00	-19 975 366,00		-19 975 366,00	-20 862 734,68	887 368,68	104,4
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31 049 113,36	-32 385 392,00	-349 000,00	-32 734 392,00	-33 565 311,52	830 919,52	102,5
Rahoitustuotot ja -kulut					-23 377,98	23 377,98	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-31 049 113,36	-32 385 392,00	-349 000,00	-32 734 392,00	-33 588 689,50	854 297,50	102,6

Oulunkaaren kuntayhtymässä palveluseteli on käytössä yhtenä palvelun tuottamismuotona tehostetussa asumis- ja kotihoidossa, kotihoidossa ja sen tukipalveluissa sekä vammais- ja vanhuspalveluiden henkilökohtaisessa avussa. Palveluseteliyrittäjiä on saatu lisää, mutta määrä ei vielä vastaa asiakastarvetta.

Perhepalveluissa määrärahojen ylitystä on ollut erityisesti lastensuojelun sijaishuollossa ja vammais- ja vanhuspalveluissa. Ostopalveluna hankittujen erityisryhmien asumis- ja vanhuspalvelujen saatavuudessa oli haasteita.

Lasten ja perheiden palveluiden muutosohjelman (LAPE) mukaisesti perhekeskustoimintaa on kehitetty aktiivisesti kunnan toimijoiden kanssa. Perhekeskustoiminnan kehittämisessä toimintamallina on Tuen polku –malli, joka korostaa varhaista puuttumista ja jokaisen lasten ja perheiden pa-

rissa toimivan roolia. Yhteistyötä eri toimijoiden välillä tulee edelleen tehostaa perhekeskustoiminnan mukaisesti.

Lastensuojelussa toimitaan systeemisen toimintamallin mukaisesti. Systeemisessä toimintamallissa asiakasperheen kanssa työskennellään tiiviissä moniammatillisessa yhteistyössä. Systeemisen lastensuojelun toimintamallin mahdollistamiseksi perustettiin yksi uusi sosiaalityöntekijän vakanssi. Systeemisen työotteen mukainen toiminta vaatii perhekeskustoiminnalta aktiivista Tuen polku –mallin hyödyntämistä.

lissä on pilotoitu Mielen tuki –toimintamallia yhdessä terveystalouden kanssa. Toimintamalli on suunnattu vakavasti psyykkisesti oireileville nuorille.

Koulupsykologin resurssia vahvistettiin perustamalla koulupsykologin vakanssi. Perheneuvolapsykologien ja koulupsykologin palveluiden tuottamisessa oli alkuvuodesta haasteita, jolloin osa palveluista tuotettiin ostopalveluita käyttämällä. Palvelut on tuotettu keväästä lähtien omana toimintana.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa sosiaalipäivystystapausten määrät ovat kasvaneet viime vuodesta jonkin verran. Syksyllä 2018 hätäkeskuksen käyttöön otettu ERICA-järjestelmä on edelleen nostanut sosiaalipäivystyksen määriä. ERICA-järjestelmän käyttöönoton yhteydessä on määritelty, että se hälyttää automaattisesti sosiaalipäivystystä ennakoivasti myös sellaisissa hälytystapauksissa, joissa aikaisemmin ei ole hälytystä tullut.

Sosiaalitoimiston tiloissa on sisäilmaongelma, joka on vaikuttanut henkilöstön työhyvinvointiin ja rekrytointiin. Uusien tilojen rakentamisen suunnittelut on käynnistetty syksyllä 2019 ja uuden rakennuksen arvioidaan valmistuvan kesällä 2020. Henkilöstön muutto väistötiloihin suunniteltiin alkuvuoteen 2020.

Toiminnallisesti vuosi on mennyt terveystalouden järjestämissopimuksen mukaisesti. Hoitohenkilökuntaa on saatu hyvin rekrytoitua sekä vakituisiin toimiin, että myöskin määräaikaisiin sijaisuuksiin. Erikoislääkäripalvelua on laajennettu lastenlääkäripalveluiden osalta. Terveysasemalla on muutosten myötä saatavissa myös röntgenlääkärin palveluita ja asiakkaille voidaan tehdä tämän palvelun ansioista ultraäänitutkimukset omalla terveystaloudella eikä potilaiden tarvitse enää mennä kyseisten tutkimusten osalta Ouluun.

Kuluneen vuoden aikana on pilotoitu kotisairaaloimintaa. Pilotin myötä lyhytaikaisosastolta vähennettiin neljä potilaspaikkaa ja kahden hoitajan työpanos siirtyi kotisairaalaan. Kotisairaaloimintaa ja sen jatkamista arvioidaan keväällä 2020, kun täysi kalenterivuosi pilotointiaikaa tulee täyteen.

Kuivaniemen terveystalouden osalta on tehty selvityksiä mahdollisen rakennemuutoksen osalta.

Digitaalisten ja etäyhteyksiä hyödyntävien palvelutuotteiden käyttöä on jatkettu entiseen tapaan ja lisäksi vuoden aikana otettiin laboratorioissa käyttöön Cobas IT –järjestelmä, joka on mahdollistanut erilaisten laboratoriolaitteiden osalta tutkimustulosten siirtymisen potilastietojärjestelmään viivakoodinlukijoita hyödyntäen. Tätä ominaisuutta voidaan käyttää hyödyksi myös lyhytaikaisosastoilla erilaisten vieritesteinä tehtävien laboratoriotulosten osalta ja toiminnallisuus otetaan käyttöön vuoden 2020 aikana osastohoidon osalta.

Lainsäädäntöön perustuvaa työterveyshuollon yhtiöittämistä on valmisteltu tiiviisti vuoden 2019 aikana ja työterveyshuolto irtaantuu omaksi yhtiökseen alkuvuodesta 2020. Pääomistajina perustettavassa yhtiössä toimivat Oulun kaaren jäsenkunnat.

lin budjetin ylityksiä terveystaloudessa selittävät Oulun seudun yhteispäivystyksen lisääntyneet kustannukset. Tilastovertailussa käyntimäärät eivät ole juurikaan yhteispäivystykseen lisääntyneet, mutta kyseisen päivystystoiminnan kustannukset ovat kasvaneet reilusti. Lisäksi ilmaishoitotarvikkeiden kustannukset ovat kasvaneet huomattavasti mm. diabeteksen hoitomuotojen kehittämisen myötä. Ylityksiä selittävät lisäksi lin kunnan perimä suurempi vuokra verrattuna siihen, mitä

budjettineuvottelujen yhteydessä oli annettu tietoon sekä kuntalaisten hoitaminen muilla Suomen terveysasemilla kiireellisiksi luokiteltavien päivystyshoitojen osalta.

Kotihoidossa ja asumispalveluissa asiakkaiden palvelutarpeet ovat muuttuneet sairaanhoidollisempaan suuntaan ja sairaanhoidollista osaamista on vahvistettu. Vuonna 2019 alkanut kotisairaala-toiminta vastaa osaltaan myös tähän. Ikäihmisten asumispalveluissa ja hoivahoidossa kolmannen sektorin toimijoita on mukana järjestämässä tapahtumia, mikä rikastuttaa asumispalveluiden ja hoivakotien toimintaa.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelusopimus (sisäinen ja ulkoinen)

	TA 2019 alkuperäinen	muutokset	TA 2019 yhteensä	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	41 544		41 544	41 544,90	-0,90	84 152
Toimintamenot	-32 875 999	-499 000	-33 374 999	-34 088 250,68	713 251,68	-31 460 402
Toimintakate	-32 834 455	-499 000	-33 333 455	-34 046 705,78	713 250,78	-31 376 249
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-41 545		-41 545	-41 544,90	-0,10	-75 881
Laskennalliset erät				-136 354,61	136 354,61	-723 125
Tehtävän kokonaiskustannukset	-32 876 000		-33 375 000	-34 224 605,29	849 605,29	-32 175 256

4.1.3. Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

Toiminta käsittää hallinnon lisäksi:

Opetuspalvelut:

Toiminta sisältää keskeisesti perusopetuslain ja asetuksen mukaisen opetuksen järjestämisen sekä siihen liittyvien tukipalveluiden toteuttamisen. Perusopetus turvaa alueellisesti tasapuolisen ja ajanmukaisen opetuksen ja antaa oppilaille hyvät valmiudet jatko-opintoihin sekä itsensä kehittämiseen. Lukion tavoitteena on antaa opiskelijalle jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Varhaiskasvatuspalvelut:

Varhaiskasvatuspalveluiden toimialaan kuuluvat kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa toteutettava varhaiskasvatus ja esiopetus, ryhmäperhepäivähoito ja perhepäivähoito kunnallisessa varhaiskasvatuksessa, yksityisen hoidon tukien ja kuntalisien suorittaminen yksityisille palvelun tuottajille sekä kotihoidontuen suorittaminen kotitalouksille. Vuoden 2019 lopussa kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen osallistui 389 lasta ja yksityiseen varhaiskasvatukseen 171 lasta. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste lissä oli noin 66%, mikä on hieman yli maakunnallisen keskiarvon. Kolmesta ikävuodesta alkaen liläiset lapset osallistuvat varhaiskasvatukseen yli kansallisen 74% keskiarvon ja viisi vuotiaista lapsista noin 84% osallistuu joko kunnan tai yksityisen järjestämään varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatustoimintaa määritteleviä lakeja ovat mm. varhaiskasvatus laki, valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta, laki kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, laki ja asetus yksityisen palveluiden valvonnasta, lastensuojelulaki, perusopetuslaki ja laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Varhaiskasvatusta toteutetaan perheiden tarpeista lähtevänä, lapsen hyvinvointia, kasvua, oppimista ja kehitystä edistävänä palveluna. Varhaiskasvatus perustuu valtakunnalliseen ja paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelmissa huomioidaan lasten yksilöllisyys ja palvelujen monimuotoisuus. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut vuoden 2019 ajan nouseva.

Tulosalueet ja sitovuustasot opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut jakaantuivat vuonna 2019 kolmeen tulosalueeseen ja sijoitustasoon:

- Opetuksen hallinto ja varhaiskasvatuksen hallinto
- Opetuspalvelut
- Varhaiskasvatuspalvelut

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinto organisoii ja johtaa henkilöstöä ja prosesseja sekä toimii tukipalveluna opetuksen ja varhaiskasvatuksen toiminnassa. Hallinto suunnittelee ja valmistelee taloutta, päätöksiä, toimintaa, kehittämistä ja raportoi niistä opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle sekä kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle hallintosäännön ja muiden annettujen ohjeiden mukaisesti.

Koko hallintokunnan osalta vastuuhenkilöinä toimivat opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja, jotka tarvittaessa myös toimivat toistensa varahenkilöinä. Yksiköiden osalta vastuuhenkilöinä ovat rehtorit, koulunjohtajat ja yksiköiden esimiehet. Jokaisella esimiehellä on nimetty varaesimies, vararehtori tai turvallisuudesta vastaava varahenkilö. Viime kädessä opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja toimivat kaikkien alaistensa (esimiesten) varahenkilönä.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

Kunnan opetus- ja varhaiskasvatuksen toimielimenä on opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta, johon kuuluu vuosina 2017 - 2021 Iin kunnanvaltuuston valitsevat yhdeksän jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalla on kokonaisvastuu palvelujen toiminnasta ja taloudesta.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta johtaa kunnan opetus- ja varhaiskasvatuspalveluita siten, että kunnassa voidaan tarjota alueellisesti kilpailukykyiset opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut. Lautakunta myös päättää toimialansa kehittämisestä ja painopistealueista.

Lautakunnan esittelijöinä toimivat opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja. Lautakunnan kokouksiin kutsutaan lisäksi kunnanjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanhallituksen edustaja.

Lautakunta kokoontui vuonna 2019 14 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 144 pykälää. Päätösten toimeenpanosta vastaavat esittelijät, ellei päätöksessä ole toisin mainittu.

Henkilöstökehitys 2019

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinto

TP 2019

1 opetusjohtaja, 1 varhaiskasvatusjohtaja, 3,75 toimisto/koulusihteeriä, 1 tuen koordinaattori (1.11.2019 lähtien)

Opetus

TP 2019

4 rehtoria, 52 luokanopettajaa (sis. koulunjohtajat), 52 lehtoria (sis. aineenopettajat ja tuntiopettajat), 10 erityisopettajaa, 5 esiopettajaa, 28 koulunkäynninohjaajaa

Varhaiskasvatus

TP 2019

4 päiväkodinjohtajaa, 3 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, 25 varhaiskasvatuksen opettajaa, 36 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, 20 avustajaa, 21 perhepäivähoitajaa (ryhmäperhepäiväkodit ja omassa kodissa työskentelevät)

Vuoden 2019 aikana lakkautettiin Ylirannan koulu ja sen oppilaat siirtyivät opiskelemaan Aseman koululle 1.8.2019. Alarannan koulun vuosiluokat 3-6 kävivät kouluaan Kisakentän talossa väistötiloissa. Opetuspalveluiden henkilöstömäärä lisääntyi yhdellä henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna ja varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstömäärä 2,5 henkilötyövuodella.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö on varsin motivoitunutta, asiantuntevaa ja muodollisestikin pätevää. Sairaspoissaolot ovat vuonna 2019 olleet muihin kunnan työntekijöihin verraten hieman vähäisempiä. Vuoden 2019 lopulla toteutetussa parempi työyhteisö – kyselyssä tulokset olivat palvelualueella keskimäärin parempia kuin vertailuryhmissä tai kunnan muissa henkilöstöryhmissä. Työn kuormittavuutta koettiin eniten esimiesten osalta. Opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa toteutettiin vuonna 2019 paljon henkilöstön hyvinvointiin tähtääviä toimia sekä osaamisen kehittämistä mm. täydennyskoulutuksia tarjoamalla koulutussuunnitelman mukaisesti. Henkilöstöhallinnassa, rekrytoinneissa ja päätöksissä on toteutettu hyvän hallinnon periaatteita, voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia, kunnan hallintosäätöä ja muita annettuja ohjeita ja säädöksiä. Paikallisten ammattiyhdistysten, luottamusmiesten, työsuojeluorganisaation ja vastuuhenkilöiden kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä asioiden valmistelussa, toiminnassa ja täytäntöönpanossa. Vuodelle 2019 tehtyä ja hyväksyttyä henkilöstösuunnitelmaa on noudatettu.

Talous 2019

Kunnassa toteutettiin talouden tasapainottamistoimia vuoden 2019 aikana. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta tämä tarkoitti toiminnan ja palveluverkon tarkastelua. Opetuksen ja esiopetuksen oppilaiden koulukuljetuksen järjestämisen minimirajaa nostettiin siten, että jatkossa esiluokan ja ensimmäisen luokan oppilaiden koulukuljetusraja on kolme kilometriä ja sitä vanhempien oppilaiden koulukuljetusraja on viisi kilometriä. Tämän lisäksi teiden vaarallisuuden arviointia kehitettiin ja kuljetuksiin otettiin käyttöön noutopisteet. Näiden avulla saatiin vuoden 2019 aikana noin 140 000 euron menoleikkaukset. Lisäksi opetuksen tuntikehystä ja ryhmiä leikattiin siten, että saavutettiin noin 100 000 euron menoleikkaukset. Samaan aikaan kotikuntakorvaukset, erityisen vaativan opetuksen järjestämiseen ja siihen liittyviin tukipalvelu- ja kuljetuskustannuksiin meni melkein 180 000 euroa enemmän kuin oli budjetoitu. Varhaiskasvatuksen osalta talouden tasapainottamistoimenpiteinä toteutettiin yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksamisen lopettaminen yksityisiin päiväkoteihin heinäkuun osalta, mikä toi noin 78000 euroa säästöä. Lisäksi sopimussuhteisten hoitajien palkkaamiseen varattua 30 000 euron määrärahaa ei otettu käyttöön. Henkilöstökustannuksissa tasapainottamistoimenpiteinä toteutettiin avustavan henkilöstön (1) ja perhepäivähoitajien (2) tehtävien täyttämättä jättäminen sekä kahden (2) varahenkilön tehtävän vähentäminen yhteen varahenkilöön. Yhteensä henkilöstökustannusten osalta saavutettiin noin 93 000 euron säästöt.

Opetus- ja varhaiskasvatustalouden käyttötalous sitovuustasoilla:

	TA 2019	TOT 2019	Poikkeama €	TP 2018
Opetus- ja varhaiskasvatuksen hallinto				
Toimintatuotot		9 952,78	-9 952,78	
Toimintakulut	-459 440	-365 127,54	-94 312,46	-218 228
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-459 440	-355 174,76	-104 265,24	-218 228
Laskennalliset erät		-25 465,47	25 465,47	-15 015
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-459 440	-380 640,23	-78 799,77	-233 244
Varhaiskasvatustalouden palvelut				
Toimintatuotot	393 500	425 157,35	-31 657	370 802
Toimintakulut	-7 703 912	-7 068 625,29	-635 286,71	-6 738 682
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 310 412	-6 643 467,94	-666 944,06	-6 367 880
Laskennalliset erät		-316 912,97	316 912,97	-269 947
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 310 412	-6 960 380,91	-350 031,09	-6 637 827
Opetustalouden palvelut				
Toimintatuotot	470 904	517 437,43	-46 533,43	487 711
Toimintakulut	-14 532 017	-14 421 825,18	-110 191,82	-14 517 689

TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14 061 113	-13 904 387,75	-156 725,25	-14 029 978
Poistot ja arvonalentumiset	-1 467	-4023,88	2 556,88	-1 983
Laskennalliset erät		-1 034 869	1 034 869	-696 319
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 062 580	-14 943 280,66	880 700,66	-14 728 280

OPETUS- JA VARHAISKASVATUSPALVELUT	TA 2019	TOT 2019	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatuotot	864 404	952 547,56	-88 143,56	858 513
Toimintakulut	-22 695 369	-21 855 578,01	-839 790,99	-21 474 600
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-21 830 965	-20 903 030,45	-927 934,55	-20 616 087
Poistot ja arvonalentumiset	-1 467	-4 023,88	2 556,88	-1 983
Laskennalliset erät		-1 377 247,47	1 377 247,47	-981 281
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-21 832 432	-22 284 301,80	451 869,80	-21 599 351

Kokonaisuutena opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinto, opetuspalvelut ja varhaiskasvatuspalvelut alitti menokehityksensä. Hallinto alitti talousarvion noin 104.000 euroa, opetus noin 127.000 euroa ja varhaiskasvatus noin 655.000 euroa.

Vuoden 2019 talousarvioon varattiin toimintakuluiksi koko palvelualueella 22.324.456 euroa, toimintatuotoiksi 829.404 euroa ja toimintakatteeksi 21.495.052 euroa. Toteutumat olivat toimintakulujen osalta 21.897.073 euroa, toimintatuottojen osalta 952.548 euroa ja toimintakatteeksi muodostui näin 20.944.525 euroa.

Varhaiskasvatus alitti talousarvion noin 654.000 eurolla, alitusta selittävät lasten hoidon tuen kokonaisuuden toteutuminen arvioitua pienempänä sekä henkilöstökulujen alittuminen. Henkilöstökulut alittuivat noin 103.000 euroa, mikä selittyy talouden tasapainottamistoimenpiteistä sekä siitä ettei avointa varhaiskasvatustoimintaa voitu käynnistää eikä varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävää saatu täytettyä. Varhaiskasvatuksen toimintatuotot kasvoivat noin 31.000 eurolla. Tuottojen kasvu selittyy lisääntyneen varhaiskasvatustoiminnan asiakasmaksuista sekä varhaiskasvatuspaikkojen myyntituotoista. Toimintakuluissa varhaiskasvatuksen kokonaisuuden näkökulmasta erityisesti palvelujenostot ylittyivät noin 54.000 euroa, mikä selittyy Alarannan päiväkodin ja Haminan päiväkodin lisäryhmän perustamiskustannuksilla. Lasten hoidon tukien kokonaisuus alittui noin 565.000 euroa, vaikka kotihoidon tuen käyttö oli hieman arvioitua suurempaa. Lasten hoidon tukien alittumista selittävät talouden tasapainottamistoimenpiteet, kun heinäkuun osalta ei enää suoritettu kuntalisää yksityisiin päiväkoteihin eikä sopimussuhteisten hoitajien kuntalisää otettu käyttöön. Lisäksi yksityisen hoidon tuen kuntalisän menekki oli elokuusta 2019 alkaen pienempää.

Opetuksen talousarviossa ylityksiä tuli pääasiassa Haminan koulun ja lin lukion yksikkökohtaisissa talousarvioissa. Ylityksen yhtenä selittävänä tekijänä on molempien yksiköiden osalta budjetointiin nähden oppilasmäärän kasvu. Tämä vaikuttaa sekä materiaaleihin, henkilöstökuihin kuin tukipalveluihinkin. Haminan koulun osalta myös koulukuljetukset ylittyivät 49.561 euroa johtuen pääasiassa oppilaiden kuljettamisesta opetuksen erityisten järjestelyjen vuoksi. Henkilöstökulujen ylittymistä selittävät myös muutamat pitkät sairauslomat (kustannusvaikutus noin 56.000 euroa).

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Koulujen ja varhaiskasvatuksen tehtävänä ja tavoitteena on edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus.

Opetus ja varhaiskasvatus järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti tasapuolisesti. Tavoitteena on turvata alueellisesti tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja varhaiskasvatus kaikille iällisille lapsille ja nuorille. Lisäksi tavoitteena on luoda mahdollisimman hyvät valmiudet toisen asteen opintoihin ja työelämään.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut muodostuivat kolmesta sitovuustasosta – opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinnosta, opetuspalveluista sekä varhaiskasvatuspalveluista.

Kehittäminen ja painopisteet 2019

Oppilas- ja opiskelijahuoltoa kehitettiin edelleen ja siinä toteutettiin oppilashuollon vuosikelloa. Yhteistyötä Oulunkaaren eri toimijoiden kanssa toteutettiin suunnitellusti. Opetusjohtaja toimi LAPE –ryhmän sekä oppilashuollon ohjausryhmän puheenjohtajana.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutettiin hyvinvoivan kasvuyhteisön prosessia kaikissa yksiköissä. Hyvinvoivan kasvuyhteisön kehittäminen on prosessi, joka nostaa keskiöön lasten ja nuorten ja heidän perheidensä sekä työntekijöiden hyvinvoinnin. Kehittämistyössä korostuvat tuen ja avun toteuttaminen kasvu- ja kehitysympäristöissä, kohtaamisen ja osallisuuden edistäminen sekä arjen sujuvuus.

Kunnan tukipalvelujen osalta yhteistyötä on tehty li-instituutti –liikelaitoksen, teknisten palveluiden, kiinteistöhuollon sekä ateria- ja tilapalveluiden kanssa. Yhteistyö on sujunut suunnitellusti. TVT-tukipalveluita on käytetty hankintoja tehtäessä ja oppimisympäristöjä kehittäessä.

Vuonna 2019 esiopetusta järjestettiin kaikilla muilla alakouluilla paitsi Ylirannan (kevät 2019) sekä Ojakylän (syksy 2019) ja Pohjois-lin kouluilla, jonka esioppilaat oli sijoitettu Aseman koulun esiopetusryhmään. Pienillä kouluilla esioppilaat olivat pääosin yhdysluokissa ja isommissa kouluissa erillislukissa. Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten osalta esiopetus toteutettiin Nikkarin, Lakson ja Haminan varhaiskasvatuksen yksiköissä sekä kolmessa yksityisessä päiväkodissa. Kuivaniemessä ja Olhavassa esiopetus toteutettiin varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyönä. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin Haminan, Olhavan ja Kuivaniemen koulujen yhteydessä. Toiminta järjestettiin koulujen lukuvuosikalenterin mukaan ja siihen osallistui yhteensä 78 lasta.

Opetushallituksen rahoittamaa kerhotoimintaa järjestettiin lin kouluilla monipuolisesti. Vuoden aikana noin 340 oppilasta osallistui erilaisiin kerhoihin, joita suurimmaksi osaksi ohjasivat opettajat. Liikunta ja musiikki olivat suosituimpia aiheita kerhoihin, mutta tarjolla oli myös kokki-, metsästys- ja terveellinen ravinto -kerhoja. Kerhotunteja toteutui suunnitellusti noin 220.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet uudistuivat vuoden 2019 alussa, ja lin varhaiskasvatuksessa laadittiin kevään 2019 aikana uusi paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä yksityisen sektorin kanssa. Varhaiskasvatussuunnitelman työstämiseen osallistuivat varhaiskasvatuksen henkilöstö, esimiehet, varhaiskasvatuksessa olevat lapset sekä huoltajat. Varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön elokuussa. Varhaiskasvatuksen eri yksiköissä kehitettiin aktiivisesti lasten ja huoltajien osallisuutta, vuorovaikutuksen laatua sekä positiivista pedagogiikkaa. Keväällä 2019 toteutettiin ensimmäistä kertaa kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen yhteinen laadunarviointi varhaiskasvatuksen asiakkaille ja henkilöstölle. Arvioinnissa selvitettiin varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista sekä edellä mainittujen kehittämisen painopiste alueiden toteutumista eri yksiköissä. Tulokset ja toimenpiteet käsiteltiin opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnassa kesäkuussa. Opetushallitus myönsi varhaiskasvatuspalveluille hankerahoitusta innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittämiseen vuodelle 2019-2020. Hankkeen keskeiset kehittämiskohteet ovat leikki, liikunta, luontokasvatus ja TVT sisä- ja ulko-oppimisympäristöissä.

Kuntastrategian ja läpileikkaavien teemojen toteutuminen

Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa toteutetaan kuntastrategiaa ja kehitetään sen tavoitteisiin tähtäviä toimia aktiivisesti. Strategisten tavoitteiden läpileikkaavat teemat näkyvät toiminnassa monin tavoin. Opetusta ja varhaiskasvatusta koskevissa suunnitelmissa pohjana ovat kuntastrategiassa määritellyt läpileikkaavat teemat. Hallinnonalalla on erityisesti kehitetty hyvinvointiin ja kestävään kehitykseen liittyvää toimintaa. Varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmissa sekä yksikkökohtaisissa työsuunnitelmissa on korostettu yhteisiä teemoja ja tavoitteita. Kuntastrategiaan ja Resurssiviisas li – tiekarttaan sekä Meidän li - hyvinvointimalliin luotua mittaristoa on arvioitu, samoin kuin toimenpiteitä ja henkilöstön osaamista niihin liittyen. Kokonaisuutena voidaan todeta, et-

tä kuntastrategiassa ja em. suunnitelmissa asetetut tavoitteet ovat olleet toiminnan keskiössä ja asetetuilla mittareilla sekä muuten arvioiden pääosin toteutuneetkin.

Laadun varmistaminen ja katsaus tulevaan

Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on turvata alueellisesti tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja kasvatus kaikille iiläisille lapsille ja nuorille. Tähän pyritään palvelujen laadulla ja hyvällä saatavuudella.

Erityisopetuskoordinaation avulla toteutetaan varhaiskasvatuksen ja opetustoimen oppilashuollon resurssien tasapuolista jakamista sekä tuen muodon oikea-aikaisuutta ja laatua. Tuen koordinaattori synkronoi myös muun erityisen tuen ja peruspalveluiden yhteensovittamista ja etsii niihin toimivia ja kustannustehokkaita ratkaisuja. Yhteistyön kehittäminen toimijoiden kesken yhdessä Oulunkaaren henkilöstön kanssa on ollut vahvaa.

lin kunnan väestönkehitys on kokonaisuutena hieman laskeva. Kunnan pohjoisosassa myös lapsimäärät ovat selkeimmin laskevia, ja se johtaa myös palvelurakenteen tarkasteluun. Yläkouluikäisten määrä Valtarin koulussa on voimakkaasti kasvava seuraavien kolmen vuoden aikana. Tämä tulee huomioida huolellisella valmistautumisella tilojen ja resursoinnin osalta.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laadun takaamisen ehtona on riittävät resurssit. Muuttuvat palvelutarpeet, väestökehitys ja talouden näkymät edellyttävät opetus- ja varhaiskasvatuspalveluilta tarkkaa suunnittelua ja erilaisten vaihtoehtojen selvittelyä. Parantunut työllisyystilanne ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvaminen lisäsivät varhaiskasvatuksen tarvetta edelleen vuonna 2019. Yksistään jo tämä tilanne pakottaa miettimään investointien, palveluiden ja mitoituksien kohdentamista.

Varhaiskasvatuksen pidemmän aikavälin sisällölliset kehittämiskohteet ovat laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen varhaiskasvatusuunnitelman mukaisesti sekä laadunarvioinnin kokonaisuuden kehittäminen eri tasoilla. Esiopetuksen järjestämisen tarkasteleminen kunnallisessa ja yksityisissä palveluissa sekä opetuksen ja pedagogiikan laadun kehittäminen. Varhaiskasvatuksen sähköisten palveluprosessien ja viestinnän edelleen kehittäminen. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja saatavuuden parantaminen.

Merkittävimmät muutokset 2019:

Varhaiskasvatuksen tarpeen lisääntyminen ja sen vaikutukset.
 Haminan päiväkodin vuorohoidon lisäryhmän perustaminen.
 Alarannan päiväkodin perustaminen.
 Ojakylän koulurakennuksen valmistuminen.
 Liikuntakeskuksen valmistuminen ja käyttöönotto.
 Alarannan koulun rakentamisen aloittaminen.
 Ylirannan koulun lakkauttaminen.
 Koulukuljetuskriteereiden muuttaminen.
 Talouden tasapainottamisen toimenpiteet.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Koko henkilöstö	Lähtötilanne henkilömäärä		Perustelut	
	Ta2019	Lisäys	Vähennys	Tp2019
Vuosi				
Opetusjohtaja		1		1
Varhaiskasvatusjohtaja		1		1
Tuen koordinaattori	1			1
Luokanopettaja (sis. koulunjohtajat)	52			52

Lehtori	49,5	1,5		52
Erityisopettaja	11		1	10
Esiopettaja	5			5
Koulunkäynninohjaaja	26	1		28
Lastentarhanopettaja *)	19	2		21
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3			3
Päivähoitaja	32,5	0,5		33
Avustaja/ohjaaja	22,5		1,5	21
Perhepäivähoitaja *)	19,5	3,5		23
Rehtori	4			4
Päiväkodinjohtaja	3	1		4
Toimisto-/Koulusihteeri	4,5			3,75
Yhteensä	252,5	11,5	3,5	260,5

4.1.4. Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut

Hallinto

Hallinnon henkilöstömenoihin on vuodelle 2019 merkitty 1,5 toimistosihteerin työpanos, joka on aiemmin hankittu hallintopalveluilta.

Hallinto

	TA 2019 al- kuperäinen	muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot				2 764	2 764	3 609
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	-242 180		-242 180	-200 799	-41 381	-212 766
Toimintakate	-242 180		-242 180	-198 035	-44 145	-209 158
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvon alentumiset						
Laskennalliset erät				-8 059	-8 059	
Tehtävän kokonaiskus- tannukset	-242 180		-242 180	-206 094	-36 086	-209 158

Kiinteistöpalvelut ja rakennuttaminen

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Kiinteistötekniset palvelut tuottivat kunnan rakennuttamispalveluiden tavoitteista 80 % ja investointimenojen toteutuma oli 7.423 tuhatta euroa. Suurimpia investointikohteita olivat Liikuntakeskuksen valmistuminen (4.468 t€), Alarannan koulun työmaan käynnistyminen (682 t€) ja Ojakylän koulun laajennuksen valmistuminen (667 t€).

Kiinteistöpalvelut ja rakennuttaminen

	TA 2019 al- kuperäinen	muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	1 681 259		1 681 259	1 681 259	0	1 594 129
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	-765 713		-765 713	-744 044	-21 669	-715 816
Toimintakate	915 546		915 546	937 214	-21 668	878 313
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvon alentumiset	-1 839 103		-1 839 103	-1 973 426	134 323	-1 834 637
Laskennalliset erät				-44 028	44 028	

Tehtävän kokonaiskustannukset	-923 557		-923 557	-1 080 239	156 682	-956 324
--------------------------------------	----------	--	-----------------	-------------------	---------	----------

Maankäytön suunnittelu

Sitovat tavoitteet talousarvio 2019:

Karhun alueella käynnissä olevaa lin rannikon ja saarten osayleiskaavan tarkistamista ja saaren keskiosalle sijoittuvan asemakaavan laatimista jatketaan vuonna 2019. Keskeisenä tavoitteena on uuden asuinalueen luominen saaren keskiosaan.

Seljänperän alueella on käynnissä yleiskaavan tarkistaminen ja asemakaavan laatiminen. Kaava-hankkeet on tarkoitus saada hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2019 aikana.

Jakkukylän osayleiskaavan tarkistaminen on käynnistetty vuonna 2018. Kaavamuutoksen työstämistä jatketaan vuonna 2019. Tavoitteena on, että kaavamuutos tulee voimaan vuoden 2019 aikana. Pentinkankaalla käynnissä olevan asemakaavan muutoksen valmistelua jatketaan. Vuoden 2019 alussa käynnistetään Illinsaaren asemakaavan laajentaminen.

Maan käytön käyttötalousosaan on varattu asemakaavoitukseen 60000,00 € ja yleiskaavoitukseen 40000,00 € määräraha.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Illinsaaren asemakaavan laajennus valmistui vuoden 2019 aikana. Lin rannikon ja saarten osayleiskaavan tarkastus Karhussa ja asemakaavan laatiminen ovat käynnissä. Jakkukylän osayleiskaavan tarkistaminen, Pentinkankaan asemakaavan muutos ja Seljänperän asemakaavoitus ovat käynnissä.

Maankäytön suunnittelu

	TA 2019 alku- peräinen	muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	590 000		590 000	935 158	-345 158	835 037
Toimintamenot	-554 037		-554 037	-425 897	-128 140	-358 776
Toimintakate	35 963		35 963	509 261	-473 298	476 261
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvon alentumiset						
Laskennalliset erät				-99 627	99 627	-70 793
Tehtävän kokonaiskustannukset	35 963		35 963	409 634	-373 671	405 323

Ympäristötekniset palvelut

Sitovat tavoitteet talousarvio 2019:

Ympäristötekniset palvelut ovat oma tulosityksikkö, joka sisältää ympäristöpalvelut, liikenneväylät ja yleiset alueet sekä ladut, urheilualueet ja muut ulkoilun alueet.

Ympäristöpalvelut koostuvat hallinnosta, joukkoliikenteestä, jätehuollosta ja eläinsuojelusta. Aiemmin hallintopalveluihin kuuluneelle joukkoliikenteelle varataan käyttötalouteen 163.170 € määräraha.

Liikenneväylien ja yleisten alueiden hoitotaso pidetään vuoden 2018 tasolla ja kustannusyksikön määräraha saman tasoisena kuin talousarviossa vuonna 2018. Yksityisteiden avustukset kotitalouksille ovat 65000 € ja yhteisöille 20000 €.

Latujen, urheilualueiden ja muiden ulkoilun alueiden hoitotaso pyritään pitämään vuoden 2018 tasolla. Kustannusyksikön talousarvio on vuoden 2018 talousarvion tasolla.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Ympäristötekniisten palveluiden merkittävimpiä investointikohteita olivat Jakkukylän siltatyömaan käynnistyminen (327 t€) ja Saarenrinteen kaava-alueen rakentaminen (207 t€). Katuverkon paranta-

misen ja katuvalaistuksen investoinnit toteutettiin suunnitelmien mukaisesti ja määrärahojen (239 t€) puitteissa. Yksityistieavustuksia jaettiin suunnitelman mukaisesti.

Ympäristötekniset palvelut

	TA 2019 alku- peräinen	muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	19 500		19 500	43 476	-23 976	34 918
Toimintamenot	-1 433 511		-1 433 511	-1 288 584	-144 927	-1 458 435
Toimintakate	-1 414 011		-1 414 011	-1 245 108	-168 903	-1 723 517
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvon alentumiset	-574 085		-574 085	-694 372	120 287	-610 898
Laskennalliset erät				-238 718	238 718	-183 861
Tehtävän kokonais- kustannukset	-1 988 096		-1 988 096	-2 178 198	190 102	-2 518 276

Rakennusvalvonta

Sitovat tavoitteet talousarvio 2019:

Rakennusvalvonta hoitaa rakennuslupa- asiat, rakennusaikaisen valvonnan, sekä ohjaa ja neuvoo hyvän rakennetun ympäristön muodostumista. Vuoden 2019 aikana astuu voimaan jätevesiasetus, joka edellyttää muutoksia useiden rantavyöhykkeen kiinteistöjen jätevesijärjestelmiin. Näiden muutosten valvontaa varten vuoden 2019 käyttötalousosaan on varattu määräaikainen 20000 € henkilöresurssi.

Rakennusvalvonnan lupamaksuja arvioidaan kertyvän noin 240000 €, joka sisältää viidentoista tuulivoimaan lupamaksut.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Rakennuslupia myönnettiin uusien asuinrakennusten rakentamiseen 24 kpl, asuinkerrostalojen 1 kpl, vapaa-ajan asuntojen rakentamiseen 9 kpl ja tuulivoimaloille 42 kpl. Kaikkia lupia myönnettiin vuonna 2019 yhteensä 217 kpl.

Katselmoitteja tehtiin yhteensä 416 kpl.

	TA 2019 al- kuperäinen	muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	240 000		240 000	540 787	-300 787	182 736
Toimintamenot	-237 131		-237 131	-193 006	-44 125	-171 324
Toimintakate	2 869		2 869	347 781	-344 912	11 413
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvon alentumiset				-5 653	5 653	-471
Laskennalliset erät				-18 771	18 771	-14 080
Tehtävän kokonais- kustannukset	2 869		2 869	323 357	-320 488	-3 138

HENKILÖSTÖN KEHITYS

Vuosi	Lähtötilanne henkilömäärä		Lisäys/vähennys		Perustelut muutokselle
	Ta2019	lisäys	vähennys	Tp2019	
Nimike					
Hallinto					
Tekninen johtaja	1			1	
Toimistosihteri	1,5			1,5	

Kiinteistöpalvelut ja rakennuttaminen				
Rakennuttajainsinööri	1			1
Ympäristötekniset palvelut				
Ympäristöpalvelupäällikkö	1			1
Liikuntapaikkamestari	1			1
Liikuntapaikan hoitaja	1			1
Kunnallistekninen työntekijä	2			2
Ympäristönhoitaja	1			1
Maankäytön suunnittelu				
Maankäytön suunnittelija	1			1
Rakennusvalvonta				
Rakennustarkastaja	2			2
Yhteensä	12,5			12,5

4.1.5. Kuntapalvelutoimiston tuotanto

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut tuotettiin lille, Pudasjärvelle, Simolle, Utajärvelle, Vaalalle ja Oulunkaaren kuntayhtymälle. Lisäksi kunnille myytiin erillisten sopimusten mukaisesti palkka- ja eläkeasiamiespalveluja. Henkilöstöpalveluissa laskutusperusteena oli toimintolaskenta.

Vuoden 2019 merkittävimpiä haasteita olivat tulorekisterin käyttöönotto ja palkkaharmonisoinnin aiheuttamien saatavien laskentatyöt. Nämä aiheuttivat myös talousarvion ylittymisen lisäresurssoinnin ja ylitöiden vuoksi.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ %
003201 Henkilöstöpalvelut							
TOIMINTATUOTOT	599 178,75	657 937,00		657 937,00	696 325,90	38 388,90	105,8
TOIMINTAKULUT	-599 178,75	-657 937,00		-657 937,00	-692 286,93	34 349,93	105,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	4 038,97	4 038,97	
023201 Työllistäminen/henkilöstöpalvelut							
TOIMINTATUOTOT					1 280,72	1 280,72	
TOIMINTAKULUT					-5 319,69	5 319,69	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ					-4 038,97	4 038,97	
00003210 Henkilöstöpalvelut yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	599 178,75	657 937,00		657 937,00	697 606,62	39 669,62	106,0
TOIMINTAKULUT	-599 178,75	-657 937,00		-657 937,00	-697 606,62	39 669,62	106,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

Talouspalvelut

Oulunkaaren Talouspalvelut vastaa Oulunkaaren ja jäsenkuntiansa lin, Pudasjärven, Simon, Utajärven ja Vaalan taloustehtävien hoidosta. Työtehtäviin kuuluvat kirjanpito, laskutus, reskontrien hoito, maksuliikenne sekä perintä yhteistyössä perintätoimiston kanssa. Kustannukset jaetaan Oulunkaaren ja jäsenkuntien kesken tuotteistamisen perusteella. Talousarvioon myynti arvioitiin 66 % kunnille ja 34 % Oulunkaaren omalle tuotannolle, ja laskutuksen toteuma oli tilinpäätöksessä 65 % kunnille ja 35 % omalle tuotannolle. Kuntien laskutusennakot olivat 680.694,60 euroa ja lopullinen osuus 650.114,83 euroa, eli palautusta kunnille syntyi 30.579,77 euroa.

Vuonna 2019 Talouspalveluissa on pyritty varmistamaan riittävä resurssi ja henkilöstön osaamisen kehittäminen. Säännöllisiä Kuntapalvelutoimiston infoja on pidetty vuoden aikana useita ja Talouspalveluiden osiot ovat painottuneet työtä helpottaviin sähköisiin työvälineisiin, mm. Rondon ja Taloussuunnitteluun. Opiferus Taloussuunnittelu on otettu käyttöön kaikissa Oulunkaaren jäsenkunnissa ja loppuvuodesta Rondon otettiin käyttöön sähköinen tositerkiö. Talouspalveluissa on myös

valmistauduttu vuoden 2021 alusta alkavaan automaattiseen talousraportointiin kartuttamalla tietämystä ja testaamalla tietojen lähettämistä. Raportointiin liittyvä kehitystyö jatkuu vuoden 2020 aikana.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
003202 Talouspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	965 362,51	1 065 759,00		1 065 759,00	1 012 202,36	-53 556,64	95,0
TOIMINTAKULUT	-965 362,51	-1 065 759,00		-1 065 759,00	-1 012 202,36	-53 556,64	95,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

Tietopalvelut

Kuntapalvelutoimiston Tietopalvelut-yksikön perustehtävä on turvata Oulunkaaren kuntayhtymän ja sen jäsenkuntien tietoteknisen toimintaympäristön tarkoituksenmukainen toiminta. Palvelutuotanto käsittää loppukäyttäjien tuen lisäksi n. 7.000 käyttäjän, 4.300 päätelaitteen ja 50 palvelinkoneen sekä alueverkon muodostaman kokonaisuuden ylläpidon. Ylläpidettävien päätelaitteiden määrä kasvoi hieman vuoteen 2018 verrattuna tuoden mukanaan lisenssikustannuksia.

Tietopalveluita tuotettiin vuonna 2019 Oulunkaaren kuntayhtymän, lin, Simon, Utajärven ja Vaalan kuntien sekä Pudasjärven kaupungin organisaatioille.

Vuoden 2019 merkittävimpiä tietopalveluiden toteuttamia kehittämistoimenpiteitä olivat käyttäjien monikanavatunnistautumisen sekä päätelaitteiden keskitetyn hallinnan käyttöönotot sekä O365 tuoterperheestä Teams- työryhmäohjelmiston käyttöönotto. Vuoden 2020 aikana käyttöikänsä päähän tulevat palvelimet ovat aiheuttaneet kasvavia huoltotoimenpiteitä.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
003203 Tietopalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 686 329,59	1 746 769,00		1 746 769,00	1 782 545,16	35 776,16	102,0
TOIMINTAKULUT	-1 686 329,59	-1 746 769,00		-1 746 769,00	-1 782 545,16	35 776,16	102,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
003804 KUNIT							
TOIMINTATUOTOT	14 441,68						
TOIMINTAKULUT	-14 441,68						
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00						
00003000 Seudullinen kuntapalvelutoimisto							
TOIMINTATUOTOT	3 265 312,53	3 470 465,00		3 470 465,00	3 492 354,14	21 889,14	100,6
TOIMINTAKULUT	-3 265 312,53	-3 470 465,00		-3 470 465,00	-3 492 354,14	21 889,14	100,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

4.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen (ei sisällä liikelaitoksia)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkoinen, sisäinen					
Toimintatulot					
Myyntitulot	467 212		467 212	842 132	-374 920
Maksutulot	649 500		649 500	984 447	-334 947
Tuet ja avustukset	1 033 278	-45000	988 278	1 010 569	-22 291
Muut toimintatulot	2 163 703		2 163 703	2 380 157	-216 454
Toimintatulot yhteensä	4 313 693	-45 000	4 268 693	5 217 305	-948 612
Valmistus omaan käyttöön			0	0	0
Toimintamenot			0	0	0
Henkilöstömenot	-16 545 780		-16 545 780	-15 972 025	-573 755
Palvelujen ostot	-41 385 648	-474 000	-41 859 648	-42 403 404	543 756
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-873 357		-873 357	-850 693	-22 664
Avustukset muille	-2 888 350		-2 888 350	-2 284 043	-604 307
Avustukset liikelaitoksille	-2 475 957		-2 475 957	-2 475 957	0
Muut toimintamenot	-3 751 737		-3 751 737	-3 639 953	-111 784
Toimintamenot yhteensä	-67 920 829	-474 000	-68 394 829	-67 626 075	-768 754
Toimintakate	-63 607 136	-519 000	-64 126 136	-62 408 770	-1 717 366
Verotulot	34 500 000	-550 000	33 950 000	33 885 988	64 012
Valtionosuudet	27 000 000	550 000	27 550 000	27 651 950	-101 950
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot muilta	14 500		14 500	33 448	-18 948
<i>Korkotulot liikelaitoksilta</i>	7 000		7 000	3 254	3 746
Muut rahoitustulot muilta	19 300		19 300	83 736	-64 436
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta</i>	104 489		104 489	104 489	0
Korkomenot	-305 000		-305 000	-307 281	2 281
Muut rahoitusmenot	-2 000		-2 000	-8 070	6 070
Rahoitustulot ja -menot yhteensä:	-161 711		-161 711	-90 424	-71 287
Vuosikate	-2 268 847	-519 000	-2 787 847	-961 255	-1 826 592
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 591 122		-2 591 122	-2 845 122	254 000
Kertaluonteiset poistot				-29 799	29 799
Arvonalentumiset			0		0
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot			0		0
Satunnaiset menot			0		0
Tilikauden tulos	-4 859 969	-519 000	-5 378 969	-3 836 177	-1 542 792
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	71 431		71 431	-636 396	707 827
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			0	700 000	-700 000
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 788 538	-519 000	-5 307 538	-3 772 573	-1 534 965

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	34 500 000	-550 000	33 950 000	33 885 988	64 012
Kunnan tulovero	28 750 000	-550 000	28 200 000	28 154 123	45 877
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 515 000	0	1 515 000	1 452 759	62 241
Kiinteistövero	4 235 000	0	4 235 000	4 279 106	-44 106
Muut verotulot	0	0	0	0	0

Vuosi	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos
2015	21,25	124 591	-0,3 %
2016	21,25	125 503	0,7 %
2017	21,25	123 514	-1,6 %
2018	21,25	126 427	2,4 %
2019	21,25	134 438	6,3 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	27 000 000	550 000	27 550 000	27 651 950	-101 950
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	19 819 055	550 000	20 369 055	19 655 610	713 445
Verotuloihin perustuva valtionosuus	7 595 085		7 595 085	7 595 084	1
Osakuntaliitoksen osuus perusp. vos				587 328	-587 328
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-414 140		-414 140	-186 072	-228 068
Järjestelmän tasaus	0		0	0	0

Tuloslaskelmaosan toteutuminen
(sisältää liikelaitokset)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkoinen					
Toimintatulot					
Myyntitulot	3 675 503		3 675 503	3 858 662	-183 159
Maksutulot	776 500		776 500	1 129 293	-352 793
Tuet ja avustukset	1 129 378	-45 000	1 084 378	1 134 529	-50 151
Muut toimintatulot	2 197 336		2 197 336	2 453 187	-255 851
Toimintatulot yhteensä	7 778 717	-45 000	7 733 717	8 575 670	-841 953
Valmistus omaan käyttöön	6 000		6 000	21 029	-15 029
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-21 045 959	0	-21 045 959	-20 207 375	-838 584
Palvelujen ostot	-41 089 439	-474 000	-41 563 439	-42 085 265	521 826
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 496 421		-3 496 421	-3 503 714	7 293
Avustukset	-3 005 390		-3 005 390	-2 355 349	-650 041
Muut toimintamenot	-1 575 600	0	-1 575 600	-1 500 583	-75 017
Toimintamenot yhteensä	-70 212 809	-474 000	-70 686 809	-69 652 286	-1 034 523
Toimintakate	-62 428 092	-519 000	-62 947 092	-61 055 587	-1 891 505
Verotulot	34 500 000	-550 000	33 950 000	33 885 988	64 012
Valtionosuudet	27 000 000	550 000	27 550 000	27 651 950	-101 950
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot muilta	14 500		14 500	33 448	-18 948
Muut rahoitustulot muilta	27 000		27 000	91 239	-64 239
Korkomenot	-306 100		-306 100	-308 741	2 641
Muut rahoitusmenot	-2 000		-2 000	-8 065	6 065
Rahoitustulot ja -menot yhteensä	-266 600	0	-266 600	-192 118	-74 482
Vuosikate	-1 194 692	-519 000	-1 713 692	290 234	-2 003 926
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 064 914		-3 064 914	-3 331 987	267 073
Kertaluonteiset poistot				-29 799	29 799
Arvonalentumiset			0		0
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot			0		0
Satunnaiset menot			0		0
Tilikauden tulos	-4 259 606	-519 000	-4 778 606	-3 071 552	-1 707 054
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	85 976		85 976	-617 886	703 862
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			0	700 000	-700 000
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 173 630	-519 000	-4 692 630	-2 989 439	-1 703 191

4.3. Investointien toteutuminen

Vuoden 2019 talousarvion kunnan investointimenot olivat 8,490 miljoonaa euroa ja toteutuma 6,861 miljoonaa euroa ja 80,8 %. Suurimpia kohteita olivat Liikuntakeskuksen rakentamisen loppuun saataminen (3,943 t€) ja Alarannan koulun rakentaminen (682 t€) ja Ojakylän koulun rakentaminen (667 t€). Kunnallistekniikan investoinneista merkittävimpiä olivat kaavateiden valaistus (143 t€) ja katuverkon parantaminen (95 t€).

Kunnanvaltuusto jättyi talousarvion hyväksymisen yhteydessä 1,3 milj. euroa investointimäärärahoista. Näistä vapautettiin 760 t€ loput 540 t€ jätettiin käyttämättä.

Merkittävimmät investoinnit

Yleishallinto

Maan hankinta (89 t€), lisi-verkon rakentamista saatettiin loppuun (57t€)

Sosiaali- ja terveysterveystoimet

lin terveysterveystoimen korjaus (26t€)

Opetus- ja varhaiskasvatustoimet

Alarannan koulun rakentaminen (682 t€) ja Ojakylän koulun rakentaminen aloitettiin vuonna 2018 ja vuonna 2019 koulu rakennettiin loppuun yhteensä investointimenot olivat (883 t€).

Tekniset palvelut

Liikuntakeskuksen rakentaminen loppuun (3,943 milj.€), Kaavateiden valaistus (143 t€) ja katuverkon parantaminen (95 t€)

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
*)sitova taso							
Yleishallinto							
*)900001 Kiinteä omaisuus ja osakkeet							
MUUT INVESTOINTIMENOT		0,00	-10 000,00	-10 000,00	-11 852,24	1 852,24	-11 852
INVESTOINTIMENOT		0,00	-10 000,00	-10 000,00	-11 852,24	1 852,24	-11 852
INVESTOINTITULOT							
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI					7 545,27	-7 545,27	7 545
INVESTOINTITULOT					7 545,27	-7 545,27	7 545
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-4 306,97	-5 693,03	-4 307
*)900002 lijoen voimaloiden investointien kuntaos							0
INVESTOINTIMENOT		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-28 797,61	3 797,61	-28 798
INVESTOINNIT NETTO		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-28 797,61	3 797,61	-28 798
900003 Liikelaistosten purkaminen							
INVESTOINTIMENOT					22 387,80	-22 387,80	
INVESTOINNIT NETTO					22 387,80	-22 387,80	
*)944223 Maan hankinta							0
INVESTOINTIMENOT		-200 000,00	0,00	-200 000,00	-88 640,00	-111 360,00	-88 640
INVESTOINNIT NETTO		-200 000,00	0,00	-200 000,00	-88 640,00	-111 360,00	-88 640
*)944240 lisiverkko							0
INVESTOINTIMENOT	-1 128 336	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-56 963,82	-93 036,18	-1 185 299
INVESTOINNIT NETTO	-1 128 336	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-56 963,82	-93 036,18	-1 185 299
*)Yleishallinnon investoinnit yhteensä							0
OMA RAKENTAMINEN							0
MUUT INVESTOINTIMENOT		-375 000,00	-10 000,00	-385 000,00	-163 865,87	-200 598,57	-1 302 737
INVESTOINTIMENOT		-375 000,00	-10 000,00	-385 000,00	-163 865,87	-221 134,13	-163 866
INVESTOINTITULOT							
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI				0,00	7 545,27	-7 545,27	7 545
INVESTOINTITULOT				0,00	7 545,27	-7 545,27	7 545
INVESTOINNIT NETTO		-375 000,00	-10 000,00	-385 000,00	-156 320,60	-228 679,40	-156 321

Sosiaali- ja terveystalvelujen investoinnit	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
*)923103 lin terveyskeskus, investoinnit 2019							0
INVESTOINTIMENOT	0	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-25 678,08	-44 321,92	-25 678
INVESTOINNIT NETTO	0	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-25 678,08	-44 321,92	-25 678
*)930028 Kuivaniemen terveyskeskus							0
INVESTOINTIMENOT		-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0
*)00392000 SOSIAALI- JA TERVEYSTALV. KORJAUSINVESTOINNIT							0
INVESTOINTIMENOT	0	-120 000,00	50 000,00	-70 000,00	-25 678,08	-44 321,92	-25 678
INVESTOINNIT NETTO	0	-120 000,00	50 000,00	-70 000,00	-25 678,08	-44 321,92	-25 678
Opetus ja varhaiskasvatustalvelut investoinnit	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
*)944009 Alarannan koulu peruskorjaus/suunn.							0
INVESTOINTIMENOT		-500 000,00	0,00	-500 000,00	-681 831,80	181 831,80	-681 832
INVESTOINNIT NETTO		-500 000,00	0,00	-500 000,00	-681 831,80	181 831,80	-681 832
*)942111 Ojakylän koulu							0
INVESTOINTIMENOT	-216 364	-850 000,00	0,00	-850 000,00	-667 088,85	-182 911,15	-883 453
INVESTOINNIT NETTO	-216 364	-850 000,00	0,00	-850 000,00	-667 088,85	-182 911,15	-883 453
*)942114 Ojakylän koulu/ kalusteet							0
INVESTOINTIMENOT		-60 000,00	0,00	-60 000,00	-52 504,22	-7 495,78	-52 504
INVESTOINNIT NETTO		-60 000,00	0,00	-60 000,00	-52 504,22	-7 495,78	-52 504

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos 2018	Toteutuma 2018 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
Opetus ja varhaiskasvatuspalvelut investoinnit							
*)942115 Pohjois-lin koulu/ kalusteet							0
INVESTOINTIMENOT		-30 000,00	0,00	-30 000,00	-28 200,00	-1 800,00	-28 200
INVESTOINNIT NETTO		-30 000,00	0,00	-30 000,00	-28 200,00	-1 800,00	-28 200
*)942116 Liikuntahallin kalusto 2019							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	-20 000,00	-20 000,00	-15 540,38	-4 459,62	-15 540
INVESTOINNIT NETTO		0,00	-20 000,00	-20 000,00	-15 540,38	-4 459,62	-15 540
*)KOULU- JA VARH.KASV:N UUDISRAKENTAMINEN							0
INVESTOINTIMENOT	-216 364	-1 440 000,00	-20 000,00	-1 460 000,00	-1 445 165,25	-14 834,75	-1 661 530
INVESTOINTITULOT		0,00	0,00	0,00		0,00	0
INVESTOINNIT NETTO	-216 364	-1 440 000,00	-20 000,00	-1 460 000,00	-1 445 165,25	-14 834,75	-1 661 530
Opetus ja varhaiskasvatuspalvelut korjausinvestoinnit	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
941000 Nikkarin päiväkoti							0
INVESTOINTIMENOT		-150 000,00	0,00	-150 000,00	0,00	-150 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-150 000,00	0,00	-150 000,00	0,00	-150 000,00	0
941003 Lakson päiväkoti							0
INVESTOINTIMENOT		-30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
941000 Nikkarin päiväkoti							0
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN				0,00	1 568,00	-1 568,00	-1 568
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	1 568,00	-1 568,00	-1 568
941104 Haminan vuoropäiväkoti 2019							0
INVESTOINTIMENOT		-15 000,00	0,00	-15 000,00	-16 316,94	1 316,94	-16 317
INVESTOINNIT NETTO	0	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-16 316,94	1 316,94	-16 317
942063 Olhavan koulu							0
INVESTOINTIMENOT		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-19 951,00	-5 049,00	-19 951
INVESTOINNIT NETTO		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-19 951,00	-5 049,00	-19 951
942071 Jakun koulun korjaukset							0
INVESTOINTIMENOT	0	-70 000,00	30 000,00	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO	0	-70 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
Opetus ja varhaiskasvatuspalvelut investoinnit							
942072 Haminan koulu 2019							0
INVESTOINTIMENOT		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-19 940,18	-59,82	-19 940
INVESTOINNIT NETTO		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-19 940,18	-59,82	-19 940
942132 Pohjois-lin koulu investointi 2019							0
INVESTOINTIMENOT		-50 000,00	20 000,00	-30 000,00	-9 496,78	-20 503,22	-9 497
INVESTOINNIT NETTO		-50 000,00	20 000,00	-30 000,00	-9 496,78	-20 503,22	-9 497
942133 Ojakylän koulu investointi							0
INVESTOINTIMENOT		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-11 973,90	-8 026,10	-11 974
INVESTOINNIT NETTO		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-11 973,90	-8 026,10	-11 974
944014 Valtarin koulu muutostyo							0
INVESTOINTIMENOT		-200 000,00	0,00	-200 000,00	-147 434,51	-52 565,49	-147 435
INVESTOINNIT NETTO		-200 000,00	0,00	-200 000,00	-147 434,51	-52 565,49	-147 435
944017 Alarannan koulu/ Puustelli 2019							0
INVESTOINTIMENOT		-70 000,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-70 000,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00	0
944230 Aseman koulu							0
INVESTOINTIMENOT		-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	0
	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2018	Bu-muutos 2018	Budjetti + muutos 2018	Toteutuma 2018 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
Opetus ja varhaiskasvatuspalvelut investoinnit							
*)KOULU- JA PÄIVÄKOTIRAKENNUSTEN KORJAUSINVESTOINNIT							0
INVESTOINTIMENOT	0	-750 000,00	150 000,00	-600 000,00	-225 113,31	-374 886,69	-225 113
INVESTOINTITULOT		0,00	0,00	0,00	1 568,00	-1 568,00	1 568
INVESTOINNIT NETTO	0	-750 000,00	150 000,00	-600 000,00	-223 545,31	-376 454,69	-223 545
*)KOULU- JA PÄIVÄKOTIRAKENNUSTEN INVESTOINNIT							0
INVESTOINTIMENOT	-216 364,29	-2 190 000,00	130 000,00	-2 060 000,00	-1 670 278,56	-389 721,44	-1 886 643
INVESTOINTITULOT	0,00	0,00	0,00	0,00	1 568,00	-1 568,00	1 568
INVESTOINNIT NETTO	-216 364,29	-2 190 000,00	130 000,00	-2 060 000,00	-1 668 710,56	-391 289,44	-1 885 075

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
Teknisten palveluiden investoinnit							
*)944225 Uimahalli + jäähalli lisäselvitykset							0
INVESTOINTIMENOT	0	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO	0	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0
*)964210 Liikuntakeskus							0
INVESTOINTIMENOT	-1 042 309	-4 900 000,00	0,00	-4 900 000,00	-4 468 403,70	-431 596,30	-5 510 712
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN	225 000	525 000,00	0,00	525 000,00	525 000,00	0,00	750 000
INVESTOINNIT NETTO	-817 309	-4 900 000,00	0,00	-4 375 000,00	-3 943 403,70	-431 596,30	-4 760 712
*)950008 Kevyenliikenteen väylät							0
INVESTOINTIMENOT		-120 000,00	70 000,00	-50 000,00	-25 806,50	-24 193,50	-25 807
INVESTOINNIT NETTO		-120 000,00	70 000,00	-50 000,00	-25 806,50	-24 193,50	-25 807
*)950027 Kuntakeskuksen ym./suunn. Ja kehitt.							0
INVESTOINTIMENOT		-40 000,00	0,00	-40 000,00	-30 374,41	-9 625,59	-30 374
INVESTOINNIT NETTO		-40 000,00	0,00	-40 000,00	-30 374,41	-9 625,59	-30 374
*)950034 Terveyspuisto							0
INVESTOINTIMENOT	-39 789	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-20 013,42	-29 986,58	-59 803
INVESTOINNIT NETTO	-39 789	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-20 013,42	-29 986,58	-59 803
*)950036 Kulttuuripolku							0
INVESTOINTIMENOT		-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0
*)950042 Jakun riippusilta							0
INVESTOINTIMENOT		-550 000,00	0,00	-550 000,00	-327 244,68	-222 755,32	-327 245
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN		275 000,00		275 000,00		275 000,00	
INVESTOINNIT NETTO		-550 000,00	0,00	-275 000,00	-327 244,68	52 244,68	-327 245
*)950040 Seljänperä / kaava rakentaminen 2019							0
INVESTOINTIMENOT		-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0
*)950041 Illinsaari / kaava rakentaminen 2019							0
INVESTOINTIMENOT		-250 000,00	0,00	-250 000,00	-207 004,70	-42 995,30	-207 005
INVESTOINNIT NETTO		-250 000,00	0,00	-250 000,00	-207 004,70	-42 995,30	-207 005

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
Teknisten palveluiden investoinnit							
*)970009 Liikennevalot 2019							0
INVESTOINTIMENOT		-150 000,00	0,00	-150 000,00	-137 457,50	-12 542,50	
INVESTOINNIT NETTO		-150 000,00	0,00	-150 000,00	-137 457,50	-12 542,50	-137 458
*)TEKNISTEN PALVELUIDEN UUSINVESTOINNIT							0
INVESTOINTIMENOT		-6 180 000,00	140 000,00	-6 040 000,00	-5 216 304,91	-823 695,09	-5 216 305
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN		800 000,00	0,00	800 000,00	525 000,00	275 000,00	525 000
INVESTOINNIT NETTO		-5 380 000,00	140 000,00	-5 240 000,00	-4 691 304,91	-548 695,09	-5 216 305
944005 Nättepori							0
INVESTOINTIMENOT		-50 000,00	30 000,00	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-50 000,00	30 000,00	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0
962009 lin paloasema							0
INVESTOINTIMENOT		-40 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN					4 032,00		4 032
INVESTOINNIT NETTO		-40 000,00	0,00	-40 000,00	4 032,00	-40 000,00	4 032
962011 Kuivaniemen paloasema							0
INVESTOINTIMENOT		-40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0
962013 Kunnanvirasto							0
INVESTOINTIMENOT	0	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-7 766,32	-92 233,68	-92 234
INVESTOINNIT NETTO	0	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-7 766,32	-92 233,68	-92 234
962027 Olhavan rivitalo 2019							0
INVESTOINTIMENOT	0	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-20 645,48	-4 354,52	-4 355
INVESTOINNIT NETTO	0	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-20 645,48	-4 354,52	-4 355
970004 KulttuuriKauppila							0
INVESTOINTIMENOT		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-17 075,72	-2 924,28	-17 076
INVESTOINNIT NETTO		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-17 075,72	-2 924,28	-17 076
970010 Sähkölämm. Rakenn. Ohjausjärjestelmä							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	-30 000,00	-30 000,00	-10 048,75	-19 951,25	-10 049
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	-30 000,00	-10 048,75	-19 951,25	-10 049
Rakennusten korjaukset yhteensä							0
INVESTOINTIMENOT		-275 000,00	40 000,00	-235 000,00	-55 536,27	-207 722,73	
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN					4 032,00	4 032,00	
INVESTOINNIT NETTO		-275 000,00	40 000,00	-235 000,00	-51 504,27	-207 722,73	

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2019	Bu-muutos 2019	Budjetti + muutos 2019	Toteutuma 2019 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
Teknisten palveluiden investoinnit							
950019 Kaavateiden valaistus							0
INVESTOINTIMENOT		-150 000,00	0,00	-150 000,00	-143 102,50	-5 077,16	-143 103
INVESTOINNIT NETTO		-150 000,00	0,00	-150 000,00	-143 102,50	-5 077,16	-143 103
950016 Katuverkon parantaminen/ päällystäminen							0
INVESTOINTIMENOT		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-96 216,17	-3 783,83	-96 216
MUUT INVESTOINTITULOT					1 392,80	-1 392,80	1 393
INVESTOINNIT NETTO		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-94 823,37	-3 783,83	-94 823
970008 Urheilualueiden parantaminen							
INVESTOINTIMENOT		-150 000,00	0,00	-150 000,00	0,00	-150 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-150 000,00	0,00	-150 000,00	0,00	-150 000,00	0
944234 Leikkikenttien parantaminen							
INVESTOINTIMENOT		-40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-40 000,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0
950018 Illinsaaren kuntoilun alueen parantaminen							
INVESTOINTIMENOT		-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0
970007 Uimarannan kunnostaminen							
INVESTOINTIMENOT		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-29 937,63	-70 062,37	-29 938
INVESTOINNIT NETTO		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-29 937,63	-70 062,37	-29 938
950012 Venesatamien kunnostus							
INVESTOINTIMENOT		-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0
970006 Rantakestilän kehittäminen							0
INVESTOINTIMENOT		-15 000,00	15 000,00	0,00	0,00	0,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-15 000,00	15 000,00	0,00	0,00	0,00	0

*)TEKNISTEN PALVELUIDEN KORJAUSINVESTOINNIT							0
INVESTOINTIMENOT		-930 000,00	195 000,00	-735 000,00	-324 792,57	-410 207,43	-324 793
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN			0,00		5 424,80	-5 424,80	5 425
INVESTOINNIT NETTO		-930 000,00	195 000,00	-735 000,00	-319 367,77	-415 632,23	-319 368
*)TEKNISTEN PALVELUIDEN INVESTOINNIT							0
INVESTOINTIMENOT		-7 110 000,00	335 000,00	-6 775 000,00	-5 541 097,48	-1 233 902,52	-5 541 097
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN		800 000,00	0,00	800 000,00	529 032,00	270 968,00	529 032
MUUT INVESTOINTITULOT					1 392,80	-1 392,80	1 393
INVESTOINNIT NETTO		-6 310 000,00	335 000,00	-5 975 000,00	-5 010 672,68	-964 327,32	-5 541 097
*)00000495 INVESTOINNIT 2019							0
INVESTOINTIMENOT		-9 795 000,00	505 000,00	-9 290 000,00	-7 400 919,99	-1 889 080,01	-7 400 920
INVESTOINTITULOT							
KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTI				0,00	7 545,27	-7 545,27	7 545
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		800 000,00		800 000,00	530 600,00	269 400,00	530 600
MUUT INVESTOINTITULOT					1 392,80	-1 392,80	
INVESTOINTITULOT		800 000,00	0,00	800 000,00	539 538,07	260 461,93	539 538
INVESTOINNIT NETTO		-8 995 000,00	505 000,00	-8 490 000,00	-6 861 381,92	-1 628 618,08	-6 861 382

Kunnanvaltuuston talousarvio vaiheessa jäädyttämät investointimäärärahat

Investointi	€	Vapautettu €	Päätös kvalt	Vapauttamatta €
Maan hankinta	-100 000			-100 000
Alarannan koulu	-500 000	-500 000	4.2.2019/§5	0
Nikkarin päiväkot	-150 000			-150 000
Aseman koulu	-100 000			-100 000
Kulttuuripolku	-50 000	-30 000	18.3.2019/§12	-20 000
Katu- ja aluevalaistus	-100 000	-100 000	18.3.2019/§12	0
Katujen päällystäminen	-100 000	-80 000	18.3.2019/§12	-20 000
Uimarannan kunnostaminen	-100 000	-50 000	18.3.2019/§12	-50 000
Urheilualueiden parantaminen	-100 000			-100 000
Yhteensä	-1 300 000	-760 000		-540 000

4.4. Rahoitusosan toteutuminen (sisältää liikelaitokset)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkoinen					
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-1 194 693	-519 000	-1 713 693	290 233,57	-2 003 927
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjauserät	0			-173 816,73	173 817
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 795 000	555 000	-9 240 000	-8 003 640,15	-1 236 360
Rahoitusosuudet investointimenoihin	800 000		800 000	570 670,54	229 329
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			0	181 362,00	-181 362
Toiminta ja investoinnit, netto	-10 189 693	36 000	-10 153 693	-7 135 190,77	-3 018 502
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					0
Antolainasaamisten lisäykset muille			0		0
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille			0		0
Antolainasaamisten vähennykset muille	44 000		44 000	0,00	44 000
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksille			0		0
Lainakannan muutokset			0		0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 900 000		14 900 000	10 000 000,00	4 900 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 205 273		-4 205 273	-5 466 000,00	1 260 727
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	1 744 727,00	-1 744 727
Oman pääoman muutokset			0	601 386,00	-601 386
Muut maksuvalmiuden muutokset				261 864,64	-261 865
Rahoituksen rahavirta	10 738 727	0	10 738 727	7 141 977,64	3 596 749

4.5. Yhteenvedo valtuuston määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	määrärahat						tuloarviot				
	Sito- vuus	alkup. TA	TA- muutos	TA yht.	tot.	poikk.	alkup. TA	TA- muutos	TA yht.	tot.	poikk.
Käyttötalousosa											
Kunnanhallitus											
Yleishallinto ja elinvoimapaalvelut											
Yleishallinto	B	-4 419		-4419	-4 407	-12	48		48	39	9
Elinvoimapaalvelut	N/B	-555		-555	-576	21	20	0	20	23	-3
Hallintopaalvelut				0		0			0		0
Asia- tieto ja talouspaalvelut	B	-1170		-1170	-1254	84	16		16	116	-100
Henkilöstöpaalvelut	B	-431		-431	-503	72	100		100	226	-126
Työllistäminen	B	-2539	25	-2514	-2037	-477	693	-45	648	595	53
Sosiaali- ja terveyspaalvelut				0		0			0		0
Paalvelusopimus ym.	N/B	-32876	-499	-33375	-34088	713	42		42	42	0
Opetus- ja varhaiskasvatuspavel ut				0		0			0		0
Opetus- ja varhaiskasvatuksen hallinto	B	-459		-459	-365	-94			0	10	-10
Varhaisk. ja päiväh.	B	-7 704		-7704	-7 069	-635	394		394	425	-31
Opetuspaalvelut	B	-14 532		-14532	-14 422	-110	471		471	517	-46
Kiint.- ja ymp.tekniset paalvelut				0		0			0		0
yhdysk.- ja ymp.tekisten palv. Hallinto		-242		-242	-201	-41	0		0	3	-3
Kiinteistöpaalvelut	B	-766		-766	-744	-22	1681		1681	1681	0
Maankäytön suunnittelu	B	-554	0	-554	-426	-128	590		590	935	-345
Ympäristötekniset paalvelut	B	-1434	0	-1434	-1289	-145	20		20	43	-23
Rakennustarkastus	B	-237		-237	-193	-44	240		240	541	-301
Yhteensä		-67918	-474	-68392	-67574	-818	4315	-45	4270	5196	-926
Tuloslaskelmaosa											0
Verotulot	B			0		0	34500	-550	33950	33886	64
Valtionosuudet	B			0		0	27000	550	27550	27652	-102
Korkotulot	B			0		0	22		22	37	-15
Muut rahoitustulot	B			0		0	124	0	124	188	-64
Korkomenot	B	-305		-305	-307	2			0		0
Muut rahoitusmenot	B	-2		-2	-8	6			0		0
Satunnaiset erät	B			0		0			0		0
		-307	0	-307	-315	8	61646	0	61646	61763	-117

Investointiosa											
Yleishallinto inv.	B	-375	-10	-385	-186	-199			0	8	-8
Hallintopalveluiden inv.	B	0	0	0	0	0					
Sosiaali- ja terveyspalveluiden investoinnit	B	-120	50	-70	-26	-44			0		0
Opetus ja varh.k.palv. investoinnit	B	-2190	130	-2060	-1670	-390	0	0	0	2	-2
Teknisten palveluiden investoinnit	B	-7110	335	-6775	-5472	-1303	800		800	530	270
Yhteensä		-9795	505	-9290	-7354	-1936	800	0	800	540	260
				0		0			0		0
Rahoitusosa				0		0			0		0
Antolainauksen muutokset				0		0			0		0
*Antolainausaamisteen lisäykset	B			0		0			0		0
*Antolainausaamisteen vähennykset	B			0		0	44		44	44	
Lainakannan muutokset	B			0		0			0		0
*Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B			0		0	14900		14900	10000	4900
*Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-4205		-4205	-5450	1245			0		0
*Lyhytaikaisten lainojen muutos	B			0		0			0	1744	-1744
Oman pääoman muutokset				0		0			0	1480	-1480
Muut maksuvalmiuden muutokset				0	0	0			0	0	0
Toimeksiantojen varojen muuto				0		0			0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen				0	-565	565					
Yhteensä		-4205		-4205	-6015	1810	14944	0	14944	13270	1676
				0		0					
KAIKKI YHTEENSÄ		-82225	31	-82194	-81258	-936	81705	-45	81660	80769	893

5. Tilinpäätöslaskelmat

5.1. Tuloslaskelma

T U L O S L A S K E L M A	31.12.2019	31.12.2018
Toimintatuotot		
Myyntituotot	3 858 661,70	3 826 842,95
Maksutuotot	1 129 292,67	730 970,06
Tuet ja avustukset	1 134 528,66	974 934,39
Muut toimintatuotot	2 453 187,45	2 421 780,33
Toimintatuotot yhteensä	8 575 670,48	7 954 527,73
Valmistus omaan käyttöön	21 028,80	0,00
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-16 013 338,58	-14 939 042,65
Eläkekulut	-3 709 589,64	-3 549 602,21
Muut henkilöstökulut	-484 447,06	-604 536,80
Henkilöstökulut yhteensä	-20 207 375,28	-19 093 181,66
Palveluiden ostot	-42 085 265,27	-39 587 958,74
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3 503 713,71	-3 466 013,72
Avustukset	-2 355 348,85	-2 537 205,00
Muut toimintakulut	-1 500 583,07	-1 412 200,51
Toimintakulut yhteensä	-69 652 286,18	-66 096 559,63
Toimintakate	-61 055 586,90	-58 142 031,90
Verotulot	33 885 988,08	32 091 152,75
Valtionosuudet	27 651 950,00	27 439 340,00
Rahoitustuotot ja -menot		
Korkotuotot	33 448,40	26 471,16
Muut rahoitustuotot	91 239,34	136 247,67
Korkokulut	-308 740,80	-331 697,85
Muut rahoituskulut	-8 064,55	-4 425,09
Rahoitustuotot ja -menot yhteensä	-192 117,61	-173 404,11
Vuosikate	290 233,57	1 215 056,74
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista		
Sumupoistot	-3 331 986,72	-3 148 102,62
Kertaluontoiset poistot	-29 799,27	0,00
Poistot yhteensä	-3 361 785,99	-3 148 102,62
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	0	0
Tilikauden tulos	-3 071 552,42	-1 933 045,88
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-617 886,32	82 929,01
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	700 000,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 989 438,74	-1 850 116,87

5.2. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	290 233,57	1 215 056,74
Satunnaiset erät, netto	-173 816,73	-135 258,14
Tulorahoituksen korjaukset	116 416,84	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 003 640,15	-6 428 785,42
Rahoitusosuudet investointeihin	570 670,54	254 800,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	181 362,00	411 018,18
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 135 190,77	-4 683 168,64
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainauksen vähennykset		0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000,00	10 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 466 000,00	-4 721 273,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 744 727,00	-2 128 957,00
Oman pääoman muutokset	601 386,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 182,83	84 381,27
Vaihto-omaisuuden muutos	-757,50	-1 082,80
Pitkäaikaisten saamisten muutos	29 614,44	29 614,44
Lyhytaikaisten saamisten muutos	485 017,11	-350 416,77
Korottomien velkojen muutos	-253 192,24	378 146,52
Rahoituksen rahavirta	7 141 977,64	3 290 412,66
Rahavarojen muutos	6 786,87	-1 392 755,98
Rahavarat 31.12.	2 600 615,87	2 593 829,00
Rahavarat 1.1.	2 593 829,00	3 986 584,98
Rahavarojen muutos	6 786,87	-1 392 755,98

5.3. Tase

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaikutteiset menot	7 983 518,40	6 871 565,43
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	7 983 518,40	6 871 565,43
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 009 735,95	6 924 851,22
Rakennukset	35 872 807,54	30 615 404,17
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 942 899,39	14 412 964,70
Koneet ja kalusto	1 549 884,19	1 279 143,62
Muut aineelliset hyödykkeet	33 948,08	33 948,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 051 900,25	3 306 436,44
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	59 512 581,37	56 572 748,23
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	13 411 891,98	13 400 039,74
Muut lainasaamiset	889 824,27	889 824,27
Sijoitukset yhteensä	14 301 716,25	14 289 864,01
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	81 797 816,02	77 734 177,67
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	16 752,19	20 615,09
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	8 499,76	8 534,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	25 251,95	29 150,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	46 162,92	45 405,42
Vaihto-omaisuus yhteensä	46 162,92	45 405,42
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	244 318,84	273 933,28
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	244 318,84	273 933,28
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	654 153,09	724 973,91
Lainasaamiset	126 279,44	150 781,69
Muut saamiset	431 964,12	199 400,78
Siirtosaamiset	256 048,88	878 306,26
Lyhytaik. saamiset yhteensä	1 468 445,53	1 953 462,64
Saamiset yhteensä	1 712 764,37	2 227 395,92
Rahat ja pankkisaamiset	2 600 615,87	2 593 829,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 359 543,16	4 866 630,34
VASTAAVAA YHTEENSÄ	86 182 611,13	82 629 958,08

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	22 094 168,82	22 094 168,82
Arvonkorotuspääoma	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot	576 837,08	576 837,08
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	4 690 551,79	5 939 282,66
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 989 438,74	-1 850 116,87
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	29 026 715,57	31 414 768,31
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 245 322,28	627 435,96
Vapaaehtoiset varaukset	809 114,12	1 509 114,12
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR. YHT	2 054 436,40	2 136 550,08
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 473 002,56	1 473 002,56
PAKOLLISET VARAUKSET	1 473 002,56	1 473 002,56
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	16 752,19	20 615,09
Lahjoitusrahastojen pääomat	92 744,76	92 779,98
Muut toimeksiantojen pääomat	109 323,73	108 140,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	218 820,68	221 535,97
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	28 098 000,00	23 564 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	3 012 962,44	2 875 250,09
Pitkäaik. velka yhteensä	31 110 962,44	26 439 250,09
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen joukkovelkakirjalaina	11 500 000,00	10 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	4 966 000,00	4 221 273,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	319 580,32	362 096,51
Ostovelat	1 885 324,60	2 664 839,29
Muut lyhytaikaiset velat	365 443,64	310 549,81
Siirtovelat	3 262 324,92	2 886 092,46
Lyhytaik.velka yhteensä	22 298 673,48	20 944 851,07
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	53 409 635,92	47 384 101,16
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	86 182 611,13	82 629 958,08

5.4 Konsernilaskelmat

5.4.1. Konsernin tuloslaskelma

lin kunnan konsernin tuloslaskelma

Tuloslaskelma	1.1-31.12.2019	1.1-31.12.2018
Toimintatuotot	64 618 455,16	60 810 278,54
Toimintakulut	-124 010 260,69	-118 217 413,94
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	3 718,66	2 487,01
Toimintakate	-59 388 086,87	-57 404 648,39
Verotulot	33 885 988,08	32 091 152,75
Valtionosuudet	30 435 378,04	30 145 256,56
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	38 328,07	32 089,58
Muut rahoitustuotot	211 928,73	251 392,42
Korkokulut	-518 666,29	-663 030,20
Muut rahoituskulut	-69 117,49	-46 002,86
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-337 526,98	-425 551,06
Vuosikate	4 595 752,27	4 406 209,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 704 081,76	-6 020 635,96
Arvonalentumiset	-191 490,45	-36 284,07
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	486 519,85
Tilikauden tulos	-2 299 819,94	1 164 190,32
Tilinpäätössiirrot	-70 706,56	-51 808,74
Tilikauden verot	-4 653,07	-6 452,49
Laskennalliset verot	-58 877,02	-53 028,59
Vähemmistöosuudet	-6 363,85	-6 773,55
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 440 420,44	1 282 253,69

5.4.2. Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 595 752,27	4 406 209,86
Satunnaiset erät	0,00	486 519,85
Tilikauden verot	-4 653,07	-6 452,49
Tulorahoituksen korjauserät	546 433,49	-1 104 361,65
Toiminnan rahavirta	5 047 532,69	3 781 915,57
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 820 920,23	-12 859 291,80
Rahoitusosuudet	652 122,94	316 508,58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	527 674,69	1 714 272,09
Investointien rahavirta	-10 641 132,60	-10 828 511,13
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 593 599,91	-7 046 595,56
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-777,00	-4 857,80
Antolainasaamisten vähennys	595 855,50	597 344,76
	595 078,50	592 486,96
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 169 637,93	14 523 304,36
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 143 188,23	-8 378 847,26
Lyhytaikaisten lainojen muutos	982 269,48	-2 432 065,18
	5 008 719,18	3 712 391,92
Oman pääoman muutokset	601 386,00	545 774,24
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	849,46	80 012,36
Vaihto-omaisuuden muutos	18 220,89	16 191,40
Saamisten muutos	-510 008,25	-23 270,68
Korottomien velkojen muutos	-596 908,37	-1 099 347,57
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 087 846,27	-1 026 414,49
Rahoituksen rahavirta	5 117 337,41	3 824 238,63
Rahavarojen muutos	-476 262,50	-3 222 356,93
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	7 614 570,16	8 090 832,66
Rahavarat 1.1.	8 090 832,66	11 313 189,59
Kassavarojen muutos	-476 262,50	3 822 621,25

5.4.3. Konsernitase

VASTAAVAA

PYSYVÄT SAATAVAT

Aineettomat hyödykkeet	31.12.2019	31.12.2018
Aineettomat oikeudet	262 912,22	172 187,34
Muut pitkävaikutteiset menot	8 101 231,03	7 037 298,43
Ennakkomaksut	82 413,16	96 233,43
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	8 446 556,41	7 305 719,20
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 857 723,75	7 494 739,48
Rakennukset	55 850 827,55	51 561 228,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 776 146,14	29 672 467,93
Koneet ja kalusto	3 572 914,70	3 267 924,68
Muut aineelliset hyödykkeet	54 510,56	58 842,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 104 812,11	4 096 769,70
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	99 216 934,81	96 151 972,28
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	5 855 169,60	6 062 037,88
Muut lainasaamiset	297 730,18	298 507,17
Muut saamiset	21 685,97	20 908,97
Sijoitukset yhteensä	6 174 585,75	6 381 454,02
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	113 838 076,97	109 839 145,50
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	77 124,61	114 598,71
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	15 380,71	14 803,87
Muut toimeksiantojen varat	346 972,94	171 766,35
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	439 478,26	301 168,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	218 950,13	239 967,45
Keskeneräiset tuotteet	2 475,70	2 672,68
Valmiit tuotteet ja tavarat	155 357,85	152 364,43
Muu vaihto-omaisuus		0,00
Ennakkomaksut		0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	376 783,68	395 004,56
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset		0,00
Muut saamiset	58 088,73	58 088,56
Siirtosaamiset	3 419,99	3 024,01
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	61 508,72	61 112,57
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 878 376,53	5 076 092,82
Lainasaamiset	1 172 884,43	708 132,64
Muut saamiset	1 095 080,04	820 802,52
Siirtosaamiset	1 420 719,59	1 568 097,43
Lyhytaik. saamiset yhteensä	9 567 060,59	8 173 125,41
Saamiset yhteensä	9 628 569,31	8 234 237,98
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	271,05	271,05
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	195 351,31	185 859,29
Rahat ja pankkisaamiset	7 418 947,81	7 904 702,32
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	17 619 923,16	16 720 075,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	131 897 478,39	126 860 389,63

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	22 094 168,82	22 094 168,82
Muu oma pääoma	4 356,07	4 356,07
Arvonkorotusrahasto	4 654 596,62	4 654 596,62
Käyvän arvon rahasto		
Muut omat rahastot	2 551 772,86	2 547 224,75
Ed. tk:en yli/alijäämä	13 747 191,28	14 425 622,52
Tilikauden yli/alijäämä	-2 376 720,03	-1 282 253,67
	40 675 365,62	42 443 715,11
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vähemmistöosuudet	219 704,28	203 279,52
Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset		0,00
	219 704,28	203 279,52
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		0,00
Muut pakolliset varaukset	1 819 908,61	1 941 754,02
	1 819 908,61	1 941 754,02
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	77 124,61	114 598,71
Lahjoitusrahastojen pääomat	99 825,27	99 248,43
Muut toimeksiantojen pääomat	461 009,88	284 953,84
	637 959,76	498 800,98
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	44 991 261,94	40 061 570,60
Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Lainat muilta luotonantajilta	285 919,47	285 919,47
Saadut ennakot		
Ostovelat	2 593,49	8 606,46
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	6 847 260,91	6 615 952,36
Siirtovelat		
	52 127 035,81	46 972 048,89
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	11 500 000,00	10 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 136 075,77	6 158 421,81
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Saadut ennakot	498 968,68	490 101,29
Ostovelat	5 299 499,62	6 016 074,08
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 498 394,93	2 147 682,15
Siirtovelat	9 035 138,96	8 220 967,83
Laskennalliset verovelat	1 449 426,34	1 267 544,05
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 417 504,30	34 800 791,21
	131 897 478,38	126 860 389,73

6. Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot on tehty kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti ja uusissa viime vuonna valmistuneissa hyödykkeissä on käytetty uusia poistojen perusteita, jotka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.2.2017 (§7). Tuossa kokouksessa uudet vahvistetut poistot tulivat voimaan 1.1.2016 alkaen.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihintahankinnan tai sitä alemman todennäköiseen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä

Tilikauden tilinpäätöksessä on oikaistu aikaisemmillä tilikausilla kertynyttä lomarahajaksotusta 601.386 euroa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta lin Palvelusäätiötä ja osakkuusyhteisö Vatumgin Pookia niiden vähäisen merkityksen vuoksi. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty omistusyhteisyhteisö Kuiva-Turve Oy sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero sekä vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset on jaettu konsernitaseeseen vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot tehdään suunnitelman mukaisesti.

Aikaisempien tilikausien poistojen oikaisu on kirjattu konsernitaseeseen edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina**

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	1 476 354 ,59	1 973 403,31	859 232,84	743 388,88
Sosiaali- ja terveystalvet	46 537 223,34	44 190 877,05	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 958 962,72	2 107 868,98	1 221 974,83	1 180 117,95
Muut palvelut	14 645 914,51	12 538 129,20	6 515 491,61	6 031 020,90
Toimintatuotot yhteensä	64 618 455,16	60 810 278,54	8 596 699,28	7 954 527,73

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon

Verotulojen erittely	2019	2018
Kunnan tulovero	28 154 123,38	26 489 258,06
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 452 758,52	4 228 475,58
Kiinteistövero	4 279 106,18	1 373 419,11
Verotulot yhteensä	33 885 988,08	32 091 152,75

Valtionosuudet eriteltyinä

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus ja siirtymätasaus sisältyvät laskennallisiin valtionosuuksiin

Valtionosuuksien erittely	2019	2018
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus (ilman tasauksia)	19 655 610,00	19 444 416,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	7 595 084,00	7 766 952,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-186 072,00	-359 356,00
Osakuntaliitoksen osuus peruspääomas- ta	587 328,00	587 328,00
Valtionosuudet yhteensä	27 651 950,00	27 439 340,00

Konsernin valtionosuuksissa Oulun seudun koulutuskuntayhtymän yksikköhintarahoitus noin 2,7 milj.€ on kirjattu valtionosuuksiin

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	33 823 168,83	31 705 261,41

Muiden palvelujen ostot	8 262 096,44	7 882 697,33
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	42 085 265,27	39 587 958,74

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet 1.1.2016

YLEISOHJE	Tasa-poisto	Meno-jäännöspoisto
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*	ei suositella
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	ei suositella
Liikearvo	2 - 5 vuotta*	ei suositella
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta	ei suositella
Osallistuminen toisen yhteisön		ei suositella
-tiehankkeisiin	15 - 20 vuotta*	ei suositella
-ratahankkeisiin	30 - 40 vuotta*	ei suositella
-väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoajkoja*)		
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot	5 - 10 vuotta*	ei suositella
Muut	2 - 10 vuotta*	ei suositella
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoajkaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta	5 % - 10 %
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	25 - 40 vuotta	
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20 - 30 vuotta	
Koulurakennukset, kiviset	25 - 35 vuotta	
Koulurakennukset, puiset	20 - 30 vuotta	
Päiväkodit, kiviset	25 - 30 vuotta	
Päiväkodit, puiset	20 - 25 vuotta	
Sairaalarakennukset, kiviset	25 - 30 vuotta	
Sairaalarakennukset, puiset	20 - 30 vuotta	
Uimahallit	20 - 30 vuotta	
Liikuntahallit	25 - 35 vuotta	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Keskuskeittiö	25 - 30 vuotta	
Pesula	20 - 30 vuotta	
Taloussrakennukset	10 - 20 vuotta	10 % - 20 %
Varastot, kiviset	30 - 40 vuotta	
Varastot, puiset	25 - 30 vuotta	
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Urheilukenttien huoltorakennukset	25 - 35 vuotta	
Virkistysalueen mökit/saunamökit	30 - 40 vuotta	
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta	5 % - 10 %
Kerrostalot, kiviset	30 - 40 vuotta	
Rivi- ja pientalot, kiviset	30 - 40 vuotta	
Rivi- ja pientalot, puiset	30 - 45 vuotta	
Kallioluolat ja -tunnelit, väestösuojat	30 - 70 vuotta	4% - 10%
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 vuotta	10 % - 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta	10 % - 20 %

Vedenjakeluverkosto	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Viemäriverkko	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Kaukolämpöverkko	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12 vuotta	20 % - 22 %
Maakaasuverkko	20 - 25 vuotta	12 % - 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 vuotta	15 % - 25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15 vuotta	20 % - 27 %
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta	25 % - 30 %
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
Muut raskaat koneet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Muut kevyet koneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 vuotta	20 % - 30 %
Atk- laitteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	ei poistoa

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
	Kaatopaikkojen maisemointivaraus 1.1.	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Kaatopaikkojen maisemointivaraus 31.12.	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Kuntayhtymien alijäämän kattaminen 1.1.	473,002,56	473 002,56	473 002,56	473 002,56
Lisäykset/vähennykset tilikaudella	-473 002,56	-473 002,56		
Kuntayhtymien alijäämän katt. 31.12.	0,00	0,00	473 002,56	473 002,56
lin Energia pakollinen varaus 1.1.	0,00	43 543,77		
Lisäys/vähennys tilikaudella	0,00	-43 543,77		

lin Energia pakollinen varaus 31.12.	0,00	0,00		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	941 754,02	918 324,54		
Lisäykset tilikaudella	-121 845,41	23 429,48		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	819 908,61	941 754,02		

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	173 950,70	733 757,89	173 950,70	135 258,14
Muut myyntivoitot				
Myyntivoitot yhteensä	173 950,70	733 757,89	173 950,70	135 258,14
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot pys.vast. myynnistä	0,00	73 660,74	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	0,00	73 660,74	0,00	0,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittämenetelmät (KPA 2:4.1 § 6 kohta)

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pitkävaikutteiset menot				
Arvo 1.1	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80
Arvo 31.12	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvo 31.12	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvonkorotukset yhteensä	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet lin kunta (ja liikelaitokset)

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	6 871 565,43	6 871 565,43
Lisäykset tilikauden aikana	12 469,10	223 218,93	235 688,03
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00
Siirrot erien välillä	38 089,10	1 019 031,02	1 057 120,12
Tilikauden sumupoisto	-421,32	-180 433,86	-180 855,18

Poistamaton hankintameno 31.12.	50 136,88	7 933 381,52	7 983 518,40
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	50 136,88	7 933 381,52	7 983 518,40

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa-alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Yhteensä
Poistamaton hank.meno 1.1.	6 924 851,22	30 615 404,17	14 412 964,70	1 279 143,62	33 948,08	3 306 436,08	56 572 747,87
Lisäykset tilikauden aikana	92 430,00	5 363 206,06	680 461,67	523 232,43		1 096 769,72	7 756 099,88
Rahoitusosuudet tilikaudella		-530 600,00	-40 070,54				-570 670,54
Vähennykset tk:n aikana	-7 545,27						-7 545,27
Siirrot erien välillä		2 236 459,82	6 320,00			-3 299 899,94	-1 057 120,12
Tilikauden sumupoisto		-1 811 662,51	-1 086 977,17	-252 491,86			-3 151 131,54
Tilikauden kortal. poistot			-29 799,27				-29 799,27
Arvonl. ja niiden palaut.							0,00
Poist:n hank.meno 31.12.	7 009 735,95	35 872 807,54	13 942 899,39	1 549 884,19	33 948,08	1 103 305,86	59 512 581,01
Arvonkorotukset							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 009 735,95	35 872 807,54	13 942 899,39	1 549 884,19	33 948,08	1 103 305,86	59 512 581,01

Aktivoidut liittymismaksut	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 016 695,29	1 002 289,01	420 946,98	417 156,98
Muut maa- ja vesialueet	6 841 028,46	6 492 450,47	6 588 788,97	6 507 694,24
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 857 723,75	7 494 739,48	7 009 735,95	6 924 851,22

Hyödykkeet, joilla ei ole tasearvoa

lin kunnalla on lahjoituksena saatuja maa-alueita:

Heikkilä 72:31
 Niemelä 18:26
 Keski-Kyröläinen 3:84
 Väli-Sikala 2:91
 Hietalampi 15:41
 Järkkälä 19:1
 Valtari 12:256
 Rintala 10:36

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 349 760,59	154 659,13	6 555 982,12	1 339 637,90	13 400 039,74
Lisäykset tilikauden aikana				11 852,24	11 852,24
Rahoitusosuudet tilikaudella					0,00
Vähennykset tilikauden aikana					0,00
Tilikauden kortal. poistot					0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 349 760,59	154 659,13	6 555 982,12	1 351 490,14	13 411 891,98
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 349 760,59	154 659,13	6 555 982,12	1 351 490,14	13 411 891,98

Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset			
	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1. Lisäykset tilikauden aikana Rahoitusosuudet tilikaudella Vähennykset tilikauden aikana	595 078,50	294 745,77	889 824,27
Poistamaton hankintameno 31.12. Arvonkorotukset	595 078,50	294 745,77	889 824,27
Kirjanpitoarvo 31.12.	595 078,50	294 745,77	889 824,27

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus- %	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
				pääomasta	vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
lin Energia Oy	li	100 %	100 %	4 623	12 597	175
lilaakso Oy	li	100 %	100 %	2 646	4 149	67
lin Vuokratalot	li	100 %	100 %	173	4 053	0
Kiinteistö Oy Kuivaniemen Sotaveteraani	li	57,14 %	57,14 %	121	3	9
lin Micropolis Oy	li	46,15 %	69,23 %	34	454	3
			Yhteensä	7 597	21 256	254
Omistusyhteisyhteisö						
Kuiva-Turve Oy	li	50,00 %	50,00 %	473	141	21
Kuntayhtymät						
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä	Oulu	3,91 %		3 659	1 643	121
Pohjois-Pohjanmaan SHP ky	Oulu	2,59 %		4 604	7 874	171
Pohjois-Pohjanmaan liitto ky	Oulu	1,99 %		29	157	1
Oulunkaaren kuntayhtymä ky	li	30,92 %		-388	4 952	30
			Yhteensä	7 904	14 626	323
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Vatungin Pooki	li	26,32 %		0	0	0
lin palvelusäätiö	li	80 %				
			Yhteensä	0	0	0

Saamisten erittely				
	2019		2018	
	Pitkäaik	Lyhytaik	Pitkäaik	Lyhytaik
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		27 336,56		99 566,90
Lainasaamiset	244 318,84	29 614,44	273 933,287	29 614,44
Yhteensä	244 318,84	56 951,00	273 933,28	129 181,34
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		31 781,83		98 523,94

Siirtosaamiset		2 941,56		619 464,76
Yhteensä	0,00	34 723,39	0,00	717 988,70
Saamiset yhteensä	244 318,84	91 674,39	273 933,28	847 170,04

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
	Pitkäaikaiset siirtosaamiset			
Menoennakot	3 419,99	3 024,01		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 419,99	3 024,01	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	258 936,31	222 882,42	143 000,00	100 000,00
Tuet ja avustukset	77 037,24	146 728,62	77 037,24	116 584,71
Tasausrahastolaskutus	75 891,77	74 062,06		
Muut tulojäämät	1 008 854,77	1 124 424,34	36 011,64	661 721,55
Tulojäämät yhteensä	1 420 719,59	1 568 097,44	256 048,88	878 306,26
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 420 719,59	1 568 097,44	256 048,88	878 306,26

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
	Peruspääoma 1.1	22 094 168,82	22 094 168,82	22 094 168,82
Peruspääoma 31.12	22 094 168,82	22 094 168,82	22 094 168,82	22 094 168,82
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	4 356,07	4 356,07		
Yhd. ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	4 356,07	4 356,07		
Arvonkorotusrahassto 1.1	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62
Arvonkorotusrahassto 31.12	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot				
Kehittämisrahasto 1.1	567 113,78	567 113,78	567 113,78	567 113,78
Vakuutusmaksurahasto 1.1	9 723,30	9 723,30	9 723,30	9 723,30
Vararahasto 1.1. (lin energia)	1 513 691,34	1 513 691,34		
Ylikurssirahasto 1.1. (lin Vuokratalot Oy)	62 585,09	62 585,09		
(eliminoitu)				
Ylikurssirahasto 1.1. (lilaakso Oy)	1 175 551,69	1 175 551,69		
(eliminoitu)				
Svop-rahasto 1.1. (lilaakso Oy)	673 000,00	673 000,00		
Siirto rahastoon (eliminoitu)				
Svop-rahasto 1.1. (lin Vuokratalot Oy)				
Lisäys rahastoon	86 042,71			

Muu oma rah. 1.1 (Kuivan. Vuokratalot Oy)	7 371,01	7 371,01		
Siirto lin Vuokratalot (eliminoitu)	-7 371,01			
Muut omat rahastot 31.12.	2 090 528,42	2 090 528,42	576 837,08	576 837,08
Muu oma rahasto 1.1 (Ppshp)	219 737,14	199 226,02		
Siirrot rahastoon	29 402,77	20 511,12		
Siirrot rahastosta	-22 343,15			
Muu oma rahasto 31.12	226 796,74	219 737,14		
Muu oma rahasto 1.1. (OSEKK)	226 497,44	187 397,44		
Siirrot rahastoon	583,43	39 100,00		
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot 31.12	227 080,87	226 497,44		
Muu oma rahasto 1.1. (P-P Liitto)	10 461,74	9 310,68		
Siirrot rahastoon		7 923,17		
Siirrot rahastosta	-3 094,92	-6 772,10		
Muu oma rahasto 31.12	7 366,82	10 461,74		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	2 551 772,86	2 547 224,75	576 837,08	576 837,08
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1	13 143 368,85	14 529 413,47	4 089 165,79	5 939 282,66
muutokset edell. tk:ien yli/alijäämässä	603 822,43	-103 790,95	601 386,00	
Edellisten tilikausien yli/alijäämä yht. 31.12	13 747 191,28	14 425 622,52	4 690 551,79	5 939 282,66
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 376 720,02	-1 282 253,67	-2 989 438,74	-1 850 116,87
Oma pääoma yhteensä	40 675 365,63	42 443 715,11	29 026 715,57	31 414 768,31

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 200 000,00	6 000 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	7 200 000,00	6 000 000,00

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Potilasvahinkovastuut; P-P:maan Sairaanhoido- piiri ky	819 908,61	941 754,02		
Oulunkaaren ky alijäämän kattaminen, eliminoitu lin Energia Oy	0,00 0,00	0,00 0,00	473 002,56	473 002,56
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 819 908,61	1 941 754,02	1 473 002,56	1 473 002,56

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2019		2018	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		104 674,91		156 811,11
Liittymismaksut ja muut velat	7 421,04		7 421,04	
<i>Yhteensä</i>	7 421,04	104 674,91	7 421,04	156 811,11
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat		5 381,37		
<i>Yhteensä</i>	0,00	5 381,37	0,00	0,00
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	7 421,04	110 056,28	7 421,04	156 811,11

Muiden velkojen erittely

Pitkäaikaisten muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	6 830 117,10	6 598 808,55	3 012 962,44	2 875 250,09
Muut velat	17 143,81	17 143,81		
<i>Muut velat yhteensä</i>	6 847 260,91	6 615 952,36	3 012 962,44	2 875 250,09

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	160 031,25	162 583,54		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jak	6 300 975,63	6 241 823,92	1 873 923,49	2 384 646,86
Korkojaksotukset	6 747,31	217 695,50	49 394,23	61 892,20
Muut menojäämät	2 512 384,78	1 598 864,87	1 339 007,20	439 553,40
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	9 035 138,96	8 220 967,83	3 262 324,92	2 886 092,46
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	9 035 138,96	8 220 967,83	3 262 324,92	2 886 092,46

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	7 010 555,06	8 098 203,96		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	16 781 309,00	16 296 909,00		
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	16 781 309,00	16 296 909,00		

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Koulurakennuksen vuokravastuu			8 785 315,00	9 380 314,03

SHP:n toimitilojen vuokravastuu	606 479,17	576 874,25		
Oulunkaaren ky:n vuokravastuu	1 076 656,61	1 175 281,64		
Osekk:n vuokravastuut	82 868,58	145 831,28		
Pohjois-Pohjanmaan liiton vuokravastuut	13 904,63	22 521,33		
Vuokravastuut yhteensä	1 779 908,98	1 920 508,50	8 785 315,00	9 380 314,03
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 043 737,20	807 695,43	602 421,60	601 946,28
Leasingvastuut	2 269 770,17	2 246 908,50	466 608,76	766 618,70
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	996 005,34	879 932,77	304 693,61	257 988,18
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.				

Liitetiedon esitystapaa on muutettu, myös vuoden 2018 luvut on oikaistu.

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaussitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	15 934 870,00	15 934 870,00	15 694 000,00	15 694 000,00
Jäljellä oleva pääoma	11 529 246,08	12 189 884,25	11 383 934,41	12 024 894,93
Jäljellä olevaa pääomaa ei tiedossa				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00
Jäljellä oleva pääoma	428 571,46	571 428,60	428 571,46	571 428,60

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	59 372 145,00	56 895 162,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.	39 063,00	36 552,52

Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liike-toiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
lin Energia/Kympivoiman tuotanto Oy osakasopimuksen mukainen maksajavastuu Norjan Ranan vesivoimalan sähkөөn, arvio vuoteen 2019 saakka				
arvio vuoteen 2019 saakka		285 378,00		
lin Energia/Pohjola Pankin limiittisop. käytössä	2 500 000,00	2 500 000,00		
SHP:n vammaispalvelulain mukaisen tuen asumisen vastuu	3 966,35	291 259,25		
Osekk:n muut sopimusvastuut	189 889,93	231 345,39		

Sopimusvastuut yhteensä	2 693 856,28	3 348 551,23	
Arvonlisäveron palautusvastuut	787 599,37	1 113 073,45	
Osekk ja lilaakso			
Johdannaissopimus lin Energia Sähkön hintariskin suojaaminen, päättyy vuonna 2018, Markkina-arvo	0,00	4 555,20	
Koronvaihtosopimus lin Energia Lainan korkoriskin suojaamiseksi, päättyy vuonna 2032, Markkina-arvo	-408 191,00	-128 840,00	
Koronvaihtosopimus lilaakso Oy Vaihtuvakorkoisen pankkilainan korkoris- kin suojaamiseksi, erääntyy 2023			
Kohde-etuuden arvo	2 890 912,00	3 218 184,00	
Käypä arvo	-207 617,00	-320 627,00	
Koronvaihtosopimukset PPSHP Lainojen korkoriskin suojaamiseksi, erääntyy vuosina 2019-2020			
Lainapääoma yhteensä	259 000,00	734 103,13	
Käypä arvo yhteensä	-6 197,12	-9 705,20	

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot esitetty tilinpäätöstietojen kohdassa 2.2.6 Ympäristöasiat

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä	2019	2018
Yleishallinto	19,5	25,5
Opetus - ja varhaiskasvatus	267	260,5
Yhdyskuntapalvelut	12,5	11,5
Liikelaikokset	95	90
Yhteensä	394	387,5

Henkilöstökulut	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	20 207 375,28	19 093 181,66
Aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	7 488,00	
Henkilöstökulut yhteensä	20 214 863,28	19 093 181,66

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
	2019	2018
Kansallinen Kokoomus	2 407,55	2 302,93
Suomen Keskusta	11 193,58	10 040,10
Vasemmistoliitto	4 411,06	4 218,08
Suomen Sosiaalidemokraatit	2 081,50	1 331,50
Vihreä piirijärjestö	2 598,57	2 132,35
Perussuomalaiset	15,00	9,75
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	22 707,26	20 034,71

Tilintarkastajan palkkiot	2019	2018
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	9 040,00	8 400,00

Tilintarkastajan lausunnot	850,00	400,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 000,00	3 200,00
Muut palkkiot	7 250,50	1 600,00
Palkkiot yhteensä	21 140,50	13 600,00

lissä 18.03.2020

Sylvi Ruonakangas

7. li-Instituutti -liikelaitoksen tilinpäätös

LIIKELAITOKSEN JOHTAJAN KATSAUS

Kunnanvaltuusto teki päätöksen syksyllä 2018 lin kunnan siirtymisestä uuteen johtamis- ja hallintomalliin niin, että siihen siirrytään mahdollisimman nopeasti, mutta viimeistään vuoden 2021 alusta kaikilla toimialoilla. li-instituutti -liikelaitoksen lakkauttaminen tapahtui vuoden 2019 lopussa ja li-instituutti siirtyi vuoden 2020 alusta kunnan toimialaksi. li-instituutti -liikelaitoksen johtokunta lakkautettiin ja vuoden 2020 alusta aloitti li-instituutti -lautakunta. Entisen johtokunnan jäsenet valittiin lautakunnan jäseniksi.

Vuosi 2019 jäi siten instituutin viimeiseksi vuodeksi liikelaitoksena, joka oli voimassa 2011-2019 eli 9 vuotta. Liikelaitos perustettiin aikanaan, koska haluttiin kaikki vapaa-ajan palvelut saman organisaation alle. Vuonna 2010 palvelut olivat kahden eri lautakunnan alaisuudessa sekä osa Micropoliksessa. Yhdistämisen tavoitteena oli resurssien tehokkaampi käyttö ja kustannusten kasvun hillitseminen. Tavoitteet on saavutettu. Kustannusten kasvu on saatu hillittyä. Yksiköiden tiukat rajat ovat hävinneet, yhteistyö ja yhdessä suunnittelu ovat osa arkipäiväistä toimintaa. Instituutti on yksi yhtenäinen toimiala, jossa tavoitteita ja suunnitelmia tehdään yhdessä sekä eri yksiköiden henkilöstöä ja muita resursseja käytetään joustavasti. Oma toimiala ja päätöksenteko on tuonut painoarvoa instituutin palveluille.

li-instituutissa valmisteltiin uutta organisaatiomallia jo vuonna 2018 ja uuteen hallintomalliin siirryttiin osittain toiminnallisesti jo vuoden 2019 alussa. Talouden tasapainottaminen toi kuitenkin uusia haasteita valmisteluun, jota sitten jatkettiin vuoden 2019 aikana. Työllistämisen palvelukeskuksen siirtoa hallintopalveluista instituuttiin valmisteltiin. Työllistämispäällikkö osallistui instituutin esimiespalaveriin ja kehittämispäiviin. Myös talouden tasapainottamista valmisteltiin vuoden aikana. Lisäksi kunnanhallitus päätti, että instituutti hallinnoi uutta liikuntahallia, joka valmistui vuoden lopussa. Liikuntahallin toimintaa suunniteltiin vuoden 2019 lopussa ja halli avattiin vuoden 2020 alkupuolella. Myös Taidekeskus Kulttuurikauppilan toiminta organisoitiin uudelleen. Näistä syistä monien tehtävänkuvien tuli uusia muutoksia ja syntyi uusia nimikkeitä ja tehtäviä. Kaikki tehtävänkuvat käytiin uudelleen läpi vuoden aikana.

Uutta hallintomallia ja talouden tasapainottamista tehtiin yhteistyössä henkilöstön kanssa monissa kehittämispäivissä ja esimies- ja henkilöstökokouksissa.

Meidän li -Hyvinvointimalli pilotoitiin vuoden 2018 aikana ja joulukuussa kunnanhallitus hyväksyi sen käyttöönoton. Vuoden 2019 aikana valmisteltiin vuoden 2020 talousarvioon liitettävää Hyvinvoinnin li-tiekarttaa, jossa määritellään yhteiset pitkän aikavälin tavoitteet ja jokainen toimiala määrittelee vuosittaiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit hyvinvointityölle. li-instituutti vastaa tiedon keräämisestä ja kunnan hyvinvointityön koordinoinnista. Hyvinvointikoordinaattori keräsi tietoa kuntalaisilta eri kylissä pidetyissä työpajoissa. Hän piti työpajat myös jokaisella toimialalla.

li-instituutti -liikelaitoksen toiminta vuonna 2019 oli tehokasta ja kustannustietoista kaikissa yksiköissä. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin pääosin ja talousarvio alitettiin.

Vuosi oli henkilöstölle erittäin raskas ja työläs. Epätietoisuus resursseista ja tehtävistä oli haastavaa. Henkilöstön jaksaminen oli kovalla koetuksella eikä uupumuksiltakaan välttytty. Kuitenkin instituutin

perusasiat työyhteisön toimivuuden ja henkilöstön hyvinvoinnin näkökulmasta ovat niin hyvässä kunnossa, että pahemmilta ongelmilta ja huonolta ilmapiiriltä vältyttiin ja henkilöstö voi kohtuullisen hyvin. Tämä tuli esille myös vuoden lopussa lin kunnassa tehdyssä ParTy -kyselyssä (Parempi Työyhteisö). li-instituutti sai erittäin hyvät tulokset. Kyselyssä tuli esille, että esimerkiksi esimiestyö on erinomaista instituutissa ja sillä on iso merkitys henkilöstön työhyvinvoinnissa ja työn sujumisessa.

Tässä yhteydessä haluan kiittää henkilöstöä erinomaisesta työstä sekä jaksamisesta ja positiivisesta hengestä haasteellisena aikana.

HALLINTO

Valtuusto valitsi uuden li-instituutti -liikelaitoksen johtokunnan 12.6.2017 ja sen toimikausi on 2017 - 2021.

Jari-Jukka Jokela	puheenjohtaja	Pentti Puolakka
Seppo Keltamäki	I varapuheenjohtaja	Kari Simula
Jussi Kurttila	II varapuheenjohtaja	Kristiina Haukkamaa
Valtteri Paakki	jäsen	Ari Rautakoski
Aili-Alaraasakka	jäsen	Kirsimaria Piri
Paula Pivelin	jäsen	Tellervo Jyrkkä, Veera Kuha
		8.10.2018 alkaen
Pertti Huovinen	jäsen	Sauli Keltamäki
Johanna Jakku-Hiivala	jäsen	Maire Turtinen
Hilkka Kalliorinne	jäsen	Eila Fäldt

Kunnanhallituksen edustaja Pekka Koskela.

Johtokunta (9 jäsentä) kokoontui vuonna 2019 kymmenen kertaa.

LIKELAITOKSEN HENKILÖSTÖ

li-instituutti -liikelaitoksessa vuonna 2019 oli yhteensä 21.5 työntekijää, joista 20.5 vakinaista ja yksi määräaikainen (vapaa-aikasihteeri). Työntekijöistä yksi oli hallinnossa, neljä kansalaisopistossa, seitsemän kirjastossa, yksi kulttuuripalveluissa sekä 8,5 vapaa-aikapalveluissa. Lisäksi Taidekeskus Kulttuurikauppilassa oli kaksi ja kirjastossa kaksi osa-aikaista hanketyöntekijää. Instituutissa on vuosittain myös noin 100 tuntiopettajaa ja -työntekijää sekä kesätyöntekijöitä. Tuntityöntekijöistä suurin osa, noin 70-80, on kansalaisopiston tuntiopettajia.

Kansalaisopiston rehtorin tehtävät erotettiin hyvinvointijohtajan tehtävästä ja perustettiin kokoaikainen vakinainen rehtorin tehtävä helmikuun 2019 alusta.

Etsivä nuorisotyöntekijöitä on ollut AVI:n avustuksella palkattuna kaksi jo kymmenen vuotta. Tehtävät vakinaistettiin 1.8.2019 alkaen.

Hallinnon uudistuksen vuoksi useiden työntekijöiden tehtävät ja nimikkeet muuttuivat vuoden 2019 aikana.

Henkilöstösuunnitelma:

Nimike	Lähtötilanne				Perustelut
	hlömäärä	TP2018	Lisäys	Vähennys	
li -instituutti -liikelaitos					
Liikelaitoksen johtaja/Hyvinvointijohtaja	1				1 teht ja nimikemuutos
Tapahtumavast./Hyvinvointikoordinaattori	1				1 teht ja nimikemuutos
Kansalaisopiston rehtori			+1		+1 uusi tehtävä
Musiikinopettaja	1				1

Suunnittelijaopettaja	1		1	
Opistosihtööri	1		1	
Liikunta- ja nuorisotyövastaava/ Vapaa-aikapääällikkö	1		1	teht ja nimike-muutos
Liikuntaneuvoja	1		1	
Vapaa-aikaohjaaja	1		1	
Nuorisotyöntekijä	0,5		0,5	yht. koulun kanssa
Etsivä nuorisotyöntekijä	2		2	vakinaistaminen
Kulttuurivastaava/KulttuuriKauppilan vastaava tuottaja	1		1	teht ja nimike-muutos
Vapaa-aikasihtööri		+1	1	määräaikainen teht ja nimike-muutos
Tapahtuma-avustaja/Vapaa-aikaohjaaja	1		1	
Kirjastonjohtaja	1		1	
Kirjastonhoitaja	2		2	
Kirjastosihtööri	4		4	
Yhteensä	19,5	+4	21,5	

SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Liikelaitoksen johtokunnan tehtävänä on valvoa ja ohjata liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen taloudesta, hallinnosta ja toiminnasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävänä on lisäksi päättää liikelaitoksen toiminnan kehittämistä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti sekä seurata tavoitteiden toteutumista ja raportoida niiden saavuttamisesta. Liikelaitoksen johtajan tehtävänä on johtaa liikelaitoksen toimintaa sekä vastata johtokunnassa käsiteltävänä olevien asioiden valmistelusta.

li-instituutti -liikelaitoksella ei ole erillistä sisäisen valvonnan ohjetta, joten li-instituutti -liikelaitos noudattaa lin kunnan hallintosäännön sisäisen valvonnan ohjeita.

Toiminnalle ja taloudelle vuoden 2019 talousarviossa asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin. Vuoden aikana talouden seuranta ja toteutumaraportti käsiteltiin johtokunnassa noin kahden – kolmen kuukauden välein.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Merkittävimmät liikelaitoksen toimintaa vaarantavat riskit tunnistettiin vuoden 2019 talousarvion teon yhteydessä. Riskeistä kirjattiin riskienhallintasuunnitelmaan 4-5 merkittävintä, jotka vaarantavat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen. Toimia riskien pienentämiseksi on käsitelty väliraportointien ja tilinpäätöksen yhteydessä. Vahinkoriskien varalta liikelaitos on vakuuttanut henkilöstönsä vakuutusyhtiö LähiTapiolassa ja omaisuusensa vakuutusyhtiö Pohjola Vakuutus Oy:ssä. li -instituutti -liikelaitoksessa ei sattunut mitään merkittävää henkilö- tai omaisuusvahinkoa tilinpäätösvuoden aikana.

Laskujen hyväksyjät vuodelle 2019 hyväksyttiin johtokunnassa. Hankinnoissa noudatettiin lin kunnan hankintasääntöä ja hankinnat kilpailutettiin hankintaohjeiden mukaisesti.

Lakien säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, tms. vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole li-instituutti -liikelaitoksen tiedossa. Käyttöomaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut menetyksiä, arvon alenuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

STRATEGISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

li 2025

Läpileikkaavat teemat

Kunnan kehityksessä on mukana kolme läpileikkaavaa teemaa. Ne ohjaavat arjen työtä kuten arvot kiinnittäen lin ympäröivään maailmaan omalla erikoistumisellaan.

Kestävä kehitys

Li sitoutuu kestävään kehitykseen. Kunta toimii resurssiviisaasti paremman, puhtaamman ja eettisen yhteiskunnan nimissä. Paikalliset ratkaisut ja lähipalvelut tukevat aluetaloutta niin ruoan- kuin energiantuotannossakin. Hankinnoissa hyödynnetään paikallista osaamista. Rakentamista ohjaavat kestävät säännöt ja infra tukee kestävää arkea. Liikkuminen on vähäpäästöistä. Vedet puhtaita. Turha kulutus karsitaan ja materiaalien osalta tehostetaan kiertoja. Muovittomuus on arkea. Kaikki osallistuvat ilmastotalkoisiin. Ilmastomuutokseen valmistaudutaan. Li toimii viisaasti.

Digitalisaatio

Palvelujen uudelleen järjestäminen digitalisaation avulla on osattu hyödyntää lissä. Kömpelöt ja aikaa vievät palvelurakenteet on muokattu yhteensopiviksi ja kuntalaisia laadukkaasti hyödyttäväksi palvelupoluiksi. Erillisten ohjeiden ja lomakkeiden rinnalla lissä toimivat älykkäästi ohjautuvat ja keskustelivat digitaaliset palvelut. Sähköiset järjestelmät sujuvoittavat palvelua, mikä vähentää rutiinityötä, jolloin henkilöstöllä on aikaa kuntalaisten kohtaamiseen. Kuntalaiset ja yritykset osaavat käyttää sähköisiä palveluita. Kattava digitaalisuus tarjoaa yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia ja lille kilpailuetua. Valokuitua hyödynnetään tehokkaasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
Li -instituutti -liikelaitos	Tarjotaan kuntalaisten käyttöön monipuolinen valikoima kirjaston e-aineistoa Sosiaalisen median hyödyntäminen instituutin palveluviestinnässä	e-aineistojen määrä seuraajien määrä	11 e-aineistopalvelua, joista etäkäyttöisiä 9 Opisto :500 Faceb Kirjasto: 1189 Faceb+Instagram Liikunta: 817 Faceb Tapahtumat: 913 Faceb+insta Hyvinvointi: 617 Faceb+insta Nuorisotyö: 545 Faceb+Insta Kulttuurikauppila: 5140 (Kk, AIB, Lähde): Faceb+Insta

Elinkeinoelämä edellä

Li on tunnettu kasvun keskus. lillä on vahva vetovoima, jota rakentavat avoin viestintä ja muutoksessa mukana oleva, luova ja kansainvälinen markkinointi. Elinkeinoelämän kehittäminen on mukana kaikessa päätöksenteossa ja menestyvät yritykset tukevat kunnan kasvua. Iihin on tervetullutta niin perinteisten kuin kehittyvienkin alojen yritystoiminta ja tiloja on tarjolla ketterästi myös pienille tulijoille. Uusia kiertotalousratkaisuja, liikkumisen palveluja ja älykkästä erikoistumista hyödynnetään kunnan kaikilla osa-alueilla. Iiläiset yritykset ovat verkottuneet ja yritysilmapiiri kannustaa kestävään kasvuun. lissä on reipas myyntiote yritys yhteistyössä.

Mahdollistava ja rohkea li

lissä uskalletaan olla mukana muutoksessa. Li tarjoaa elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. lissä on lupa kokeilla ja iiläiset yritykset ovat rohkeasti mukana kasvussa.

Tavoite: uusyrityspäristä ja yritysten liikevaihdon kehitys kasvussa
Mittari: uusyrityspäristä ja yritysten liikevaihto

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Nopeat yhteydet

lissä liikenne- ja viestintäyhteydet ovat maan huippua. Valtatie neljä on kunnostettu ja lin rautatie-asema on avattu lähiliikenteelle. Oulun kansainväliselle lentokentälle on nopea yhteys. Suorien linjojen joukkoliikenne ja jakamistalouden hyödyntäminen mahdollistavat laajan työssäkäynti- ja opiskelualueen iiläisille. Liikenneväylät ovat selkeitä, nopeita ja turvallisia mahdollistaen yhteydet etelään ja pohjoiseen Pohjois-Ruotsi huomioiden. Kestävä liikkuminen vaihtoehtoisten polttoaineiden tankkaus-pisteineen ja reippaasti käyttöön otetut uudet liikkumisen palvelumallit ovat lin kilpailuvaltti. Alueita yhdistävä älyliikenne nostaa elintasoja ja tarjoaa yrityksille uutta liiketoimintapotentiaalia. Valokuitu ja 5G ovat kaikkien kuntalaisten ja yritysten käytettävissä. Liiketoiminta kasvaa netin avulla. Työvoiman saatavuus on hyvä, koska yhteydet pelaavat monensuuntaisesti.

Rohkaiseva maankäyttö

lissä kaavoitetaan reippaasti ja ennakoivasti hyödyntäen kaavoituksen profiloitua. Maankäytön suunnittelu ja maanhankinta tukevat kasvavia asumisen ja palvelujen keskuksia. Etelä-lilaakson alueelle on rakentunut monipuolinen kaupan, teollisuuden ja logistiikan keskus, joka hyötyy uuden nelostien liittymästä. Keskustan uudelleen rakentaminen on alkanut ja pysäyttää tarjonnallaan, sekä kiinnostavalla ja nykyaikaisella ilmeellä ohikulkuliikenteen käyttämään iiläisiä palveluita. Laajentuva päivittäistavarakauppa vastaa monipuolisesti kuluttajien tarpeisiin keskustassa. Ympäristö on siistiä ja kaunista.

Viihtyisä koti

lissä on hyvä elää. Kunta on kuntalaisia varten. Kaikista pidetään huolta – naapureista, ympäristöstä ja yhteisestä hyvästä. Viihtyisät puitteet ja monipuolinen tekemisen tarjonta innostavat aktiiviseen elämään. Kaikkia kannustetaan hyvän elämän polulla. li on onnellisten asukkaiden koti.

Tavoite: kuntalaisten kokemus hyvästä elämästä nouseva
positiivinen väestönkasvu

Mittari: kuntalaisbarometrin hyvän elämän arviointi
tulo- ja lähtömuuttotilasto

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Terve elämä

lissä on monipuolisesti erilaista asuintarjontaa elämän kaikkiin vaiheisiin. Terveellinen elinympäristö kannustaa omaehtoiseen toimintaan koko kunnan kattavine pyöräilybaanoineen ja monipuolisine liikuntamahdollisuuksineen. Liikuntatilojen käyttöä tuetaan monipuolisin käytäntein ja jokaisella asuinalueella on lähiliikuntatarjotin. Luonto on kaikkien saavutettavissa ja ympäristöarvot näkyvät taajamien siistityssä ilmeessä. Laajat vesistöalueet näkyvät kuntalaisten arjessa ranta-asumisen ja virkistäytymisen alueina. Raasakka – Vihkosaari – Vanha Hamina – Rantakestilä - Karhu -akselille avataan inspiroiva rantojen elämyskokonaisuus, joka tukee kuntalaisten viihtymistä. Keskustasta pääsee rannalle. Jokisuistot ovat vetovoimaisia vapaa-ajanviettoalueita. Joet on ennallistettu ja kalastus kannattaa. lin rannat tunnetaan valtakunnallisesti ja kaikki pääsevät niistä nauttimaan.

Meidän li

Yhdessä tekeminen on iiläinen elämäntapa. Yhteisölliset asuinalueet yhdistävät eri-ikäisiä ja eri elämänvaiheissa olevia kuntalaisia. Kyläkulttuuri kyläkouluineen-, yhdistyksineen ja -tupineen tuo esiin maalaismaisen elämän parhaat puolet. Vapaaehtoistoimintaa ja osallisuutta tuetaan, kansalaisopiston kautta tavoitetaan kuntalaiset ja kulttuurista nautitaan integroituna eri toimialoille. Jokaiselle iiläiselle löytyy oma harrastus. Lapsia ja nuoria kannustetaan koko kylän voimin ja kunnan kaikissa palveluissa poikkihallinnollisesti hyvän elämän kasvuun. Kaikille mahdollistetut varhaiskasvatuspalvelut avoin

varhaiskasvatus mukaan lukien tukevat sitä, että jokainen lapsi saa hyvän alustan ponnistaa elämässään. Omaa lukio vahvistaa nuoria kasvussa. Lapsille ja nuorille tarjotaan palveluja yli lakimääräisen. Kukaan ei jää yksin. Jokainen iiläinen tietää olevansa tärkeä.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
li-instituutti -liikelaitos	<p>Järjestetään yhteisöllisiä ja osallistavia tapahtumia kunnan eri alueilla/kylillä</p> <p>Kuntalaisten hyvinvointia tuetaan eri alueiden/kylien asukkaiden tarpeiden mukaisesti, osallistetaan asukkaat ja yhdistykset hyvinvointityöhön</p> <p>Tehdään listä järjestöystävällinen kunta</p> <p>Etsivän nuorisotyön järjestäminen koko kunnan alueella, suunnitelma ohjaamo -mallista yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa</p> <p>Järjestetään kuntalaisille liikuntaneuvontaa ja ns. matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia</p> <p>Kansalaisopisto ja taidekoulu tarjoavat kaikenikäisille kuntalaisille laadukkaita ja edullisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia koko kunnan alueella, jokaisella kylällä</p> <p>Tuotetaan monipuoliset, saavutettavat ja laadukkaat kirjastopalvelut koko kunnan alueella</p> <p>Tuotetaan laadukkaita taidepalveluita kuntalaisille</p> <p>Taiteesta hyvinvointia kuntalaisille, uusien toimintamallien pilotointi</p>	<p>kävijöiden määrä</p> <p>järjestö- ja kyläiltojen ja osallistujien lkm</p> <p>hyvinvointisopimusten lukumäärä</p> <p>työn ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17-24 vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (%)</p> <p>liikuntaan liittyvä neuvonta ja ohjaus, kävijöiden määrä ja % asukkaista</p> <p>kansalaisopiston opiskelijoiden lkm</p> <p>kansalaisopiston opetustuntimäärä/vuosi ja /asukas</p> <p>toimipisteiden lukumäärä</p> <p>kokonaislainaus ja kokonaislainaus/asukas</p> <p>kirjastokäynnit/asukas</p> <p>kirjaston tapahtumiin osallistuneiden lkm ja lkm/asukas</p> <p>osallistujien lukumäärä (kokonaismäärä)</p> <p>osallistujien lukumäärä (uudet mallit)</p>	<p>9750</p> <p>210 osallistujaa</p> <p>Luotu säännöt ja tehty sähköiset hakemukset sekä infottu järjestöjä</p> <p>Nuorisotilasto.fi perusteella 80-133 nuorta.</p> <p>62 liikuntaneuvontiasiakasta ja 2078 matalan kynnyksen liikuntaan osallistuneita</p> <p>2140 (2105)</p> <p>Opetustunteja yhteensä 10696 (10273)</p> <p>Toimintaa 28 (30) eri toimipaikassa.</p> <p>170 556 17,3 lainaa/asukas</p> <p>7,6/asukas</p> <p>3523 357 (asukasluku/1000)</p> <p>2059</p> <p>362</p>

Vahva kunta

Kuntakonsernissa on terve talous ja kunta seisoo vahvalla osaamisen perustalla.

Tavoite: talouden tasapaino ja sitoutunut henkilöstö

Mittari: ylijäämäinen tilinpäätös
parempi työyhteisö -kysely

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Kestävä konsernitalous

Talous, arvot ja strategia kulkevat lissä käsi kädessä. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö sitoutuvat talouden, arvojen ja strategian kolmikantaan ja jokainen voi vaikuttaa talouden hallintaan omalla työpanoksellaan. Omistajapolitiikka- ja ohjaus ovat kestäväällä pohjalla. Velkaantuminen on katkaistu ja investoinnit tukevat kasvua, joka on vahvan talouden kivijalka. Tulopohjaa on laajennettu. Kunta kasvaa kehittämällä.

Osallistuvat kuntalaiset

Kuntalaiset saavuttavat kunnan palvelut. Kunnan toiminta on avointa ja päätöksenteko perustuu aitoon kuulemiseen. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti vastaamaan nopeasti muuttuvan ympäristön edellytyksiä. Helposti käytettävät ja ennakoivat digipalvelut ovat yksinkertaistaneet kuntalaisten palveluja siten, että asiointi kunnan kanssa on helppoa, nopeaa ja miellyttävää. Kuntalaiset pääsevät itse suunnittelemaan palveluitansa ja kyläyhdistysten aktiivisuuden tuke-
miseksi käytössä on osallistava budjetointi osana kunnan talousarviota.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
li -instituutti -liikelaitos	Pilotoidaan kuntalaisia osallistavaa budjetointia	osallistujien lukumäärä	kirjasto: 60 Uusittu lastenosasto

Osaavat tekijät

Kuntaa johdetaan tiedolla. Henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista kehitetään jatkuvasti. Jokainen on sitoutunut yhteisiin tavoitteisiin, joita kohti kuljetaan työyhteisöjen välisellä yhteistyöllä. Jokainen voi vaikuttaa omaan työhönsä ja kokea ylpeyttä siitä, että työ tuottaa laadukasta tulosta. Uuden henkilöstön perehdytys on selkeää ja kaikki toiminta perustuu avoimuudelle. Osaava henkilöstö tuottaa kustannustehokasta ja laadukasta työn tulosta, joka palvelee kuntalaisia entistä paremmin.

Resurssiviisaus li tiekartta

Tavoitteena:

- Ei ilmastopäästöjä – kunta toimii hiilineutraalisti eikä tuota ilmastomuutosta aiheuttavia kasvihuonepäästöjä.**
- Ei jätettä – kunta toimii kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä synny.**
- Ei ylikulutusta – kunnassa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa.**

Energiantuotanto ja kulutus

- Fossiiliton ja hiilineutraali sähkön- ja lämmöntuotanto
- Energian säästäminen kotitalouksissa, julkisella sektorilla ja yrityksissä
- Energiatehokkuus. Tilatehokkuus.

lin tavoitetila 2050

- uusiutuva energia on halvin vaihtoehto kaikkiin tarpeisiin*

- suurten energiamäärien teknisesti ja taloudellisesti kannattava varastointi lissä laajasti käytössä
- uudet rakennukset tuottavat vähintään käyttämänsä energian
- lilaakso on uusiutuvan energian globaali yritystoiminnan keskittymä

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
li -instituutti	50/50 mallin käyttöönotto Nätteporissa	malli otettu käyttöön	ei ole toteutunut

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

- Älykäs, uusiutuvilla polttoaineilla toimiva liikenne
- Turvallisen, terveellisen ja kestäväen liikkumisen mahdollista yhdyskuntarakenne

lin tavoitetila 2050

- Liikenne on halvinta uusiutuvista luonnonvaroista valmistetuilla polttoaineilla
- lissä on käytössä uudet edulliset vähäpäästöisten ajoneuvojen haltijamallit
- lissä on säilynyt monimuotoista luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
li -instituutti	sähköautojen ja kimppekyytien käyttäminen ja koulutukseen ja kokouksiin osallistuminen etänä	kilometrikorvaukset/instituutti/vuosi	10336 € (luku ei sisällä kansalaisopiston ja taidekoulun henkilöstön kilometrikorvauksia, koska suurin osa on tuntiopettajia, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää sähköautoja)

Kulutus ja materiaalikierrät

- Neitseellisten raaka-aineiden kulutus kestävä ja kierrätysmateriaalien käyttö maksimoitu. Uudelleenkäyttö ja uusiokäyttö otettu huomioon jo tuotesuunnittelussa.
- Uudet kulutusmallit kotitalouksissa ja julkisessa taloudessa; tuotepalvelut, yhteisomistaminen, vuokraus ja lainaus

lin tavoitetila 2050

- Resurssiviisauden ja teollisen ekologian esimerkkialue

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
li -instituutti	Kansalaisopisto tarjoaa kuntalaisille lukuvuodelle 2019-2020 vähintään 6 kulutukseen ja materiaalikiertoihin liittyvää kurssia	osallistuneiden lukumäärä	Kursseja 14, osallistujia 92.

Ruoan tuotanto ja kulutus

- Yhden maapallon rajoissa tuotettu ja kulutettu ruoka luo hyvinvointia, terveyttä ja taloudellista kasvua

lin tavoitetila 2050

- *li on keskeinen toimija pohjoissuomalaisen ruokatuotannon renkaassa etenkin kalan osalta*
- *lissä tuotettujen ja kulutettujen elintarvikkeiden hiili- ja vesijalanjälki huipputasoa*

Veden käyttö ja luonnonvedet

- Puhtaat luontovedet, kestävä vedenkulutus, ravinteiden talteenotto ja kierrätys

lin tavoitetila 2050

- *lin jokien biologinen ja kemiallinen tila vastaava kuin 1950*
- *li tunnetaan puhtaiden vesien antimista*

TILIKAUDEN TULOS

Liikelaitoksen tilikauden taloutta ja tulosta on esitelty tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa, taseessa ja tilikauden toteutumavertailussa. Luvut on esitetty ottaen huomioon sisäiset tuotot ja kulut, koska sen voidaan katsoa paremmin kuvaavan laitoksen taloutta kuin pelkästään ulkoisten tuottojen ja kulu- jen tarkastelu.

Liikelaitoksen liikeylijäämä on 203.037,98 euroa ja tilikauden ylijäämä rahoituserien jälkeen 201.938,10 euroa. li-instituutti -lautakunta esittää, että tilikauden ylijäämä 201.983,10 euroa siirretään li-Instituutti -liikelaitoksen vapaaseen pääomaan tilikauden ylijäämäksi.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

li -instituutti -liikelaitoksen tuloslaskelman toteutuminen T U L O S L A S K E L M A

	Talousarvio vuodelle 2019 €	Lisämää- raha	Talousarvio yht. 2019 €	Toteutuma 1.1 - 31.12.2019 €	Poikkeama €
Liikevaihto	264 200		264 200	279 980,05	15 780,05
Liiketoiminnan tuotot					
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden lisäys (+) tai vähennys (-)					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot					
Tuet ja avust. kunnal- ta/kuntayhtymältä	2 475 957		2 475 957	2 475 957	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-215 514		-215 514	-165 996,72	-49 517,28
Palvelujen ostot	-581 088		-581 088	-539 239,84	-41 848,16
Materiaalit ja palvelut	-796 602		-796 602	-705 236,56	-91 365,44
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 197 190		-1 197 190	-1 187 478,91	-9 711,09
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-241 986		-241 986	-240 153,86	-1 831,14
Muut henkilösivukulut	-46 358		-46 358	-38 118,41	-8 239,59
Henkilösivukulut	-288 344		-288 344	-278 272,27	-10 070,73
Henkilöstökulut	-1 485 534		-1 485 534	-1 465 751,18	-19 781,82
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 684		-5 684	-5 682,60	-1,40
Liiketoiminnan muut kulut	-450 859		-450 859	-376 228,73	-74 630,27
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 478		1 478	203 037,98	-200 959,98
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0		0		
Muut rahoitustuotot	1 100		1 100	1 561,24	-461,24
Muille maksetut korkokulut	0		0		
Korvaus peruspääomasta	-2 578		-2 578	2 578,00	0
Muut rahoituskulut				-83,12	83,12
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 478		-1 478	-1 099,88	378,12
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0		0	201 938,10	-201 937,10
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					0
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					0
Tuloverot					0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0		0	201 938,10	-201 937,10

li -instituutti -liikelaitoksen tuloslaskelma ja tunnusluvut

T U L O S L A S K E L M A	1.1.2019-31.12.2019	1.1.2018-31.12.2018
Liikevaihto	279 980,05	322 661,66
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden lisäys (+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Tuet ja avustukset kunnalta	2 475 957,00	2 132 053,00
Liiketoiminnan kulut		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-165 996,72	-162 604,17
Palvelujen ostot	-539 239,84	-520 127,77
Materiaalit ja palvelut	-705 236,56	-682 731,94
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 187 478,91	-1 089 641,31
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-240 153,86	-219 656,01
Muut henkilösivukulut	-38 118,41	-41 013,83
Henkilösivukulut	-278 272,27	-260 669,84
Henkilöstökulut	-1 465 751,18	-1 350 311,15
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 682,60	-5 682,60
Liiketoiminnan muut kulut	-376 228,73	-318 564,90
Liikeylijäämä	203 037,98	97 424,07
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	1 561,24	1 339,17
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-2 578,00	-2 578,00
Muut rahoituskulut	-83,12	-50,32
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 099,88	-1 289,15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	201 938,10	96 134,92
 LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	98,72	9,91
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	98,72	9,94
Voitto, %	7,33	9,92

li -instituutti -liikelaitoksen rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2019	2018
Liikeliijäämä	203 037,98	97 424,07
Poistot	5 682,60	5 682,60
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 099,88	-1 289,15
Toiminnan rahavirta yhteensä	207 620,70	101 817,52
Investointien rahavirta		
Investointimenot		-500,00
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustu-		
lot	42 057,38	
Investointien rahavirta yhteensä	42 057,38	-500
Toiminnan ja investointien rahavirta	249 678,08	101 317,52
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen vähennys		
Lyhytaik.lainojen lis./ väh.		
Lainakannan muutokset yht.	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	-943 827,15	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen muutos	-771,26	163,13
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	1 124 198,84	-117 407,32
Korottomien velkojen muutos	-227 340,41	15 926,67
Muut maksuvalmiuden muutokset	-47 739,98	-101 317,52
Rahoituksen rahavirta	-47 739,98	-101 317,52
<hr/>		
Rahavarojen muutos	201 938,10	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	201 938,10	0,00
Rahavarat 01.01		
<hr/>		
Rahavarojen muutos	201 938,10	0,00
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Lainanhoitokate	0	0
Kassan riittävyys, pv	0	0
Asukasmäärä	9844	9864
Quick ratio		9,89
Current ratio		4,95

II -INSTITUUTTI -LIIKELAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		2 500,00
Rakennukset		32 984,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto		12 255,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		47 739,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Vaihto-omaisuus yhteensä	0,00	0,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		17 928,09
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		1 106 270,75
Lyhytaik. saamiset yhteensä		1 124 198,84
Saamiset yhteensä		1 124 198,84
Rahat ja pankkisaamiset	201 938,10	
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	201 938,10	1 124 198,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 171 938,82
	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma		64 445,18
Ed. tilikausien yli-/alijäämä		783 247,05
Tilikauden yli-/alijäämä	201 938,10	96 134,92
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	201 938,10	943 827,15
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat		771,26
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ		771,26

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

Muut pitkäaikaiset velat

Pitkäaik. velka yhteensä**0,00****0,00****Lyhytaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

Saadut ennakot

25 600,00

Ostovelat

51 707,26

Muut lyhytaikaiset velat

23 928,20

Siirtovelat

126 104,95

Lyhytaik.velka yhteensä**227 340,41****VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ****227 340,41****VASTATTAVAA YHTEENSÄ****201 938,10****1 171 938,82**

Omavaraisuusaste, %

100,0

80,0

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

70,5

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €

202

879

Lainakanta 31.12., 1000 €

0

0

Lainasaamiset 31.12., 1000 €

0

0

**Talousarvion toteutumisvertailu
(ulkoinen ja sisäinen)**

Hallinto

	TA 2019 alkuperäinen	TA 2019 muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	POIKKEAMA €	TP 2018
TOIMINTATUOTOT	2 475 957		2 475 957	2 475 957,00	0	2 132 053
TOIMINTAKULUT	-198 047		-198 047	-191 422,45	-6 625	-182 197
TOIMINTAKATE	2 277 910	0	2 277 910	2 284 534,55	-6 625	1 949 586

Koulutus ja kulttuuri

	TA 2019 alkuperäinen	TA 2019 muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	POIKKEAMA €	TP 2018
TOIMINTATUOTOT	147 500		147 500	160 718,00	-13 218	182 227
TOIMINTAKULUT	-1 101 572		-1 101 572	-1 090 374,61	11 197	-990 060
TOIMINTAKATE	-954 072	0	-954 072	-929 656,61	24 415	-807 833

Nuorisotyö, liikunta ja tapahtumat

	TA 2019 alkuperäinen	TA 2019 muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	POIKKEAMA €	TP 2018
TOIMINTATUOTOT	94 400		94 400	97 261,36	-2 861	95 737
TOIMINTAKULUT	-653 716		-653 716	-549 581,38	-104 135	-557 399
TOIMINTAKATE	-559 316	0	-559 316	-452 320,02	-106 996	-461 662

Kirjasto

	TA 2019 alkuperäinen	TA 2019 muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	POIKKEAMA €	TP 2018
TOIMINTATUOTOT	22 300		22 300	22 000,69	299	44 698
TOIMINTAKULUT	-632 890		-632 890	-619 019,86	-13 870	-621 952
TOIMINTAKATE	-610 590	0	-610 590	-597 019,86	-13 571	-577 254

Hyvinvointi

	TA 2019 alkuperäinen	TA 2019 muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	POIKKEAMA €	TP 2018
TOIMINTATUOTOT						
TOIMINTAKULUT	-146 769		-146 769	-96 818,17	-49 951	
TOIMINTAKATE	-146 769		-146 769	-96 818,17	-49 951	

II-INSTITUUTTI-LIIKELAITOS YHT.

	TA 2019 alkuperäinen	TA 2019 muutokset	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	POIKKEAMA €	TP 2018
TOIMINTATUOTOT	2 740 157		2 740 157	2 755 937,05	-95 562	2 454 680
TOIMINTAKULUT	-2 732 994		-2 732 994	-2 547 216,47	-7 545	-2 351 608
TOIMINTAKATE	7 163	0	7 163	208 720,58	-201 558	103 072

li-instituutin talousarvion toteutuma oli ylijäämäinen.

Koulutus- ja kulttuuri -tulosalueella toimintatuotot ylittivät yhteensä noin 13.000 €. Kansalaisopiston kurssimaksuja tuli noin 18.000 arvioitua € enemmän, mutta tuottoja vähensi se, että kulttuuripalvelujen tukia ja avustuksia saatiin arvioitua vähemmän. Tulosalueella toimintakulut alittuivat noin 11.000 €. Tämä johtui siitä, että henkilöstökuluja säästy Taidekeskus Kulttuurikauppiassa, koska taidekeskus oli ilman toiminnanjohtajaa tai tuottajaa osan aikaa vuodesta.

Nuorisotyö, liikunta ja tapahtumat -tulosalueella toimintakulut alittuivat noin 104.000 €. Suurin alitus oli nuorisotyössä, yhteensä noin 60.000 €. Alitusta oli eniten henkilöstömenoissa, noin 30.000 €. Tämä johtui siitä, että määräaikaisia työntekijöitä ei saanut palkata. Nuorisotyössä mopopajaa ja liikkuva a nuorisotyötä ei toteutettu. Myös osa vapaa-aikasihteerin palkkaukseen varatuista rahoista säästy. Lisäksi nuorisotyössä koulun kanssa yhteiselle työntekijälle oli varattu koko palkkaraha ja instituutti maksoi siitä puolet. Uuteen nuorisotilaan tilattiin välineitä, jota ei ehditty saada ja maksaa vuoden lopussa ja ne siirtyivät maksettavaksi vuonna 2020. Myös liikuntapalveluissa säästy rahaa samasta syystä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostossa. Lisäksi joitakin liikuntapalvelujen menoja meni hankerahoituksesta.

Hyvinvointityössä säästy noin 50.000 €, joista n. 40.000 avustuksista. Tämä johtui siitä, että vuonna 2019 ei haettu eikä jaettu hyvinvointiavustuksia. Tästä syystä hyvinvointiavustusten haku- ja jakamisperusteita on selkiytetty vuoden 2020 alusta.

Kirjaston toimintakuluissa säästy noin 14.000 €, joka oli pääosin henkilöstömenojen säästöä. Säästöt syntyivät siitä, että kirjastossa oli vuonna 2019 useita sijaisia, joiden palkka oli pienempi kuin päätoimisten työntekijöiden.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Instituutilla ei ollut investointeja tilinpäätösvuonna.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja –menetelmät ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaansuoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Valtuusto on hyväksynyt kokouksessaan 27.2.2017 §7 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet 1.1.2016 alkaen.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Liikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintamenoon vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

- tiedot on esitetty vain kunnan tilinpäätökseen yhdistettävistä liikelaitoksen liitetiedoista

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot li-instituutti -liikelaitoksen johtokunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot kustannuspaikoittain (sisältää myös tuotot kunnalta)

	2019	2018
Hallinto	2.475.957	2.132.053
Koulutus ja kulttuuri	160.718	182.227
Nuorisotyö, liikunta ja tapahtumat	97.261	95.737
Kirjasto	22.001	44.698
Instituutti yht.	2.755.937	2.454.715

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat kunnan kanssa yhteneväiset.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Maa- ja vesialueet, määrältään olennaiset liittymismaksut:

	2019	2018
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	2.500	2.500
Muut maa- ja vesialueet (sisältyvät kunnan taseeseen)		
Maa- ja vesialueen yhteensä	2.500	2.500

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely

	2019	2018
Peruspääoma 1.1		64.445,18
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12		64.445,18
Arvonkorotusrahasto		
Liikelaitoksella ei ole arvonkorotusrahastoa		
Muut omat rahastot		

Liikelaitoksella ei ole muita omia rahastoja		
Muut rahastot		
Liikelaitos ei ole mukana muissa rahastoissa		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä		783.247,05
Tilikauden yli-/alijäämä	201.938,10	96.134,92
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	201.938,10	943.827,15

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset		115.431,88
Korkojaksotukset		
Muut menojäämät		10.673,07
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä		
Siirtovelat yhteensä	0,00	126.104,95

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut liikelaitosta koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen (esim. pitkäaik. vuokrasopimukset, ympäristövastuu; jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan vastuun olemassaolo)

Vuokravastuut: vuokravastuut ovat kunnan sopimusten sisällä

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

Määrät annetaan Kunta-alan henkilöstöraporttisuosituksen mukaisesti:

Henkilöstön lukumäärä	2019	2018
toistaiseksi palkatut	20,5	17,5
määräaikaiset	4	5
osa-aikaiset	130	130
Liiketoiminta		
Yhteensä	154,5	152,5

Liitetietojen erittely (KPL 3:13.1 §)

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Noudattaa kunnan kanssa samaa poistojen perusteita

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Päiväkirja	tietokonetulosteena
Pääkirja	tietokonetulosteena
Tilinpäätös	paperisena
Tase-erittelyt	paperitulosteina

lin kunnan ja liikelaitosten tilinpäätökset säilytetään pysyvästi muut asiakirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi
002	Muistio
100	Palvelukassatositteet
101	Ostoreskontran suoritukset
105	Palvelukassa/kirjasto
151	Myyntireskontran suoritukset
152	Myyntireskontran muut suoritukset
201	Rahatilikirjaukset
370	Palkat
380	Populus-matkalaskut
400	Rondon ostolaskut
401	Ostolaskut
402	Ostolaskut/Rondo8
501	Hellevi-laskutus (kansalaisopiston laskutus)
502	Liikunta- ja tapahtumalaskutus
503	Kansainvälisyys ja kulttuuri
504	Kirjastotoimen laskutus
505	Kansalaisopiston kertalaskutus
506	Liikuntapaikkalaskutus/Julius
701	Sumupoistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa.
Muu tositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnanviraston arkistossa.

Vuoden 2019 tilinpäätös allekirjoitettu 18.3.2020.

8. lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen tilinpäätös

LIKELAITOKSEN JOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2019 oli liikelaitoksen yhdeksäs toimintavuosi. Lin ateria - ja tilapalveluliikelaitos on aloittanut kunnan liikelaitoksena 1.1.2011. Tällöin ateria- ja tilapalveluliikelaitos jaettiin neljään palvelualueeseen, joita ovat hallinto, ateriapalvelut, kiinteistöpalvelut ja puhdistuspalvelut. Lin ateria- ja tilapalvelut tuottaa palvelut pääasiassa omana tuotantona.

Vuonna 2019 muutokset jatkuivat liikelaitoksen toimialueilla. Käytännön toimintaan vaikutti palvelualueilla tapahtuneet tilamuutokset ja voimakas korjaus- ja uudisrakentaminen. Vuoden 2019 elokuussa aloitti uudelleen Alarannan päiväkotikunnallisena toimintayksikkönä, lokakuussa otettiin käyttöön Ojakylän koulun uudisrakennus ja joulukuussa uusi liikuntahalli.

Syksyllä 2019 jouduttiin akuutin työvoimapulan ja varhaiskasvatuksen laajentuneen toiminnan vuoksi ostamaan yksityiseltä puhtauspalveluja Nätteporin ja kunnanviraston kiinteistöihin. Tällä toimenpiteellä puhtauspalvelussa voitiin turvata opetus- ja varhaiskasvatukselle tuotettavat palvelut.

Kiinteistöistä Valtarin koulun, Haminan koulun, Nätteporin, Merta-keittiön ja osa Terveysaseman aurinkovoimaloista oli käytössä toisen käyttövuoden. Voimalat tuottivat kiinteistöille sähköä 166,3 MWh. Sähkön omavaraisuudella saatiin tuotettua osa kiinteistöjen tarvitsemasta ilmanvaihdosta. Nätteporin kiinteistön aurinkovoimalan vioittunut invertteri ja huollon toimimattomuus yhteistyökumppanin taholta vaikutti niin, että osa kesän tuotosta jäi saamatta. Lisäksi syksyn kattoremontin vuoksi Nätteporin toinen voimalayksikkö on ollut pois käytöstä syksystä 2019 saakka.

Liikelaitoksen asiakkuudet muodostuvat sisäisistä koulujen ja päiväkotien asiakkaista ja ulkoisista Oulunkaaren asiakkaista. Toiminnan tuloksellisuutta parannetaan suunnitelmallisella kehittämis- ja laatutyöllä. Laadun varmistamisen keinoina ovat ateriatuotannossa omavalvontaprosessi, puhtauspalveluissa tilojen mitoitukseen perustuva siivouksen oikea-aikaisuus ja oikeat menetelmät. Kiinteistöpalveluissa käytetään apuna kiinteistönpidon hallintajärjestelmä, johon asiakkaat laittavat palvelupyynnöt kiinteistöihin tarvittavista toimenpiteistä.

Oma tuotanto ja ostopalvelu toimivat samoilla ehdoilla: asiakkaan palvelulaatu tulee pysyä hyvällä tasolla, työntekijöiden ammatillisten pätevyyssehtojen tulee täytyä ja hankinnat tehdään tarpeet ja laatu-kriteerit huomioiden.

Ateriapalvelut tuottivat erityyppisiä aterioita noin 778 874 kappaletta, josta kouluille ja päiväkodeille 579 556 kappaletta, Oulunkaarelle 190 472 kappaletta ja henkilöstöaterioita 8 846 kappaletta. Ylijäämäruokaa myytiin 6 200 eurolla.

Ateriapalvelut osallistuivat Oulun Maa- ja kotitalousnaisten vetämään Ruokeva-hankkeeseen, jossa on tavoitteena lähירוan ja luomutuotteiden lisääminen ruokavalikoimiin. Iissä järjestettiin elokuussa Maistuva-li tapahtuma, johon kutsuttiin paikallisia elintarvikeyrittäjiä kertomaan tuotteistaan. Ruokeva-hanke tukee myös lin strategiaa kestävästä valinnoista ja ruokahävikin vähentämisestä. Hanke jatkuu vielä vuonna 2020.

Kiinteistöpalvelujen vastuulla oli 61 kiinteistön eli 56 400 m² ja 63 100 m² piha-alueen hoitaminen. Erilaisia päivystyshälytyksiä tuli 150 kappaletta. Vuonna 2019 teimme kiinteistönhoidon lisäksi remontteja omana työnä kunnan eri kohteisiin alkaen kosteusvaurioiden korjaamisesta, pieniin pintaremontteihin, kylttien ja kalusteiden asennuksiin. Lisäksi laskutustöinä Oulunkaarelle tehtiin 60 asunonmuutostöinä, mm. porraskäytävien ja turvakaiteiden asennuksia.

Puhdistuspalvelut siivosivat päivittäin noin 34 072 neliön alueet. Vuoden aikana mitoitettiin uusina kohteina Ojakylän koulun uudisrakennus ja liikuntahalli.

Oulunkaaren kanssa laadittiin tilaajan ja tuottajan välillä vuosisopimukset, joita on noudatettu. Maaliskuun alussa laskettiin Suvantolan alueen kohteille uudet hinnat, hinnoittelun tarkastaminen perustui alueen kaikkien rakennusten korjausten valmistumiseen, jolloin saatiin käyttöön tiedot kustannusvaikutuksesta. Asiakkaiden kanssa käytiin neuvotteluja palveluista ja toiminnan laadusta. Tällä pyrittiin saamaan asiakkaille riittävä tieto palvelun sisällöstä ja kustannusvaikutuksista.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja kustannusten osalta pysyttiin talousarviossa. Toiminnan tuloksellisuudesta kuuluu suuri kiitos koko henkilöstölle, joka venyi ja pystyi kaikista muutoksista huolimatta toimimaan kunnan edun mukaisesti. Kiitän johtokuntaa ja johtokunnan puheenjohtajaa, jotka ohjasivat toimintaamme kunnan strategisten linjausten mukaisesti.

HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunta (9 jäsentä) on kokoontunut yhdeksän (9) kertaa. Johtokunnan kokoonpano:

jäsen:

Kivelä Tauno	puheenjohtaja
Autio Aini	jäsen
Hyvönen Petri	jäsen
Häkkinen Taina	jäsen
Jeronen Merja	2. varapj
Jokela Pentti	jäsen
Jyrkäs Mervi	jäsen
Orajärvi Taisto	1. varapj.
Sandgren Harri	jäsen

varajäsen:

Teppo Tapani
Jakku-Hiivala Johanna
Kakko Jaska
Södö Kati
Pietikäinen Seija
Häyrynen Ahti
Tapio Helka
Paakki Valtteri
Kaarre Martti

Johtokunnan varajäsenistä toimintavuoden aikana erosi Koivisto Mika 24.4.2019, jonka tilalle tuli Martti Kaarre.

Kunnanhallituksen edustajana oli kunnanhallituksen puheenjohtaja Johannes Tuomela ja kunnanhallituksen nimeämänä jäsenenä Risto Säkkinen 24.6.2019 alkaen.

Lin kunnanvaltuusto on hyväksynyt lin kunnan hallintosäännön, jossa määrätään mm. johtokunnan kokoonpano, tehtävät ja ratkaisuvallat. Hallintosäännössä on säännöksiä viranhaltijoiden tehtävistä ja ratkaisuvallasta. Hallintosäännön mukaisesti johtokunnan jäsenmäärä on yhdeksän jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen taloudenkehitys on piristymässä, vienti vetää, kuluttajien ostovoima kasvaa. Oman alueen taloudellinen kehitys seuraa mukana. Oulunseudulla ongelmana on ollut suuri nuorisotyöttömyys ja rakennetyöttömyys.

Kiinteistöpalvelujen toimialoilla henkilöstön matalapalkkaisuus vaikuttaa osaavan ja sitoutuneen henkilöstön saamiseen. Kohtaanto-ongelma koettelee toimialan eri sektoreita, riittävää osaamista ei välttämättä löydy. Työntekijöitä on vaikea saada tehtäviin, jotka vaativat sitoutumista viikonlopputyöhön ja työtehtäviin jossa liikutaan eri kohteiden välillä. Samoin on ollut vaikeaa saada sijaisia ja määräaikaista työntekijöitä.

Ateriapalveluissa koko Oulun seutukunnassa on pulaa osaavista suurtaloukskokeista, jotka hallitsevat eri ruoanvalmistusmenetelmät ja osaavat valmistaa maittavia aterioita suurina määrinä. Työn raskaus, työaika-epäsäännöllisyys ja viikonlopputyö vähentävät työn houkuttelevuutta. Osaavan henkilöstön puute näkyi myös liikelaitoksen toimialueella.

OLENNAISET MUUTOKSET LIIKELAITOKSEN TALOUDESSA JA TOIMINNASSA

Olenlaisina muutoksina liikelaitoksen toiminnassa on olleet kiinteistöjen rakentamisesta, purkamisesta ja korjaamisesta tulleet muutokset. Kiinteistönhoidossa ja puhtaanapidossa tilamuutoksilla ja vuokrahintojen tarkastamisella on ollut vaikutusta tulo- ja menopohjaan. Menot ovat pysyneet kutakuinkin budjetoidussa, kaikilla toimialoilla henkilöstökulut alittivat budjetoidut, syynä on ollut mm. lomittajien ja sijaisten saannin vaikeus ja täyttämättömät vakanssit.

Kiinteistönhoidossa tulot alittivat budjetoidun 0,03 % syynä on ollut Alarannan päiväkodin käyttöönotto uudelleen kunnan toimintaan ja kahden vuokratilavitalon tyhjentäminen asukkaista. Kiinteistönpidossa vuokra-asuntojen tyhjiin pitäminen ja Alarannan päiväkodin käyttöönotto kunnallisena yksikkönä vähensivät liikelaitoksen ulkoisia vuokratuloja yhteensä 48 980 €.

Ateriapalveluissa varhaiskasvatuksen ateriamäärien kasvu kompensoi Oulunkaaren vähentynyttä myyntiä. Kuljetuskustannusten nousu vuonna 2019 johtui varhaiskasvatuksen väliaikaisten tilojen lisäämisestä paikkoihin, joissa ei ole keittiötiloja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaikki ruoka- tuotteet aamupala, lounas ja astiahuolto joudutaan kuljettamaan kohteisiin erikseen jopa kolme kertaa päivässä.

Puhtaanapidossa neliömäärät pysyivät vuoden 2018 tasolla. Elokuussa jouduttiin lisäämään ulkoiselta ostettavia palveluja, koska henkilöstön saatavuudessa tuli voimakas romahdus. Määräaikaisiin paikkoihin on vaikeaa saada osaavaa henkilöstöä. Alarannan päiväkodin uudelleen avaaminen, Ojakylän koulun lisärakennuksen käyttöönotto ja loppuvuonna uusi liikuntahalli tasasivat ulkoiselle toimijalle siirtynyttä poistumaa. Neliömäärien laskulla ei ollut suurta vaikutusta puhdistuspalvelujen tulokseen.

Keskeinen olennainen muutos on ollut henkilöstömuutokset eri toimialueilla. Vuoden 2019 aikana liikelaitoksessa aloitti yhteensä kuusi uutta henkilöä vakinaisissa tai määräaikaissa työsuhteissa. Henkilöstön rekrytointiin liittyvät toiminnat ovat vieneet resurssia johdolta, esimiehiltä ja perehdytettäessä myös henkilöstöltä.

Kunnan omistamista vuokra-asuntojen täyttöaste tilikautena oli Kuivaniemellä 97,78 % ja lin keskustan alueella 86,81 %. Tyhjänä olleiden vuokra-asuntojen menetetty vuokratuotto vuonna 2019 oli yhteensä 35 379 €. lin keskustan täyttöastetta alentaa yhden rivitalon tyhjentäminen asukkaista asuntojen huonon kunnon vuoksi. Vuokra-asunnoista tehtiin pieniä kunnostustöitä mm. pesuhuoneiden lattiaremontteja ja eteistilaremontteja.

LIKELAITOKSEN HENKILÖSTÖ

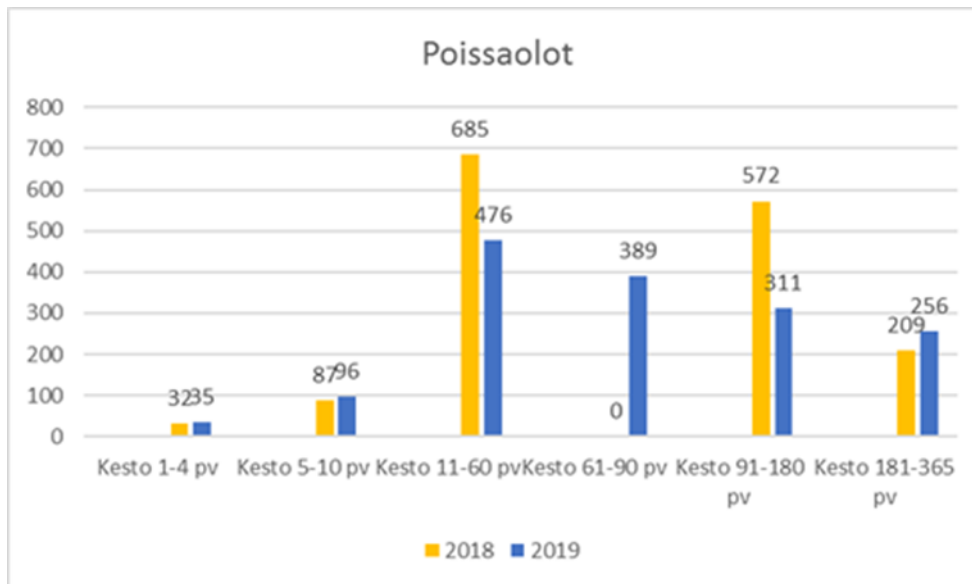
Henkilöstösuunnitelma

Koko henkilöstö	Lähtötilanne	Lisäys/vähennys			Perustelut
	henkilömäärä	Lisäys	Vähennys	TP 2019	
Vuosi	TA 2019				
Hallinto					
Liikelaitoksen johtaja	1			1	
Toimistosihteeri	0,5			0,5	
Ateriapalvelut					
Ateriapalveluesimies	1			1	
Kokki	8			9	
Ruokapalvelutyöntekijä	10			10	
Kiinteistöpalvelut					
Kiinteistöpalveluesimies	1			1	
Kiinteistönhoitaja	9			9	
Puhtauspalvelut					
Puhdistuspalveluesimies	1			1	
Puhdistuspalvelutyöntekijä	25			25	
Palvelutyöntekijä	8			8	
Yhteensä	64,5			65,5	

Henkilöstön eläköityessä pääsääntöisesti ei palkata uutta henkilöä, vaan tarkastellaan toimintatapoja ja uudistetaan toimintamalleja.

Taloushallinnon, palkkalaskennan ja atk-huollon palvelut ostetaan seudulliselta kuntapalvelutoimistolta.

Liikelaitoksen henkilöstösuunnitelma toteutui suunnitelman mukaan.

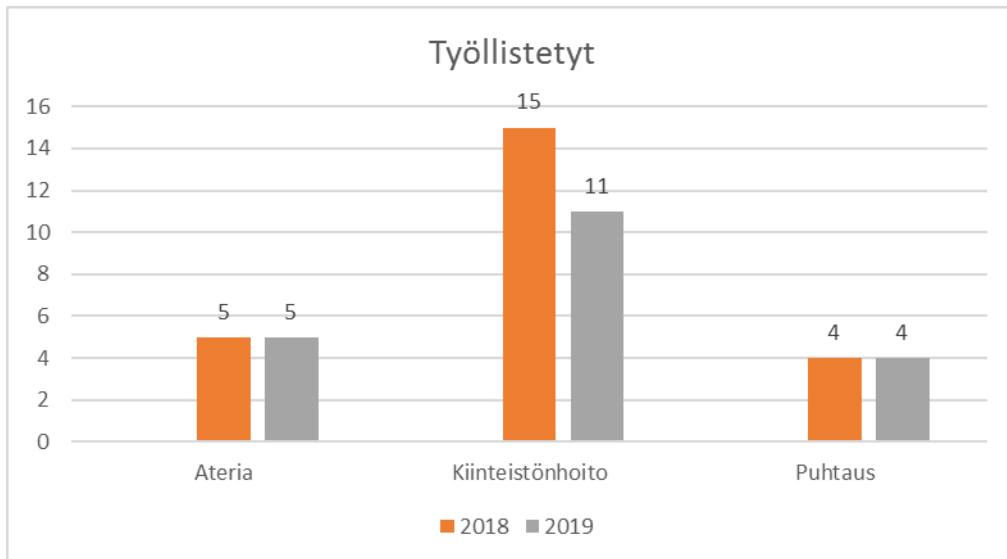

lin ateria- ja tilapalveluissa suurin haaste on henkilöstön ikääntyminen. Henkilöstön sairauspoissaolot laskivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna ollen 1563 päivää. Laskua edelliseen vuoteen oli 22 päivää. Huolestuttavaa on, että sairauspoissaoloissa on tapahtunut siirtymää pidempiin poissaoloihin, jolloin odotettavissa on osalla henkilöstöä työkyvyn lasku tai työkyvyttömyys. Valtakunnallisesti keskiarvo julkisella alalla on työterveyslaitoksen vuoden 2014 Kunta10-tutkimuksen mukaan 16,9 päivää/työntekijä. Henkilöstön poissaolojen seuranta on edelleen tiivisty, esimiehet ovat pitäneet Varhaisen tuen mallin mukaisia keskusteluja henkilöstönsä kanssa ja poissaolojen ennaltaehkäisyyn aloitettiin vuoropuhelu ja toimintamallin suunnittelu työterveyden kanssa.

Henkilöstölle suunniteltu muutostukihanke SYKE aloitettiin Valmennustrio Oy:n vetämänä syyskuussa 2018. Vuonna 2019 hankkeessa toteutettiin työpajoja ja valmennusta esimiehille. Hankkeessa toteutettiin esimiehille kolme työpajaa, henkilöstölle kuusi työpajaa, kaksi ohjausryhmän ja kaksi muutostyöryhmän työpajaa.

Hankkeen tavoitteena on kehittämisen lisäksi tukea Ateria- ja tilapalvelujen muutosvalmiutta ja muutoksien onnistumismahdollisuutta sekä parantaa henkilöstölähtöistä johtamista. Hankkeen aikana luodaan organisaatioille systemaattisen kehittämisen- ja muutostoiminnan malli sekä siihen liittyvät työkalut. Hankkeeseen osallistuu koko Ateria- ja tilapalvelujen henkilöstö, esimiehet, johto ja johtokunnan jäseniä.

Osaava henkilöstö on toiminnan ydin. Liikelaitoksessa oli vuonna 2019 ammatillisessa täydennyskoulutuksessa oppisopimuksella kahdeksan henkilöä, joista moniosajakoulutuksessa kuusi, yksi suorittaa dieetikokin erityisammattitutkintoa ja yksi kiinteistönhoidon ammattitutkintoa. Kolme henkilöä suoritti tutkinnon vuoden 2019 aikana. Henkilöstön täydennyskoulutukseen käytettiin yhteensä 140 työpäivää, eli 2,18 päivää/henkilö. Esimiesten koulutukseen ja valmennukseen käytettiin 3,5 koulutuspäivää/esimies.

lin ateria- ja tilapalveluissa työllistettiin 20 velvoitetyöllistettyä henkilöä ja 2 muuta henkilöä. Vuoden 2019 työllistettyjen määrä oli 4 henkilöä pienempi kuin vuonna 2018. Kiinteistöhoito- ja puhtauspalveluissa olleet kesänuoret eivät ole luvuissa mukana.

YMPÄRISTÖTEKIJÄT

lin kunta kuuluu Hinku- ja Fisukuntien verkostoon, joten huomioimme kestävä kehityksen ja energiatehokkuuden hankinnoissa ja päivittäisessä toiminnassa. lin ateria ja tilapalveluissa lajitellaan jätteet niissä kohteissa, joissa se on mahdollista.

Kiinteistöjen energiankulutusta seurataan kuukausittain. Kiinteistöpalvelut tuottavat tietoa koulujen 50/50 hankkeeseen, jossa seurataan sähkön, veden ja lämmön kulutusta. lin ateria- ja tilapalveluliiketoiminnan hallinnoimissa viidessä kiinteistöissä tuotettiin osa sähköstä aurinkovoimalla.

Ateriapalveluissa seurataan biojätteeseen menevän ruoan määrää. Määrän vähentämiseksi ollaan kehitetty tilaus-toimitus ketjua, täsmennetty annoskokoja ja muutettu ruokalistaa, jotta hävikkiä ei synnyisi.

Puhtauspalveluissa vähävetinen siivous ja kemikaalien vähentäminen ovat keskeisiä keinoja ympäristökuorman pienentämiseksi.

MUUT TOIMINNAN KANNALTA OLENNAISET SEIKAT

Korruption ehkäisyssä noudatetaan kuntalakea, kunnan hallintosääntöä ja hankintasääntöjä. Päätöksenteossa noudatetaan kuntalain mukaista jääviysperiaatetta.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ, MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Tulevaisuutta on vaikea ennustaa, mutta siihen voi valmistautua kehittämällä omaa toimintaa ja seuraamalla ympäristössä tapahtuvia muutoksia. Energiaomavaraisuus, uusiutuvan energian käyttö ja kiertotalous ovat keskeisiä tekijöitä tulevaisuuden kunnassa. Tukipalveluissa yhteistyö, moniosaajuus ja resurssien kohdentaminen tarpeen mukaan tulee olemaan keskiössä.

Liikelaitoksen toimintaan tulee lyhyellä tähtäyksellä vaikuttamaan kaikilla sen toimialoilla henkilöstön ikääntyminen ja osaavan henkilöstön saatavuus. Merkittävimpänä riskinä on *taloudelliset riskit*, jos kiinteistöjä jää siirtymäajan jälkeen tyhjilleen, tai mahdollisesti uusi tuleva SOTE-ratkaisu ei osta liikelaitokselta toimintaansa tukemaan tarvittavia tukipalveluja.

Pitkällä tähtäyksellä tulee kiinteistönhuollossa painopistettä pystyä suuntaamaan entistä enemmän tilojen käytönaikaiseen hallintaan ja ennakoivaan kunnossapitoon. Ratkaiseva tekijä on rakentamisen aikainen laadunhallinta ja materiaalien valinnat, joka vaikuttavat koko kiinteistön elinkaareen. Yhteistyötä tulee tehdä eri toimijoiden kanssa jo ennen kiinteistön rakentamista tai saneeraamista, jotta käytönaikaiset kustannukset saadaan selvitettyä ennen hankintapäätöksiä. Riskinä *on suunnittelun aikaiset puutteet tilojen toimivuudessa, materiaalien valinnassa ja laadunhallinnassa.*

Kiinteistönhuollon yksi osatekijä on puhtauspalvelut. Kiinteistönhuollon ja puhtauspalvelujen yhteistyö rakennuksen elinkaaren aikana on keskeinen tekijä onnistuneessa kiinteistönpidossa. Puhtauspalvelujen henkilöstö on avainasemassa havainnoimaan tiloissa eteen tulevia korjaus- ja kunnostustarpeita. Puhtauspalveluissa osaamisen laajentaminen tiedostamaan ja informoimaan kiinteistönhuololle kunnostustarpeista tai mahdollisista vesijärjestelmien vuodoista, auttaa ennaltaehkäisemään suuria saneeraustarpeita ja säästää kustannuksia. Riskinä on *henkilöstön osaaminen ja tiedonvälittäminen.*

Puhtauspalvelujen näkökulmasta haasteita muodostaa kiinteistöjen sisäilma. Puhtauspalvelujen toteuttaminen niin, että henkilöstö ei altistu tarpeettomasti mahdollisille ongelmille vaatii suunnittelua ja yhteistyötä kaikilta osapuolilta, suunnittelulta, käyttäjiltä ja rakentajilta. Sisäilmaan vaikuttaa olennaisesti käyttäjien toimintatavat, valitut kalusteet, tilojen siivottavuus, tekstiilit ja siivousta helpottavat materiaalivalinnat. Riskinä on; *Henkilöstön saaminen kohteisiin.*

Ateriapalveluissa asiakasmäärien väheneminen koulu- ja päivähoidossa vaikuttaa jo tulevilla vuosikymmenellä henkilöstön määrään. Raaka-aineiden käyttö, oma tuotekehitys ja reseptiikan kohdentaminen eri ruokailijaryhmille sopivaksi on tulevaisuuden avaintekijä asiakastyytyväisyyden näkökulmasta. Asiakkaan valinnanmahdollisuus, ruoan laatu ja reseptiikan monipuolisuus tulee olemaan kilpailuvaltti tulevaisuuden ateriapalveluiden tuottamisessa. Riskinä on *henkilöstön osaaminen, tiedonhallinta ja tietojärjestelmien käyttö.*

Asiakasmäärien väheneminen tulee vaikuttamaan merkittävästi ateria- ja puhdistuspalvelun henkilöstön tehtävänkuviiin. Moniosaajuutta tulee kehittää ja henkilöstön osaamista päivittää vastaamaan tulevia työtehtäviä, joissa rajapinnat ateriapalvelun ja puhtauspalvelun välillä tulevat häviämään. Riskinä on *henkilöstön osaaminen, motivaatio ja työnhallinta.*

SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Liikelaitoksen johtokunnan tehtävänä on valvoa ja ohjata liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen taloudesta, hallinnosta ja toiminnasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävänä on lisäksi päättää liikelaitoksen toiminnan kehittämistä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti sekä seurata tavoitteiden toteutumista ja raportoida niiden saavuttamisesta. Ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtajan tehtävänä on johtaa liikelaitoksen toimintaa sekä vastata johtokunnassa käsiteltävänä olevien asioiden valmistelusta.

Toiminnalle ja taloudelle vuoden 2019 talousarviossa asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin. Vuoden aikaan on talouden seuranta käsitelty johtokunnan kokouksissa ja kunnanhallitukselle on annettu tilannearvio.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Merkittävimmät liikelaitoksen toimintaa vaarantavat riskit on tunnistettu vuoden 2019 talousarvion teon yhteydessä. Riskeistä kirjattiin riskienhallintasuunnitelmaan 4-5 merkittävintä, jotka vaarantavat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen. Vahinkoriskien varalta on lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos vakuuttanut henkilöstönsä ja omaisuutensa vakuutusyhtiö Pohjola Vakuutus Oy:ssä.

Vuoden 2019 riskit olivat taloudelliset riskit, strategiset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Taloudellisista riskeistä ennakoimattomat muutokset asiakkaan toiminnassa ja ostopalveluiden hinnankorotukset olivat keskeisimmät osa-alueet, joita seurattiin ja niihin pyrittiin vaikuttamaan omaa toimintaa kehittämällä.

Riskejä pyrittiin ennaltaehkäisemään suorittamalla mm. kiinteistöihin liittyviä tutkimuksia, kehittämällä kiinteistöpalvelujen ilmoitusjärjestelmää ja valvontaa. Henkilöstöriskeihin varauduttiin työhyvinvointihankkeen, henkilöstön kehityskeskusteluihin ja varhaisentuen mallien avulla. Taloutta seurattiin, yhtenä työkaluna taloudenpitoon oli osto-ohjeet, niitä noudatettiin pääsääntöisesti. Tuotantovälineitä huollettiin ja hankittiin uutta kalustoa. Henkilöstöriskiä ei pystytty kaikilta osin vähentämään, sillä koko Oulunseutua vaivaava pula osaavista kokeista ja moniosaajista oli todellisuutta myös liikelaitoksessa. Riskiä vähennettiin ostamalla palveluja ulkopuolelta.

Hankintavastuu on johtajalla ja esimiehillä. Tehtäväkuvakset määrittelevät hankintavastuut. Hankinnat on ohjeistettu kaikille esimiehille. Hankinnat on kilpailutettu seudullisesti Oulun kaupungin hankintatoimen puolesta. Kalustohankinnat kilpailutettiin Cludia-hankinta ohjelmiston avulla. Hankinnat suoritettiin pääsääntöisesti osto-ohjeiden mukaan.

Laskujen hyväksyminen ja tavaroiden vastaanotto on määritelty tehtäväkuvissa. Laskujen hyväksyjät vuodelle 2019 on hyväksytty johtokunnassa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

lin ateria ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunnan palvelusuunnitelma: Yleiset perustelut ja kehitysnäkymät

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos on perustettu tuottamaan kunnan peruspalveluiden tarvitsemat toimintaa tukevat palvelut. Liikelaitoksen toimialaan kuuluu ateria- puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti käyttäjien tarpeita kuunnellen.

Liikelaitoksen toimintaan vaikuttavat kunnan strategiset linjaukset palvelujen tuottajana ja eri hallintokuntien tarpeet, joka tarkoittaa liikelaitoksessa tarvittaessa myös oman toiminnan sopeuttamista.

Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat liikelaitoksen tulevaisuuteen. Omistajapoliittiset linjaukset ja tulossa oleva hallinnonuudistus muuttaa liikelaitoksen asemaa, siihen on valmistauduttava.

Johtokunta ohjaa liikelaitoksen toimintaa määrittelemällä toimialueiden tehtävät, talouden- ja toiminnan tavoitteet ja vastuut.

Hallinto: Hallinnon muodostaa johtokunta- ja johtaja. Hallinto ohjaa kiinteistö-, ateria-, ja puhdistuspalvelualueiden toimintaa strategisten tavoitteiden mukaisesti. Johtaja valvoo liikelaitoksen eri toimialojen talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ja raportoi niistä johtokunnalle.

Kiinteistöpalvelut: Kiinteistötoimi huolehtii kiinteistöomaisuuden arvon säilymisestä ja käyttökelpoisuudesta. Vastaa kiinteistöjen kuten opetus-, hoito- ja kokoontumISRakennuksien hallinnoinnista, vuokrauksesta ja kiinteistönpidosta. Kunnostus- ja huoltotoimenpiteet tehdään suunnitelmallisesti. Kiinteistöjen energiatehokkuuteen panostetaan ja opastetaan käyttäjiä ekologisista toimintatavoista.

Ateriapalvelut: Ateriapalvelujen tehtävänä on tuottaa kaikille asiakasryhmilleen turvallisia, monipuolisia ja laadukkaita ateriapalveluita. Ruokalistat suunnitellaan täyttämään eri-ikäisten ruokailijoiden ravinnontarpeet, tuottamaan mielihyvää ja elämyksiä. Suunnittelussa huomioidaan ruoan myönteinen vaikutus asiakkaiden terveyteen ja hyvinvointiin. Ruoka-aineiden valinnassa huomioidaan paikallisuus ja kestävä kehitys.

Puhdistuspalvelut: Puhdistuspalvelujen ensisijainen tarkoitus on huolehtia siivouksellisin keinoin kiinteistöjen kunnossapidosta ja vastata asiakkaiden työympäristön viihtyvyydestä. Siivouksessa kiinnitetään huomioita energian, veden ja pesuaineiden käyttöön. Siivouksessa käytetään ympäristöystävällisiä tuotteita ja vettä säästäviä toimintatapoja.

Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

li 2025

Läpileikkaavat teemat

Kunnan kehityksessä on mukana kolme läpileikkaavaa teemaa. Ne ohjaavat arjen työtä kuten arvot kiinnittäen lin ympäröivään maailmaan omalla erikoistumisellaan.

Kestävä kehitys

Li sitoutuu kestävään kehitykseen. Kunta toimii resurssiviisaasti paremman, puhtaamman ja eettisen yhteiskunnan nimissä. Paikalliset ratkaisut ja lähipalvelut tukevat aluetaloutta niin ruoan- kuin energiantuotannossakin. Hankinnoissa hyödynnetään paikallista osaamista. Rakentamista ohjaavat kestävät säännöt ja infra tukee kestävää arkea. Liikkuminen on vähäpäästöistä. Vedet puhtaita. Turha kulutus karsitaan ja materiaalien osalta tehostetaan kiertoja. Muovittomuus on arkea. Kaikki osallistuvat ilmastotalkoisiin. Ilmastomuutokseen valmistaudutaan. Li toimii viisaasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tilapalveluliikelaite	Elintarvikkeiden hankinnoissa lisätään paikallisten raaka-aineiden ja tuotteiden käyttöä.	käyttö %	lähialueelta n. 25 %
	Kiinteistöpalveluissa uusien tavaroiden hankinnan sijasta korjataan ja kunnostetaan. Otetaan käyttöön inventointityökalu.	Valmiusaste %	20 % omana työnä. Inventointi työkalu käytössä vuonna 2020
	Pesu- ja puhdistusaineissa suositetaan ympäristömerkin saaneita tuotteita.	käyttö %	n. 25 %

Digitalisaatio

Palvelujen uudelleen järjestäminen digitalisaation avulla on osattu hyödyntää lissä. Kömpelöt ja aikaa vievät palvelurakenteet on muokattu yhteensopiviksi ja kuntalaisia laadukkaasti hyödyttäväksi palveluiksi. Erillisten ohjeiden ja lomakkeiden rinnalla lissä toimivat älykkäästi ohjautuvat ja keskustelivat digitaaliset palvelut. Sähköiset järjestelmät sujuvoittavat palvelua, mikä vähentää rutiinityötä, jolloin henkilöstöllä on aikaa kuntalaisten kohtaamiseen. Kuntalaiset ja yritykset osaavat käyttää sähköisiä palveluita. Kattava digitaalisuus tarjoaa yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia ja lillle kilpailuetua. Valokuitua hyödynnetään tehokkaasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tilapalveluliikelaite	Sähköiset ruokalistat mahdollistavat kuntalaisia valitsemaan terveellisen aterian eri palvelujen tarjoajien ruokailupaikoista.	Valmiusaste %	100 %
	Kiinteistönhoidon sähköinen palautejärjestelmä palvelee käyttäjäasiakkaiden arjessa.		95 %
	Puhdistuspalveluissa kokeillaan siirtymistä digiaikaan asiakaspalautejärjestelmän käyttöönoton testaamisella.		ei toteutunut

Elinkeinoelämä edellä

Li on tunnettu kasvun keskus. lillä on vahva vetovoima, jota rakentavat avoin viestintä ja muutoksessa mukana oleva, luova ja kansainvälinen markkinointi. Elinkeinoelämän kehittäminen on mukana kaikessa päätöksenteossa ja menestyvät yritykset tukevat kunnan kasvua. lihin on tervetullutta niin perinteisten kuin kehittyvienkin alojen yritystoiminta ja tiloja on tarjolla ketterästi myös pienille tulijoille. Uusia kiertotalousratkaisuja, liikkumisen palveluja ja älykästä erikoistumista hyödynnetään kunnan kaikilla osa-alueilla. lilläiset yritykset ovat verkottuneet ja yritysilmapiiri kannustaa kestävään kasvuun. lissä on reipas myyntiote yritys yhteistyössä.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden
-----------	--------------	---------	--------------

			toteutuminen
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Työllistetään iiläisiä yrittäjiä korjaus, kunnostus ja eri palvelualueiden tehtävissä. Aktivoidaan yrittäjiä osallistumaan kunnan tarjouskilpailuihin ja tarjoamaan palveluita.	%/ hankinnat Yritysesittelytilaisuudet	n.8 % 2 tilaisuutta

Mahdollistava ja rohkea li

lissä uskalletaan olla mukana muutoksessa. li tarjoaa elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. lissä on lupa kokeilla ja iiläiset yritykset ovat rohkeasti mukana kasvussa.

Tavoite: uusyritysperustanta ja yritysten liikevaihdon kehitys kasvussa

Mittari: uusyritysperustanta ja yritysten liikevaihto

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Viihtyisä koti

lissä on hyvä elää. Kunta on kuntalaisia varten. Kaikista pidetään huolta – naapureista, ympäristöstä ja yhteisestä hyvästä. Viihtyisät puitteet ja monipuolinen tekemisen tarjonta innostavat aktiiviseen elämään. Kaikkia kannustetaan hyvän elämän polulla. li on onnellisten asukkaiden koti.

Tavoite: kuntalaisten kokemus hyvästä elämästä nouseva positiivinen väestönkasvu

Mittari: kuntalaisbarometrin hyvän elämän arviointi tulo- ja lähtömuuttotilasto

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Meidän li

Yhdessä tekeminen on iiläinen elämäntapa. Yhteisölliset asuinalueet yhdistävät eri-ikäisiä ja eri elämänvaiheissa olevia kuntalaisia. Kyläkulttuuri kyläkouluineen-, yhdistyksineen ja -tupineen tuo esiin maalaismaisen elämän parhaat puolet. Vapaaehtoistoimintaa ja osallisuutta tuetaan, kansalaisopiston kautta tavoitetaan kuntalaiset ja kulttuurista nautitaan integroituna eri toimialoille. Jokaiselle iiläiselle löytyy oma harrastus. Lapsia ja nuoria kannustetaan koko kylän voimin ja kunnan kaikissa palveluissa poikkihallinnollisesti hyvän elämän kasvuun. Kaikille mahdollistetut varhaiskasvatuspalvelut avoin varhaiskasvatus mukaan lukien tukevat sitä, että jokainen lapsi saa hyvän alustan ponnistaa elämässään. Omaa lukio vahvistaa nuoria kasvussa. Lapsille ja nuorille tarjotaan palveluja yli lakimääräisen. Kukaan ei jää yksin. Jokainen iiläinen tietää olevansa tärkeä.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Kannustetaan koulujen ja päiväkotien lapsia/nuoria osallistumaan ruokaraateihin ateriapalvelun kehittämiseksi. Pidetään huolta riittävästä asuntotarjonnasta, lin kylillä olevien vuokra-asuntojen käyttöastetta seurataan Ateriapalvelun laatua mitataan kansallisten kriteerien mukaisesti. Ruokatyöryhmän toiminta asiakaspalautteiden keräämiseen ja toiminnan laadun parantamiseksi.	Perustetut ja toimivat ruokaraadit Vuokratut asunnot/asuntojen kysyntä Oiva-arvioinnin tulos hyvä Loppuraportti	4 toimivaa ryhmää 61/68 kysyntä vastaa tarjontaa Oivallinen Loppuraportti valmistui kevät 2019.

Vahva kunta

Kuntakonsernissa on terve talous ja kunta seisoo vahvalla osaamisen perustalla.

Tavoite: talouden tasapaino ja sitoutunut henkilöstö

Mittari: ylijäämäinen tilinpäätös
parempi työyhteisö -kysely

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Kestävä konsernitalous

Talous, arvot ja strategia kulkevat lissä käsi kädessä. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö sitoutuvat talouden, arvojen ja strategian kolmikantaan ja jokainen voi vaikuttaa talouden hallintaan omalla työpanoksellaan. Omistajapolitiikka- ja ohjaus ovat kestäväällä pohjalla. Velkaantuminen on katkaistu ja investoinnit tukevat kasvua, joka on vahvan talouden kivijalka. Tulopohjaa on laajennettu. Kunta kasvaa kehittämällä.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Talousarvio suunnitellaan kuntastrategian mukaisesti, Talous on tasapainossa.	Tilinpäätöksen tulos positiivinen	Toteutui

Osallistuvat kuntalaiset

Kuntalaiset saavuttavat kunnan palvelut. Kunnan toiminta on avointa ja päätöksenteko perustuu aitoon kuulemiseen. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti vastaamaan nopeasti muuttuvan ympäristön edellytyksiä. Helposti käytettävät ja ennakoivat digipalvelut ovat yksinkertaiset kuntalaisten palveluja siten, että asiointi kunnan kanssa on helppoa, nopeaa ja miellyttävää. Kuntalaiset pääsevät itse suunnittelemaan palveluitansa ja kyläyhdistysten aktiivisuuden tukemiseksi käytössä on osallistava budjetointi osana kunnan talousarviota.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Kehitetään yhdessä mallia kiinteistöjen käytönhallintaan ja opastetaan toimitilojen käyttäjiä tilojen käytössä puhtaan ja turvallisen työympäristön aikaansaamiseksi.	Kartoitetut kiinteistöt kpl	Kiinteistökarttoitus meneillään. Käyttäjiä opastetaan laadunarviointi kierroksilla ateria- ja puhdistuspalveluissa.

Osaavat tekijät

Kuntaa johdetaan tiedolla. Henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista kehitetään jatkuvasti. Jokainen on sitoutunut yhteisiin tavoitteisiin, joita kohti kuljetaan työyhteisöjen välisellä yhteistyöllä. Jokainen voi vaikuttaa omaan työhönsä ja kokea ylpeyttä siitä, että työ tuottaa laadukasta tulosta. Uuden henkilöstön perehdytys on selkeää ja kaikki toiminta perustuu avoimuudelle. Osaava henkilöstö tuottaa kustannustehokasta ja laadukasta työn tulosta, joka palvelee kuntalaisia entistä paremmin.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos	Henkilöstön koulutussuunnitelma on ajan tasalla ja käytössä. Kehityskeskustelut käydään koko henkilöstön kanssa.	Toteutuneet koulutustunnit. Toteutuneet kehityskeskustelut	840 h/v 94 %

Resurssiviisaus li tiekartta

Tavoitteena:

4. Ei ilmastopäästöjä – kunta toimii hiilineutraalisti eikä tuota ilmastomuutosta aiheuttavia kasvihuonepäästöjä.
5. Ei jätettä – kunta toimii kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä synny.
6. Ei ylikulutusta – kunnassa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa.

Energiantuotanto ja kulutus

- Fossiiliton ja hiilineutraali sähkön- ja lämmöntuotanto
- Energian säästäminen kotitalouksissa, julkisella sektorilla ja yrityksissä
- Energiatehokkuus. Tilatehokkuus.

lin tavoitetila 2050

- *uusiutuva energia on halvin vaihtoehto kaikkiin tarpeisiin*
- *suurten energiamäärien teknisesti ja taloudellisesti kannattava varastointi lissä laajasti käytössä*
- *uudet rakennukset tuottavat vähintään käyttämänsä energian*
- *lilaakso on uusiutuvan energian globaali yritystoiminnan keskittymä*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tila-palvelu	Aloitetaan pilottina kompostoinnin kokeilu kolmessa kohteessa yhteistyössä kiinteistön käyttäjien kanssa.	Aloitettut kokeilupaikat/kpl	2 paikkaa

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

- Älykäs, uusiutuvilla polttoaineilla toimiva liikenne
- Turvallisen, terveellisen ja kestäväen liikkumisen mahdollista yhdyskuntarakenne

lin tavoitetila 2050

- *Liikenne on halvinta uusiutuvista luonnonvaroista valmistetuilla polttoaineilla*
- *lissä on käytössä uudet edulliset vähäpäästöisten ajoneuvojen haltijamallit*
- *lissä on säilynyt monimuotoista luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tila-palvelu	Käytetään työaikaiseen liikkumiseen sähköautoja	Ajokilometrit/v	33 500 km/v

Kulutus ja materiaalikierrot

- Neitseellisten raaka-aineiden kulutus kestävä ja kierrätysmateriaalien käyttö maksimoitu. Uudelleenkäyttö ja uusiokäyttö otettu huomioon jo tuotesuunnittelussa.
- Uudet kulutusmallit kotitalouksissa ja julkisessa taloudessa; tuotepalvelut, yhteisomistaminen, vuokraus ja lainaus

lin tavoitetila 2050

- *Resurssiviisauden ja teollisen ekologian esimerkkialue*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tila-palvelu	Aurinkoenergian tuottaminen kiinteistöjen sähkön käyttöön	Kwh/v	166,3 Kwh

Ruoan tuotanto ja kulutus

- Yhden maapallon rajoissa tuotettu ja kulutettu ruoka luo hyvinvointia, terveyttä ja taloudellista kasvua

lin tavoitetila 2050

- *li on keskeinen toimija pohjoissuomalaisen ruokatuotannon renkaassa etenkin kalan osalta*
- *lissä tuotettujen ja kulutettujen elintarvikkeiden hiili- ja vesijalanjälki huipputasoa*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tilapalvelu	Seurataan biojätteeseen menevän ruoan määrää.	kg/v	29 928 kg/v huomio, kirjauksissa puutteita
	Käytetään ruoanvalmistuksessa paikallisia raaka-aineita.	€/v	
	Ylijäämäruoan myynti kasvaa	% Ylijäävästä	

Veden käyttö ja luonnonvedet

- Puhtaat luontovedet, kestävä vedenkulutus, ravinteiden talteenotto ja kierrätys

lin tavoitetila 2050

- *lin jokien biologinen ja kemiallinen tila vastaava kuin 1950*
- *li tunnetaan puhtaiden vesien antimista*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin ateria- ja tilapalvelu	Kunnan omistamien haja-asutusalueella sijaitsevien kiinteistöjen jätevedenkäsittely on ajan tasalla.	Jätevedenpuhdistamoiden toteutuneet vuosihuollot	2 uusittu 2 kunnostettu

TULOKSEN KÄSITTELY

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen tilikauden taloutta ja tulosta on esitelty tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa, taseessa ja tilikauden toteutumavertailussa. Luvut on esitelty ottaen huomioon sisäiset tuotot ja kulut koska sen voidaan katsoa paremmin kuvaavan taloutta kuin pelkästään ulkoisten tuottojen ja kulujen tarkastelu.

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen liikeylijäämä on 315 338,19 € ja tilikauden ylijäämä on rahoituserien jälkeen 311 456,65 €. lin ateria ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 311 456,65 € siirretään lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen vapaaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos tuloslaskelman toteutuminen

T U L O S L A S K E L M A

	Ta 2019	muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1.1 - 31.12.2019	Poikkeama
	€	€	€	€	€
Liikevaihto	8 229 186		8 229 186	8 273 828	-44 642
Liiketoiminnan tuotot					
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden lisäys (+) tai vähennys (-)					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot					
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 301 100	0	-2 301 100	-2 372 499	71 399
Palvelujen ostot	-1 139 750	0	-1 139 750	-1 289 413	149 663
Materiaalit ja palvelut	-3 440 850	0	-3 440 850	-3 661 911	221 061
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 032 930		-2 032 930	-1 868 645	-164 285
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-486 906		-486 906	-446 013	-40 893
Muut henkilösivukulut	-79 499		-79 499	-62 787	-16 712
Henkilösivukulut	-566 405	0	-566 405	-508 800	-57 605
Henkilöstökulut	-2 599 335	0	-2 599 335	-2 377 445	-221 890
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset pois- tot	-29 878		-29 878	-26 493	-3 385
Liiketoiminnan muut kulut	-1 910 103		-1 910 103	-1 892 639	-17 464
Liikelylijäämä (-alijäämä)	249 020	0	249 020	315 338	-66 318
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	2 600		2 600	3 719	-1 119
Muulle maksetut korkokulut					0
Korvaus peruspääomasta	-7 489		-7 489	-7 489	0
Muut rahoituskulut			0	-112	112
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 889	0	-4 889	-3 882	-1 007
Ylijäämä (alijäämä) ennen va- rauksia	244 131	0	244 131	311 457	-67 326
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tuloverot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	244 131	0	244 131	311 457	-67 326

Iin ateria- ja tilapalveluliikelaitos rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2019	2018
Liikeliijäämä	315 338,19	695 124,32
Poistot	26 493,28	27 256,60
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 881,54	-3 628,28
Toiminnan rahavirta yhteensä	337 949,93	718 752,64
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-39 093,37	-22 675,13
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Investointien rahavirta yhteensä	-39 093,37	-22 675,13
Toiminnan ja investointien rahavirta	298 856,56	696 077,51

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen vähennys	0,00	0,00
Lyhytaik.lainojen lis./ väh.	0,00	0,00
Lainakannan muutokset yht.	0,00	0,00

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen muutos	-220,39	51,10
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-365 682,57	-547 891,76
Korottomien velkojen muutos	67 051,40	-148 236,85
Muut maksuvalmiuden muutokset	298 851,56	-696 077,51
Rahoituksen rahavirta	298 851,56	-696 077,51

Rahavarojen muutos	5,00	0,00
---------------------------	-------------	-------------

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12	105,00	100,00
Rahavarat 01.01	100,00	100,00
Rahavarojen muutos	5,00	0,00

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Lainanhoitokate		
Asukasmäärä	9844	9864
Quick ratio	4,17	4,05
Current ratio	4,17	4,05

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos tuloslaskelma ja tunnusluvut

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	8 273 827,56	8 172 746,67
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden lisäys (+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Tuet ja avustukset kunnalta		
Liiketoiminnan kulut		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 372 498,81	-2 282 323,06
Palvelujen ostot	-1 289 412,67	-948 421,83
Materiaalit ja palvelut	-3 661 911,48	-3 230 744,89
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 868 645,13	-1 824 783,98
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-446 012,96	-462 008,85
Muut henkilösivukulut	-62 787,30	-71 211,03
Henkilösivukulut	-508 800,26	-533 219,88
Henkilöstökulut	-2 377 445,39	-2 358 003,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-26 493,28	-27 256,60
Liiketoiminnan muut kulut	-1 892 639,22	-1 861 617,00
Liikeylijäämä	315 338,19	695 124,32
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	3 719,05	4 138,20
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-7 489,00	-7 489,00
Muut rahoituskulut	-111,59	-277,48
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 881,54	-3 628,28
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	311 456,65	691 496,04
Liikelaitoksen tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,78	32,01
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	12,78	32,01
Voitto, %	3,76	8,46

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos tase

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	26 733,80	29 704,28
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto	86 935,46	71 364,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	113 669,26	101 069,17
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	113 669,26	101 069,17
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Vaihto-omaisuus yhteensä	0,00	0,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	107 044,03	99 785,28
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	3 027 024,22	2 668 822,40
Lyhytaik. saamiset yhteensä	3 134 290,25	2 768 607,68
Saamiset yhteensä	3 134 290,25	2 768 607,68
Rahat ja pankkisaamiset	105,00	100,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 134 395,25	2 768 707,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 248 064,51	2 869 776,85

	31.12.2019	31.12.2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	187 234,96	187 234,96
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	1 996 733,58	1 305 237,54
Tilikauden yli-/alijäämä	311 456,65	691 496,04
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 495 425,19	2 183 968,54
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat	1 339,51	1 559,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	1 339,51	1 559,90
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Muut pitkäaikaiset velat		
Pitkäaik. velka yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitos		
Saadut ennakot	7 062,34	6 888,88
Ostovelat	394 095,48	368 001,14
Muut lyhytaikaiset velat	27 649,67	26 579,39
Siirtovelat	322 492,32	282 779,00
Lyhytaik. velka yhteensä	751 299,81	684 248,41
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	751 299,81	684 248,41
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 248 064,51	2 869 776,85
Omavaraisuusaste, %	77,0	76,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	9,0	8,3
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	2 308	1 997
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunnan ja valtuuston sidoksissa oleva toteumavertailu

	Ta 2019	Ta- muu- tokset	Ta yhteensä 2019	Tot 2019	Poik- keama	TP 2018
Hallinto						
Toimintatuotot						-208,32
Toimintakulut	-185 165		-185 165	-159 956	- 25 208	-135 971
Toimintakate	-185 165		-185 165	-159 956	- 25 208	-136 179
Kiinteistöpalvelut						
Toimintatuotot	4 508 748		4 508 748	4 505 708	3 039	4 435 006
Toimintakulut	-4 427 399		-4 427 399	-4 267 468	-159 930	-4 068 479
Toimintakate	81 349		81 349	238 239	-156 890	366 526
Ateriapalvelut						
Toimintatuotot	2 350 097		2 350 097	2 428 906	-78 809	2 368 755
Toimintakulut	- 2 205 478		- 2 205 478	-2 308 470	102 992	-2 122 674
Toimintakate	144 619		144 619	120 436	24 183	246 081
Puhdistuspalvelut						
Toimintatuotot	1 370 341		1 370 341	1 339 212	31 128	1 369 193
Toimintakulut	-1 132 246		-1 132 246	-1 196 099	63 853	-1 123 240
Toimintakate	238 095		238 095	143 112	94 982	245 952
*Yhteensä						
*Toimintatuotot	8 229 186		8 229 186	8 273 827	-44 641	8 172 746
*Toimintakulut	- 7 950 288		- 7 950 288	-7 931 996	-18 291	-7 450 365
*Toimintakate	278 898		278 898	341 831	-62 933	722 380

*sitova taso kunnanvaltuustoon nähden

lin ateria- ja tilapalveluiden TA-2019 on laadittu kunnanhallituksen hyväksymien ohjeiden ja strategia 2020 pohjalta. Toimintatuotot, - kulut ja toimintakate ovat valtuustoon nähden sitovia tavoitteita. Johtokuntaan nähden sitovia tavoitteita olivat eri palvelualueiden tuotot- ja kulut, sekä toimintakate. Talousarvion toteumavertailu on tehty edellisten tietojen perusteella.

Hallinto

Hallinnon menot ovat laskeneet edelliseen tilinpäätökseen verrattuna. Menoissa vähennystä oli palvelujen ostossa.

Ateriapalvelut

Ateriapalvelujen toimintatuotot kasvoivat talousarvioon verrattuna 3,35 %, kasvu johtui varhaiskasvatuksen asiakasmäärien kasvusta. Toimintakulut kasvoivat 4,67 %. Toimintakuluissa nousu johtui varhaiskasvatuksen asiakasmäärien kasvusta ja varhaiskasvatuksen väliaikaisista tilaratkaisuista, jotka eivät mahdollista esim. aamupalojen valmistamista yksiköissä, suurin kasvu oli elintarvike- ja ateriakuljetuksissa. Uudet ateriakuljetusreitit varhaiskasvatuksen toimintaan vaikuttivat kuljetuskustannusten nousuun. Elintarvikekilpailutukset olivat talousarvion tekovaiheessa kilpailutuksessa, jolloin siinä vaiheessa ei vielä ollut tiedossa uusien sopimusten hinnat. Käyttökuluihin kirjattiin suoraan Merta-keittiön lämmitykseen, vesi- ja jätehuoltoon liittyvät kulut. Merta-keittiön investointien poistot kirjattiin kuluvaan vuonna täysimääräisinä keittiön menoksi.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalveluiden toimintatuotot alittivat talousarvion 0,07 %, syynä oli mm. kahden vuokra-asunnon tyhjentäminen asukkaista ja ulosvuokrattujen kiinteistön ottaminen omaan käyttöön. Toimintamenoista vähenevät 3,61 % samasta syystä. Lisäksi leuto talvi vaikutti mm. lämmityskulujen pieneneeseen. Oulunkaarelle tilaustyönä tehtävät asunnonmuutostöitä ei pystytä ennakoimaan, vaan tilanne vaihtelee vuosittain.

Puhdistuspalvelut

Puhdistuspalveluiden toimintatuotot alittuivat talousarvioon verrattuna 2,27 %. Alitus johtui osittain liikuntahallin koekäytöstä ja käyttönotosta, menoja tuli, mutta niistä ei voinut laskuttaa ketään. Toimintamenoissa talousarvio ylittyi 5,64 %, syynä ylitykseen oli loppuvuonna uuteen liikuntahalliin tehdyt kone/kalustohankinnat, joita ei oltu varattu talousarvioon. Osasyynä oli myös puhtauspalvelujen ostot kunnanviraston ja Nätteporin kiinteistöihin. Puhtauspalveluissa samoin kuin ateriapalveluissa hinnat nousivat siivouksessa käytettäviin aineisiin ja tarvikkeisiin.

Valtuustoon nähden sitovat erät: Peruspääoman korko

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksella oli investointimenoja 39 093,37 €. Liikelaitoksella ei ole lainoja rahoituslaitoksilta eikä omaa pankkitiliä.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investointikohde	TA 2019	TOT 2019 €	Poikkeama €	Kustannusarviosta käytetty
Keskuskeittiön kalusto				
INVESTOINTIMENOT	-40 000	39 093	-907	39 093
INVESTOINTITULOT	0			
INVESTOINTINETTO	-40 000	39 093	-907	39 093

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja -menetelmät ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Valtuusto on hyväksynyt suunnitelman mukaisten poistojen perusteet 27.2.2017.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Liikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno- tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno- tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintameno- vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

- tiedot on esitetty vain kunnan tilinpäätökseen yhdistettävistä liikelaitoksen liitetiedoista

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunnan määrittelemänä tehtäväkoko- naisuuksina

Toimintatuotot kustannuspaikoittain (sisältävät myös tuotot kunnalta)

	2019	2018
Hallinto		-208,32
Kiinteistöpalvelut	4.505.708,69	4.435.006,24
Ateriapalvelut	2.428.906,45	2.368.755,45
Puhdistuspalvelut	1.339.212,42	1.369.193,30

13 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat kunnan kanssa yhteneväiset.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosiku-
luksi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

21 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Tiedot pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tase-eräkohtaisista eristä esite-
tään taulukossa liitetietojen lopussa.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

28 Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista
näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely

2019

2018

Peruspääoma 1.1	187 234,96	187 234,96
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12	187 234,96	187 234,96
Arvonkorotusrahasto		
Liikelaitoksella ei ole arvonkorotusrahastoa		
Muut omat rahastot		
Liikelaitoksella ei ole muita omia rahastoja		
Muut rahastot		
Liikelaitos ei ole mukana muissa rahastoissa		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 996 733,58	1 305 237,54
Tilikauden yli-/alijäämä	311 456,65	691 496,04
Oma pääoma yhteensä	2 495 425,19	2 183 968,54

37 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	322 492,32	277 794,35
Korkojaksotukset		
Muut menojäämät		4 984,65
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä		
Siirtovelat yhteensä	322 492,32	282 779,00

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

47 Muut liikelaitosta koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen (esim. pitkäaik. vuokrasopimukset, ympäristövastuu; jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan vastuun olemassaolo)

Sopimusvastuut

Vuokravastuut; vastuut sisältyvät kunnan vastuisiin

Johdannaissopimukset: ei ole

Arvonlisäveron palautusvastuut: ei ole

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuut: ei ole

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 5 Ympäristötekijät ja kulut/tuotot sisältyvät tuloslaskelmaan.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

48 Henkilöstön lukumäärä

Määrät annetaan Kunta-alan henkilöstöraporttisuosituksen mukaisesti:

toistaiseksi palkatut

määräaikaiset

työllistetyt

oppisopimussuhteiset

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019	2018
Hallinto	1	1
Kiinteistöpalvelut	10	10
Ateriapalvelut	29	28

Puhdistuspalvelut	25	25
Yhteensä	65	64

49 Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilöstökulut (ellei eritelty tuloslaskelmassa). Kulut on eritelty tuloslaskelmassa.

Liitetietojen erittely (KPL 3:13.1 §)
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Liikelaitoksessa käytetään samaa poistosuunnitelmaa kuin kunnassa.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista:

Päiväkirja	tietokonetulosteena
Pääkirja	tietokonetulosteena
Tilinpäätös	paperisena
Tase-erittelyt	paperitulosteina

lin kunnan tilinpäätös säilytetään pysyvästi muut asiakirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista:

Tositelaji	Nimi
002	Muistiotositteet
003	Rondo/muistiot
004	Rondo/Sisäiset laskut
100	Palvelukassatositteet
101	Ostoreskontran suoritukset
105	Palvelukassa keskuskeittiö
151	Myyntireskontran suoritukset
152	Myyntireskontran muut suoritukset
201	Tiliotteet
370	Palkat
380	Populus -matkalaskut
402	Ostolaskut / Rondo8
401	Ostolaskut / Muut
601	Vuokralaskutus
602	Sisäinen vuokralaskutus
603	Puhdistuspalvelulaskutus
604	Sisäinen puhdistuspalvelulaskutus
605	Aterialaskutus
606	Sisäinen aterialaskutus
607	Ateria- ja tilapalvelu/Kertalaskutus (kpt)
608	Ateria- ja tilapalvelu/Kertalaskutus (kunta)
609	Autopaikkalaskutus
655	Sisäiset vesilaskut
701	Sumupoistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa

Muu tositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnanviraston arkistossa.

Tilinpäätös on allekirjoitettu 4.3.2020

9. lin vesiliikelaitoksen tilinpäätös

Vesiliikelaitoksen johtajan katsaus

lin vesiliikelaitos on yksi kolmesta, vuonna 2019 toimineesta kunnan liikelaitoksesta, joille kullekin on hyväksytty talousarviossa 2019 omat tavoitteet. Tavoitteilla pyritään toteuttamaan ja ne on johdettu voimassa olevasta kuntastrategista. Talousarviovuoden (2019) olennaisia tavoitteita ovat olleet mm seuraavat:

Talousvesi

Tavoite: tuotetun talousveden määrä on enintään 1,2 x laskutetun talousveden määrästä.

Jätevesi

Tavoite: puhdistettavaksi toimitetun jäteveden määrä laskee pysyvästi alle 1,3 x laskutetun jäteveden määrästä.

Talousvesi / toteutuma:

	<i>Tuotetun talousveden määrä m³:</i>	<i>Laskutetun talousveden määrä m³</i>
2016:	472.642 (1,33)	356.267
2017:	635.610 (1,39)	458.900
- li	458.581 (1,27)	361.036
- Kn	177.029 (1,81)	97.864
2018	617.621 (1,21)	511.560
- li	463.284 (1,21)	380.071
- Kn	154.337 (1,17)	131.498
2019	602.309 (1,29)	465.339
- li	447.684 (1,21)	368.035
- Kn	154.625 (1,59)	97.304

Jätevesi / toteutuma

	<i>Pumpattavan jäteveden määrä m³:</i>	<i>Laskutetun jäteveden määrä m³:</i>
2014:	265.653 (1,24)	214.501
2015:	339.720 (1,52)	223.352
2016:	312.883 (1,44)	216.962
2017:	328.785 (1,28)	256.307
- li	267.975 (1,18)*	227.379
- Kn	60.810 (2,10)**	28.928
2018:	332.851 (1,24)	268.289
- li	267.909 (1,12)*	237.744
- Kn	64.942 (2,13)**	30.545
2019	359.925 (1,39)	258.020
- li	292.906 (1,27)*	229.585
- Kn	67.019 (2,36)**	28.435

* pumpattu Ouluun

** käsitelty Kuivaniemen jätevedenpuhdistamolla

Laitoksen oma käyttö huuhteluihin noin 6.160 m³ sisältyy tuotettuihin talousvesimääriin.

Talousveden valvontatutkimusohjelman toteuttamiseksi on ollut sopimus Eurofins Ahma Oy:n kanssa. Vuoden 2019 aikana otetuissa näytteissä ei ole ollut huomauttamista vaan näytteet ovat tutkituilta osin täyttäneet talousvedelle asetetut vaatimukset ja suositukset. Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon kuormitustarkkailun on hoitanut Pöyry Finland Oy. Tarkkailun perusteella laitos on toiminut lupaehtojen ja valtioneuvoston asetuksen 888/2006 (asetus yhdyskuntajätevesistä) mukaisesti.

Vesiliikelaitoksen oma talousvedentarkkailu perustuu aistinvaraisiin havaintoihin ja asiakaspalautteeseen. Vuoden 2019 kesällä havaittiin lin keskustan Kauppilan alueella voimakasta veden värjäytymistä rauta- ja mangaanisakan liikkumisen johdosta. Verkostoa jouduttiin huuhtelemaan sekä kiinteistöjen vesijohtoverkkojen kautta että suoraan runkoverkossa olevien huuhtelupaikkojen kautta. Ongel-

mana oli pitkäaikainen ja huuhteluita jouduttiin suorittamaan vielä marraskuussa 2019. Yhtä selkeää syytä sakkautumien irtoamiseen ei voitu todeta. Alueella suoritettu Tikkasenojan jätevesipumppaamon peruskorjaus / uusiminen ja siihen liittyvät vedenjakelun katkaisut olivat yksi syy. Laitoksella on valmius näytteidenottoon ja vesijohtoverkoston desinfiointiin siirrettävällä laitteistolla.

Yhteenvedona voidaan todeta, että talous- ja jätevesiverkostot ja Kuivaniemen jätevedenpuhdistamo ovat toimineet suunnitellulla tavalla ja asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet. Kuivaniemen Vatungin jätevedenpuhdistamolla ei ole tarkkailuvelvoitetta pienen vesimäärän johdosta.

Investoinnit

Merkittävimmät investoinnit vuoden 2019 talousarviossa olivat:

- Aseman alueen viemäroinnin suunnittelu
- Aaltokankaan vedenottamon kaivon rakentaminen ja Kotakankaan pohjavesialueen tutkimukset
- Illinsaaren asemakaava-alueen laajennus (Saarenrinne)
- Korttelin 31 b vesihuollon uusiminen
- Viemäriverkoston saneeraukset li ja Kuivaniemi
- Jätevesipumppaamoiden saneeraus
- Korriakankaan vedenottamon vanhan osan peruskorjaus
- Johtokartta- ja suunnittelutyöt
- Muut investoinnit

Investointien toteutuminen

Aseman alueen viemäroinnin suunnittelu aloitettiin ja suunnittelijaksi valittiin tarjouskilpailun perusteella Pöyry Finland Oy. Yleissuunnitelman (alue Raaskan voimalaitos/Suvantola – säännöstelypatio eli vanhan uoman rannat) perusteella rakentamissuunnitelman perusteeksi valittiin paineviemärointi ja rakentamissuunnittelun alueeksi noin puolet yleissuunnittelun alueesta. Suunnitelmien viimeisteleminen pidettiin hankkeesta yleisötilaisuus 9.1.2020 ja saadun palautteen perusteella tullaan rakentamissuunnitelmat laatimaan myös viettoviemäroinnille. Rakennustöihin voidaan arvioida päästävän aikaisintaan vuoden 2020 lopulla.

Aaltokankaan vedenottamon kaivon rakentaminen tehtiin maaliskuussa 2019 ja pääurakoitsijana toimi Maanrakennus B. Dahlbacka Oy. Kaivo toteutettiin betonirengaskaivona ja sen toiminta on osoittautunut vajaan vuoden kokemuksella hyväksi. Urakan yhteydessä poistettiin aiempien tukkoon saostuneiden siiviläputkikaivojen maanpäälliset rakenteet ja alue siistittiin. TA 80.000 € / Tot. 88.388 €

Kotakankaan vedenottamon suunnittelu ja ympäristölupahakemus on edelleen keskeneräinen. FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy laatinut lupahakemuksen aluehallintovirastolle mutta sen tarkastaminen on vielä kesken.

Illinsaaren asemakaava-alueen laajennus (Saarenrinne) rakennettiin yhteistyössä kunnan teknisen toimen ja Iin Energia Oy:n kanssa. Vesi- ja viemärijohtojen osalta hanke oli haasteellinen koska putkistot jouduttiin osittain rakentamaan vanhalle, jo rakennetulle asemakaava-alueelle ja osittain asemakaava-alueen ulkopuolelle maanomistajien suostumuksen perusteella. Asukkaille ja maanomistajille järjestettiin vesihuollon rakentamisesta kaksi yleisötilaisuutta. Syksyllä suoritettujen maanrakennustöiden viimeistelytyöt joudutaan suorittamaan alkukesästä 2020. 40.000 € / 79.936 €

Korttelin 31 b vesihuollon uusiminen toteutettiin samoin yhteistyössä kunnan teknisen toimen ja Iin Energia Oy:n kanssa. Työn hyvän lopputuloksen varmistamiseksi pumpattiin alueelta pohjavettä alemmas noin kuukauden ajan ja pääosa hankkeesta siirtyikin vuoden 2020 puolelle.

Viemäriverkoston saneeraukset Iin alueella ovat tapahtuneet pääasiassa muiden investointien yhteydessä. **Kuivaniemen** keskustassa aloitettiin viemäriverkon sujutussaneeraus syksyllä 2019 mutta pääosa hankkeesta jouduttiin siirtämään vuoden 2020 puolelle. Viemäreiden pesun yhteydessä havaittiin kaivoissa ja putkistoissa sellaisia esteitä, että ne jouduttiin poistamaan ennen varsinaisen urakan alkua.

Jätevesipumppaamoiden saneeraus kohdistui Vaihtometsäntien ja Tikkasenojan pumppaamoiden saneeraukseen, jotka toteutettiin suunnitellusti. Lisäksi jouduttiin uusimaan kunnanviraston pumppaamo (siirrettiin pois kerrostalon tontilta) ja Kuivaniemellä teollisuusalueen jv-pumppaamo (raken-teen alaosan sortuminen). 100.000 € / 179.861 €

Korkiakankaan vedenottamon vanhan osan peruskorjaus tehtiin syksyllä 2019 urakkakilpailun voittaneen Observo Oy:n toimesta. 50.000 € / 77.090 €.

Muita investointeja olivat mm:

- Uuden huoltoauton hankinta tulipalossa tuhoutuneen tilalle; vakuutuskorvaus 24.380 € käytettiin osin, 15.905 €, tuhoutuneen auton pääoman poistamiseen ja 8.475 € uuden auton hankinnan rahoittamiseen. Uuden auton nettokustannukseksi jäi 36.243 €.
- Vesijohdon siirto Myllykankaalla valtatie 4 parantamisen johdosta; nettokustannus 1.995 €
- Asematien vesijohdon ja viemäriin saneeraus noin 150 m tukkeutuneen valurautavesijohdon johdosta
- Pieniä runkovesijohtojen laajennuksia.

Investointeihin oli talousarviossa 2019 varattu 525.000 € ja toteutumaksi tuli 571.271 €; ylitys 46.271 € / 8,8 %. Ylitys johtui pääosin liian alhaisiksi arvioituista investointikustannuksista ja vuoden aikana esiin tulleista investointitarpeista (huoltoauto, kunnanviraston ja teollisuusalueen jv-pumppaamo, Asematien vesi-/viemärijohtosaneeraus), joihin muualta säästyneet varat eivät riittäneet. Ylityksestä huolimatta rahoituslaskelma osoittaa toiminnan ja investointien rahavirran olleen positiivinen +134.647 euroa eli laitos on pystynyt omasta toiminnasta saaduilla tuloilla kattamaan investointien kustannukset.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vesiliikelaitoksen johtokunta on kokoontunut vuoden 2019 aikana 11 kertaa.

Johtokunnan kokoonpano:

johtokunta		varajäsen
Hannes Hekkala	puheenjohtaja	Matti Turtinen
Maire Turtinen	1. varapuheenjohtaja	Marja-Leena Liimatta
Tiina Vuononvirta	2. varapuheenjohtaja	Mika Koivisto – 29.4.2019
		Jorma Kokko 29.4.2019 -
Aili-Maria Alaraasakka	jäsen	Minna Paakkola
Kimmo Juopperi	jäsen	Aini Autio
Juuso Pyörälä	jäsen	Jaakko Höyhty
Veera Kuha	jäsen	Oili Kaleva
Juho Tauriainen	jäsen	Mika Jeronen
Mikael Pietilä	jäsen	Tapani Teppo

Johtokunnan esittelijänä ja lin vesiliikelaitoksen johtajana on toiminut Pekka Paaso. Kunnanhallituksen edustaja johtokunnassa on ollut Mika Hast.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kunnan talouden tasapainottamistavoitteet ja yleinen taloudellinen kehitys eivät ole olennaisesti vaikuttaneet vesiliikelaitoksen talouden kehittymiseen. Laitoksen talous on kehittynyt suunnitelmien (talousarvio ja –suunnitelma) mukaisesti.

Ollennaiset muutokset liikelaitoksen taloudessa ja toiminnassa

Uusia liittymissopimuksia tehtiin vuoden 2019 aikana 42 kpl (2018 38 kpl), joista:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
vesi- ja viemäri liittymiä	14	13	16	13
vesiliittymiä	17	19	22	15
viemäri liittymiä	11	6	19	42
yhteensä	42	38	57	70

Kiinteistökauppojen ym. syiden johdosta hyväksyttiin liittymissopimusten siirtoja asiakkaalta uudelle asiakkaalle noin 103 kpl.

Johtosäännön perusteella vesiliikelaitoksen johtokunta on syksyllä 2013 hyväksynyt vesihuollon uudet taksat ja ne on otettu käyttöön 1.1.2014 alkaen.

Vesiliikelaitoksen asiakkaana oli 31.12.2019 noin 9650 henkilöä. Asiakasmäärässä ei ole tapahtunut olennaista muutosta.

Vesiliikelaitoksen henkilöstö

Vesihuoltolaitoksen palveluksessa on vuoden 2019 aikana ollut 7 henkilöä; johtaja, vesihuoltomestari ja 5 asentajaa. Lisäksi vesiliikelaitoksen henkilöstöön palkattiin toimistosihteeri, joka aloitti työnsä 26.8.2019.

Taloushallinnon, palkkalaskennan ja atk-huollon palvelut ostetaan seudulliselta kuntapalvelutoimistolta sen eri toimipisteistä.

Vesiliikelaitoksella ei ole omaa rakentamiskalustoa vaan palvelut ostetaan yrityksiltä. Samoin erikoislaitehuolto, sähkölaitehuolto, kaukokäyttöjärjestelmän / -valvonnan huolto jne ostetaan alan erikoisliikkeiltä.

Iin vesiliikelaitoksen henkilöstösuunnitelma

Vuosi	henkilömäärä	Lisäys/vähennys		
	2018 tp	Lisäys	Vähennys	2019 tp
Vesiliikelaitoksen johtaja	1	-	-	1
Toimistosihteeri	0,8	0,2	-	1
Vesihuoltomestari	1	-	-	1
Asentajat	5	-	-	5
Yhteensä	7,8	-	-	8

Ympäristökijät

Jätevesien ohjauksutuksiin ei ole ollut tarvetta lähtöpumppaamon ja li – Haukipudas - Oulu siirtovie-märi aloitettua toimintansa. Samoin Kuivaniemellä ja Vatungissa on vältytty ohjauksutuksilta koska niiden kapasiteetti on huomattavan suuri kuormitukseen nähden.

Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon jätetystä lupahakemuksesta Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon toiminnan jatkamiseksi saatiin päätös 23.12.2019. Lupapäätöksessä tarkemmin esitetyin ehdoin toimintaa voidaan jatkaa 31.12.2022 saakka. Mikäli toimintaa aiotaan jatkaa tämän jälkeen on siitä jätettävä lupahakemus 31.12.2020 mennessä.

Arvio todennäköisesti tulevasta kehityksestä, merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Iin kunnan alueella toimii Iin vesiliikelaitoksen lisäksi seuraavat vesihuoltolaitokset: Käyränkankaan vesiosuuskunta, Jakkukylän vesiosuuskunta ja Oijärven Vesi Oy. Näistä vain Iin vesiliikelaitoksella on

talousveden ottamista ja tuotantoa ja se myydään muille toimijoille. Vesihuoltoa jatketaan edelleen yhteistoiminnassa eri toimijoiden kanssa ja tarvittaessa voidaan neuvotella myös tiiviimmistä yhteistyöstä tai laitosten yhdistymisestä.

Lin vesiliikelaitoksella on tällä hetkellä 11 pohjavedenottamo. Pitkäaikainen otto nostaa raakaveden raudan ja mangaanin määrää siten, että niiden taso voi nousta korkealle. Tämän hetkiset käsittelyjärjestelmät pystyvät takaamaan vaatimukset ja suositukset täyttävän talousveden laadun mutta raakaveden laatu vaikuttaa laitteistojen huollon tarpeeseen.

Toiminnan luonne vaatii henkilökunnan erityisosaamista, joka tällä hetkellä on hyvällä tasolla. Mahdollisissa uuden henkilökunnan rekrytointitilanteissa ei tulevaisuudessa tulla ehkä saamaan 'valmiita' vesihuoltoalan ammattilaisia vaan joudutaan itse kouluttamaan / kurssittamaan uusia työntekijöitä.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vesiliikelaitoksen johtajan päätökset on saatettu sähköisesti tiedoksi johtokunnan puheenjohtajalle sekä kokouksissa koko johtokunnalle.

Vesiliikelaitoksen johtokunnan päätöksistä ei ole vuoden 2019 aikana valitettu hallinto-oikeuteen eikä markkinaoikeuteen.

Käräjäoikeudessa ei ole käsiteltävän lin vesiliikelaitosta koskevia riita- eikä muita asioita.

Vesiliikelaitoksen johtokunta on käsitellyt laitoksen olennaisia riskejä talousarvion laatimisen yhteydessä sekä niiden toteutumista ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksia tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Tilikauden tuloksen käsittely

Vesiliikelaitoksen johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Lin vesiliikelaitoksen tilikauden taloutta ja tulosta on esitelty tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa, taseessa ja tilikauden toteumavertailussa. Luvut on esitetty ottaen huomioon sisäiset tuotot ja kulut koska sen voidaan katsoa paremmin kuvaavan laitoksen taloutta kuin pelkästään ulkoisten tuottojen ja kulujen tarkastelu.

Lin vesiliikelaitoksen liikeylijäämä ennen poistoeron muutosta ja varausten muutoksia on 251.229,84 euroa

Lin vesiliikelaitoksen johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1) Lin vesiliikelaitoksen poistoeroa vähennetään 18.509,97 euroa:	
- Vatungin kalasataman jätevedenpuhdistamon poistoeron vähennys	12.366,44 €
- Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi poistoeron vähennys	6.143,53 €
Poistoeron vähennys yhteensä	18.509,97 €

2) Edellä olevien poistoeron vähennyksien jälkeen lin vesiliikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 269.739,81 euroa ja johtokunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se siirretään vapaaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi.

Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

li 2025

Läpileikkaavat teemat

Kunnan kehityksessä on mukana kolme läpileikkaavaa teemaa. Ne ohjaavat arjen työtä kuten arvot kiinnittäen lin ympäröivään maailmaan omalla erikoistumisellaan.

Kestävä kehitys

Li sitoutuu kestävään kehitykseen. Kunta toimii resurssiviisaasti paremman, puhtaamman ja eettisen yhteiskunnan nimissä. Paikalliset ratkaisut ja lähipalvelut tukevat aluetaloutta niin ruoan- kuin energiantuotannossakin. Hankinnoissa hyödynnetään paikallista osaamista. Rakentamista ohjaavat kestävät säännöt ja infra tukee kestävää arkea. Liikkuminen on vähäpäästöistä. Vedet puhtaita. Turha kulutus karsitaan ja materiaalien osalta tehostetaan kiertoja. Muovittomuus on arkea. Kaikki osallistuvat ilmastotalkoisiin. Ilmastomuutokseen valmistaudutaan. Li toimii viisaasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
lin vesiliikelaitos	Verkostojen kunnon ylläpito	Kokonaisvesimäärien suhde laskutettuihin määriin	Vesi 1,29 Jv 1,39
	Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon hoitaminen lupaehtojen mukaisesti	Velvoitetarkkailujen tulokset. Ohijuoksutusten määrä	Ei huomautuksia Ei ohijuoksutuksia

Digitalisaatio

Palvelujen uudelleen järjestäminen digitalisaation avulla on osattu hyödyntää lissä. Kömpelöt ja aikaa vievät palvelurakenteet on muokattu yhteensopiviksi ja kuntalaisia laadukkaasti hyödyttäviksi palveluiksi. Erillisten ohjeiden ja lomakkeiden rinnalla lissä toimivat älykkäästi ohjautuvat ja keskustelevat digitaaliset palvelut. Sähköiset järjestelmät sujuvoittavat palvelua, mikä vähentää rutiiniväilyä, jolloin henkilöstöllä on aikaa kuntalaisten kohtaamiseen. Kuntalaiset ja yritykset osaavat käyttää sähköisiä palveluita. Kattava digitaalisuus tarjoaa yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia ja lille kilpailuetua. Valokuitua hyödynnetään tehokkaasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteen toteutuminen
lin vesiliikelaitos	Otetaan käyttöön sähköinen laitosten huolto-ohjelma	Laitosten häiriötilanteet kpl / vuosi	Vesi 15, jv 38 Huoltokirja AHJO koekäytössä 12/2019

Elinkeinoelämä edellä

Li on tunnettu kasvun keskus. lillä on vahva vetovoima, jota rakentavat avoin viestintä ja muutoksessa mukana oleva, luova ja kansainvälinen markkinointi. Elinkeinoelämän kehittäminen on mukana kaikessa päätöksenteossa ja menestyvät yritykset tukevat kunnan kasvua. Iihin on tervetullutta niin perinteisten kuin kehittyvienkin alojen yritystoiminta ja tiloja on tarjolla ketterästi myös pienille tulijoille. Uusia kiertotalousratkaisuja, liikkumisen palveluja ja älykkästä erikoistumista hyödynnetään kunnan kaikilla osa-alueilla. Iiläiset yritykset ovat verkottuneet ja yritysilmapiiri kannustaa kestävään kasvuun. lissä on reipas myyntiote yritys yhteistyössä.

Mahdollistava ja rohkea li

lissä uskalletaan olla mukana muutoksessa. Li tarjoaa elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. lissä on lupa kokeilla ja iiläiset yritykset ovat rohkeasti mukana kasvussa.

Tavoite: uusyritysperustanta ja yritysten liikevaihdon kehitys kasvussa

Mittari: uusyritysperustanta ja yritysten liikevaihto

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Nopeat yhteydet

lissä liikenne- ja viestintäyhteydet ovat maan huippua. Valtatie neljä on kunnostettu ja lin rautatieasema on avattu lähiliikenteelle. Oulun kansainväliselle lentokentälle on nopea yhteys. Suorien linjojen joukkoliikenne ja jakamistalouden hyödyntäminen mahdollistavat laajan työssäkäynti- ja opiskelualueen iiläisille. Liikenneväylät ovat selkeitä, nopeita ja turvallisia mahdollistaen yhteydet etelään ja pohjoiseen Pohjois-Ruotsi huomioiden. Kestävä liikkuminen vaihtoehtoisten polttoaineiden tankkaus- ja reippaasti käyttöönotetut uudet liikkumisen palvelumallit ovat lin kilpailuvaltti. Alueita

yhdistävä älyliikenne nostaa elintasoja ja tarjoaa yrityksille uutta liiketoimintapotentiaalia. Valokuitu ja 5G ovat kaikkien kuntalaisten ja yritysten käytettävissä. Liiketoiminta kasvaa netin avulla. Työvoiman saatavuus on hyvä, koska yhteydet pelaavat monensuuntaisesti.

Rohkaiseva maankäyttö

lissä kaavoitetaan reippaasti ja ennakoivasti hyödyntäen kaavoituksen profilointia. Maankäytön suunnittelu ja maanhankinta tukevat kasvavia asumisen ja palvelujen keskuksia. Etelä-lilaakson alueelle on rakentunut monipuolinen kaupan, teollisuuden ja logistiikan keskus, joka hyötyy uuden nelostien liittymästä. Keskustan uudelleen rakentaminen on alkanut ja pysäyttää tarjonnallaan, sekä kiinnostavalla ja nykyaikaisella ilmeellään ohikulkuliikenteen käyttämään iiläisiä palveluita. Laajentuva päivittäistavarakauppa vastaa monipuolisesti kuluttajien tarpeisiin keskustassa. Ympäristö on siistiä ja kaunista.

Viihtyisä koti

lissä on hyvä elää. Kunta on kuntalaisia varten. Kaikista pidetään huolta – naapureista, ympäristöstä ja yhteisestä hyvästä. Viihtyisät puitteet ja monipuolinen tekemisen tarjonta innostavat aktiiviseen elämään. Kaikkia kannustetaan hyvän elämän polulla. Ii on onnellisten asukkaiden koti.

Tavoite: kuntalaisten kokemus hyvästä elämästä nouseva
positiivinen väestönkasvu

Mittari: kuntalaisbarometrin hyvän elämän arviointi
tulo- ja lähtömuuttotilasto

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Terve elämä

lissä on monipuolisesti erilaista asuintarjontaa elämän kaikkiin vaiheisiin. Terveellinen elinympäristö kannustaa omaehtoiseen toimintaan koko kunnan kattavine pyöräilybaanoineen ja monipuolisine liikuntamahdollisuuksineen. Liikuntatilojen käyttöä tuetaan monipuolisin käytäntein ja jokaisella asuinalueella on lähiliikuntatarjotin. Luonto on kaikkien saavutettavissa ja ympäristöarvot näkyvät taajamien siistityssä ilmeessä. Laajat vesistöalueet näkyvät kuntalaisten arjessa ranta-asumisen ja virkistämisen alueina. Raasakka – Vihkosaari – Vanha Hamina – Rantakestilä - Karhu -akselille avataan inspiroiva rantojen elämyskokonaisuus, joka tukee kuntalaisten viihtymistä. Keskustasta pääsee rannalle. Jokisuistot ovat vetovoimaisia vapaa-ajanviettoalueita. Joet on ennallistettu ja kalastus kannattaa. Iin rannat tunnetaan valtakunnallisesti ja kaikki pääsevät niistä nauttimaan.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
Iin vesiliikelaitos	Verkostorakentamisessa ja saneerauksissa otetaan huomioon ympäristöarvot.	Vesi- ja viemäriiliittymien määrä	Vj+jv 14 kpl, vj 17 kpl, jv 11 kpl, yht. 42 kpl

Meidän Ii

Yhdessä tekeminen on iiläinen elämäntapa. Yhteisölliset asuinalueet yhdistävät eri-ikäisiä ja eri elämänvaiheissa olevia kuntalaisia. Kyläkulttuuri kyläkouluineen-, yhdistyksineen ja -tupineen tuo esiin maalaismaisen elämän parhaat puolet. Vapaaehtoistoimintaa ja osallisuutta tuetaan, kansalaisopiston kautta tavoitetaan kuntalaiset ja kulttuurista nautitaan integroituna eri toimialoille. Jokaiselle iiläiselle löytyy oma harrastus. Lapsia ja nuoria kannustetaan koko kylän voimin ja kunnan kaikissa palveluissa poikkihallinnollisesti hyvän elämän kasvuun. Kaikille mahdollistetut varhaiskasvatuspalvelut avoin varhaiskasvatus mukaan lukien tukevat sitä, että jokainen lapsi saa hyvän alustan ponnistaa elämäänsä. Omaa lukio vahvistaa nuoria kasvussa. Lapsille ja nuorille tarjotaan palveluja yli lakimääräisen. Kukaan ei jää yksin.

Jokainen iiläinen tietää olevansa tärkeä.

Vahva kunta

Kuntakonsernissa on terve talous ja kunta seisoo vahvalla osaamisen perustalla.

Tavoite: talouden tasapaino ja sitoutunut henkilöstö

Mittari: ylijäämäinen tilinpäätös
parempi työyhteisö -kysely

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

Kestävä konsernitalous

Talous, arvot ja strategia kulkevat lissä käsi kädessä. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö sitoutuvat talouden, arvojen ja strategian kolmikantaan ja jokainen voi vaikuttaa talouden hallintaan omalla työpanoksellaan. Omistajapolitiikka- ja ohjaus ovat kestäväällä pohjalla. Velkaantuminen on katkaistu ja investoinnit tukevat kasvua, joka on vahvan talouden kivijalka. Tulopohjaa on laajennettu. Kunta kasvaa kehittämällä.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin vesiliikelaitos	Toimitaan vesihuoltolain mukaisesti jolloin vesihuollosta aiheutuvat kustannukset peritään maksuina asialkailta.	Toiminnan ja investointien rahavirta positiivinen	Positiivinen 134.647 €

Osallistuvat kuntalaiset

Kuntalaiset saavuttavat kunnan palvelut. Kunnan toiminta on avointa ja päätöksenteko perustuu aitoon kuulemiseen. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti vastaamaan nopeasti muuttuvan ympäristön edellytyksiä. Helposti käytettävät ja ennakoivat digipalvelut ovat yksinkertaistaneet kuntalaisten palveluja siten, että asiointi kunnan kanssa on helppoa, nopeaa ja miellyttävää. Kuntalaiset pääsevät itse suunnittelemaan palveluitansa ja kyläyhdistysten aktiivisuuden tuke-
miseksi käytössä on osallistava budjetointi osana kunnan talousarviota.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin vesiliikelaitos	Uusissa asemakaavoissa merkitään tarpeelliset johtoalueet kaavamerkin- noin. Asemakaavojen ulkopuolella putkien ja niihin liittyvien laitteiden sijoittamiseen pyritään saamaan maanomistajien lupa sopimuksin.	MRL:n mukaiset sijoituspäätökset (tavoite 0 kpl)	0

Osaavat tekijät

Kuntaa johdetaan tiedolla. Henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista kehitetään jatkuvasti. Jokainen on sitoutunut yhteisiin tavoitteisiin, joita kohti kuljetaan työyhteisöjen välisellä yhteistyöllä. Jokainen voi vaikuttaa omaan työhönsä ja kokea ylpeyttä siitä, että työ tuottaa laadukasta tulosta. Uuden henkilöstön perehdytys on selkeää ja kaikki toiminta perustuu avoimuudelle. Osaava henkilöstö tuottaa kustannustehokasta ja laadukasta työn tulosta, joka palvelee kuntalaisia entistä paremmin.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
lin vesiliikelaitos	Kehityskeskustelut henkilöstön kanssa vuosittain.	Henkilöstö kpl / kehityskeskustelut kpl	1 / 1 4 / 0

Resurssiviisaus li tiekartta

Tavoitteena:

1. Ei ilmastopäästöjä – kunta toimii hiilineutraalisti eikä tuota ilmastomuutosta aiheuttavia kasvihuonepäästöjä.
2. Ei jätettä – kunta toimii kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät eikä jätettä synny.
3. Ei ylikulutusta – kunnassa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa.

Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

- Älykäs, uusiutuvilla polttoaineilla toimiva liikenne
- Turvallisen, terveellisen ja kestäväen liikkumisen mahdollista yhdyskuntarakenne

lin tavoitetila 2050

- *Liikenne on halvinta uusiutuvista luonnonvaroista valmistetuilla polttoaineilla*
- *lissä on käytössä uudet edulliset vähäpäästöisten ajoneuvojen haltijamallit*
- *lissä on säilynyt monimuotoista luontoympäristöä ja lähivirkistysalueita*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
Vesiliikelaitys	Kaukovalvontaa ja -käyttöä apuna käyttäen pyritään liikkuminen minimoimaan	Ajokilometrit	Huoltoautot 25.978 km*

* Ei sisällä sijaisauton kilometrejä 18.3.-31.12.2019

Kulutus ja materiaalikierrot

- Neitseellisten raaka-aineiden kulutus kestävä ja kierrätysmateriaalien käyttö maksimoitu. Uudelleenkäyttö ja uusiokäyttö otettu huomioon jo tuotesuunnittelussa.
- Uudet kulutusmallit kotitalouksissa ja julkisessa taloudessa; tuotepalvelut, yhteisomistaminen, vuokraus ja lainaus

lin tavoitetila 2050

- *Resurssiviisauden ja teollisen ekologian esimerkkialue*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteuttaminen
Vesiliikelaitys	Avustetaan ja opastetaan talousveden säästämiseen.	Laskutettu talousvesimäärä	Kts. teksti

Ruoan tuotanto ja kulutus

- Yhden maapallon rajoissa tuotettu ja kulutettu ruoka luo hyvinvointia, terveyttä ja taloudellista kasvua

lin tavoitetila 2050

- *li on keskeinen toimija pohjoissuomalaisen ruokatuotannon renkaassa etenkin kalan osalta*
- *lissä tuotettujen ja kulutettujen elintarvikkeiden hiili- ja vesijalanjälki huipputasoa*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
Vesiliikelaitys	Toimitetaan ruokatuotantoon (kasvatukseen, jalostukseen, valmistukseen, jne.) talousvedelle asetetut vaatimukset täyttävää vettä	Laatupoikkeamista johtuvat erityistilanteet	Ei tilastoituja erityistilanteita

Veden käyttö ja luonnonvedet

- Puhtaat luonnotvedet, kestävä vedenkulutus, ravinteiden talteenotto ja kierrätys

lin tavoitetila 2050

- *lin jokien biologinen ja kemiallinen tila vastaava kuin 1950*
- *li tunnetaan puhtaiden vesien antimista*

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Tavoitteiden toteutuminen
Vesiliikelaitys	Verkostojen saneeraaminen, muu ylläpito, verkostojen laajentaminen.	Asiakasmäärien kehittyminen	Ei olennaista muutosta

Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Iin vesiliikelaitoksen tuloslaskelman toteutuminen

TULOSLASKELMA

	Ta 2019	Muutokset	Ta yhteensä 2019	1.1 - 31.12.2019 toteutuma	Poikkeama
	€	€	€	€	€
LIKEVAIHTO	1 920 200		1 920 200	1 907 892,47	12 307,53
Liiketoiminnan tuotot					
valmistus omaan käy	6 000		6 000	21 028,80	-15 028,80
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikar	-166 450		-166 450	-188 500,72	22 050,72
Varastojen lisäys (+)	0		0	757,50	-757,50
Palvelujen ostot	-423 770		-423 770	-509 621,88	85 851,88
Materiaalit ja palvelut	-590 220	0	-590 220	-697 365,10	107 145,10
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-332 140	0	-332 140	-315 809,68	-16 330,32
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-70 337	0	-70 337	-66 140,41	-4 196,59
Muut henkilösivuku	-12 834	0	-12 834	-10 203,61	-2 630,39
Henkilösivukulut	-83 171	0	-83 171	-76 344,02	-6 826,98
Henkilöstökulut	-415 311	0	-415 311	-392 153,70	-23 157,30
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaise	-438 230		-438 230	-454 688,48	16 458,48
Liiketoiminnan muut kulut	-27 686		-27 686	-36 771,50	9 085,50
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	454 753	0	454 753	347 942,49	-106 810,51
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0		0		0,00
Muut rahoitustuotot	4 000		4 000	2 222,75	1 777,25
Muille maksetut korkot	-8 100		-8 100	-4 713,98	-3 386,02
Korvaus peruspääoma	-97 000		-97 000	-94 422,00	-2 578,00
Muut rahoituskulut			0	200,58	-200,58
Rahoitustuotot ja -kulut	-101 100		-101 100	-96 712,65	-4 387,35
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAU	353 653		353 653	251 229,84	102 423,16
Poistoeron muutos	14 545		14 545	18 509,97	-3 964,97
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	368 198	0	368 198	269 739,81	-98 458,19

lin vesiliikelaitoksen tuloslaskelma ja tunnusluvut

T U L O S L A S K E L M A

1.1.-31.12.2019

1.1.-31.12.2018

LIKEVAIHTO

Liiketoiminnan tuotot	1 907 892,47	1 912 415,36
Valmistus omaan käyttöön	21 082,80	0,00

LIKETOIMINNAN KULUT

Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-188 500,72	-184 893,80
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	757,50	1 082,80
Palvelujen ostot	-509 621,88	-502 044,88
Materiaalit ja palvelut	-697 365,10	-685 855,88

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	-315 809,68	-233 375,90
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-66 140,41	-77 636,73
Muut henkilösivukulut	-10 203,61	-8 877,84
Henkilösivukulut	-76 344,02	-86 514,57
Henkilöstökulut	-392 153,70	-319 890,47

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	-454 688,48	-447 885,56
-------------------------------	-------------	-------------

Liiketoiminnan muut kulut	-36 771,50	-34 557,34
---------------------------	------------	------------

LIIEKEYLIJÄÄMÄ

347 942,49

424 226,11

Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		0,00
Muut rahoitustuotot	2 222,75	4 776,02
Muille maksetut korkokulut	-4 713,98	-5 510,64
Korvaus peruspääomasta	-94 422,00	-96 745,00
Muut rahoituskulut	200,58	337,64
Rahoitustuotot ja -kulut	-96 712,65	-97 141,98

LIIEKEYLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA

251 229,84

327 084,13

poistoeron lisäys tai vähennys	18 509,97	18 509,97
--------------------------------	-----------	-----------

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ

269 739,81

345 594,10

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,85	2,74
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	6,60	8,43
Voitto, %	14,14	18,07

lin vesiliikelaitoksen rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Toiminnan rahavirta	V 2019	V 2018
Liikeliikemäärä	347 942,49	424 226,11
Poistot	454 688,48	447 885,56
Rahoitustuotot ja -kulut	-96 712,65	-97 141,98
Toiminnan rahavirta yhteensä	705 918,32	774 969,69
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-611 341,86	-602 967,23
Rahoitusosuudet investointeihin	40 070,54	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Investointien rahavirta yhteensä	-571 271,32	-602 967,23
Toiminnan ja investointien rahavirta	134 647,00	172 002,46

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-59 750,00	-59 750,00
Lyhytaik.lainojen muutos	36,00	-36,00
Lainakannan muutokset yht.	-59 714,00	-59 786,00

Oman pääoman muutokset 0,00

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen muutos	-22,76	-124,92
Vaihto-omaisuuden muutos	-757,50	-1 082,80
Saamisten muutos	190 686,19	-152 125,81
Korottomien velkojen muutos	152 338,10	-113 119,63
Muut maksuvalmiuden muutokset	342 244,03	-266 453,16
Rahoituksen rahavirta	282 530,03	-326 239,16

Rahavarojen muutos	417 177,03	-154 236,70
---------------------------	-------------------	--------------------

Rahavarojen muutos

Ravavarat 31.12	1 557 326,73	1 140 149,70
Rahavarat 01.01	1 140 149,70	1 294 386,40
Rahavarojen muutos	417 177,03	-154 236,70

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v	89	369
Pääomamenojen tulorahoitus, %	127,20	131,59
Lainanhoitokate	11,31	12,24
Kassan riittävyys, pv	312	235
Asukasmäärä	9844	9634
Quick ratio	4,38	3,34
Current ratio	4,50	3,44

Tase ja tunnusluvut
lin vesiliikeltaitos

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	69 822,82	26248,02
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	129 492,63	129 492,63
Rakennukset	80 904,29	110 015,09
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 116 829,55	6 298 074,86
Koneet ja kalusto	1 101 029,47	826 932,55
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	60 212,83	50 945,60
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	7 488 468,77	7 415 460,73
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Muut osakkeet ja osuudet	90,00	90,00
Sijoitukset	90,00	90,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 558 381,59	7 441 798,75
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	46 162,92	45 405,42
Vaihto-omaisuus yhteensä	46 162,92	45 405,42
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	155 407,53	338 623,82
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	274,09	7 743,99
Lyhytaik. saamiset yhteensä	155 681,62	346 367,81
Saamiset yhteensä	155 681,62	346 367,81
Rahat ja pankkisaamiset	1 557 326,73	1 140 149,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 759 171,27	1 531 922,93
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 317 552,86	8 973 721,68

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 834 568,71	2 834 568,71
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	2 415 575,47	2 069 981,37
Tilikauden yli-/alijäämä	269 739,81	345 594,10
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 519 883,99	5 250 144,18
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	129 172,94	147 682,91
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	129 172,94	147 682,91
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiintojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	225,99	248,75
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 000,00	64 000,00
Muut pitkäaikaiset velat	3 229 161,05	3 066 488,63
Pitkäaik. velka yhteensä	3 277 161,05	3 130 488,63
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 000,00	16 000,00
Lainat muilta luotonantajilta	43 786,00	43 750,00
Ostovelat	174 341,98	87 187,99
Muut lyhytaikaiset velat	6 307,88	5 822,34
Siirtovelat	150 673,03	292 396,88
Lyhytaik. velka yhteensä	391 108,89	445 157,21
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 668 269,94	3 575 645,84
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 317 552,86	8 973 721,68
Omavaraisuusaste, %	59,2	58,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	192,3	187,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	2 685	2 416
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 337	3 190
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	3 337	3 190
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (euroina):

	TA 2019 al- kuperäinen	TA muutok- set	TA 2019 yht.	TOT 2019 €	Poikkeama €	TP 2018
Toimintatulot	1 920 200		1 920 200	1 907 892,47	12 307,53	1 911 654
Valmistus omaan käyt- töön	6 000		6 000	21 028,80	-15 028,80	0
Toimintakulut	-1 033 217		-1 033 217	-1 126 290,30	93 073,30	-1 040 303
Toimintakate	892 983		892 983	802 630,97	90 352,03	872 111
Laskennalliset kustan- nukset						
Poistot ja arvon alen- tymiset	-438 230		-438 230	-454 688,48	16 458,48	-447 885
Laskennalliset erät						
Tehtävän kokonais- kustannus	454 753		454 753	347 942,49	106 810,51	424 226

Merkittävä toimintakulujen ylitys (93.073,30 € / 9,0 %) johtuu palvelujen ostosta ennakoitua useampiin verkostojen korjaustoimenpiteisiin. Merkittäviä korjauskohteita ovat olleet mm. Alarannantien ja Pik-kuniityntien risteysalue, Kirkkotien ja Haminantien risteysalue ja Kuivaniemellä Luola-aavan vanhan linjan vuotokorjaukset.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

lin vesiliikelaitos	Ed. vuosien käyttö	Budjetti 2019	Toteutus 2019	Poikkeama	Kokonaistoteutus
Huoltoauto					
INVESTOINTIMENOT		0	-44 709,72	44 710	-44 710
INVESTOINTITULOT			8 475,23	-8 475	
INVESTOINNIT NETTO	0	0	-36 234,49	36 234	-36 234
Hallinto/ investoinnit					
INVESTOINTIMENOT		0	-44 709,72	44 710	-44 710
INVESTOINTITULOT			8 475,23	-8 475	
INVESTOINNIT NETTO	0	0	-36 234,49	36 234	-36 234
Kotakankaan vedenottamo					
INVESTOINTIMENOT		-10 000	0,00	-10 000	0
INVESTOINNIT NETTO		-10 000	0,00	-10 000	0
Aaltokankaan rengaskaivon rakentaminen					
INVESTOINTIMENOT		-80 000	-88 388,37	8 388	-88 388
INVESTOINNIT NETTO		-80 000	-88 388,37	8 388	-88 388
Kotakankaan vedenottamon rakentaminen					
INVESTOINTIMENOT		-50 000	-6 500,00	-43 500	-6 500
INVESTOINNIT NETTO	0	-50 000	-6 500,00	-43 500	-6 500
Korkiakankaan vedenottamo					
INVESTOINTIMENOT		-50 000	-77 090,50	27 091	-77 091
INVESTOINNIT NETTO		-50 000	-77 090,50	27 091	-77 091
Vedenottamot/investoinnit					
INVESTOINTIMENOT		-190 000	-171 978,87	-18 021	-171 988
INVESTOINNIT NETTO		-190 000	-171 978,87	-18 021	-171 979
Johtokartan laadinta					
INVESTOINTIMENOT	-38 089,10	-10 000	-12 469	2 469	-50 558
INVESTOINNIT NETTO			-12 469	2 469	-50 558
Illinsaaren asemak. Laajennus					
INVESTOINTIMENOT		-40 000	-79 936,17	79 936	-79 936
INVESTOINNIT NETTO		-40 000	-79 936,17	79 936	-79 936
Kortteli 31b vesihuollon uusiminen					
INVESTOINTIMENOT		-15 000	-3 450,93	-11 549	-3 451
INVESTOINNIT NETTO			-3 450,93	-11 549	-3 451
Myllykankaan vesijohdon siirto					
INVESTOINTIMENOT			-42 065,45	42 065	-42 065
INVESTOINTITULOT			40 070,54	-40 071	40 071
INVESTOINNIT NETTO			-1 994,91	1 995	-1 995
Jokisuunti-Jakkilanoja saneeraus					
INVESTOINTIMENOT		-10 000		-10 000	
INVESTOINNIT NETTO	0	-10 000		-10 000	
Vesijohtoverkostot investioinnit yhteensä					
INVESTOINTIMENOT		-75 000	-137 921,65	62 922	-137 922
INVESTOINTITULOT			40 070,54	-40 071	40 071

INVESTOINNIT NETTO		-75 000	-97 851,11	22 851	-97 851
Jätevesipumppaamoiden saneeraus					
INVESTOINTIMENOT		-100 000	-179 861,10	79 861	-179 861
INVESTOINNIT NETTO		-100 000	-179 861,10	79 861	-179 861
Pumppaamo investoinnit yhteensä					
INVESTOINTIMENOT		-100 000	-179 861,10	79 861	-179 861
INVESTOINNIT NETTO		-100 000	-179 861,10	79 861	-179 861
Viemäröintien suunnittelu/ saneeraus					
INVESTOINTIMENOT		-100 000		-100 000	
INVESTOINNIT NETTO		-100 000		-100 000	
Asemakylän viemär. suunnit./toteutus					
INVESTOINTIMENOT		-30 000	-43 725,40	13 725	-43 725
INVESTOINNIT NETTO		-30 000	-43 725,40	13 725	-43 725
Muut investoinnit					
INVESTOINTIMENOT		-20 000	-41 620,35	21 620	-41 620
INVESTOINNIT NETTO		-20 000	-41 620,35	21 620	-41 620
Viemäriverkosto investoinnit yhteensä					
INVESTOINTIMENOT		-150 000	-80 977,75	-64 654	-80 978
INVESTOINNIT NETTO		-150 000	-80 977,75	-64 654	-80 978
Jv. Puhd. Jatkokäytön suunnittelu					
INVESTOINTIMENOT		-10 000		-10 000	
INVESTOINNIT NETTO		-10 000		-10 000	
Jätevedenpuhd. investoinnit yht.					
INVESTOINTIMENOT		-10 000		-10 000	
INVESTOINNIT NETTO		-10 000		-10 000	
Vesiliikelaitoksen Investoinnit yhteensä					
INVESTOINTIMENOT	0	-525 000	-619 817,09	-42 033	-619 817
INVESTOINTITULOT			48 545,77	-48 546	48 546
INVESTOINNIT NETTO	0	-525 000	-571 271,32	46 271	-571 271

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Ed. vuosien käyttö	Budjetti 2018	Toteutus 2018	Poikkeama	Kokonaistoteutus
lin vesiliikelaitos					
Kotakankaan vedenottamo/poistoaika 12 V					
INVESTOINTIMENOT	-48 568	-25 000	-6 536,50	-18 464	-55 105
INVESTOINNIT NETTO	-48 568	-25 000	-6 536,50	-18 464	-55 105
UV-desinfiointilaitteiden saneeraus					
INVESTOINTIMENOT		-30 000	-6 320,00	-23 680	-6 320
INVESTOINNIT NETTO		-30 000	-6 320,00	-23 680	-6 320
Vedenottamot/investoinnit					
INVESTOINTIMENOT		-55 000	-12 856,50	-42 144	-12 857
INVESTOINNIT NETTO		-55 000	-12 856,50	-42 144	-12 857
Vaaraojantien vesijohtotyöt					
INVESTOINTIMENOT	-7 680	-120 000	-57 155,19	-62 845	-57 155
INVESTOINNIT NETTO	-7 680	-120 000	-57 155,19	-62 845	-57 155
Johtokartan laadinta					

INVESTOINTIMENOT		-20 000	-7 420,90	-12 579	-7 421
INVESTOINNIT NETTO		-20 000	-7 420,90	-12 579	-7 421
Sorosentien vesijohtoverkoston laajentam					
INVESTOINTIMENOT		-50 000	-97 355,00	47 355	-97 355
INVESTOINNIT NETTO		-50 000	-97 355,00	47 355	-97 355
Simpपालan vesijohtolinjan saneeraus					
INVESTOINTIMENOT		-200 000	-261 042,69	61 043	-261 043
INVESTOINNIT NETTO		-200 000	-261 042,69	61 043	-261 043
Vesijohtoverkostot/investoinnit Yhteensä					
INVESTOINTIMENOT		-390 000	-422 973,78	32 974	-422 974
INVESTOINNIT NETTO		-390 000	-422 973,78	32 974	-422 974
Yli-Olhavan paineenkorott. ja Jakkilan s					
INVESTOINTIMENOT	-54 834	-50 000	-58 124,97	8 125	-58 125
INVESTOINNIT NETTO	-54 834	-50 000	-58 124,97	8 125	-58 125
Pumppaamot/investoinnit yhteensä					
INVESTOINTIMENOT		-50 000	-58 124,97	8 125	-58 125
INVESTOINNIT NETTO		-50 000	-58 124,97	8 125	-58 125
Viemäröintien suunnittelu/ saneeraus					
INVESTOINTIMENOT		-100 000	-96 901,33	-3 099	-96 901
INVESTOINNIT NETTO		-100 000	-96 901,33	-3 099	-96 901
Asemakylän viemär. suunnit./toteutus					
INVESTOINTIMENOT		-30 000		-30 000	
INVESTOINNIT NETTO		-30 000	0,00	-30 000	0
Muut investoinnit					
INVESTOINTIMENOT		-20 000	-12 110,65	-7 889	-12 111
INVESTOINNIT NETTO		-20 000	-12 110,65	-7 889	-12 111
Viemäriverkosto/investoinnit yhteensä					
INVESTOINTIMENOT		-150 000	-109 011,98	-40 988	-109 012
INVESTOINNIT NETTO		-150 000	-109 011,98	-40 988	-109 012
Vesiliikelaitoksen Investoinnit yhteensä					
INVESTOINTIMENOT	-111 082	-645 000	-602 967,23	-42 033	-602 967
INVESTOINNIT NETTO	-111 082	-645 000	-602 967,23	-42 033	-602 967

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja –menetelmät ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Valtuusto on 27.2.2017 hyväksynyt suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno- tai sitä alemman todennäköiseen hankintameno- tai todennäköisen luovutushinnan määräise-
nä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon. Rahoitus- arvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno- tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushin-
taan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkit-
ty hyödykkeen hankintameno- tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushinnan määräise-
nä.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

- tiedot on esitetty vain kunnan tilinpäätökseen yhdistettävistä vesiliikelaitoksen liitetiedoista

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Vesiliikelaitoksella ei ole tapahtumia, jotka vaikuttaisivat tilikauden tietojen vertailtavuuteen edelliseen
tilikauteen nähden.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot lin vesiliikelaitoksen johtokunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot kustannuspaikoittain (sisältää myös tuotot kunnalta)

	2019	2018
Hallinto ja toimisto	140,46	5,00
Vedenottamot		
Vesijohtoverkosto	1 046 570,20	1 067 677,44
Viemärivereden pumppaamot		
Viemäriverkosto	818 784,05	801 729,84
Jäteveden puhdistamo	42 397,76	43 013,08

lin vesiliikelaitos yhteensä	1 907 892,47	1 912 415,36
------------------------------	--------------	--------------

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat erittelyn lopussa.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosiku-
luksi.

Poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset
poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen
käyttöään mukaan. lin vesiliikelaitos noudattaa lin kunnanvaltuuston 27.2.2017 §7 hyväksymiä suunni-
telman mukaisten poistojen perusteita 1.1.2016 alkaen.

Erittely poistoeron muutoksista

Poistoero	2019	2018
Poistoero 1.1.	147.682,91	166.192,88
Vähennykset tilikaudella:		
-Vatungin kalasataman jäteveden- puhdistamo	-12.366,44	-12.366,44
-Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi	-6.143,53	-6.143,530
Poistoero 31.12.	129.172,94	147.682,91

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Tiedot pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tase-eräkohtaisista eristä, esi-
tetään taulukossa liitetietojen lopussa.

Maa- ja vesialueet:

	2019	2018
Maa- ja vesialueet		
Muut maa- ja vesialueet 1.1.		
Kuivaniemen Vesi Oy:n maa-alueet	5.727,14	5.727,14
Muut maa- ja vesialueet 31.12.	5,72	5.727,14
Liittymismaksut 1.1.	7,14	122.105,49
Liittymismaksut 31.12.	122.105,49	122.105,49
	123.765,49	
Maa- ja vesialueen 31.12.	129.492,63	127.832,63

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden
erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely

	2019	2018
Peruspääoma 1.1	2 834 568,71	2 834 568,71
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12	2 834 568,71	2 834 568,71
Arvonkorotusrahaso		
lin vesiliikelaitoksella ei ole arvonkorotusrahasoa		
Muut omat rahastot		

lin vesiliikelaitoksella ei ole muita omia rahastoja		
Muut rahastot		
lin vesiliikelaitos ei ole mukana muissa rahastoissa		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 415 575,47	2 069 951,37
Tilikauden yli-/alijäämä	269 739,81	345 594,10
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 519 883,99	5 250 144,18

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua lin vesiliikelaitoksella erääntyvät velat viiden vuoden kuluttua 0 €.

Vuokrakohteen lunastusvelka (jos ei erillisenä tase-eränä)
lin vesiliikelaitoksen vuokrakohteen lunastusvelka sisältyy kunnan lunastusvelkaan.

Muiden velkojen erittely, jos liittymismaksuja ei ole eritelty taseessa
Jos liittymismaksu on palautuskelpoinen, se merkitään taseeseen erään Muut velat, jonka nimikkeenä suositellaan käytettäväksi nimikettä Liittymismaksut ja muut velat.

Muiden velkojen erittely

	2019	2018
Muut velat		
Sisäiset muut velat	109 393,00	153 143,00
Liittymismaksut	3 012 962,44	2 913 345,50
Muut velat (korkotukilaina)	0	0
Muut velat yhteensä	3 229 161,05	3 066 488,63

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	70 681,50	46 944,10
Korkojaksotukset	115,11	
Muut menojäämät	79 876,42	245 452,78
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	150 673,03	292 396,88
Siirtovelat yhteensä		

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut vesiliikelaitosta koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen (esim. pitkäaik. vuokrasopimukset, ympäristövastuu; jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan vastuun olemassaolo)

Kuivaniemen asemakylän jätevedenkäsittelylaitos

Sopimusvastuut

Talousveden toimittaminen Käyränkankaan ja Jakkukylän vesiosuuskunnille ja Oijärven Vesi Oy:lle.

Vuokravastuut

Aseman alavesisäiliön alueen vuokrasopimus VR:n kanssa

Arvonlisäveron palautusvastuut: ei ole

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuut: ei ole

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 5 Ympäristötekijät ja kulut/tuotot sisältyvät tuloslaskelmaan.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä toistaiseksi palkatut	2019	2018
Liiketoiminta	8	7
Yhteensä	8	7

Liitetietojen erittely (KPL 3:13.1 §)

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Vesiliikelaitos 31.12.2019

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		26 248,02	26 248,02	129 492,63	110 015,09	6 298 074,86	826 932,55		50 945,60	7 415 460,73
Lisäykset tilikauden aikana	12 469,10		12 469,10			157 301,97	396 369,69		53 676,33	607 347,99
Rahoitusosuudet tilikaudella						-40 070,54				-40 070,54
Vähennykset tilikauden aikana							-8 475,23			-8 475,23
Muut investointitulot										
Siirrot erien välillä	38 089,10		38 089,10			6 320,00			-44 409,10	0,00
Tilikauden sumupoisto	-421,32	-6 562,08	-6 983,40		-29 110,80	-304 796,74	-113 797,54			-447 705,08
Tilikauden kertal. poistot										0,00
Arvonlennukset ja niiden palaut.										
Poistamaton hankintameno 31.12.	50 136,88	19 685,94	69 822,82	129 492,63	80 904,29	6 116 829,55	1 101 029,47		60 212,83	7 488 468,77
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	50 136,88	19 685,94	69 822,82	129 492,63	80 904,29	6 116 829,55	1 101 029,47		60 212,83	7 488 468,77

	Osakkeet ja osuudet					Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset				
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset ky:ltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				90,00	90,00					
Lisäykset tilikauden aikana										
Rahoitusosuudet tilikaudella										
Vähennykset tilikauden aikana										
Muut investointitulot										
Siirrot erien välillä										
Tilikauden sumupoisto										
Tilikauden kertal. poistot										
Arvonlennukset ja niiden palaut.										
Poistamaton hankintameno 31.12.				90,00	90,00					
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.				90,00	90,00					

Vesiliikelaitoksen suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat samat lin kunnan poistojen perusteiden kanssa.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Päiväkirja	tietokonetulosteena
Pääkirja	tietokonetulosteena
Tilinpäätös	paperisena
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi muut asiakirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi
002	Muistio
003	Rondo/Muistiot
004	Rondo/Sisäiset laskut
101	Ostoreskontran suoritukset
151	Myyntireskontran suoritukset
201	Rahatilien kirjaus
370	Palkat
380	Luottamushenkilöiden palkkiot
401	Ostoreskontra
402	Ostolaskut/Rondo8
601	Vesilaitoksen saatavat
644	Vesi- ja jätevesisaatavat
655	Sisäiset vesi- ja jätevesisaatavat
701	Sumupoistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa.

Muu tositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnanviraston arkistossa.

Vuoden 2019 tilinpäätös on allekirjoitettu 26.2.2020.

10. Hankkeet ja projektit

Hankkeisiin ja projektimuotoisiin kehittämistöihin saadaan ulkopuolista osarahoitusta. Hankkeet tukevat kuntastrategian tavoitteita.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti +	Toteutuma	Poikkeama
	2019	2019	muutos	2019 01-12	
008119 Iisisti Energinen -hanke					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	20.000		20.000	23.311,00	-3.311,00
TOIMINTAKULUT	-5.000		-5.000	-25.181,44	20.181,44
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	15.000	0	15.000	-1.870,44	16.870,44
LASKENNALLISET ERÄT				-1.073,72	1.073,72
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	15.000	0	15.000	-2.944,16	17.944,16
Hankkeen tavoitteet:					
<p>Hankkeen kesto: 1.5.2018 – 28.2.2019. Hankkeen budjetti: kokonaisbudjetti 100 000e, josta ulkopuolista rahoitusta 70%. Vuoden 2019 siirtymään varataan 10 000e. Iisisti energine- kokeilu on on Sitran osarahoittama kestävä arjen kokeiluhanke, jonka toimenpiteet kohdistuvat kuntalaisten uusiutuvan energian käytön lisäämiseen ja kotitalouksien energiatehokkuuden parantamiseen. Hankkeelle haetaan jatkoaikaa 1.1.-28.2.2019.</p>					
Saavutetut tulokset:					
<p>Hanke tavoitti yli tuhat kuntalaista ja oli osaltaan käynnistämässä ilmastotyön laajempaa osallistamista kunnassa. Hankkeessa selvitettiin kotitalouksien energiansäästöä käytännön kokeiluissa iiläisissä perheissä. Lämmityksen säätöön koteihin asennettiin etäohjattavat automaatiojärjestelmät, joilla asukkaat voivat ohjata ja optimoida kodin energiankäyttöä. Kodit määrittivät järjestelmään oman preferenssinsä eri toimintoille. Kokeiluun valittiin kaksi järjestelmätoimittajaa. Järjestelmien toimittajien oli oltava kiinnostuneita osallistumaan aktiivisesti kokeiluun ja kehittämään omaa järjestelmää edelleen kokeilujen tulosten pohjalta. Hankkeella on ollut merkittävä vaikutus sekä energiatehokkuuden lisäämiseen, tiedon lisäämiseen energiatehokkuustoimista, ja sähkönkulutuksen vaikutuksesta uusiutuvan energian käyttöön. kokonaisuudessaan hankkeen kustannukset alittivat budjetin, eikä alijäämää syntynyt.</p>					
008210 Nuorten työpajatoiminta/PSAVI/3426/07.03					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	60.750	-20.000	40.750	40.000,00	750
TOIMINTAKULUT	-86.623		-86.623	-63.723,63	-22.899,37
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-25.873	-20.000	-45.873	-23.723,63	-22.149,37
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-25.873	-20.000	-45.873	-23.723,63	-22.149,37
Hankkeen tavoitteet:					
<p>hankkeen kesto: 1.1.-31.12.2019. Hankeen budjetti n. 86 000€. Haetaan OKM/AVI avustusta 60 000 euroa työntekijöiden palkkaukseen.</p>					
Saavutetut tulokset:					
<p>Pohjois-Suomen AVI myönsi valtionavustusta 20 000 euroa haettua vähemmän. Valtionavustus käytettiin kahden määräaikaisen työntekijän palkkakustannuksiin, yhteensä 1,6 htv:ttä. Valtionosuus kattoi menoista n. 63 %, kunnan maksuosuus n. 37 %. Nuoria oli mukana työpajatoiminnassa 48, joka on arvioitua (80) vähemmän. Vuonna 2019 työpajajakson päätti 31 nuorta, heistä 13 ohjautui työpajajakson jälkeen työhön ja 9 koulutukseen. Työpajatoiminnassa jatkoi asiakkuudessa 15 nuorta. Muuhun ohjattuun toimenpiteeseen meni 5 sekä 3 nuorta jatkoi muualle esim. perhevapaa tai sairausloma. Työttömäksi siirtyi 1 nuori ja keskeyttäneitä 2.</p>					

008215 TyöTakomo/Oulunkaaren rinnakaishanke					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	39.290		39.290	10.152,76	29.137,24
TOIMINTAKULUT	-128.817		-128.817	-15.803,17	-113.013,83
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-89.527	0	-89.527	-5.650,41	-83.876,59
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-89.527	0	-89.527	-5.650,41	-83.876,59
Hankkeen tavoitteet:					
<p>Hankkeen kesto 1.10.2016-31.5.2019, jatkohakemus 30.9.2019 saakka. Oulunkaaren kuntayhtymän koordinoiman TyöTakomo-hankkeen rinnakaishanke (työllistäminen: li, Pudasjärvi, Utajärvi, Vaala). Vuoden 2019 talousarviossa palkkatukitulojen määräksi lin kunnan osalta arvioitu 39 290€ (37%) ja palkkakustannuksiksi 128 817 €.</p>					
Saavutetut tulokset:					
<p>Rinnakaishanketta jatkettu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen muutospäätöksellä 31.12.2019 saakka. Rinnakaishankkeen työllistämistavoitteita ei vuoden 2019 aikana kuitenkaan saavutettu. Palkatuella vuonna 2019 työllistettäviä oli 3 henkilöä/ 1 htv. Yleisen työllisyystilanteen paraneminen vuonna 2019 vaikutti hankkeen kohderyhmään kuuluvien työnhakijoiden työllistymiseen avoimille työmarkkinoille ilman hankkeen tarjoamia tukitoimia.</p>					
008217 Tuunataan työtä -koordinaatiohanke					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	128.281		128.281	129.643,57	-1.362,57
TOIMINTAKULUT	-160.352		-160.352	-165.380,25	5.028,25
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-32.071	0	-32.071	-35.736,68	3.665,68
LASKENNALLISET ERÄT				-5.355,66	5.355,66
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-32.071	0	-32.071	-41.092,34	9.021,34
Hankkeen tavoitteet:					
<p>Hankkeen kesto: 1.9.2018-31.12.2020. Hankeen kokonaiskustannukset 477 998 €. lin kunnan rahoitusosuus 76 172 €. lin kunnan rahoitusosuus vuonna 2019: 32 071 €. Hankkeen tavoitteena on luoda toimintamalli, jossa hyödynnetään kestävä kehityksen, resurssiiviisauden ja kiertotalouden mahdollisuuksia työn "tuunaamisessa". hankkeessa kartoitetaan kunnan ja yritysten käytöstä poistettua ja poistuvia materiaaleja ja selvitetään materiaalien jatko- ja uusiokäytön mahdollisuuksia ja tuotannon työllistäviä vaikutuksia.</p>					
Saavutetut tulokset:					
<p>Hankkeessa ollut vuoden 2019 loppuun mennessä 67 kirjattua henkilöasiakasta (36 miestä, 31 naista), jonka lisäksi yksittäistä neuvontaa ja uraohjausta on annettu puhelimitse sekä asiakkaiden kertakäynneille, jolloin henkilöasiakkaita ei ole rekisteröity EURA-järjestelmään. Kokonaisuudessa henkilöasiakkaiden määrä on n. 100. Hankkeen työpajoissa ollut mukana noin 40 iiläistä henkilöä.</p> <p>Hanke on ollut esillä vuoden 2019 aikana seuraavissa tapahtumissa /foorumeissa: lin alueen yrittäjien sidosryhmätilaisuudet, IlmastoAreena, Luonnollisesti kaunis –tapahtuma, lin Hävikkiviikko, BBC:n dokumentit, ELY-keskuksen markkinointivideo. Lisäksi yhteistyötä on tehty mittavasti Turun kaupungin koordinoiman Tavarat kierto –kalustonhallintajärjestelmäpilotin kanssa ja lissä on lanseerattu hankkeen toimesta oma sähköinen kalustonhallintajärjestelmä. Hanke käyttää kaikissa toiminnoissa/työpaketeissa sekä ulkopuolista palvelumuotoilijaa että omassa työotteessaan palvelumuotoilullisia keinoja. Koordinaatiohankkeesta kustannettu hankkeen asiakkaille työllistämisen edistämiseksi seuraavia koulutuksia/kursseja: vieraslajitorjuntatutkinto (2 opiskelutyöpäivää); Tieturvallisuuskorttikoulutus (3 opiskelutyöpäivää); Ajokorttiluokan korotus (itsenäinen opiskelu); ADR-säiliökoulutus (2 opiskelupäivää)</p>					

008218 Tuunataan työtä -rinnakkaishanke					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	95.362	-25.000	70.362	66.314,83	4.047,17
TOIMINTAKULUT	-200.905	25.000	-175.905	-179.257,77	3.352,77
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-105.543	0	-105.543	-112.942,94	7.399,94
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-105.543	0	-105.543	-112.942,94	7.399,94
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto: 3.9.2018-31.8.2019. Hankkeen kokonaiskustannukset 273 750 €. Työ- ja elinkeinohallinnon rahoitus enintään 134 500€. Rinnakkaishanke sisältää hankkeessa työllistettävien henkilöiden palkkatuki- ja työvoimakoulutusmäärärahat. Vuoden 2019 talousarviossa tuloksi arvioitu 95 362 €. ja palkkakustannusten osuudeksi -200 905€, nettomenot -105 543 €.					
Saavutetut tulokset:					
Rinnakkaishanketta jatkettu ELY-keskuksen muutospäätöksellä ajalle 1.9.2019-31.5.2020. Palkkatuella työllistetty kuntaan yhteensä 16 henkilöä, yrityksiin 0 henkilöä. Rinnakkaishankkeen kautta toteutettuja koulutuksia: EA1-koulutukseen osallistui 12 henkilöä, työturvallisuuskorttikoulutukseen 16 henkilöä, sähköistä työnhakua –valmennukseen 7 henkilöä.					
008411 Kerhotoiminnan kehittäminen					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	20.000		20.000	15.000,00	5.000,00
TOIMINTAKULUT	-21.130		-21.130	-18.582,02	-2.547,98
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.130	0	-1.130	-3.582,02	2.452,02
LASKENNALLISET ERÄT				-1.368,17	1.368,17
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.130	0	-1.130	-4.950,19	3.820,19
Hankkeen tavoitteet:					
hankkeen kesto: 1.8.2018-31.12.2019. Hankeen budjetti 21 429 €, OPH avustus 15 000 € (70%). Hankkeen tavoitteet: Vakiinnuttaa kerhotoiminta osaksi lin kunnan koulutoimintaa ja tarjota kaikille mahdollisuus harrastaa ja osallistua kerhotoimintaan.					
Saavutetut tulokset:					
Kouluilla on pystytty hankkeen turvin järjestämään oppilaille monipuolista harrastustoimintaa ennen koulun alkua tai koulupäivän jälkeen.					
008432 Liikkuva koulu 1.8.18-31.7.19					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	35.000		35.000	31.350,00	3.650,00
TOIMINTAKULUT	-34.705		-34.705	-28.719,53	-5.985,47
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	295	0	295	2.630,47	-2.335,47
LASKENNALLISET ERÄT				-5.146,05	5.146,05
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	295	0	295	-2.515,58	2.810,58
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto: 1.8.2018-31.7.2019. Hankkeen budjetti: 70 000 € PSAVI:n avustus 35 000 € (50% ja kunnan osuus 50%). Hankkeen tavoitteet: Välituntiliikuttaminen ja harrastustoiminnan lisääminen yhdessä urheiluseurojen kanssa. Lisäämään luontoliikkomista hankkimalla retkeilyvälineitä.					
Saavutetut tulokset:					
Hankkeen avulla on pystytty kouluttamaan opettajia toiminnalliseen opettamiseen, järjestämään oppilaille toimintapäiviä(vesiliikunta 7lk, lautakoulu 6lk), hankkimaan Liikkuva koulu-lainaamoon välineistöä koulujen käyttöön(suplaudat, kajaakit, lumilaudat varusteineen, Eki-jumppakärry, luistelutuet). Hanke on monipuolistanut koulujen liikuntatarjontaa ja aktivoinut opettajia ja oppilaita liikkumaan.					

008436 Kielikylpytoiminnan aloittaminen lissä					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT				8.000,00	-8.000,00
TOIMINTAKULUT				-10.265,31	10.265,31
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0		-2.265,31	2.265,31
LASKENNALLISET ERÄT				-858,42	858,42
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0		-3.123,73	3.123,73
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto 8.8.2017-31.7.2019. Hankkeen budjetti 25 000 €, josta 20 000€ OPH:n avustusta (Avustus 80 % ja kunnan osuus 20 %). Kaksikielisen esi- ja perusopetuksen käynnistäminen lin kunnassa. Autenttisen kielenkäyttöympäristön tarjoaminen kielenoppijoille ja kielitietoisuuden toiminnan nivominen osaksi koulujen toimintakulttuuria.					
Saavutetut tulokset:					
Kielirikasteista opetusta toteutettiin lukuvuonna 2018-2019 Haminan, Alarannan, Olhavan ja Ojakylän kouluilla yhteensä 8 luokassa. Lisäksi yläkoululla tarjottiin valinnaista englanninkielistä kotitaloutta. Opettajien valmiuksia kielirikasteisen opetuksen toteuttamiseen kehitettiin koulutuksen, tutustumismatkojen ja natiiviopettajien kanssa työskentelyn avulla.					
008437 Tutorop. digit.ja pedag. kehitt. tukena					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTAKULUT				-25.017,93	25.017,93
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0		-25.017,93	25.017,93
LASKENNALLISET ERÄT				-65,49	65,49
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0		-25.083,42	25.083,42
Hankkeen tavoitteet:					
Digitutoropettajien kouluttaminen, tv-strategian laatiminen ja näiden toimenpiteiden kautta koulujen henkilöstöjen digiosaamisen ja -pedagogiikan kehittäminen tavoitteena saada digitaalisuus luontevaksi osaksi koulujen ja oppituntien sisältöjä. Perimmäisenä tavoitteena oppilaiden digiosaamisen tason nosto.					
Saavutetut tulokset:					
Digitutoropettajat ovat toimineet kouluilla ja hankkeen tavoitteet on saavutettu. Tämä työ jatkuu edelleen, sillä seuraavana tavoitteena on tv-strategian ottaminen kattavasti käyttöön kaikilla kouluilla syksyllä 2020.					
008438 Kielten op. kehitt./varh./laaj.16.4.2018					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	21.075		21.075	12.000,00	9.075,00
TOIMINTAKULUT	-21.455		-21.455	-20.013,96	-1.441,04
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-380	0	-380	-8.013,96	7.633,96
LASKENNALLISET ERÄT				-43,59	43,59
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-380	0	-380	-8.057,55	7.677,55
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto: 1.8.2018-31.12.2019. Hankkeen budjetti: kokonaisbudjetti 42 106 €, OPH:n avustus 40 000 € (95%). Hankkeen tavoitteet: Tutustuttaa koululaisia aiemmin eri vieraiden kielen opiskeluun sekä kommunikaation välineenä laaja-alaisesti eri oppiaineissa. Tutor-opettajan palkaaminen ja muiden opettajien täydennyskouluttaminen.					
Saavutetut tulokset:					
Kielten tutor-opettaja piti kielisuihkutuksia kaikilla lin alakouluilla. Yläkoululaisille esiteltiin valinnaisia kieliä ja kielivalikoima laajeni kiinan kielellä. Lukuvuonna 2019-2020 Valtarin koululla opiskellaan valinnaisina kielinä venäjää, saksaa, ranskaa ja kiinaa, ja n. 30 % 8. luokkalaisista on valinnainen kieli.					

008439 Esi- ja perusop. tasa-arvoa ed. toimenpit					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	115.000		115.000	114.000,00	1.000,00
TOIMINTAKULUT	-133.444		-133.444	-107.852,50	-25.591,50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-18.444	0	-18.444	6.147,50	-24.591,50
LASKENNALLISET ERÄT				-95,42	95,42
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-18.444	0	-18.444	6.052,08	-24.496,08
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto: 1.8.2018-31.12.2019. Hankkeen budjetti: 180 000 €, OPH:n avustus 144 000€ (80%). Hankkeen tavoitteet: Erityisopetuksen laadun kehittäminen ja luoda kaikille oppilaille turvallinen oppimisympäristö ja mahdollisuus opiskella kykyjensä ja taitojensa mukaan.					
Saavutetut tulokset:					
Saadulla avustuksella on palkattu erityisopettaja, ohjaajaresurssia on saatu lisää ja jakotunteja käytetty eri oppiaineissa. Näillä toimenpiteillä hankkeen tavoitteita on saavutettu kiitettävästi: tukea tarvitseville oppilaille on voitu tarjota tukea ja sitä myöten opetuksellisen tasa-arvon tavoitteita on saatu vietyä eteenpäin.					
008441 Kielikylpytoim. laajentaminen 16/1017/18					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	18.000		18.000	18.000,00	
TOIMINTAKULUT	-22.058		-22.058	-22.315,63	257,63
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4.058	0	-4.058	-4.315,63	257,63
LASKENNALLISET ERÄT				-786,5	786,5
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4.058	0	-4.058	-5.102,13	1.044,13
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto: 20.06.2018-31.12.2019. Hankkeen budjetti: kokonaisbudjetti 22 500€, OPH:n avustus 18 000 €. Hankkeen tavoitteet: Kielirikasteisen opetuksen laajentaminen ja kehittäminen. Kielitietoisuuden lisääminen opetuksessa ja koulujen toimintakulttuurissa.					
Saavutetut tulokset:					
Kielirikasteista opetusta toteutetaan lukuvuonna 2019-2020 Haminan, Alarannan, Olhavan, Jakun ja Ojakylän kouluilla yhteensä 9 luokassa. Lisäksi yläkoululla tarjotaan valinnaista englanninkielistä kotitaloutta. Opettajien valmiuksia kielirikasteisen opetuksen toteuttamiseen on kehitetty koulutuksen, tutustumismatkojen ja natiiviopettajien kanssa työskentelyn avulla.					
008442 Varhenn. kieltenop. pedagog. vahvistam.					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT				3.000,00	-3.000,00
TOIMINTAKULUT				-3.207,99	3.207,99
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0		-207,99	207,99
LASKENNALLISET ERÄT				-18,24	18,24
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0		-226,23	226,23
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto: 1.8.2019-31.12.2020. Hankkeen budjetti: kokonaisbudjetti 6000 €, OPH:n avustus 6000 €. Hankkeen tavoitteet: Alkuopettajien kielipedagogisen osaamisen kehittäminen, kielipedagogisen jatkumon tukeminen alakoulussa, A1-kielen opetussuunnitelman perusteiden toimeenpanon tukeminen ja paikallisen opetussuunnitelman päivittäminen.					
Saavutetut tulokset:					
Kielten tutor-opettaja vieraillee kaikissa lin kunnan 1-2-luokissa ja vinkkaa alkuopetuksen kielipedagogiikan toimintatapoja myös 3-6-luokkien opettajille jatkumon turvaamiseksi. Opettajille järjestetään koulutusta.					

008444 Kansainvälistyvä li 57/438/2019					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT				2.400,00	-2.400,00
TOIMINTAKULUT				-1.603,12	1.603,12
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0		796,88	-796,88
LASKENNALLISET ERÄT				-8,18	8,18
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0		788,7	-788,7
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto: 1.8.2019-31.12.2020. Hankkeen budjetti: kokonaisbudjetti 12 500 €, OPH:n avustus 10 000 € (Avustuksen osuus 80 % ja kunnan omavastuu 20 %). Hankkeen tavoitteet: lin kunnan kansainvälisyyden polun kehittäminen perusopetuksessa, uusien kansainvälisten kontaktien luominen, Kansainvälisen yhteistyön tekeminen ilmastoteeman parissa.					
Saavutetut tulokset:					
Valtarin koululla on aloitettu kansainväliset projektit intialaisen ja japanilaisen koulun kanssa. Opettajia on koulutettu eTwinning-alustan käyttöön. Kansainvälisyysviikon puitteissa on tehty eri kieliä ja kulttuureita tutuiksi oppilaille.					
008502 Moottorikelkkareittitoimitus					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTAKULUT	-10.000		-10.000		-10.000,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-10.000	0	-10.000	0	-10.000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10.000	0	-10.000	0	-10.000,00
Hankkeen tavoitteet:					
Saavutetut tulokset:					
008504 Ohvanjoen kalataloudellinen kunnostus					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTAKULUT	-1.500		-1.500	-252,42	-1.247,58
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.500	0	-1.500	-252,42	-1.247,58
LASKENNALLISET ERÄT				-60,58	60,58
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.500	0	-1.500	-313	-1.187,00
Hankkeen tavoitteet:					
Saavutetut tulokset:					
Pääasialliset kunnostusmenetelmät ovat olleet koskialueiden kiveäminen poikalalueiksi ja asentopaikkojen luomiseksi, virran ohjailu kuiville jääneiden uomien vesittämiseksi sekä runsas kutualueiden rakentaminen. Hankkeessa kunnostettiin 5 koskialuetta yhteispituudeltaan n. 460 m metriä. Hanke jatkuu vaiheessa 2, jossa kunnostettavia alueita on 20. Vaiheen 2 rahoitushakemuksesta ei ole vielä päätöksiä.					
Yhteensä					
KÄYTTÖTALOUS					
TALOUS					
TOIMINTATUOTOT	552.758	-45.000	507.758	506.172,16	1.585,84
TOIMINTAKULUT	-825.989	25.000	-800.989	-687.299,25	-113.689,75
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-273.231	-20.000	-293.231	-181.127,09	-112.103,91
LASKENNALLISET ERÄT				-14.880,02	14880,02
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-273.231	-20.000	-293.231	-228.673,54	-64.557,46

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti +	Toteutuma	Poikkeama
li-instituutti -liikelaitos	2019	2019	muutos	2019 01-12	
008417 #Eikiu100					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT				300	-300
4000 TOIMINTAKULUT	-5.000		-5.000	-2.025,86	-2.974,14
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5.000	0	-5.000	-1.725,86	-3.274,14
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-189,8	189,8
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5.000	0	-5.000	-1.915,66	-3.084,34
Hankkeen tavoitteet:					
Saavutetut tulokset:					
008418 Julkisen taiteen projekti 17-19					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
4000 TOIMINTAKULUT				-15.000,00	15.000,00
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0		-15.000,00	15.000,00
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-3.600,00	3.600,00
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0		-18.600,00	18.600,00
Hankkeen tavoitteet:					
lin julkisen taiteen kokoelma kehittäminen hallitusti ja tasapainoisesti. Ylläpitää lin vahvaa brändiä kulttuuripaikkakuntana. Taideosaamisen kehittäminen.					
Saavutetut tulokset:					
Taideohjelman ehdotusten soveltaminen kulttuuripalvelujen tuottamiseen. Kulttuurituotanto-osaamisen vahvistuminen.					
008420 "Etsivä nuorisotyö"- projekti					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT	60.000		60.000	57.282,00	2.718,00
4000 TOIMINTAKULUT	-75.164		-75.164	-74.141,19	-1.022,81
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15.164	0	-15.164	-16.859,19	1.695,19
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-1.085,86	1.085,86
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-15.164	0	-15.164	-17.945,05	2.781,05
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto: 22.5.2018-21.5.2019. Hankkeen budjetti 88 000 €. Haettu OKM/AVI avustusta 60 000 euroa työntekijöiden palkkaukseen. Hankkeen tavoitteet: Järjestää kattavaa ja laadukasta etsivää nuorisotyötä lin kunnan alueella. Hankkeesta saadulla rahoituksella palkattu kaksi etsivää nuorisotyöntekijää lin kuntaan/ li-instituutti -liikelaitokseen.					
Saavutetut tulokset:					

008432 Pölijä kuijjeilee-liikuntahanke					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT	7.000		7.000	8.000,00	-1.000,00
4000 TOIMINTAKULUT	-17.419		-17.419	-7.858,67	-9.560,33
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-10.419	0	-10.419	141,33	-10.560,33
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-1.657,00	1.657,00
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10.419	0	-10.419	-1.515,67	-8.903,33
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen kesto: 1.1.2019-21.12.2019. Hankkeen budjetti 20 000 €. Rahoitus haetaan OKM:ltä. 10 000€ paikalliseen liikunnallisen elämäntavan kehittämiseen. Hanke on jatkohanke vuodelle 2018. Hankkeen päätavoitteena on lisätä iiläisten liikkumista koko elämäkulussa, erityisesti vähän liikkuvien keskuudessa.					
Saavutetut tulokset:					
008435 Keskustan ja puistojen kehitt. taiteella					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
4000 TOIMINTAKULUT	-30.000		-30.000	-30.000,00	
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-30.000	0	-30.000	-30.000,00	
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-3.000,00	3.000,00
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-30.000	0	-30.000	-33.000,00	3.000,00
Hankkeen tavoitteet:					
Iin keskustan ja puistojen kehittäminen taideteoksilla ja taidelähtöisellä toiminnalla. Erityisenä painopistealueena hyvinvointi ja osallisuus. Toimenpiteet: Tilattiin taiteilija Paula Suomiselta keramiikkataideteos Suvantolaan Lähde-puistoon. Teoksen suunnitteluprosessi oli yhteisöllinen ja teos toteutettiin osallistavasti yhteistyössä työhönvalmennuskeskuksen, Myötätuulen päivätoiminnan sekä IiPajan kanssa. Teos julkistetaan 2020.					
Saavutetut tulokset:					
Hyvinvoinnin ja osallisuuden kokemusten vahvistuminen taiteen ja kulttuurin keinoin. Iin julkisen taiteen kokoelman karttuminen. Elinympäristön kehittäminen ja asuinympäristön viihtyvyyden lisääminen taiteen avulla.					
008436 Taidesuunnitelma 2018-2019					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
4000 TOIMINTAKULUT	-15.000		-15.000		-15.000,00
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15.000	0	-15.000	0	-15.000,00
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-15.000	0	-15.000	0	-15.000,00
Hankkeen tavoitteet:					
Toteuttaa kunnalle taideohjelma taiteen asiantuntijaosaamisen tueksi ja vahvistamiseksi. Ylläpitää Iin vahvaa brändiä kulttuuripaikkakuntana.					
Saavutetut tulokset:					
Toimenpiteet: Iin kunnassa toteutettiin Taideohjelma, joka ohjaa julkisen taiteen suunnittelua ja toteutusta. Taideohjelma laadittiin yhteistyössä kaikkien Ii-Instituutin yksikköjen kanssa ja sen toteutti julkiseen taiteen kehittämiseen erikoistunut Frei Zimmer Oy.					

008450 Lähde! -hanke					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT	10.000		10.000	5.572,64	4.427,36
4000 TOIMINTAKULUT	-11.162		-11.162	-10.275,54	-886,46
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.162	0	-1.162	-4.702,90	3.540,90
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-151,44	151,44
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.162	0	-1.162	-4.854,34	3.692,34
Hankkeen tavoitteet:					
<p>Lähde! taiteesta voimaa arkeen. Hankkeen kesto 20.2.2017 - 30.4.2020.</p> <p>Hankkeen budjetti. Vuoden 2019 kustannusarvio lin kunnan osalta 12 777 euroa, josta omarahoitusosuus 3 000 euroa. Hankkeen tavoitteena on syrjäytymisen ehkäiseminen ja laaja-alaisen hyvinvoinnin edistäminen taiteen ja kulttuurin keinoin erityisesti työttömien nuorten, maahanmuuttajien ja erityisryhmien keskuudessa.</p> <p>Toimenpiteet: Puistokonseptin kehittäminen lissä. Nomadiresidenssikokeilut. Taidekaiteet Lähde-puistoon yhdessä työhönvalmennuskeskuksen kanssa. Valon juhla Lähde!- puistossa. Dream News-lehden toimittaminen mielenterveyskuntoutujien kanssa residenssitaiteilijoiden johdolla.</p>					
Saavutetut tulokset:					
<p>Tulokset: Taidelähtöisillä menetelmillä on lisätty nuorten, erityisryhmien sekä kuntalaisten osallisuutta sekä vahvistettu yhteisön henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Toimenpiteillä on edistetty osallistujien mahdollisuuksia edetä kohti työelämää. Kehitetty uusia toimintamalleja taide- ja kulttuuripalveluiden sekä sosiaali- ja terveystalouden yhteistyöhön.</p>					
008500 Millon se auto tulee?					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT	11.600		11.600	11.600,00	
4000 TOIMINTAKULUT	-10.311		-10.311	-10.238,35	-72,65
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1.289	0	1.289	1.361,65	-72,65
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-170,7	170,7
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1.289	0	1.289	1.190,95	98,05
Hankkeen tavoitteet:					
<p>Hankkeen aikataulu 8/2018- 12/2019. Budjetti: 34 200 €. (AVI:lta haettu 27 360 €, omarahoitusosuus 6840€ mm. omana työnä). Hankkeessa on kolme kokonaisuutta. Ensimmäisenä tavoitteena on selvittää minkälainen kirjastoauton aikataulu palvelisi kuntalaisia parhaiten. Voisiko kirjastoauto toimia jollakin muulla periaatteella kuin säännöllisellä reitti-aikataululla. Toinen tavoite on selvittää miten kirjastoauto voi palvella kouluja uutena oppimisympäristönä ja tukea siten uutta opetussuunnitelmaa. Kolmantena tavoitteena on selvittää minkälaisia uusia yhteistyökumppaneita lillä ja Kuusamolla voisi olla uuden auton hankinnassa. Miten palvelut järjestetään siinä tapauksessa, että rahoitusta uuteen autoon ei myönnetä.</p>					
Saavutetut tulokset:					
<p>Kirjastoauton perustyötä kehitettiin luomalla työkaluja kehitystyöhön (vuosikello, kokoelmapolitiikan tarkastelulista, kehityspäivien runko), parantamalla kirjastoauton viestintää asiakkaille (tekstiviestipalvelu sekä pysäkkikartta) sekä uudistamalla aikataulu. lissä on kahden viikon aikataulussa yksi tyhjä päivä tapahtumia varten. Koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä kehitettiin opettajien ja oppilaiden kanssa. Kouluilla tehtiin kartoituksia ja haastatteluja ja lopputuloksena uudistettiin aikataulu, luotiin tiedonhakupeli sekä hankittiin pedagoginen pakopeli. Lisäksi toteutettiin lapsivaikutusten arviointi koskien kirjastoautopalvelujen tulevaisuutta. Hankkeessa suunniteltiin lisäksi mahdollisen uuden kirjastoauton hankintavaihtoehtojen vertailua.</p>					

008550 Minna Canthin jalanjäljillä					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT				4.000,00	-4.000,00
4000 TOIMINTAKULUT				-11.499,93	11.499,93
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0		-7.499,93	7.499,93
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-76,96	76,96
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0		-7.576,89	7.576,89
Hankkeen tavoitteet:					
Hankkeen tavoitteena on tuoda esiin kaunokirjallisuuden ja tietokirjallisuuden merkitys yhteiskunnallisen keskustelun herättäjänä. Hankkeessa kehitetään kirjaston, koulujen ja kansalaisopiston yhteistyötä.					
Saavutetut tulokset:					
Vuoden 2019 aikana lin alakoulujen 4. luokissa on toteutettu ilmiöoppimiseen liittyviä projekteja. Hanketyöntekijänä toimiva kirjastonhoitaja on mukana luokkien ilmiöprojekteissa. Hän käy läpi oppilaiden ja opettajien kanssa tiedonhankinnan ja tutkimuksen perusprosessia. Oppilaat käyvät kirjastoseikkailussa ja luokissa järjestetään tietokirjailijavierailu. Kuntalaisille on järjestetty kirjailijavierailuja yhteistyössä kansalaisopiston kanssa (esim. Karo Hämäläinen, Karoliina Timonen).					
008600 Pelastetaan iltasatu					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
4000 TOIMINTAKULUT				-12,98	12,98
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	0		-12,98	12,98
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-13,2	13,2
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0		-26,18	26,18
Hankkeen tavoitteet:					
Pelastetaan iltasatu osa 2! -jatkohankkeen tavoitteena oli ottaa mukaan kaikki ensimmäisessä hankkeessa pois rajatut kohderyhmät. Alle kouluikäisistä lapsista keskityttiin näin ollen erityisryhmiin ja esikoululaisiin. Tavoitteena oli myös sitouttaa kirjaston ja varhaiskasvatuksen henkilökunta ensimmäisessä hankkeessa aloitettuun uuteen yhteistyöhön.					
Saavutetut tulokset:					
Erityisryhmiä varten sekä lin että Kuivaniemen kirjastojen lastenosastoille perustettiin Celia-kirjaston valmiin materiaalipaketin avulla SELKIS-kokoelma, jossa on mm. katselu- ja koskettelukirjoja, äänikirjoja, helppolukuisia kirjoja, selkokirjoja sekä tietokirjoja eri aiheista. Lisäksi markkinoitiin Lukuhöperö-passia varhaiskasvatuksen opettajille ja vanhemmille. Lisäksi hankkeessa järjestettiin varhaiskasvatuksen ja kirjaston henkilökunnan yhteinen koulutus. Kirjastossa organisoitiin uudelleen lastenkirjastotyön prosesseja.					
Yhteensä					
0002 KÄYTTÖTALOUS					
0050 TALOUS					
3000 TOIMINTATUOTOT	88.600		88.600	86.754,64	1.845,36
4000 TOIMINTAKULUT	-164.056		-164.056	-161.052,52	-3.003,48
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-75.456	0	-75.456	-74.297,88	-1.158,12
7500 LASKENNALLISET ERÄT				-9.944,96	9.944,96
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-75.456	0	-75.456	-84.242,84	8.786,84

11. Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

11.1. Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

	Sitovuustarkastelu Talousarvion toteutumisen		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Tuloslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
2019					
Toimintatulot					
Myyntitulot	671 643	3 187 019			3 858 662
Myyntitulot sisäiset	170 489	2 559 142	-170 489	-2 559 142	0
Maksutulot	984 447	144 846			1 129 293
Maksutulot, sisäiset	0	0			0
Tuet ja avustukset	1 010 569	123 960			1 134 529
Tuet ja avustukset, sisäiset	0	2 475 957		-2 475 957	0
Muut toimintatulot	657 354	1 795 834			2 453 187
Muut toimintatulot, sisäiset	1 722 803	2 650 900	-1 722 803	-2 650 900	0
Toimintatulot yhteensä	5 217 305	12 937 657	293	-7 685 999	8 575 670
Valmistus omaan käyttöön	0	21 029			21 029
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-15 972 025	-4 235 350			-20 207 375
Palvelujen ostot, ulkoiset	-40 023 382	-2 061 883			-42 085 265
Palvelujen ostot, sisäiset	-2 380 022	-276 391	2 380 022	276 391	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-847 756	-2 655 958			-3 503 714
Aineet, tarvikkeet ja tav., sisäiset	-2 937	-70 281	2 937	70 281	0
Avustukset	-2 284 043	-71 306			-2 355 349
Avustukset liikelaitoksille, sis.	-2 475 957	0	2 475 957		0
Muut toimintakulut	-1 254 789	-245 794			-1 500 583
Muut toimintakulut, sisäiset	-2 385 164	-1 988 539	2 385 164	1 988 539	0
Muut toimintakulut, sisäiset		-11 605			
Toimintamenot yhteensä	-67 626 075	503	7 244 080	2 335 212	-69 652 286
Toimintakate	-62 408 770	1 353 183	5 350 787	-5 350 787	-61 055 587
Verotulot	33 885 988				33 885 988
Valtionosuudet	27 651 950				27 651 950
Rahoitustulot ja -menot:	0				
Korkotulot	33 448	0			33 448
<i>Korkotulot sisäiset</i>	3 254	0	-3 254		
Muut rahoitustulot	83 736	7 503			91 239
Muut rahoitustulot, sisäiset	0	0			0
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta</i>	104 489		-104 489		
Korkomenot, ulkoiset	-307 281	-1 460			-308 741
Korkomenot, sisäiset	0	-3 254		3 254	
<i>Korvaus peruspääomasta</i>	0	-104 489		104 489	0
Muut rahoitusmenot	-8 070	6			-8 065
Rahoitustulot ja -menot yht.	-90 424	-101 694	-107 743	107 743	-192 118
Vuosikate	-961 255	1 251 489	5 243 044	-5 243 044	290 234
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 845 122	-486 864			-3 331 987
Kertaluotoiset poistot	-29 799				-29 799
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	-3 836 177	764 625	5 243 044	-5 243 044	-3 071 552

11.2. Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Rahoituslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
Toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	-961 255	1 251 489	-5 243 044	5 243 044	290 234
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset	-173 817				-173 817
Tulorahoitus	-1 135 072	1 251 489	-5 243 044	5 243 044	116 417
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 399 527	-650 435	46 322		-8 003 640
Rahoitusosuudet investointeihin	530 600	40 071			570 671
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	181 362	42 057		-42 057	181 362
Toiminta ja investoinnit, netto	-7 822 637	683 182	-5 196 722	5 200 987	-7 135 191
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille					0
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille					0
Antolainasaamisten vähennykset muille					0
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksille					0
Lainakannan muutokset					0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000	0			10 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 450 000	-59 750		43 750	-5 466 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 744 727	0			1 744 727
Oman pääoman muutokset	1 480 768	-943 827	-12 986 337	13 050 782	601 386
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	2 197	-1 014			1 183
Vaihto-omaisuuden muutos		-758			-758
Pitkäaikaisten saamisten muutos	73 364		-43 750		29 614
Lyhytaikaisten saamisten muutos	431 993	949 202	-155 028	-741 151	485 017
Korottomien velkojen muutos	-1 072 746	-7 915	741 151	86 318	-253 192
Muut maksuvalmiuden muutokset		0			
Rahoituksen rahavirta	7 210 304	-64 062	542 373	-654 833	261 865
Rahavarojen muutos	-612 333	619 120	-4 654 349	4 546 153	6 787
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	841 246	1 759 370	-201 938	201 938	2 600 616
Rahavarat 1.1.	1 453 579	1 140 250			2 593 829
	-612 333	619 120	-201 938	201 938	6 787

12. Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit

12.1 Vuokratalot

1. Toiminta-ajatus: Asuntojen vuokraus
2. Painopistealueet: Asukastyytyväisyys, nykyajan laatuvaatimukset, käyttöaste
3. Toiminnalliset tavoitteet: Käyttöasteen parantaminen ja ylläpito. Korjausvelan ehkäisy.

12.1.1. Iin Vuokratalot Oy

Tavoitteiden toteutuminen

Yrityksen näkyvyyteen panostettiin lisää, jonka takia uusien hakemusten määrä on pysynyt samalla tasolla ja näin ollen käyttöaste on pysynyt samalla tasolla. Näkyvyyttä lisättiin muun muassa internet mainonnalla. Hakemusten käsittelyaika on pysynyt kohtuullisena. Rakennuksia ja huoneistoja on korjattu ja nykyaikaistettu säännöllisesti. Remontit on pystytty toteuttamaan kassavaroin.

Tavoitteiden toteutuminen

Talous (1000€)

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	997	1345	973	72	372
Liikevoitto	190	360	293	81	67
Tilikauden tulos	7	0	0	0	0
Oma pääoma	86	175	172	98	3
Vieras pääoma -siitä lainakanta	3348	4620	3553	77	1067

Tunnusluvut

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TS 2020	TS 2021
Sumupoistot	165	200	158	180	250
Asuntoja kpl	134	218	218	218	300
Käyttöaste	96	95	96	96	96

12.1.2. Kuivaniemen Vuokratalot Oy

Talous (1000€)

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	283	135	300	45	265
Liikevoitto	62	47	69	146	22
Tilikauden tulos	0	0	0	100	0
Oma pääoma	76	76	76	100	0
Vieras pääoma -siitä lainakanta	639	630	600	95	30

Tunnusluvut

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TS 2020	TS 2021
Sumupoistot	48	25	50	0	0
Asuntoja kpl	50	50	50	0	0
Käyttöaste	94	94	98	0	0

12.1.3. Kiinteistö Oy Rinmanni

Talous (1000€)

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	72	35	81	231	46
Liikevoitto	12	7,5	10	133	2,5
Tilikauden tulos	0	0	0	100	0
Oma pääoma	17	17	17	100	0
Vieras pääoma -siitä lainakanta	7	0	0	100	0

Tunnusluvut

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TS 2020	TS 2021
Sumupoistot	8	4	8	0	0
Asuntoja kpl	18	18	18	0	0
Käyttöaste	95	95	91	0	0

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Vuokrausmarkkinoista jälkeen jäänti. Jatkuva asuntojen perusparannus ja markkinointi. Vuokralais-ten kato syö käyttökassan, varaudutaan tulevaisuudessa uuden rakentamiseen.

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

Pyritään tarjoamaan sijoittautumis- mahdollisuudet asumisen menetelmillä. Tytäryhtiöiden fuusioitu-minen vahvistaa yhtiön kassaa sekä antaa pienentää päällekkäisiä toimintoja.

12.2. lilaakso Oy

Toiminta-ajatus: lilaakso Oy rakennuttaa ja vuokraa toimitiloja yrityksille ja yhteisöille sekä tekee kunnalle vuosittain palvelusopimuksen mukaisia energiatehokkuuteen liittyviä toimia. Tutkii eri mene-telmiä energian säästämiseksi rakennuksissa ja jalkauttaa mahdollisuuksien mukaan kunnan kiin-teistöihin.

Painopistealueet kuntastrategiaan perustuen: Toimitilojen rakennuttaminen, isännöinti, hallinta ja vuokraus, uusiutuvien energiamuotojen käyttöönotto ja energiatehokkuustoimenpiteet.

Toiminnalliset tavoitteet: Vuokrausasteen kohottaminen, säästää energiankulutuksessa, talouden saaminen positiiviseksi. Merihelmen myynti. Suurien teknologiahankkeiden saanti lihin.

Talous (1000 €)

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	1599	1600	1503	94	-97
Liikevoitto	123	120	127	106	7
Tilikauden tulos	2	30	-70	-233	-100
Oma pääoma	2712	2800	2731	97	69
Vieras pääoma -siitä lainakanta	3529	3100	3000	97	100

Tunnusluvut

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TS 2020	TS 2021
Henkilöstön lkm	3	3	3	3	3

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Toteuma -%	Poikkeama €
Kiinteistöt	200	200	100	50	100
ICT-hankkeet	20	20	10	50	10
Muut hankkeet	10	20	10	50	10

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Vuokralaisten poistuminen ja siten vapautuvat tilat. Isot hallit keskimäärin vaikeampia vuokrata. Pidetään vuokrat kohtuullisena ja pyritään auttamaan vuokralaisia muutoksissa.

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

Aktiivisesti hankitaan uusia sijoittuvia yrityksiä lihin. Nykyisiä vuokralaisia autetaan kasvussa. Testaamalla uusia innovatiivisia energiansäästö menetelmiä, voidaan säästää koko kunta tasolla.

12.3. lin Micropolis Oy

1. Toiminta-ajatus: Yhtiö luo yrityksiä, työpaikkoja ja elinvoimaa Oulun seudulle

2. Painopistealueet: Uusiutuva energia sekä ympäristöosaaminen

3. Toiminnalliset tavoitteet: Kasvun vahvistaminen, asukas- ja yrityshankinta, osallistava viestintä ja markkinointi sis. digitalisaation edistäminen, uusi malli iiläisten yritysten palvelujen tuottamiselle, Invest in li -yritysmarkkinointi, vähähiilisydestä ja resurssiviisaudesta kasvua, työtä ja liiketoimintaa, uusiutuvan energian käytön lisääminen, taloudellinen tulos positiivinen

4. Talous (1000 €)

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	498	500	645	129	145
Liikevoitto	7	0	4		4
Tilikauden tulos	6	0	3		3
Oma pääoma	31	34	34	100 %	0
Vieras pääoma	413	420	454	8 %	34
-siitä lainakanta	286	286	286		

Tunnusluvut

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TS 2020	TS 2021
Henkilöstön lkm	11	9	11	11	11

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Toteuma -%	Poikkeama €
	0	0	0	0	0

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Sote-uudistuksen vaikutus elinkeinojen järjestämiseen. Perinteinen elinkeinoneuvonta kunnista siirtyy todennäköisesti maakuntien ja/tai valtakunnallisten toimijoiden hoidettavaksi. Selkeä viesti uudistusta valmistelevalta tahoilta on, että alueellisesti erikoistuneet elinkeinopalvelut voidaan jatkossakin tuottaa kuntien toimesta sekä kunnallisomisteisten osakeyhtiöiden kautta. Micropoliksen seuraa kehitystä. Pääasiana on varmistaa iiläisten yritysten palvelujen saannin jatkuvuus.

Micropolis hyödyntää rahoituksessaan EU-ohjelmarahoitusta. Rahoitusehtoihin voi tulla muutoksia, mikä voi hankaloittaa uusien hankkeiden käynnistystä. Hankkeisiin edellytetään myös ulkopuolista kunta- tai yritysrahoitusta. Ohjelmakausi on päättymässä 2020 ja siirtymävaiheessa uuteen ohjelmakauteen 2021 on varauduttava siihen, että rahoitukset pysähtyvät.

Micropoliksen tulee toteuttaa nykyiset hankkeet laadukkaasti, tuottaa rahoittajille, kumppaneille ja asiakkaille lisäarvoa, panostaa uusien hankkeiden tarvelähtöiseen suunnitteluvaiheeseen ja käynnissä olevien hankkeiden tulokset tulee osoittaa selkeästi. Uuden ohjelmakauden valmistelussa on oltava mukana. Micropoliksen strategia 2023 on yhteensovitettu tämänhetkiseen tietoon uuden ohjelmakauden teemoituksesta.

Asiantuntijaorganisaationa Micropoliksen on varmistettava, että sen henkilöstö on alansa paras, motivoitunut ja jokainen voi kehittyä omalla alallaan. Henkilöstö on asiantuntijaorganisaation suurin voimavara, josta on pidettävä huolta. Hankealan työsuhteiden jatkuvuus on varmistettava. Henkilöstölle järjestetään yhteistä koulutusta, kehityskeskusteluissa arvioidaan yksilöllinen koulutustarve ja osaamisen kehittämisen polku, ja esimies on ratkaisukeskeinen johtaja -koulutuksessa. Henkilöstö on osallistettu yrityksen strategiatyöhön ja työn sisällöllinen tiimi kokoontuu joka toinen viikko.

Kuntastrategian toteutus:

Micropolis tavoittelee kasvun ja vetovoiman vahvistamista, jotta li tarjoaa strategian mukaisesti elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. Ympäristö- ja energiaosaaminen kasvattaa liiketoimintaa, työpaikkoja ja investointeja. Li toimii elinkeinoelämä edellä.

Kuntastrategian 2025 tavoitteista Micropolis on edistänyt 2019 aikana mm:

- Kestävän kehityksen eteenpäin viemistä kunnassa, mukana lukien kiertotalouden tiekartan koordinointi ja vesien tilan edistäminen, ilmastotalkoisiin kannustaminen
- Micropolis tukee työllään sitä, että kunta toimii elinkeinoelämä edellä houkutellessa alueelle uusia yrityksiä ja kannustaen olemassa olevia iiläisiä yrityksiä kasvuun: lin yrityspalvelut on käynnistetty syksyllä 2019. lin yrityskehittäjä on rekrytoitu ja hänen päätehtävänsä on uusien yritysten syntyminen, yritysten toiminnan kehittyminen ja investointihalukkuus sekä yritysten verkostoituminen. Tavoitteena on lin elinkeinoelämän vetovoiman vahvistus. Syksyn aikana yrityskehittäjä oli tavannut jo 79 iiläistä yrittäjää.
- Digitalisaatio mukaan lukien yritysten digiosaamisen tukeminen.
- Nopeat yhteydet: Selvitys lähijunalikenteen avaamisesta lissä toteutettiin yhteistyössä Kempeleen, Limingan ja Oulun kanssa Pohjois-Pohjamaan liiton tuella.
- Rohkaiseva maankäyttö: uusien asuin-, yritys- ja palvelualueiden kehittäminen ja markkinointi, jota toteutettiin monikanavaisesti ja uutta kokeillen.
- Kuntalaisten osallistamista toteutettiin etenkin lisisti Energinen -hankkeen kautta. Hanke tavoitti yli tuhat kuntalaista.
- Kestävä konsernitalous: Micropolis hyödyntää monipuolisesti eri rahoituskanavia moninkertaisten hankkeissaan lin kunnan siemenrahoituksen.

Hankenostoina mainittakoon (1.) Micropolis 3.0 eli kiertotalouden demonstraatioympäristö, jossa teollisuuden sivuvirtoja hyödynnetään tulevaisuuden teknologioilla kuten mikroleväteknologialla. Hankkeelle on saatu rahoitus ja se on käynnistetty lokakuussa. (2.) Suomen merkittävin, kaikille avoin IlmastoAreena järjestettiin ensimmäisen kerran 23.-24.8.2019 ylittäen kävijätavoitteen. IlmastoAreena tukee ja vahvistaa lin kunnan roolia ilmastotyön edelläkävijänä. (3.) Ijoki-sopimus käynnistettiin ja tehtävä sijoitettiin Micropolikselle.

12.4. lin Energia Oy

Toiminta-ajatus: tuottaa, myydä ja siirtää sähköä kilpailukykyisesti ja häiriöttä

Painopistealueet: sähköntuotanto, -jakelu ja -myynti, laajakaistatoiminta

Toiminnalliset tavoitteet: sähköntuotannon omavaraisuus, verkkotoiminnan kehittäminen EMV:n valvontamallin mukaan, sähköntuotannon laajentaminen, laajakaistaverkon toiminnan saaminen kannattavaksi.

Talous (1000 €)

	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Toteuma -%	Poikkeama €

Liikevaihto	5324	5700	6024	5,7	324
Liikevoitto	263	100	138	38	38
Tilikauden tulos	117	0	175		175
Oma pääoma	4448	4500	4623	2,7	123
Vieras pääoma	13384	11000	12597	14,5	1597
-siitä lainakanta	6840	6000	6840	14,0	840

Tunnusluvut

	Henkilöstön lkm	Liikevoitto %/lv	Nettotulos %/lv	Sijoitetun pääoman tuotto %	Oman pääoman tuotto %	Omavaraisuus -aste %	Quick ratio
TP 2019	13	2,3	2,9	2,7	3,4	20,8	1,2

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Toteuma -%	Poikkeama €
Sähköverkosto	1087	1000	1105	10,5	105
lisiverkko	3342	50	-485		-435

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Iso myrsky tms. luonnon katastrofi
 - vakuutus
 - yhteistyö naapuri yhtiöiden kanssa
 - urakoitsijayhteistyö
 - johtokatuksen kunnossapito
- Sähkön hinnan äkillinen nousu
 - omat tuotanto-osuudet
 - hinta seuranta
- lisiverkko-hanke
 - iso laina – kunta takaa
 - laitetilän tuhoutuminen – vakuutus

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

- Myymämme sähkö on 80 %:sti tuotettu uusiutuvalla energialla
- Viisaan energiakäytön neuvonta
- Hankinnoissa käytetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia yrityksiä
- Siirtyminen sähköisiin järjestelmiin ja tallenteisiin
- Materiaalien kierrätys

13. Allekirjoitukset ja merkinnät

Vuoden 2019 tilinpäätöksen allekirjoitukset

lissä 23.3.2020

IIN KUNNANHALLITUS

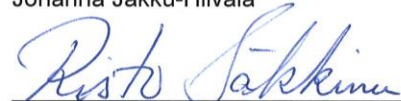

Johannes Tuomela

Mika Hast

Helka Tapio

Oili Kaleva

Johanna Jakku-Hiivala

Risto Säkkinen

Pekka Koskela

Veli Paakkola

Hannu Kaisto

Sanna Valaja

Leena Tiiro

Petri Tervonen

Ari Alatossava

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

lissä 8.5.2020

KPMG Oy

Katri Hokkanen
JHT, KHT

14. Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Päiväkirja tietokoneen tulosteina
 Pääkirja tietokoneen tulosteina
 Tilinpäätös paperisena arkistossa
 Tase-erittelyt

lin kunta

Tositelajit	Nimi
002	Muistiotositteet
100	Kassatositteet
101	Ostoreskontran suoritukset
151	Myyntireskontran suoritukset
152	Myyntireskontran muu suoritukset
201	Tiliotteet
370	Palkat
380	Populus-matkalaskut
401	Ostolaskut/I
402	Ostolaskut/Rondo8
601	Rakennusten vuokrasaavat
602	Maanvuokrasaavat
612	Teknisen toimen saatavat/I
615	Yleishallinnon laskutus
619	Teknisen toimen s/II
621	Sivistysosaston laskutus
643	Aravalainat
654	Päivähoitosaatavat
688	Rakennusvalvontalaskutus
701	Sumu-poistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset
801	Vyörytystapahtumat
999	Konversiosuoritukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa

Muistiotositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnanviraston arkistossa.